

**ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA
KOČEVJE**

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT

GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

POLJANSKA DOLINA

2024 - 2033

OSNUTEK

Štev.: 06-12/24

VSEBINA:

KAZALO PREGLEDNIC:.....	7
RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI.....	12
PREGLEDNICE V PRILOGAH.....	12
GRAFIKONI.....	12
KARTE.....	12
POVZETEK.....	14
UVOD.....	15
1 Splošni opis gozdnogospodarske enote.....	17
1.1 Opis naravnih razmer.....	17
1.1.1 Lega.....	17
1.1.2 Relief.....	17
1.1.3 Podnebne značilnosti.....	19
1.1.4 Hidrološke razmere.....	19
1.1.5 Matična podlaga in tla.....	19
1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost.....	20
1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote.....	22
1.1.8 Živalski svet.....	24
1.2 Površina in lastništvo gozdov.....	26
1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa.....	27
1.4 Družbeno gospodarske razmere.....	28
1.5 Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom.....	28
1.5.1 Lovstvo.....	28
1.5.2 Kmetijstvo.....	31
1.5.3 Poselitev.....	31
1.5.4 Infrastruktura.....	31
1.6 Požarno ogroženi gozdovi.....	31
1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote.....	33
1.8 Organiziranost javne gozdarske službe.....	33
2 Prikaz funkcij gozdov.....	34
2.1 Ekološke funkcije.....	35
2.2 Socialne funkcije.....	37
2.3 Proizvodne funkcije.....	38
3 Opis stanja gozdov.....	40
3.1 Gospodarske kategorije gozdov.....	40
3.2 Lesna zaloga.....	41
3.3 Prirastek.....	42
3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev.....	43
3.5 Tipi sestojev.....	44

3.6	Ohranjenost gozdov.....	44
3.7	Kakovost drevja	44
3.8	Poškodovanost drevja.....	45
3.9	Objedenost gozdnega mladja	45
3.10	Odmrlo drevje	47
4	Analiza preteklega gospodarjenja z gozdovi	48
4.1	Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti.....	48
4.2	Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju	48
4.2.1	Posek	48
4.2.2	Gojitvena in varstvena dela	52
4.2.3	Gradnja gozdnih prometnic.....	53
4.2.4	Opravljenata dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov	55
4.2.5	Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2014-2023	55
4.2.6	Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2014-2023	55
5	Oris zakonitosti razvoja gozdov.....	57
5.1	Razvoj gozdnih fondov.....	57
5.1.1	Površina	57
5.1.2	Lesna zaloga , prirastek in možni posek	57
5.2	Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti	58
5.2.1	Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev	58
5.2.2	Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov	59
6	Cilji, usmeritve in ukrepi	61
6.1	Splošni cilji.....	61
6.2	Usmeritve	62
6.2.1	Splošne usmeritve	62
6.2.2	Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov	63
6.2.3	Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali	82
6.2.4	Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom.....	82
6.2.5	Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi	83
6.2.6	Usmeritve za delo s semenskimi objekti.....	83
6.2.7	Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic.....	84
6.2.8	Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor.....	88
6.2.9	Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih	90
6.3	Ukrepi	90
6.3.1	Možni posek.....	90
6.3.2	Potrebna gojitvena in varstvena dela	91
6.3.3	Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali	91
6.3.4	Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov	92
6.3.5	Graditev gozdnih prometnic	92

7	Usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij	94
8	Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi gozdnogospodarske enote	95
9	Rastiščnogojitveni razredi	96
9.1	Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov	96
9.2	Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih	96
9.2.1	Rastiščnogojitveni razred: Jelova bukovja na globokih tleh - 01111	98
9.2.2	Rastiščnogojitveni razred: Podgorska jelova bukovja - 01181	105
9.2.3	Rastiščnogojitveni razred: Podgorska gradnova bukovja - 01201	112
9.2.4	Rastiščnogojitveni razred: Podgorska gradnova bukovja v nastajanju - 01206	119
9.2.5	Rastiščnogojitveni razred: Gorska bukovja - 01401	126
9.2.6	Rastiščnogojitveni razred: Varovalni gozdovi - 08000	133
9.2.7	Rastiščnogojitveni razred: Gozdni rezervati - 09000	138
10	Literatura	141
11	Načrt so izdelali	143
12	Priloge	144
12.1	Preglednice v prilogah	144
12.1.1	Podrobne naravovarstvene smernice	144
12.1.2	Podrobne kulturnovarstvene usmeritve	164
12.1.3	OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote	165
12.1.4	OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda	168
12.1.5	OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah	194
12.2	Seznam tarif po odsekih	200
12.3	Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih	202
12.4	Cena gozdnega dela in cena lesa pri izračunu ekonomske presoje	203
12.5	Ločene priloge	204
13	Prostorski del načrta	205
13.1	Stanje in razvoj gozdnih površin	205
13.2	Večfunkcionalna območja	205
13.3	Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi	206
13.4	Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov	206
13.5	Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali ter za ohranitev biotske raznovrstnosti	211
13.5.1	Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali	211
13.5.2	Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti po predpisih o ohranjanju narave	211
13.6	Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah	213
13.7	Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda	213
13.8	Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru	216
13.8.1	Odprtost gozdov s prometnicami	216

13.8.2	Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest.....	216
13.8.3	Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak.....	216

KAZALO PREGLEDNIC:

Površina gozdov po lastniških kategorijah - LP	14
Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah in lastniških kategorijah gozdov - D-KG	14
Preglednica 1. /D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih	17
Preglednica 2. Tipi krajin v gozdnogospodarski enoti (vir: digitalizacija)	20
Preglednica 3. /D-GP: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin	20
Preglednica 4. /D-GZ: Površina in delež gozdnih rast. tipov v gozdnogospodarski enoti po skupinah rastišč	22
Preglednica 5. /D-SH: Stanje habitatov divjadi	25
Preglednica 6. /LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah	26
Preglednica 7. /LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov)	26
Preglednica 8. /D-LS: Razvoj posestne sestave (vir: indeks gozdnih posestnikov)	26
Preglednica 9. /D-C: Odprtost gozdov s cestami	27
Preglednica 10. /SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)	28
Preglednica 11. Odprtost gozdov z vlakami po gostotnih razredih	28
Preglednica 12. /D-LD: Pregled lovišč	29
Preglednica 13. Odstrel in izgube divjadi	29
Preglednica 14. Število prebivalcev v GGE Poljanska dolina(1.1.2023) [1]	31
Preglednica 15. /D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami	34
Preglednica 1. Seznam izjemnih dreves	37
Preglednica 16. /D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha)	40
Preglednica 17. /KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih	40
Preglednica 18. /LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih	42
Preglednica 19. /D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah	42
Preglednica 20. /D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge	42
Preglednica 21. /PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih	42
Preglednica 22. /D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah	43
Preglednica 23. /RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev	43
Preglednica 24. 1/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst	43
Preglednica 25. /ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev	44
Preglednica 26. /D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov	44
Preglednica 27. /OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov	44
Preglednica 28. /K: Kakovost drevja	45
Preglednica 29. /PSD: Poškodovanost drevja	45
Preglednica 30. /OM1: Objedenost gozdnega mladja - skupno v PE Rog (popis 2020)	45

Preglednica 31.	/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah v PE Rog (popis 2020) 46	
Preglednica 32.	/OD: Odmrlo drevje.....	47
Preglednica 33.	/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju (samo večnamenski gozd.).....	48
Preglednica 34.	: Ocena poseka na SVP in primerjava z evidenco (samo večnamenski gozd.)	48
Preglednica 35.	: Primerjava realizacije poseka po lastniških kategorijah in SVP (samo večnamenski gozd.).....	49
Preglednica 36.	/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih	49
Preglednica 37.	/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah	50
Preglednica 38.	/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah	50
Preglednica 39.	/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst	51
Preglednica 40.	/PDR: Posek po debelinskih razredih.....	51
Preglednica 41.	/OGDL/OGD : Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupno 52	
Preglednica 42.	Novogradnja in rekonstrukcija gozdnih vlak v metrih v obdobju 2043-2024.....	54
Preglednica 43.	Opravljena dela za funkcije.....	55
Preglednica 44.	/D-KRC: Krčitve gozdov v ureditvenem obdobju 2014 do 2023 po namenu	55
Preglednica 45.	/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024.....	57
Preglednica 46.	/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024 57	
Preglednica 47.	/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)	57
Preglednica 48.	/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge - skupaj GGE.....	57
Preglednica 49.	/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem	58
Preglednica 50.	2/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah	90
Preglednica 51.	/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah	91
Preglednica 52.	3/D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti 92	
Preglednica 53.	/EP1: Prikaz prihodka od lesa	95
Preglednica 54.	/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti	95
Preglednica 55.	/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR	96
Preglednica 56.	/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	98
Preglednica 57.	/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	98
Preglednica 58.	/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek.....	99
Preglednica 59.	/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	99
Preglednica 60.	/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	99
Preglednica 61.	/K: Kakovost drevja.....	100
Preglednica 62.	/D-PGR: Realizacija poseka v RGR	100
Preglednica 63.	/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR.....	100
Preglednica 64.	/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024	101

Preglednica 65.	/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drev. vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024	101
Preglednica 66.	/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	101
Preglednica 67.	/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka.....	103
Preglednica 68.	/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	104
Preglednica 69.	/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela.....	104
Preglednica 70.	/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	105
Preglednica 71.	/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	105
Preglednica 72.	/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	106
Preglednica 73.	/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	106
Preglednica 74.	/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	107
Preglednica 75.	/K: Kakovost drevja.....	107
Preglednica 76.	/D-PGR: Realizacija poseka v RGR	107
Preglednica 77.	/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	108
Preglednica 78.	/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1993 do 2024	108
Preglednica 79.	/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drev. vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024	108
Preglednica 80.	/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	109
Preglednica 81.	/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka.....	111
Preglednica 82.	/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	111
Preglednica 83.	/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela.....	111
Preglednica 84.	/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	112
Preglednica 85.	/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	112
Preglednica 86.	/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	113
Preglednica 87.	/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	113
Preglednica 88.	/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	114
Preglednica 89.	/K: Kakovost drevja.....	114
Preglednica 90.	/D-PGR: Realizacija poseka v RGR	114
Preglednica 91.	Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	115
Preglednica 92.	/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2024	115
Preglednica 93.	/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drev. vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024	115
Preglednica 94.	/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	116
Preglednica 95.	/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka.....	118
Preglednica 96.	/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	118
Preglednica 97.	/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela.....	118
	/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del.....	119
Preglednica 98.	/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	119
Preglednica 99.	/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	120
Preglednica 100.	/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	120

Preglednica 101.	/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	120
Preglednica 102.	/K: Kakovost drevja	121
Preglednica 103.	/D-PGR: Realizacija poseka v RGR	121
Preglednica 104.	/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	121
Preglednica 105.	/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2024.....	122
Preglednica 106.	/D-GFR2: Razvoj gozd. fondov v pogledu sestave dr. vrst (v %) v obdobju 2003 do 2024	122
Preglednica 107.	/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem.....	122
Preglednica 108.	/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka.....	124
Preglednica 109.	/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	124
Preglednica 110.	/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	125
	/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del.....	126
Preglednica 111.	/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	126
Preglednica 112.	/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	127
Preglednica 113.	/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	127
Preglednica 114.	/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	127
Preglednica 115.	/K: Kakovost drevja	127
Preglednica 116.	/D-PGR: Realizacija poseka v RGR	128
Preglednica 117.	/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	128
Preglednica 118.	/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024.....	129
Preglednica 119.	/D-GFR2: Razvoj g. fondov v pogledu sestave dr. vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024	129
Preglednica 120.	/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem.....	129
Preglednica 121.	/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka.....	131
Preglednica 122.	/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	132
Preglednica 123.	/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	132
Preglednica 124.	/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del.....	133
Preglednica 125.	/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	133
Preglednica 126.	/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	134
Preglednica 127.	/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	134
Preglednica 128.	/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	134
Preglednica 129.	/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	134
Preglednica 130.	/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024.....	135
Preglednica 131.	/D-GFR2: Razvoj g. fondov v pogledu sestave dr. vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024	135
Preglednica 132.	/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem.....	135
Preglednica 133.	/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka.....	137
Preglednica 134.	/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	137
Preglednica 135.	/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	137
Preglednica 136.	/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del.....	138

Preglednica 137.	/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	138
Preglednica 138.	/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	138
Preglednica 139.	/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	139
Preglednica 140.	/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	139
Preglednica 141.	/OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha).....	139
Preglednica 142.	/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024.....	139
Preglednica 143.	/D-GFR2: Razvoj g. fondov v pogledu sestave dr. vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024	140
Preglednica 144.	Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev	144
Preglednica 145.	Pregled jam in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev	145
Preglednica 146.	Pregled ekološko pomembnih območij in pripadajočih varstvenih usmeritev .	151
Preglednica 147.	Pregled območij Natura 2K in evr. pom. vrst in hab. tipov, ki se nahajajo znotraj GGE	151
Preglednica 148.	Podatki o habitatnih tipih vezanih na gozdne površine znotraj GGE.....	152
Preglednica 149.	Podatki o kvalifikacijskih vrstah vezanih na gozdne površine znotraj GGE....	153
Preglednica 150.	Pregled varovanih objektov in območij kul. dediščine ter podrobne usmeritve	164

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

1. Jelova bukovja na globokih tleh - 01111
2. Podgorska jelova bukovja - 01181
3. Podgorska gradnova bukovja - 01201
3. Podgorska gradnova bukovja v nastajanju – 01206
4. Gorska bukovja - 01401
6. Varovalni gozdovi -08000
4. Gozdni rezervati - 09000

PREGLEDNICE V PRILOGAH

Obrazec E1: LP, GF1, RF1, ZNS, LZ1, LZ1/VNG, PR1, PR1/VNG, EVP, EVGD

Obrazec E2: LP, LZ1, PR1, OHR, OD, RF1, D-POM, K, PSD,D-PGR,PDV,PDR, EVP, EVGD

Obrazec E3: KG, RF2, DV, LZ2, EVP, EVGD

Obrazec E4:

GRAFIKONI

Grafikon 1.	Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja	52
Grafikon 2.	Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	59
Grafikon 3.	Primerjava dejanske strukture gozdov po razvojnih fazah 2003-2024 ter napoved za 2034	59
Grafikon 4.	Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	102
Grafikon 5.	Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	109
Grafikon 6.	Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	116
Grafikon 7.	Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	123
Grafikon 8.	Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	130
Grafikon 9.	Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	136

KARTE

Karta 1.	Lega gozdnogospodarske enote	18
Karta 2.	Krajinski tipi	21
Karta 3.	Karta rastišč	23
Karta 4.	Pregledna karta lovišč	30

Karta 5.	Karta požarne ogroženosti	32
Karta 6.	Karta rastiščnogojitvenih razredov.....	97
Karta 7.	Stanje in razvoj gozdnih površin	207
Karta 8.	Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje.....	208
Karta 9.	Območja gozdov glede na intenzivnost gospodarjenja z gozdovi	209
Karta 10.	Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov	210
Karta 11.	Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali.....	212
Karta 12.	Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah	214
Karta 13.	Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda	215
Karta 14.	Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest.....	217
Karta 15.	Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak.....	218

POVZETEK

Površina gozdov v Gozdnogospodarski enoti Poljanska dolina (v nadaljevanju GGE) je 3.633,48 ha, od tega je večina (63,9 %) gozdov v zasebni lasti.

Površina gozdov po lastniških kategorijah - LP

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi		Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	2.319,80	1.051,38		262,30	3.633,48
Delež (%)	63,9	28,9		7,2	100,0

Večina gozdov (89,2 %) je večnamenskih. Gozd s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni je na površini 2,43 ha – Gozdni rezervat Lipje, varovalnih gozdov je 10,8 %. Povprečna lesna zaloga je 267,3 m³/ha. Povprečni letni prirastek je 7,16 m³/ha. Možni posek znaša za vse gozdove skupaj 21,6 % od lesne zaloge oziroma 80,7 % na prirastek.

Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah in lastniških kategorijah gozdov - D-KG

Lastniške kategorije Gospodarske kategorije	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek				
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR	
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.		
Skupaj GGE												
Večnamenski gozdovi	3.240,48	74,6	204,1	278,7	2,66	4,84	7,50	25,9	21,8	22,9	85,2	
GPN ukrepi so dovoljeni	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	
GPN ukrepi niso dovoljeni	2,43	760,5	7,8	768,3	19,40	0,23	19,63					
Varovalni gozdovi	390,57	11,6	158,2	169,8	0,22	4,08	4,30	11,0	4,0	4,5	17,9	
Skupaj vsi gozdovi	3.633,48	68,3	199,0	267,3	2,41	4,75	7,16	25,4	20,3	21,6	80,7	
Zasebni gozdovi												
Večnamenski gozdovi	2.234,12	77,8	197,1	274,9	2,63	4,54	7,17	25,8	21,5	22,7	87,1	
GPN ukrepi so dovoljeni	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	
GPN ukrepi niso dovoljeni	2,43	760,5	7,8	768,3	19,40	0,23	19,63					
Varovalni gozdovi	83,25	13,5	177,9	191,4	0,25	4,36	4,61	4,6	6,8	6,6	27,6	
Skupaj vsi gozdovi	2.319,80	76,2	196,2	272,4	2,56	4,53	7,09	25,4	21,0	22,3	85,5	
Državni gozdovi												
Večnamenski gozdovi	901,53	70,3	222,7	293,0	2,88	5,58	8,46	26,4	22,8	23,6	81,9	
GPN ukrepi so dovoljeni	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	
GPN ukrepi niso dovoljeni	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00					
Varovalni gozdovi	149,85	11,2	157,3	168,5	0,23	4,25	4,48	22,7	4,0	5,3	19,8	
Skupaj vsi gozdovi	1.051,38	61,9	213,4	275,3	2,50	5,39	7,89	26,3	20,8	22,0	76,9	
Gozdovi lokalnih skupnosti												
Večnamenski gozdovi	104,83	43,7	193,6	237,3	1,47	4,69	6,16	19,5	19,9	19,8	76,4	
GPN ukrepi so dovoljeni	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	
GPN ukrepi niso dovoljeni	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00					
Varovalni gozdovi	157,47	10,9	148,6	159,5	0,20	3,76	3,96	3,8	2,3	2,4	9,8	
Skupaj vsi gozdovi	262,30	24,0	166,6	190,6	0,71	4,13	4,84	15,2	10,5	11,1	43,7	

Gojitvena dela so v naslednjem načrtovalnem obdobju usmerjena v pomladitvene procese (priprava sestojev za naravno obnovo) ter nego mlajših razvojnih faz, varstvena dela pa v zaščito mladovij pred divjadjo in varstvo pred podlubniki. Pri zaščiti mladja z ograjo sta predvideni dve novi ograji, kot način spremljanja obnove ob odsotnosti vpliva rastlinojede divjadi in izboljšanja prehranskega habitata za gozdnega jereba ter izboljšanje stanja v upravljaljskih conah G (javorovi gozdovi) in H (ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi). Od ukrepov namenjenih za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali so načrtovani: vzdrževanje vodnih površin, postavitve in vzdrževanje gnezdilnic ter osnivanje vzdrževanje obcestnih pasov v gozdu (v delih sestojev v coni gozdnega jereba). Od ostalih del za krepitev funkcij gozdov je predvidena, oziroma možna postavitve označitvenih in informativnih tabel ob gozdnih rezervatih in pešpoteh.

UVOD

Z gozdnogospodarskim načrtom (GGN) gozdnogospodarske enote (GGE) Poljanska dolina (2024-2033) so določeni pogoji za usklajeno rabo gozdov ter poseganje v gozdove in gozdni prostor, najvišja možna stopnja njihovega izkoriščanja ter potreben obseg vlaganj, kot tudi potrebni ukrepi za ohranitev ugodnega stanja posebnih varstvenih območij. Pomembnejše pravne podlage in navodila, ki so se uporabila pri izdelavi gozdnogospodarskega načrta so:

- Resolucija o nacionalnem gozdnem programu (Uradni list RS, št. 111/2007),
- Zakon o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 - ZON, 67/02, 110/02 - ZGO-1, 115/06 - ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 - ZDavNepr, 17/14, 24/15, 9/16 - ZGGLRS in 77/16),
- Zakon o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 - odl. US, 17/08, 46/14 - ZON-C, 31/18, 65/20 in 97/20 - popr., 44/22 in 158/22),
- Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20),
- Območni gozdnogospodarski načrt za GGO Kočevje (2021-2030), Uradni list RS, št. 116/2023,
- Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20),
- Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 - uradno prečiščeno besedilo, 61/06 - ZDru-1, 8/10 - ZSKZ-B, 46/14, 21/18 - ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – Zdeb, 105/22 – ZZNŠPP in 18/23 – ZDU-10),
- Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 - uradno prečiščeno besedilo, 49/06 - ZMetD, 66/06 - odl. US, 33/07 - ZPNačrt, 57/08 - ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 - ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 - GZ, 21/18 - ZNOrg, 84/18 - ZIURKOE in 158/20),
- Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13 - popr., 39/13 - odl. US, 3/14, 21/16 in 47/18),
- Uredba o habitatnih tipih (Uradni list RS, št. 112/2003, 36/2009, 33/2013);
- Uredba o ekološko pomembnih območjih (Uradni list RS, št. 48/2004, 33/2013, 99/2013, 47/2018);
- Program upravljanja območij Natura 2000 (2015-2020) (sprejet na 30. seji Vlade, dne 9.4.2015, popravek na 38. seji Vlade RS z dne 28. maja 2015 ter 24. 03. 2016);
- Naravovarstvene smernice za Gozdnogospodarski načrt GGE Poljanska dolina (2024-2033), ZRSVN OE Ljubljana, Ljubljana, december 2023,
- Zakon o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 - ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16 in 21/18 - ZNOrg),
- Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za varstvo KD za načrtovanje GGN GGE Poljanska dolina, ZVKD, Služba za kulturno dediščino, OE Ljubljana, Ljubljana, januar 2024,
- Zakon o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 - ZZdr1-A, 41/04 - ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20, 35/23 – odl. US),
- Vodovarstvene smernice.

GGN GGE Poljanska dolina 2024 - 2033 je šesti zaporedni načrt GGE. Načrt obsega opis stanja gozdov (tudi v smislu večnamenske vloge gozdov), oceno preteklega gospodarjenja z gozdovi glede trajnosti vseh njihovih funkcij, načrtovane cilje, usmeritve in ukrepe za prihodnje desetletje ter ekonomsko presojo gospodarjenja z gozdovi.

Za izdelavo načrta so nam bili v pomoč stari načrti in karte, evidence poseka in gojitvenih del, avionski posnetki, terenski podatki meritev na stalnih vzorčnih ploskvah in opisi sestojev ter izkušnje revirnih gozdarjev. Pri določanju ciljev in usmeritev smo smiselno upoštevali območni GGN 2021-2030.

Zahvala vsem sodelavcem načrtovalcem, soavtorjem načrta in krajevni enoti, ki je in bo pomagala pri nastajanju in uporabi načrta.

Okrajšave, ki se uporabljajo v gozdnogospodarskem načrtu:

- ARSO - Agencija Republike Slovenije za okolje,
- BF - Biotehniška fakulteta,
- DG - državni gozdovi, ZG - zasebni gozdovi,
- DKN - digitalni kataster,
- DOF - digitalni ortofoto načrt,
- DRSV - Direkcija Republike Slovenije za vode,
- EGC - evidenca gozdnih cest,
- EHIŠ - evidenca hišnih števil,
- EPO - ekološko pomembna območja,
- FSC - Forest stewardship council,
- GC - gozdna cesta,
- GG - gozdno gospodarstvo,
- GGE - gozdnogospodarska enota,
- GGN - gozdnogospodarski načrt,
- GGO - gozdnogospodarsko območje,
- GHT - gozdni habitatni tip,
- GIS - Gozdarski inštitut,
- GPN - gozdovi s posebnim namenom,
- GRT - gozdni rastiščni tip,
- GRM - gozdni reprodukcijski material,
- GURS - Geodetska uprava Republike Slovenije,
- GZS - Geološki zavod Slovenije,
- KE - krajevna enota,
- LAS - lokalna akcijska skupina,
- LPN - lovišče s posebnim namenom,
- LULUCF - Land Use, Land-Use Change and Forestry,
- LUN - lovsko upravljavski načrt,
- LUO - lovsko upravljavsko območje,
- LZ - lesna zaloga,
- MGRT - Ministrstvo za gospodarstvo, razvoj in turizem
- MK - Ministrstvo za kulturo,
- MKGP - Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
- MOP - Ministrstvo za okolje in prostor,
- MORS - Ministrstvo za obrambo,
- NEPN - Nacionalni energetske in podnebni načrt,
- NPK - nacionalna poklicna kvalifikacija,
- OE - območna enota,
- ON - območni gozdnogospodarski načrt,
- OPN - občinski prostorski načrt,
- OZUL - območno združenje upravljavcev lovišč,
- PE - popisna enota,
- PEFC - Programme for the Endorsement of Forest Certification,
- PR - prirastek,
- PRP - program razvoja podeželja,
- PUN 2000 - Program upravljanja - NATURA 2000,
- PZS - Planinska zveza Slovenije,
- RGR - rastiščnogojitveni razred,
- SiDG - družba Slovenski državni gozdovi d.o.o.,
- SKZG RS - Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije,
- SURS - Statistični urad Republike Slovenije,
- SVP - stalne vzorčne ploskve,
- UE - upravne enote,
- VG - varovalni gozdovi,
- ZGS - Zavod za gozdove Slovenije,
- ZVKD - Zavod za varstvo kulturne dediščine
- ZRSVN - zavod Republike Slovenije za varstvo narave.

1 Splošni opis gozdnogospodarske enote

1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

GGE leži na skrajnem jugovzhodnem delu GGO Kočevje. Osrednji del GGE predstavlja Poljanska dolina, ki se blago spušča v smeri sever – jug, na južnem koncu pa se strmo spusti v kanjon reke Kolpe. Na zahodu poteka meja od Peklenskega zidu ob Kolpi po cesti od Spodnjega Loga do Knežje Lipe, nato zavije do Brezovice, od koder se po kopastih zakraselih vrhovih Vršič (674 m) in Vražji kamen (603 m) povzpne na Poljansko goro. Vzhodna meja ni izrazita, teče po kraškem in zelo kamnitem svetu od Ogorelca do Debelega vrha (862 m), do vznožja pobočja Žeželjca (767 m). Od tod se vije po vrtačastem svetu do Predgrada. Na jugu GGE omejuje reka Kolpa.

GGE leži v dveh občinah: Kočevje in Črnomelj.

Preglednica 1. /D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih

Občina	Šifra K.O.	Katastrska občina	Pov. K.O. v GGE	Pov. gozda K.O. v GGE	Opomba
ČRNOMELJ	1538	DOLENJA PODGORA		760,98	
KOČEVJE	1600	KNEŽJA LIPA		106,55	
	1601	ČEPLJE		1.010,49	
	1602	PREDGRAD		1.019,25	
	1603	DOL		340,79	
	1604	SPODNJI LOG		395,42	
		Skupaj		3.633,48	

Opomba: Če gozdnogospodarska enota ne zajema cele k.o., se pod opombo vpiše tisti del k.o. (gozd in negozd skupaj), ki leži v gozdnogospodarski enoti

1.1.2 Relief

Poljanska dolina je s svojim razgibanim valovitim površjem, ravnici, vrtačami in kotanjami ter površinsko skalovitostjo izrazito kraška dolina. Dolina z vasmi, polji in travniki se od vasi Brezovica (562 m) od severnega dela blago spušča proti jugozahodu do Predgrada (353 m) in se tu prevesi v strmo pobočje ter spusti v korito reke Kolpe, ki v Dolu teče na nadmorski višini 188 m.

Dolino z obeh strani obdajata mikoreliefno različna gorska masiva. Hrabet Graščice na zahodni strani se strmo vzpne nad dolino ter se za ostrim grebenom strmo spusti v Spodnjeloško dolino. Po grebenu so nanizani vrhovi višine okoli 800 m, med katerimi je najvišji Sv. Duh z 860 m. V svojem južnem delu se pahljačasto razširi v strma žlebasta pobočja Peklenskega zidu in Pajtlerice oziroma Planine, kot ves ta južni del Graščice imenujejo domačini.

Na severovzhodni strani je dolina omejena z masivom Poljanske gore. Pogorje je zelo razgibano, manj kompaktno, z več izrazitimi vrhovi in vmesnimi dolinami. Med višjimi vrhovi so: Vršič (674 m), Kapetanjka (772 m), Židovec (856 m), Babin vrh (855 m), Žeželjc (767 m) in Debeli vrh (862 m), ki je tudi najvišji vrh v GGE.

Oblikovno samosvoj svet je svet ob Kolpi, kjer prevladujejo reliefne oblike, značilne za svet na dolomitni podlagi: strma homogena pobočja, v katera so vrezani globoki jarki.

1.1.3 Podnebne značilnosti

Kočevska je pod vplivom številnih dejavnikov, ki povzročajo labilnost podnebja. Tu se mešata interferenčni in preddinarsko-predpanonski klimatski tip. Zaradi tega ima Kočevska kljub bližini morja hladno podnebje z močnimi padavinami. Klima je zmerno humidna in primerna za uspevanje visokega gozda.

Podnebne razmere na območju Poljanske doline se v marsičem razlikujejo od mikroklima osrednje Kočevske. Zaradi prevladujoče vzhodne cirkulacije je zelo zaznaven panonski vpliv z juga in submediteranski vpliv po dolini Kolpe. Ta splet klimatskih vplivov pogojuje bolj humidno-kontinentalni tip klime z višjimi temperaturami in bolj izraženimi ekstremi. Zaradi severno-južne smeri gorskih grebenov ni izrazitih prisojnih in osojnih leg; lokalna klima ne pride toliko do veljave. Izjema so le hladno območje Graščice, ki je s prevladujočo vzhodno lego rahlo obrnjeno na sever, strmejša prisojna pobočja Hrastja in kraško podolje, kjer je lokalno hladnejša mezoklima.

1.1.4 Hidrološke razmere

Edini večji površinski vodotok je reka Kolpa, ki teče po južni meji enote in državne meje. Posebno pozornost je potrebno posvetiti vsem vodam, tudi manjšim površinskim lužam, ki so pomembne za živalski svet. V enoti je nekaj večjih in manjših stalnih ali presihajočih studencev – zlasti na kmetijskih površinah in na nekaterih prelomnicah. Nekaj studencev napaja vodovod za vasi v dolini, zato je pri gospodarjenju z gozdovi v prihodnosti zelo pomembna skrb za kvaliteto vode.

1.1.5 Matična podlaga in tla

a) Matična podlaga

Geološko-litološka zgradba je na splošno zelo homogena. Na večjem delu enote prevladujejo apnenci: zgornjekredni rudistni in spodnjejurski temni apnenec. Mestoma so prepreženi s polami zgornjetriadnih dolomitov. Večje površine triadnih dolomitov so na območju jugozahodno od Brezovice proti Kraljem in pod Predgradom ter vzdolž Kolpske doline. Litološko enoličnost do neke mere popestrijo pleistocenske glin in ilovice na najnižjih delih kraškega podolja.

b) Tla

Talno odejo sestavljajo predvsem različne oblike pokarbovatnih tal na apneni podlagi. Vrstijo se v pedogenetskem zaporedju rendzine in rjava pokarbovatna tla različnih globin v odvisnosti od reliefa in drugih tlotvornih dejavnikov. Na splošno prevladujejo srednje globoka rjava pokarbovatna tla, lesivirana rjava pokarbovatna tla so jim podrejena. Na dolomitni podlagi so rendzine različnih razvojnih stopenj, na pleistocenskih glinah in ilovicah povrh apnencev pa izprana aluvialna-iluvialna tla.

Na osnovi pedogenetskih razmer, to je neenakomerne globine, matične geološke podlage, lege, lege skladov in načina njihovega preperevanja, fizikalno-kemičnih lastnosti in biološke aktivnosti vegetacije, itd., so na območju gozdnogospodarske enote izločene naslednje glavne talne enote:

1. rendzine na apnencu,
2. kompleks rendzin in rjavih pokarbovatnih tal,
3. rjava pokarbovatna tla na apnencu (kalkokambiosol),
4. rjava pokarbovatna tla na apnencu slabo sprana.

1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost

V GGE prevladuje gozdna krajina (3.145,41 ha ali 86,6 % gozda). Preostali del enote (488,07 ha ali 13,4 % gozda) se uvršča v gozdnato krajino, v kateri je gozd še vedno prevladujoč krajinski element.

Preglednica 2. Tipi krajin v gozdnogospodarski enoti (vir: digitalizacija)

Tip krajine	Površina gozda (ha)	Celotna površina (ha)	Delež gozda (%)
Gozdna	3.145,41	3.197,38	86,6
Gozdnata	488,07	1.219,61	13,4
Kmetijska in primestna	0,00	0,00	-
Skupaj	3.633,48	4.416,99	100

Gozdnatost enote se je z vključitvijo nekaterih zaraščenih površin z 78,2 % leta 2003 povečala na 82,3 %. V gozdnem prostoru najdemo razmeroma malo gozdnih jas, lazov in zaraščajočih površin, nekaj je tudi daljnovodov in infrastrukturnih objektov, predvsem cest. Zaraščajočih površin v negozdnem prostoru, ki bi ob nadaljnjem opuščanju kmetijske dejavnosti lahko prešle v gozd, je 61,44 ha ali 1,4 % površine enote.

Preglednica 3. /D-GP: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

	Površina (ha)	Delež (%)
Površina gozdnogospodarske enote	4.416,99	100
Gozd	3.633,48	82,3
Ostala gozdna zemljišča	6,40	0,1
- daljnovodi	6,40	0,1
Gozdni prostor	3.692,41	83,6
- senožeti in lazi (ekstenzivna paša)	36,51	0,8
- zaraščajoče površine	7,12	0,2
- infrastrukturni objekti	8,90	0,2
Negozdni prostor	724,58	16,4
- zaraščajoče površine	61,44	1,4
- ostale površine izven gozda	663,14	15,0

Opomba: Površine so ugotovljene z digitalizacijo kartnih prikazov

1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

Na območju GGE najdemo klimaksne gozdne združbe, kot tudi razne sukcesijske stadije in zelo slaba, degradirana rastišča. Visoki kras z izrednim bogastvom reliefnih oblik, talnih razmer ter z lokalno mikroklimatsko pestrostjo pogojuje mozaično menjavanje in prepletanje gozdnih rastiščnih tipov. Temu ustrezna je različna ravnost gozdnih sestojev.

Pretežni del GGE pripada po fitogeografski razdelitvi Slovenije k preddinarskemu območju. K dinarskemu fitogeografskemu območju spadajo vrhovi Poljanske gore in greben ter vzhodna pobočja Graščice.

V GGE so trije gozdni habitatni tipi Natura 2000, ki predstavljajo večino gozdov. Po površini izstopajo Ilirski bukovi gozdovi (91K0), poleg tega HT pa se pojavljajo še Javorovi gozdovi v grapah in na pobočnih gruščih (9180*) in Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (91L0).

Znaten del GRT v nižinskem in gričevnatem delu GGE je zaradi močnega in dolgotrajnega človekovega vpliva spremenjen. Po opustitvi ekstenzivne kmetijske rabe so se mnoge površine začele intenzivno zaraščati.

Preglednica 4. /D-GZ: Površina in delež gozdnih rast. tipov v gozdnogospodarski enoti po skupinah rastišč

Šifra	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
02	Rastišča gabrovij in dobrav	436,78	12,0
54120	Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	436,78	12,0
04	Gričevnata in podgorska rastišča bukovij na karbonatnih kamninah	1.366,69	37,6
55110	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	21,60	0,6
55410	Gradnovo bukovje na izpranih tleh	1.345,09	37,0
05	Rastišča gorskih (in visokogorskih) bukovij na karbonatnih kamninah	301,39	8,3
63110	Preddinarsko gorsko bukovje	301,39	8,3
06	Rastišča jelke in bukve	1.029,89	28,3
64102	Dinarsko jelovo bukovje z bilnico	11,91	0,3
64104	Dinarsko jelovo bukovje z golščem	5,98	0,2
64105	Dinarsko jelovo bukovje z mahom zaveščkom	7,08	0,2
64107	Dinarsko jelovo bukovje z javorjem	18,72	0,5
64108	Dinarsko jelovo bukovje z buniko	34,35	0,9
64111	Dinarsko jelovo bukovje z lakoto	1,53	0,0
64114	Dinarsko jelovo bukovje tipično	627,32	17,3
64130	Dinarsko jelovo bukovje s srobotom	323,00	8,9
07	Rastišča jelke in smreke	2,78	0,1
77110	Jelovje s praprotmi	2,78	0,1
08	Termofilna rastišča bukovij in bukovja na rendzinah	296,46	8,2
58110	Osojno bukovje s kresničevjem	37,07	1,0
59110	Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	259,39	7,1
10	Rastišča acidofilnih borovij	24,22	0,7
74110	Kisloljubno rdečeborovje	24,22	0,7
11	Rastišča bazofilnih borovij	15,90	0,4
62110	Bazoljubno rdečeborovje	15,90	0,4
12	Rastišča termofilnih grmičavih gozdov	107,23	3,0
56210	Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	107,23	3,0
13	Rastišča bukve v subalpinskem pasu	52,14	1,4
60110	Pobočno velikojesenovje	21,17	0,6
63710	Javorovo bukovje	30,97	0,9
	Skupaj	3.633,48	100,0

1.1.8 Živalski svet

Na OE Kočevje spremljamo populacijske trende in načrtujemo posege za vse živalske vrste, ki so opredeljene kot divjad, od zavarovanih vrst pa spremljamo populacijske trende za vse tri predstavnike velikih zveri - medveda, volka in risa ter za predstavnika gozdnih kur - velikega petelina in gozdnega jereba. Ugotovljeni populacijski trendi:

- Srnjad - trend gibanja populacije srnjadi v območju kaže na znižanje številčnosti v primerjavi s preteklim obdobjem. Upad številčnosti srnjadi je večji v bolj gozdnatih loviščih Kočevskega Roga, Goteniške gore, Velike gore in Stojne s stalno prisotnostjo volka in risa. V ekološki enoti Rog, kjer se nahaja GGE Poljanska dolina se številčnost srnjadi znižuje tudi v povezavi s pojavom šakala. Cilj je ohranitev vitalne populacije srnjadi, saj je od srnjadi odvisen obstoj populacije risa.
- Jelenjad - v preteklem desetletnem obdobju se je v območju z redukcijskim odstrelom zniževala številčnost jelenjadi. Ocenjuje se do 50 - 70 % znižanje številčnosti v preteklih 25 letih. Po posameznih delih območja, ki smo jih izločili kot ekološke enote, je z upadanjem številčnosti prišlo do velikih razlik v gostoti populacije. Na območju GGE Poljanska dolina je številčnost jelenjadi previsoka in ovira naravno obnovo gozda. Na območju močno pomlajenih nižinskih gozdov so težave z ustrezno vrstno sestavo pomladka, zato je potrebno številčnosti jelenjadi zmanjšati na nivo, ki bo omogočal naravno obnovo gozda in obstoj populacije volka in risa.
- Gams – v GGE Poljanska dolina živi na območju Kozic in Poljanske gore manjša skupina gamsov, ki predstavlja vzhodni del populacije gamsa na območju kanjona reke Kolpe. Obkolpska populacija gamsov je najbolj južna populacija gamsov v Sloveniji.
- Divji prašič - populacija divjega prašiča v območju je stabilna. Značilna zanjo so nihanja povezana z obrodod bukvje, hrasta, cera in kostanja. Na gostitev v prostoru znatno vplivajo ukrepi krmljenja. Stalna prisotnost divjih prašičev je nezaželena na boljših staniščih jereba. Na območju GGE Poljanska dolina je številčnost divjih prašičev velika in tesno povezana z migracijami vrste s sosednje republike Hrvaške in Bele Krajine.
- Lisica - populacija lisice je imela od leta 1996 do leta 2002 izrazit trend rasti, kar je posledica uspešnega cepljenja proti steklini. Sledila je kulminacija številčnosti in pojav garij, ki so povzročile skokovito zmanjšanje številčnosti. Lisica je prisotna na celem območju, njena populacija je usklajena z okoljem. Sicer je v uravnovešenem naravnem okolju lisica pomemben regulator malih glodavcev in kot takšna pomemben ekološki dejavnik, ob previsoki številčnosti pa lahko ogroža obstoj poljske divjadi in gozdnih kur.
- Jazbec - številčnost jazbeca periodično niha in je v zadnjem obdobju v porastu. Vrsta je vitalna, brez zaznavnih bolezni. Na lokalni razpored in številčnost te vrste v okolju ima poleg naravnih dejavnikov znaten vpliv tudi krmljenje z močnimi krmili. Zaradi negativnega vpliva na talne gnezdilce se priporoča aktivno uravnavanje številčnosti populacije z povečanim odstrelom.
- Zlati šakal - vrsta ima trend širitve. Na območju Kočevsko–Belokranjskega LUO se pojavljajo posamezni osebki v manj gozdnatih, nižinskih predelih. V nižinskem predelu Bele Krajine in Grosuplja, kjer ni volkov je populacija številčnejša. Na območju GGE Poljanska dolina so že prisotni tudi legla.
- Kuna belica, kuna zlatica - obe vrsti kun sta prisotni na celotnem območju. Nihanje odvzema nakazuje periodično nihanje številčnosti obeh vrst. Obe vrsti imata stabilen trend razvoja. Kuna belica je pogostejša vrsta od kune zlatice. Obe vrsti sta vsejedi. Raziskava narejena v okviru projekta Life Kočevsko, je ugotovila kuno kot glavnega plenilca gnezd gozdnih kur. Zaradi negativnega vpliva na talne gnezdilce se načrtuje intenzivnejše izvajanje lova kune belice in kune zlatice.
- Poljski zajec - prisoten je sicer tako v gozdnem kot kmetijskem prostoru na vsem območju, vendar je njegova številčnost dokaj nizka. Vzroki za skromno stanje so velika številčnost naravnih plenilcev, ukrepi v kmetijstvu (zmanjšanje ornih površin, opuščanje malo površinske pridelave kultur, ...) in promet. Poljski zajec zaenkrat še ni ogrožena vrsta.

- Raca mlakarica - populacija race mlakarice je vitalna. Odvzem kaže na nihanje številčnosti vrste, ki je močno odvisno od pogojev v času gnezdenja. Mlakarica se pojavlja ob vseh tekočih vodah in večjih vodnih površinah v območju.
- Šoja, sraka, siva vrana - številčnost srake, šoje in sive vrane je usklajena z razmerami v okolju. Šoja je prebivalec gozda, sraka in siva vrana pa sta značilni predstavnici polja. Vse tri vrste so v območju pogoste, gnezdiyo in imajo primeren prirastek. Visoka številčnost, pogostnost vrst in nizke izgube kažejo na dobro zdravstveno stanje vseh treh vrst. K temu veliko pripomore manjša uporaba kemikalij v kmetijstvu. Ugotovljeni trend kaže usklajenost številčnosti srake in šoje, ki imata več naravnih sovražnikov ter rast številčnosti populacije sive vrane.
- Navadni polh - populacija navadnega polha je vitalna, njena številčnost je odvisna od obroda gozdnega drevja (bukev, hrast, gaber), zato od leta do leta močno niha. Navadni polh je v letih gozdnega obroda zaradi svoje številčnosti pomemben plen malih zveri (kune, divja mačka), sov in risa.
- Medved - populacija je vitalna in ima trend rasti. Ker vrsta nima naravnega sovražnika se z odvzemom prirastka poskuša uravnavati številčnost vrste. Pojavljajo se številni konflikti v urbanem okolju in gozdu. Pogosto prihaja do pojavljanja medveda v naseljih, kjer si išče hrano v sadovnjakih, čebelnjakih, med drobnico in na posevkih kmetijskih kultur. Ob visoki številčnosti je pomemben prehranski konkurent številnim živalskim vrstam v gozdnem prostoru in postaja omejujoč dejavnik za kmetovanje. Območje GGE Poljanska dolina je eno gostejše poseljenih z rjavim medvedom (ohranjeni gozdovi, številni brlogi, redka poselitev).
- Volk - populacija je vitalna in je v zadnjem desetletnem obdobju v porastu. Letno se evidentirajo 3 - 4 legla in stalna prisotnost 25 - 35 volkov. Poglavitni plen volku sta jelenjad in srnjad, ob zmanjševanju naravnega plena so bolj pogosti tudi napadi volkov na drobnico, konje in govedo. Območje GGE Poljanska gora predstavlja osrednji del območja Poljanskega tropa, katerega teritorij se nahaja v Republiki Sloveniji in Hrvaški.
- Ris - populacija je stabilna. V času od 1. julija 2017 do 31. marca 2024 je potekal projekt LIFE Lynx. Projekt naj bi izboljšal genetsko stanje risa in preprečil njegovo izumrtje v dinarski in jugovzhodni alpski regiji. V okviru projekta se je letih 2019 - 2023 preselilo iz Slovaške in Romunije v Slovenijo in na Hrvaško 18 risov. Že v prvem letu je bilo potrjeno parjenje med priseljenim risom Gurujem in domačo samico ter uspešno leglo, spremljamo pa tudi že 2. in 3. generacijo njunih mladičev in njihovo prisotnost tudi na območju GGE Poljanska dolina.
- Vidra – opazno je povečanje številčnosti vrste in njena prisotnost na večjem delu tekočih in stoječih voda v območju. Prisotnost vrste je povezana s pojavljanjem škod v ribogojstvu.
- Bober - opazno je širjenje vrste in njena prisotnost v rekah Krka in Kolpa s pritoki. Prisotnost vrste je povezana s pojavom škod v na obrečnem drevju, v sadovnjakih in na posevkih koruze.
- Gozdni jereb - Populacija je še prisotna, vendar je njena številčnost redka in lokalno omejena. V okviru projekta Life Kočevsko se je izvedlo vrsta ukrepov za izboljšanje življenjskih pogojev za gozdnega jereba (zagotovitev dodatne prehrane s postavitvijo prehranjevalnih ograj in sadnjo plodonosnega drevja, zapora slepih gozdnih cest).

Preglednica 5. /D-SH: Stanje habitatov divjadi

Vrsta	Zahteve do habitata	Stabilnost populacije	Ekspertna ocena o stanju habitata	Nujni ukrepi
srna	ohranjen gozdni rob, jase, preseke, grmišča	stabilna	zaradi velike gozdnatosti habitat manj primeren za srno	ohranjanje negozdnih površin
navadni jelen	vzdrževana pasišča, dovolj gozda v obnovi,	stabilna	Ustrezno stanje pasišč in mlajših razvojnih faz gozda	ohranitev deleža mladovij
divji prašič	površine v zaraščanju, plodonosne vrste	stabilna	primeren ohranjen, nevznemirjen gozd	uravnavanje številčnosti
gams	strmi, skaloviti, težje prehodni predeli z melišči in pasišči	stabilna	ustrezen habitat na območju Kozic in Spodnjeloške gore	uravnavanje številčnosti

Vrsta	Zahteve do habitata	Stabilnost populacije	Ekspertna ocena o stanju habitata	Nujni ukrepi
rjavi medved	primerni brlogi, plodonosne vrste, jagodičje, pasišča	stabilna	primerno ohranjen habitata	mirne cone, krmišča
volk	ustrezne populacije plenskih vrst parkljaste divjadi	stabilna	primerno ohranjen habitata	skrb za plenske vrste
lisica	kot vsejed zelo prilagodljiva vrsta	stabilna	ustrezen habitata	uravnavanje številčnosti
jazbec	kot vsejed zelo prilagodljiva vrsta	stabilna	ustrezen habitata	uravnavanje številčnosti
vidra	ohranjen obvodni drevesni in grmovni sloj s prisotnimi ribami, raki, školjkami	stabilna	ustrezen habitata	skrb za plenske vrste in obvodno rastje
zlati šakal	kot vsejed zelo prilagodljiva vrsta	v porastu	ustrezen habitata	monitoring, uravnavanje številčnosti
kuna belica	kot vsejed zelo prilagodljiva vrsta	stabilna	ustrezen habitata	zmanjševanje številčnosti
kuna zlatica	kot vsejed zelo prilagodljiva vrsta	stabilna	ustrezen habitata	uravnavanje številčnosti
bober	ohranjen obvodni drevesni in grmovni sloj	v porastu	Ustrezen habitata	monitoring, skrb za obvodno rastje
gozdni jereb	grmičasti razvojni stadiji gozda, gozdne poseke s plodonosnimi zelišči, jase	ogrožena	ustrezen habitata	redukcija plenilcev, pomoč plodonosnim vrstam
navadni polh	ohranjen gozd naravne drevesne sestave	stabilna	ustrezen habitata	ohranjanje dreves z dupli
poljski zajec	vzdrževana pasišča, kmetijske kulture	stabilna	ustrezen habitata	ohranjanje negozdnih površin, remiz

1.2 Površina in lastništvo gozdov

V GGE prevladujejo zasebni gozdovi – 63,9 % površine, državnih gozdov je 28,9 % ter gozdov v lasti lokalnih skupnosti 7,2 %.

Preglednica 6. /LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	2.319,80	1.051,38	262,30	3.633,48
Delež (%)	63,9	28,9	7,2	100,0

Številčno je več tistih gozdnih posestnikov (72,4 %), ki imajo velikost gozdne posesti do 1 ha. Po površini ima največ gozdnih posestnikov (51,4%) velikost gozdne posesti od 1 do 5 ha.

Preglednica 7. /LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikost gozdne posesti	Sestava v %			
	po številu posestnikov		po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 1 ha	72,4	72,4	15,1	15,1
1 do 5 ha	23,5	95,9	51,4	66,5
5 do 10 ha	2,8	98,7	17,8	84,3
10 do 30 ha	1,3	100,0	15,7	100,0
30 do 100 ha	0,0	0,0	0,0	0,0
nad 100 ha	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	100,0		100,0	

Razvoj posestne sestave kaže, da se je število gozdnih posestnikov z manjšo gozdno posestjo (do 1 ha) v preteklem načrtovalskem obdobju povečalo (iz 66,2 na 72,4 %). Skupno število lastnikov gozda v GGE je 2.156.

Preglednica 8. /D-LS: Razvoj posestne sestave (vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikost gozdne posesti	Delež (%) Leto-2014	Delež (%) Leto 2024	Število lastnikov	Število lastnikov (kumulativa)
do 1 ha	66,2	72,4	1.561	1.561
1 do 5 ha	27,5	23,5	507	2.068

Velikost gozdne posesti	Delež (%) Leto-2014	Delež (%) Leto 2024	Število lastnikov	Število lastnikov (kumulativa)
5 do 10 ha	5,0	2,8	60	2.128
10 do 30 ha	1,3	1,3	28	2.156
30 do 100 ha	0,0	0,0	0	2.156
nad 100 ha	0,0	0,0	0	2.156

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

Gozdna cesta je namenjena predvsem gospodarjenju z gozdom in mora omogočati prevoz lesa tudi z daljšimi prevoznimi kompozicijami. Odprta je tudi za javni promet, čeprav je nekategorizirana v skladu s predpisi, ki urejajo javne ceste. Vodena je v evidenci gozdnih cest.

Preglednica 9. /D-C: Odprtost gozdov s cestami

Vrsta cest	Produktivne km	Povezovalne km	Skupaj km	Gostota cest m/ha
Gozdne ceste	51,026	4,370	55,396	15,75
Javne ceste	2,750		32,130	0,85
Skupaj	53,776		87,526	16,60

Opomba: pri izračunu cestnega omrežja so upoštevane samo produktivne ceste

Na razporeditev gozdnih cest vpliva predvsem naklon in oblike kraškega terena. Enota še ni odprta z gozdnimi cestami v skladu s predvideno optimalno gostoto gozdnih cest. Razporeditev gozdnih cest v enoti se prilagaja razgibanemu kraškemu reliefu. Gozdnogospodarska enota je reliefno razdeljena na dve planotasti hribovji z vmesno podolgovato zakraselo Poljansko dolino, ki ju loči. Nekoliko nižja je 5 km dolga in 2,5 km široka slemenasta Spodnjeloška gora, ki je dokaj enovita oz. slabo razčlenjena. Predstavlja nadaljevanje dolgega slemena kočevske Male gore in se s strmimi pobočji zaključuje v dolini reke Kolpe. Masivnejše in bolj razgibano je 18 km dolgo in 5 km široko hribovje Poljanske Gore. To je niz dinarsko usmerjenih kopastih vrhov, z vmesnimi dolinami. Pobočja vrhov so zmerno strma, a zelo skalnata in posuta s številnimi vrtačami. Hribovje predstavlja zaključek Roškega masiva in ločuje Poljansko dolino od nižje ležeče Bele krajine. Gozdne ceste so po pobočjih obeh hribovij dokaj enakomerno razporejene, kvalitetno grajene in potekajo v dinarski smeri. Priključene so na regionalno javno cesto Kočevje-Črnomelj, ki poteka po osrednjem delu enote. Obrobje suhe in zakrasele ravnice Poljanske doline je zaradi manj kvalitetnih gozdov, kljub ugodnejšim terenskim razmeram za gradnjo, slabše odprto z gozdnimi cestami. Po zahodni meji enote poteka občinska cesta poteka od Knežje lipe do Spodnjega loga, nadaljujejo se v gozdno cesto, ki se priključi na občinsko cesto ta pa regionalno cesto v dolini reke Kolpe. Enota se z gozdnim cestnim omrežjem navezuje na sosednji GGE Rog in GGE Kolpa.

Skupaj 3.240,48 ha gozdov, v katerih lahko gospodarimo, odpira 53,776 km produktivnih cest, kar predstavlja gostoto cest 16,60 m/ha. Odprtost gozdov s cestami lahko ocenimo kot zadovoljivo. Pomen javnih cest, ki odpirajo gozdove, je znatno, saj osnovno cestno omrežje v osrednjem delu enote, na severu in zahodu enote tvorijo javne ceste, na katere se navezuje omrežje gozdnih cest. Javne ceste predstavljajo 5 % produktivnih cest.

Glede na preteklo ureditveno obdobje se je gostota produktivnega cestnega omrežja v enoti nekoliko znižala. Dolžine gozdnih cest so se zaradi novega zajemanja podatkov na podlago LIDAR v aplikaciji Evidenca gozdnih cest spremenile. Ceste imajo sedaj realno (grafično določeno) dolžino.

Povprečna razdalja med cestami je 603 m.

Spravilna razdalja določena v tehnološkem delu gozdnogojitvenih načrtov je 470 m. Pogojuje jo oblika terena, saj gre za kraški, vrtačast, razgiban teren in vpliv etatov po odsekih. Teoretična pravilna razdalja je 415 m.

Glede na namen in rabo gozdne ceste razvrščamo v kategorije G1, G2 in G3. Ceste G1 imajo poudarjen javni značaj in so zato v znatni meri namenjene tudi javnemu prometu. So redno vzdrževane. V GGE je 5 takšnih gozdnih cest, kar predstavlja 19 % gozdnih cest. Ceste G2 so glavne gozdne ceste, ki odpirajo velike gozdne komplekse in so namenjene prvenstveno gozdni proizvodnji. V GGE je 5 tovrstnih GC, kar predstavlja 54 % gozdnih cest. Skušamo jim zagotoviti bolj ali manj redno vzdrževanje. Ceste G3 so stranske gozdne ceste. Namenjene so izključno gozdni proizvodnji

in odpirajo manjše površine gozdov. Vzdržuje se jih le občasno. V GGE je 11 tovrstnih GC, kar predstavlja 26 % gozdnih cest.

Spravilne razmere v gozdnogospodarski enoti so ugodne, saj omogočajo na pretežnem delu enote spravilo s traktorji. Spravilne razmere so slabše na zelo strmih pobočjih nad reko Kolpo, kjer pa je gospodarjenje tako omejeno zaradi varovalnih gozdov.

Gozdna vlaka je grajena ali pripravljena gozdna prometnica namenjena spravilu lesa s pravilnimi sredstvi. Gostotni razred pojasnjuje odprtost z gozdnimi vlakami. Pokazatelj odprtosti je tudi pravilna razdalja.

Preglednica 10./SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)

Spravilno sredstvo	Površina		Spravilna razdalja (m) – v %					
	ha	%	do 200	200-400	400-600	600-800	800-1200	nad 1200
Traktor	2.106,04	65	2	43	18	1	1	0
Mali zgibnik	524,01	16	0	2	8	6	0	0
Zgibnik	610,43	19	0	0	10	6	2	0
Skupaj	3.240,48	100	2	45	36	13	3	0

Preglednica 11. Odprtost gozdov z vlakami po gostotnih razredih

Gostotni razred m/ha	Površina ha	Dolžina vlak m	Delež površine %	Gostota m/ha	Razdalja v metrih	
					med vlakami	spravilo
0 – 50	686,77	21.102	21	31	325	469
50 – 100	1.543,49	119.404	48	77	129	444
100 – 150	952,64	111.780	29	117	85	511
150 – 200	57,58	9.031	2	157	64	542
Skupaj	3.240,48	261.317	100	81	124	470

V gozdnogospodarski enoti je zaprtih 21% večnamenskih gozdov, 48 % je delno odprtih in le 31 % primerno odprtih z gozdnimi vlakami. 2,43 ha gozdov ni večnamenskih in je neodprtih; gre za GPN - gozdni rezervat Lipje. 390,57 ha gozdov je varovalnih, kjer v veliki večini gozdov ni gospodarjenja. Povprečna gostota gozdnih vlak je 81 m/ha, kar je glede na sestojne razmere še zadovoljivo. Povprečna razdalja med vlakami je 124 m. Pokazatelj slabše odprtosti gozdov z gozdnimi prometnicami je tudi razdalja zbiranja, ki je 35 m.

1.4 Družbeno gospodarske razmere

GGE ima s svojo lego na skrajnem jugovzhodnem delu GGO Kočevje dokaj neugodno povezavo s preostalimi deli Slovenije. Preko ozkega Koprivniškega polja je povezana s Kočevskim poljem, kanjon reke Kolpe pomeni povezavo proti zgornji Kolpski dolini na sever in Belo Krajino proti jugu, povezave proti Črnomlju in Novemu mestu potekajo preko Poljanske gore.

Reka Kolpa predstavlja mejo s Hrvaško, najbližji mejni prehod je v Sodevcih, večja mejna prehoda sta v Vinici in na Petrini.

Osrednji del enote predstavlja Poljanska dolina, kjer so nastale tudi številne vasi. Kot je značilno za mnoge oddaljene vasi na Kočevskem, tako se tudi v Poljanski dolini nakazuje trend upadanja števila prebivalstva. Tudi struktura prebivalstva se spreminja, saj so vasi poseljene v glavnem s starejšimi ljudmi. Mlajši se odselijo v Kočevje ali še dlje proti Ljubljani in Novemu mestu, kjer je večja možnost zaposlitve.

Vasi in hiše propadajo, mnoge se prodajo in obnovijo v sezonske namene – vasi se spreminjajo v »vikend« naselja zaradi bližine Kolpe.

1.5 Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom

1.5.1 Lovstvo

Z divjadjo v loviščih gospodarijo lovske družine (LD) Predgrad, Loka in Lovišče s posebnim namenom Kočevsko - LPN Kočevsko, ki deluje v sestavi Zavoda za gozdove Slovenije. Vsa

lovišča/LPN se organizacijsko nahajajo v Kočevsko-Belokranjskem lovsko upravljavskem območju, kjer se izvaja enotna lovsko politika ter upravlja s populacijami po skupnem desetletnem lovsko upravljavskem načrtu, 2 letnih lovsko upravljavskih načrtih in letnih načrtih lovišč/LPN.

Preglednica 12./D-LD: Pregled lovišč

Šifra	Ime lovišča	Pov. gozda lovišča v GGE (ha)	Opomba
0320	PREDGRAD	3.095,71	
0324	LOKA	43,32	del
0331	LPN KOČEVSKO	494,45	del
	Skupaj	3.633,48	

LD/LPN izvajajo številne ukrepe za izboljšanje življenjskih pogojev za divjad, kot so košnja enklav, vzdrževanje grmišč, sadnja in vzdrževanje plodonosnega drevja, izdelava in vzdrževanje kaluž, dopolnilno in odvrtačno krmljenje, mirne cone, ... in seveda odstrel.

Preglednica 13. Odstrel in izgube divjadi

	Odstrel in izgube / 100 ha									
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
srnjad	1,58	1,56	1,29	1,52	1,39	1,35	1,13	1,35	1,23	0,90
jelenjad	1,92	2,08	2,27	2,62	2,56	2,58	2,64	2,72	2,64	3,32
divji prašič	1,66	1,47	1,70	1,21	0,57	1,21	0,53	1,00	0,59	1,45
gams	0,10	0,10	0,10	0,06	0,10	0,08	0,08	0,10	0,08	0,10
medved	0,02	0,04			0,02	0,02			0,04	0,04
lisica	0,59	0,37	0,14	0,72	0,68	0,98	0,33	0,37	0,10	0,33
jazbec	0,08	0,20	0,18	0,16	0,10	0,16	0,04	0,20	0,04	0,10
kuna	0,02	0,06		0,12	0,04	0,02	0,04	0,02	0,04	0,06
mlakarica	0,12	0,10	0,04	0,02	0,02	0,14				0,12
poljski zajec	0,02			0,04	0,02	0,10	0,08		0,02	0,02

Tekom celega 10 letnega obdobja se je v 3. LUO izvajal redukcijski odstrel jelenjadi, vendar se za razliko od ostalega območja številčnost jelenjadi na območju lovišča Predgrad ni zmanjšala. Ukrepi sledi povečani obnovi gozdov v območju. Srnjad kaže na upadanje številčnosti. Njen odvzem se je v preteklem desetletnem obdobju zmanjšal predvsem zaradi velikega vpliva velikih zveri in šakala. Opazno je letno nihanje številčnosti divjega prašiča. Številčnost lisice in jazbeca je stabilna. Številčnost poljskega zajca je majhna.

Nihanja v odvzemu rjavega medveda so posledica letnih zamud pri izdaji dovoljenj za odstrel. Ocenjuje se, da se je število medvedov v preteklem desetletju povečalo. Narašča tudi številčnost volkov. V preteklem desetletju se je v lovišču Predgrad evidentiralo 3 odvzeme volka, kar predstavlja 20% odvzema volkov v območju.

1.5.2 Kmetijstvo

Kmetijstvo je slabo razvito, saj so v vaseh ostali pretežno starejši ljudje, ki težko obdelujejo kmetijske površine. V zadnjih 40 letih se je velik del kmetijskih površin zarasel z gozdom. Na kmetijskih površinah je izločenih še 61,44 ha površin v zaraščanju, kar predstavlja 8,4 % vseh negozdnih površin.

1.5.3 Poselitev

Osrednji del enote predstavlja Poljanska dolina, kjer so nastale tudi številne vasi: Brezovica, Vimolj, Čeplje, Gorenja in Dolenja Podgora, Zagozdac, Jelenja vas, Dol in največji kraj Predgrad. Na drugi strani Graščice, na meji z GGE Kolpa ležita še naselji Spodnji Log in Knežja Lipa.

Preglednica 14. Število prebivalcev v GGE Poljanska dolina(1. 1.2023) [1]

Naselje /leto	2023
Brezovica pri Predgradu	42
Vimolj pri Predgradu	20
Čeplje	36
Gorenja Podgora	26
Dolenja Podgora	10
Zagozdac	24
Jelenja vas	14
Dol	23
Predgrad	96
Knežja lipa	20
Spodnji Log	19
SKUPAJ	330

1.5.4 Infrastruktura

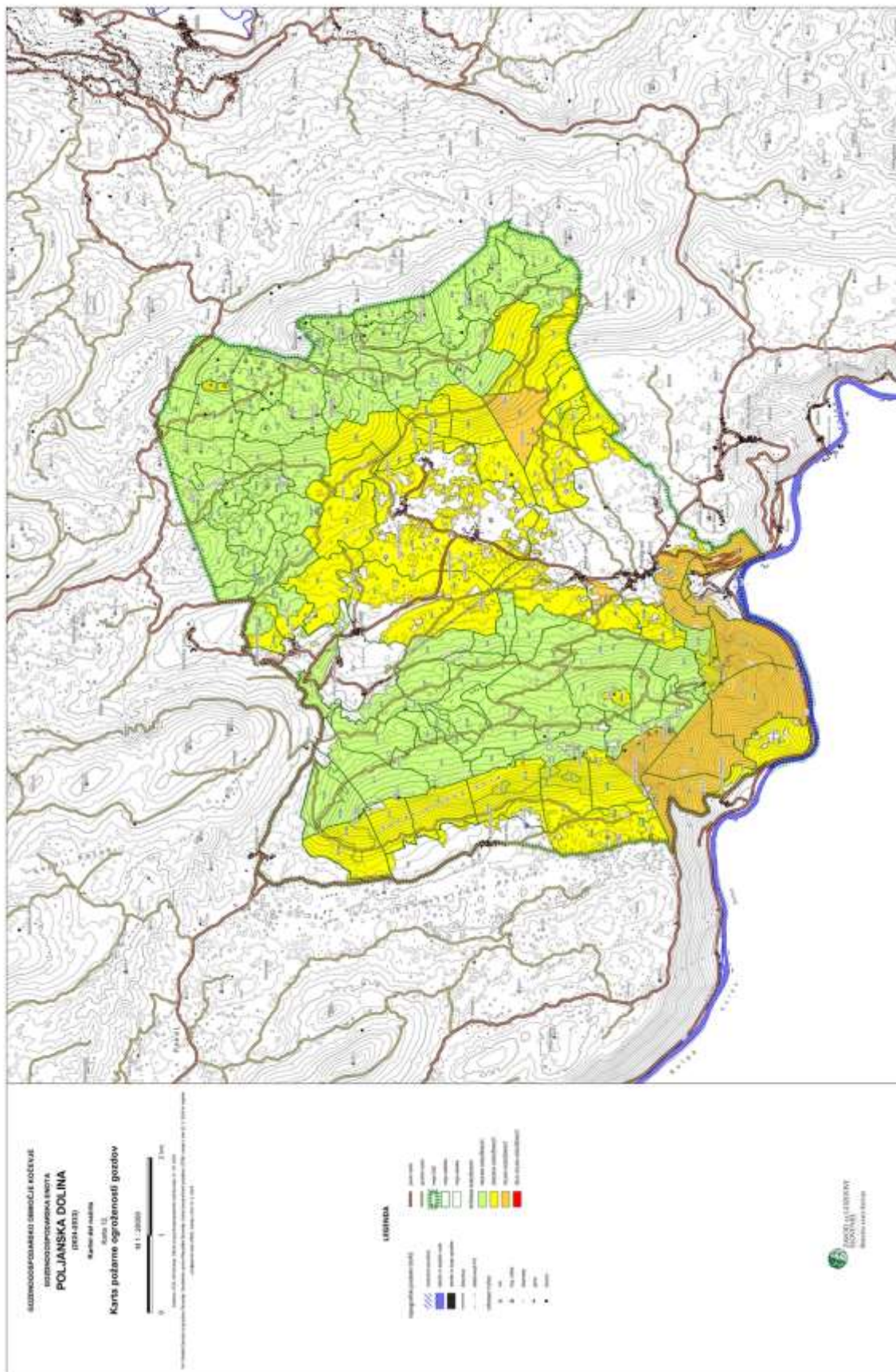
Cestno omrežje je speljano po sredini GGE, cesta Livold - Brezovica – Stari trg ob Kolpi predstavlja glavno prometno žilo Poljanske doline. Pomembno povezavo predstavljajo tudi cesta po dolini reke Kolpe in cesta od Brezovice proti Miklarjem.

1.6 Požarno ogroženi gozdovi

Požarna ogroženost gozdov v GGE je majhna (Karta 4) – povzeta je po prenovljeni metodologiji določanja požarne ogroženosti vključene v GGN GGO Kočevje (2021-2031) [2]. V gozdovih se ne pojavljajo večja naselja, prometnice ali industrija, količina padavin ter trajanje snežne odeje so zadostni za zmanjševanje požarne ogroženosti gozdov.

V GGE spadajo med bolj požarno ogrožene gozdove varovalni gozdovi ter gozdovi z večjim deležem rdečega bora.

Karta 5. Karta požarne ogroženosti

Pregledna karta požarne ogroženosti gozdov je podana v kartnem delu načrta (karta št. 12)

1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote

Površina GGE, ki vključuje tudi negozdne površine, je razdeljena na 116 oddelkov in nadalje na 153 odsekov. Členitev se ne razlikuje od delitve v prejšnjem ureditvenem obdobju, ohranili smo enako število odsekov. Meje oddelkov in odsekov smo z revizijo načrta popravili na delih, kjer je bilo na terenu in po zemljiškem katasterskem načrtu vrisan drugačen potek.

1.8 Organiziranost javne gozdarske službe

Gospodarjenje in ravnanje z gozdovi usmerja Zavod za gozdove Slovenije kot javna gozdarska služba. Zavod za gozdove Slovenije je organiziran teritorialno. Na območju Kočevja deluje Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Kočevje, ki je razdeljena na krajevne enote. GGE Poljanska dolina sodi v Krajevno enoto Rog in predstavlja revir Poljanska dolina.

V skladu z načrti za gospodarjenje z gozdovi, ki jih izdeluje ZGS, z državnimi gozdovi upravlja Družba Slovenski državni gozdovi d.o.o. (SiDG), z gozdovi v lasti Občine Kočevje upravlja podjetje Kočevski les d.o.o., z ostalimi gozdovi pa lastniki sami.

2 Prikaz funkcij gozdov

GGE je zaradi svoje geografske lege ter reliefne pestrosti zanimiva za različne uporabnike prostora in ponuja številne možnosti za razvoj večnamenske vloge.

Na območju GGE je določen gozdni rezervat z blažjim varstvenim režimom (Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 12/20) [1], Lipje (št. 0615) – površina 2,43 ha. Uvrščen je v rastiščnogojitveni razred Gozdni rezervati (RGR 9000).

GGE je v celotnem delu vključena v območje Natura 2000 (SI3000263 SAC Kočevsko, SI 5000013 Kočevsko SPA). Celotna GGE je tudi del ekološko pomembnih območij - EPO (Kočevsko – 31100 ter Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri – 80000).

Osnova prikazanim funkcijam gozdov je GGN za GGO Kočevje izdelan za obdobje 2021-2030 [2], pretekli GGN GGE Poljanska dolina 2014-2023 [3], terenski opisi sestojev in odsekov, gozdnogojitveni načrti ter naravovarstvene [4], kulturnovarstvene [5] in vodovarstvene smernice [5].

Funkcije, ki se pojavljajo ploskovno, so navedene kot »Funkcije v odseku« v prilogi načrta »Opis gozda« (tabela E4).

V prilogi načrta »Opis gozda« so ključne usmeritve za zagotavljanje funkcij gozda zapisane kot »Usmeritve za zagotavljanje funkcij gozdov«. Tu navajamo tudi pripadajoče Natura 2000 območje, EPO, upravljavske cone, naravne in kulturne vrednote, habitatne tipe ter ekocelice na ravni odseka.

Gozdovi imajo po Zakonu o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS in 77/16) [8] ter skladno s Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 200/20) [6] opredeljenih več funkcij:

- ekološke: funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, hidrološka funkcija, funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, klimatska funkcija;
- socialne: zaščitna funkcija, higiensko-zdravstvena funkcija, obrambna funkcija, rekreacijska funkcija, turistična funkcija, poučna funkcija, raziskovalna funkcija, funkcija varovanja naravnih vrednot, funkcija varovanja kulturne dediščine in estetska funkcija;
- proizvodne: lesnoproizvodna funkcija, funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin in lovnogospodarska funkcija.

Celotna površina GGE meri 4.416,99 ha. Gozdni prostor, ki predstavlja gozd in nanj funkcionalno vezana druga negozdna zemljišča (gozdne jase, infrastrukturni objekti v gozdnem prostoru...), na katerem so določene funkcije gozda, obsega 3.692,41 ha. Gozd obsega 3.633,48 ha.

Preglednica 15./D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj ha
	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	
F. varovanja gozdnih zemljišč in sestojev	493,01	13,4	13,4	239,73	6,5	6,5	2.959,67	80,2	80,2	3.692,41
Hidrološka funkcija	74,81	2	2	3.617,60	98	98	0	-	-	3.692,41
F. ohranjanja biotske raznovrstnosti	803,89	21,8	21,8	2.888,52	78,2	78,2	0	-	-	3.692,41
Klimatska funkcija	0	-	-	364,74	-	-	0	-	-	364,74
Zaščitna funkcija	68,56	100	1,9	0	0	0	0	-	-	68,56
Higiensko-zdravstvena funkcija	0	-	-	0,24	100	0	0	-	-	0,24
Turistična funkcija	0	-	-	0	-	-	0	-	-	0
Rekreacijska funkcija	0	-	-	0	-	-	0	-	-	0
Obrambna funkcija	0	-	-	0	-	-	0	-	-	0
Poučna funkcija	0	-	-	0	-	-	0	-	-	0
Raziskovalna funkcija	2,43	100	0,1	0	-	-	0	-	-	2,43
Estetska funkcija	0	-	-	6,13	100	0,2	0	-	-	6,13
F. varovanja naravnih vrednot	4,56	1,2	0,1	368,46	98,8	10	0	-	-	373,02
Varovanje kulturne dediščine	18,67	56,6	0,5	14,32	43,4	0,4	0	-	-	32,99
Lesnoproizvodna funkcija	3.145,10	94,5	85,2	11,02	0,3	0,3	172,66	5,2	4,7	3.328,78
Lovnogospodarska funkcija	0	-	-	519,33	100	14,1	0	-	-	519,33
Funkcija prid. dr. gozdnih dobrin	0	-	-	250,11	100	6,8	0	-	-	250,11

Ekološke funkcije na 1. stopnji poudarjenosti so določene pri funkciji ohranjanja biotske raznovrstnosti (21,8 % gozdnega prostora), funkciji varovanja gozdnih zemljišč in sestojev (13,4 %) in hidrološki funkciji (2,0 %).

Ekološke funkcije na 2. stopnji poudarjenosti so določene na vsej preostali površini gozdnega prostora. Zaradi vključenosti celotne GGE v EPO in Natura 2000 območja je na celotni preostali površini na 2. stopnji poudarjena funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (78,2 % gozdnega prostora). Zaradi karbonatnega sveta je hidrološka funkcija poudarjena na 2. stopnji na področju celotne preostale GGE. V manjšem deležu se pojavlja tudi funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev (6,5 %).

Pri socialnih funkcijah so na 1. stopnji poudarjene funkcija varovanja naravnih vrednot in raziskovalna funkcija v GPN Lipje, funkcija varovanja kulturne dediščine ter zaščitna funkcija.

Socialne funkcije na 2. stopnji - poudarjene so funkcija varovanja naravnih vrednot (10,0 %) ter funkcija varovanja kulturne dediščine (0,4 %).

Po površini je od proizvodnih funkcij s 1. stopnjo poudarjenosti (izjemna poudarjenost funkcij) v gozdnem prostoru poudarjena lesnoproizvodna funkcija (85,2 % gozdnega prostora – 3.145,10 ha).

Na 2. stopnji so od proizvodnih funkcij poudarjene lovnogospodarska funkcija (14,1 % gozdnega prostora). Na 6,8 % površine je poudarjena tudi funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin.

Lesnoproizvodna funkcija ni poudarjena na 363,63 ha gozda (gozdni rezervat, ekocelice brez ukrepanja) ter drugih negozdnih površinah v gozdnem prostoru (gozdne jase, zaraščajoče površine, daljnovodi, na območju javnih cest (drugo v gozdnem prostoru)).

V GGE sta vzdolž vodotokov linijsko poudarjeni hidrološka (1. stopnja) in funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (2. stopnja) – to območje predstavlja tudi upravljavsko cono D (rak koščak). V enoti so, vzdolž poti na Kozice, linijsko poudarjene rekreacijska, turistična in estetska funkcija.

V enoti je registriranih 339 točkovnih objektov s posebej poudarjenimi funkcijami (kraške jame, brezna, izviri, studenci, vodna zajetja, kaluže, vodohrani, izjemna in habitatna drevesa, lovski objekti, ...).

Večnamenska raba gozdnega prostora je ena izmed temeljnih usmeritev gozdnogospodarskega načrtovanja v Sloveniji. GGE je v svoji raznolikosti, pestrosti in posledično slikovitosti večkratno prekrita z različnimi funkcijami, ki se ne izključujejo, zahtevajo pa kompleksno načrtovanje in ukrepanje.

2.1 Ekološke funkcije

Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

Prvo stopnjo poudarjenosti varovalne funkcije imajo gozdovi na kompaktni matični podlagi z naklonom nad 35°, gozdovi s skalovitostjo oziroma kamenitostjo nad 70 % površine, prav tako je funkcija določena tudi na območjih z veliko gostoto erozijskih pojavov ter na območjih 10-letnih visokih vod. Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev je izjemno poudarjena na strmih pobočjih kanjona reke Kolpe.

Na prvi stopnji je poudarjena na 493,01 ha oziroma 13,4 % površine gozdnega prostora. Precej območij s poudarjeno varovalno funkcijo na 1. in 2. stopnji sovпада z izločenimi ekocelicami brez ukrepov.

Drugo stopnjo poudarjenosti varovalne funkcije imajo gozdovi na plitvih tleh (20 cm) ali gozdovi s skalovitostjo oziroma kamenitostjo med 50 do 70 % ter površine na gozdnih rastiščih: bukovih gozdov na hladnih legah, termofilnih bukovih gozdov in jesenovij z javorjem. Gozdovi so na 2. stopnji poudarjeni v okolici gozdov s 1. stopnjo poudarjenosti. Z 2. stopnjo je funkcija poudarjena na 239,73 ha oziroma 6,5 % površine gozdnega prostora.

Hidrološka funkcija

Na prvi stopnji je hidrološka funkcija poudarjena na območju 2. varstvene cone po Odlok o varstvenih pasovih vodnih virov in ukrepih za zavarovanje voda (Občina Kočevje) [9] na površini 74,81 ha (2,0 % gozdnega prostora). S prvo stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije so evidentirani tudi, točkovni objekti, kot so kraške jame in brezna – obenem so tudi naravne vrednote. Seznam je priložen v poglavju priloge. Poleg tega je funkcija na prvi stopnji poudarjena tudi ob izviri: Sklaba (odd 106) in Vimoljski zdenec (odd 106).

Z drugo stopnjo je funkcija ploskovno poudarjena na območjih 3. vodovarstvene cone po Odlok o varstvenih pasovih vodnih virov in ukrepih za zavarovanje voda (Občina Kočevje) [9] ter na celotnem preostalem gozdnem prostoru (karbonatna podlaga).

Vodovarstvene cone so prikazane na Karti št. 7 v prostorskem delu načrta in zavedene v obrazcih E4.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

S prvo stopnjo je funkcija poudarjena površinsko in točkovno na področju: RGR 9000 (gozdni rezervati), ekocelic brez ukrepov, gozdnih jas, zaraščajočih površin v gozdnem prostoru, zimovališč, v upravljavski coni (UCC), ob vodotokih, kraških jamah in brezni ter spodmolih.

Ploskovno je na prvi stopnji poudarjena:

- RGR 9000 GPN – gozdni rezervat Lipje - skupaj 2,43 ha (0,06 % površine gozdnega prostora);
- ekocelice brez ukrepov na površini 277,04 (7,5 % površine gozdnega prostora);
- gozdne jase - skupaj 36,51 ha (0,9 % površine gozdnega prostora);
- na površinah v zaraščanju, skupaj 7,1 ha (0,2 % površine gozdnega prostora);
- v zimovališčih na površini 672,12 ha (18,2 % površine gozdnega prostora);
- na površinah naravnih vrednot: 4396 V Kolpa – soteska (363,85 ha - 9,9 % gozdnega prostora).

Točkovno je funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti s 1. stopnjo poudarjena ob:

- medvedjih brlogih (niso prikazani na karti funkcij);
- vodnih izviri in studencih; lužah, kalužah, mlakah.
- habitatnih drevesih.

Linijsko je na 1. stopnji funkcija poudarjena v okolici vodotokov, ki so obenem tudi Upravljavska cona E – območje navadnega koščaka.

Z 2. stopnjo je funkcija poudarjena na celotnem preostalem delu gozdnega prostora, ki obsega tudi upravljavske cone A (območje triprstega in belohrbtega detla), upravljavsko cono B (območje gozdnega jereba) upravljavsko cono G (Javorovi gozdovi) in upravljavsko cono H (Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi). Razlog je tudi vključenost večine GGE v območje Natura 2000 in celotne GGE v EPO.

Točkovno je funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti z 2. stopnjo poudarjena ob izjemnih drevesih (seznam se nahaja pri funkciji varovanja naravnih vrednot).

Natura 2000 - posebna varstvena območja (SI3000263 SAC Kočevsko, SI 5000013 Kočevsko SPA) so ekološko pomembna območja, na katerih se izvajajo najpomembnejše aktivnosti za ohranjanje biotske raznovrstnosti na ravni Evropske unije. Za ohranjanje habitatnega tipa v ugodnem stanju se uporabljajo določila 3. člena Uredbe o habitatnih tipih ter varstveni cilji za doseganje ustreznih ekoloških razmer za posamezne skupine habitatnih tipov, ki so navedeni v Prilogi 2 iste uredbe.

Območje pričakovanih naravnih vrednot - karbonatne kamnine; območje GGE je večinoma zgrajeno iz karbonatnih kamnin in zato obstaja velika možnost najdb novih jam in brez.

Ekološko pomembna območja – celotno območje GGE prekriva tudi EPO (Kočevsko – 31100, Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri – 8000).

Klimatska funkcija

Klimatska funkcija v GGE ni določena.

2.2 Socialne funkcije

Zaščitna funkcija

Zaščitna funkcija je na prvi stopnji poudarjena na 68,56 ha (1,9 % površine gozdnega prostora) – vzrok je nevarnost skalnih podorov na javno cesto ob Kolpi.

Higiensko-zdravstvena funkcija

Higiensko-zdravstvena funkcija v GGE ni poudarjena.

Obrambna funkcija

Obrambna funkcija je na 1. stopnji točkovno poudarjena ob zajetju pitne vode Dol in Dolski potok.

Rekreacijska in turistična funkcija

Rekreacijska in turistična funkcija sta linijsko na 2. stopnji poudarjeni ob poti na Kozice.

Točkovno je turistična funkcija na 2. stopnji poudarjena na razglediščih Pajtlerica in Kozice.

Poučna funkcija

Poučna funkcija je v GGE poudarjena na 3. stopnji.

Raziskovalna funkcija

Raziskovalna funkcija je na 1. stopnji poudarjena v Gozdnem rezervatu Lipje.

Funkcija varovanja naravnih vrednot

S 1. stopnjo je poudarjena v gozdnem rezervatu Lipje (NVLP 1331 - 2,43 ha) in NVLP 2792 - Rastišče tise (2,13 ha). Naravne vrednote, ki niso vključene v gozdni prostor, se ne prikazujejo.

Naravne vrednote na 2. stopnji poudarjenosti so: NVDP 138V Kolpa, NVDP 4396 V Kolpa – soteska (363,86 ha), NVLP 7614 Dolski potok (2,46 ha) in NVDP 1967 Veliki Zjut (0,63 ha).

Točkovno je s 1. stopnjo poudarjena:

- ob kraških jamah in breznihih iz seznama 500 najpomembnejših jam v Sloveniji. (seznam v poglavju priloge);
- ob izjemnih drevesih, ki so prikazana v preglednici in na terenu označena s krono modre barve, premer je merjen na merilni piki (na višini 1,3 m).

Točkovno je na 2. stopnji funkcija poudarjena:

- ob medvedjih brlogih (jih ne prikazujemo);
- na mestu kraških jam in kraških brezen (seznam v poglavju Priloge).

Preglednica 1. Seznam izjemnih dreves

Drevesna vrsta	Odsek	Obseg/premer 2024 (cm)	Višina 2024 (m)	X	Y	Meritev na...
bukev	14b	377/120	32,0	501.100	44.465	1,3 m – mer. pika
jelka	42	339/108	38,0	504.360	41.750	1,3 m – mer. pika
jelka (Debela Anka)	37	380/121	40,0	503.235	41.365	1,3 m – mer. pika
lipa (Lipa pri izvihu)	9b	270/86	31,5	502.375	40.655	1,3 m – mer. pika
lipa (Lipa pri kali)	9b	477/152	31,5	502.350	40.675	1,3 m – mer. pika
lipa (Rauhova lipa)	30		23,0	502430	40.820	ni meritve obsega, drevo propada

Funkcija varovanja kulturne dediščine

Ploskovno je funkcija varovanja kulturne dediščine na 1. stopnji poudarjena ob objektu kulturne dediščine: Dolenja Podgora - Arheološko najdišče Židovec - EŠD 19.755, arheološko najdišče (odd 73 a, 73 b, 73 c in del 74)).

Ploskovno je funkcija varovanja kulturne dediščine na 2. stopnji poudarjena ob objektih kulturne dediščine:

- Spodnji Log – Opuščena kočevarska vas Kozice – EŠD 11.992, druga dediščina (odd 30),
- Čeplje pri Predgradu kulturna krajina – EŠD 22.994, dediščina (odd 45, 47, 114, 115);
- Predgrad – ruševine gradu Poljane – EŠD 11.990, arheološko najdišče (odd 1);
- Predgrad - vas - EŠD 9.613, naselbinska dediščina (odd 1);
- Kralji – Ruševine cerkve sv. Elije – EŠD 2.772, stavbna dediščina (odd 17);

Točkovno je funkcija varovanja kulturne dediščine na 1. stopnji poudarjena v okolici kulturne vrednote EŠD 11.986 (Spodnji Log – Arheološko najdišče jama Vandloh– odd 9a).

Točkovno je funkcija varovanja kulturne dediščine na 2. stopnji poudarjena ob objektih kulturne dediščine:

- Dol - Spominska plošča gradnji ceste v Poljanski dolini – EŠD 14.668, memorialna dediščina (odd 2);
- Zagozdac - Spomenik NOB Židovec – EŠD 9.377, memorialna dediščina (odd 84);
- Dolenja Podgora - Geodetsko znamenje Debeli vrh – EŠD 30.603, profana stavbna dediščina (odd 77).

Estetska funkcija

Točkovno je estetska funkcija poudarjena na 1. stopnji ob razglediščih Kozice in Pajtlerica.

Točkovno je estetska funkcija poudarjena na 2. stopnji ob objektih naštetih pri funkciji varovanja kulturne dediščine.

Linijsko je estetska funkcija z 2. stopnjo poudarjena ob poti na Kozice.

2.3 Proizvodne funkcije

Lesnoproizvodna funkcija

S 1. stopnjo je lesnoproizvodna funkcija v GGE močno prevladujoča funkcija in je poudarjena na 3.145,10 ha (85,2 % gozdnega prostora). Na omenjenem območju gozdov je mogoče dolgoročno sekati več kot 5 m³ lesa na hektar površine.

Na 2. stopnji je lesnoproizvodna funkcija poudarjena v oddelku 112.

Na 3. stopnji je lesnoproizvodna funkcija poudarjena v RGR 8000 – varovalni gozdovi.

Lesnoproizvodne funkcije nimajo poudarjene gozdni rezervat Lipje (GPN), ekocelice brez ukrepanja, gozdne jase in drugo v gozdnem prostoru (daljnovodi, ceste, ...).

Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Na 1. stopnji je funkcija poudarjena v okolici stalnih stojišč čebelnjakov (odd 5 in 111).

Na 2. stopnji je funkcija poudarjena na območju čebelje paše (lipa, javor) na površini 250,11 ha.

Lovnogospodarska funkcija

Poudarjeno lovnogospodarsko funkcijo imajo gozdovi, ki omogočajo gospodarjenje s populacijami prostoživečih živalskih vrst, ki jih je po predpisih o lovu in divjadi dovoljeno loviti. Poudarjeno lovnogospodarsko funkcijo imajo zlasti gozdovi oziroma gozdni prostor v lovni obori, gozdovi z visoko gostoto populacij velikih rastlinojedov, oziroma gozdovi, v katerih prehranska kapaciteta okolja omogoča višjo številčnost divjadi. Lovno gospodarska funkcija v GGE Poljanska dolina je poudarjena na površinah, ki se v enoti vzdržujejo za potrebe prehranskih in bivalnih pogojev za divjad ter na ožjih lokacijah pomembnejših lovnogospodarskih objektov (večja krmišča, lovske kočice, lovske hiše, lovske steze). Pri gospodarjenju za lovnogospodarsko funkcijo se upoštevajo veljavni lovsko upravljavski načrti.

S prvo stopnjo je funkcija poudarjena naobmočju zimskih krmišč (Hreljin, Ravhova parga, Čepeljska kočica, Jelenske grede, Ognilo).

Z drugo stopnjo poudarjenosti je ploskovno poudarjena na delu površine gozdnega prostora, kjer se pojavlja LPN Kočevsko (519,33 ha).

Interaktivna karta funkcij gozdov je del prostorskih slojev na ZGS pregledovalniku.

3 Opis stanja gozdov

3.1 Gospodarske kategorije gozdov

V GGE prevladujejo večnamenski gozdovi, gozdov s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni je 2,43 ha (gozdni rezervat Lipje), varovalnih gozdov je 10,7 % površine gozda.

Preglednica 16./D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha)

Gospodarske kategorije gozdov	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Večnamenski gozdovi	2.234,12	901,53	104,83	3.240,48
Gpn, ukrepi niso dovoljen	2,43	0,00	0,00	2,43
Varovalni gozdovi	83,25	149,85	157,47	390,57
Skupaj	2.319,80	1.051,38	262,30	3.633,48

Gospodarske kategorije gozdov in prostorska razporeditev posameznih gospodarskih kategorij gozdov je prikazana v kartnem delu načrta (karta št. 4)

Preglednica 17./KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Ime gozdnega rastiščnega tipa	Površina (ha)	Delež (%)
01111-Jelova bukovja na globokih tleh	55410-Gradnovo bukovje na izpranih tleh	35,96	10,2
	56210-Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	7,58	2,1
	59110-Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	8,09	2,3
	60110-Pobočno velikojesenovje	0,80	0,2
	64102-Dinarsko jelovo bukovje z bilnico	10,86	3,1
	64104-Dinarsko jelovo bukovje z golščem	0,94	0,3
	64105-Dinarsko jelovo bukovje z mahom zaveščkom	7,08	2,0
	64107-Dinarsko jelovo bukovje z javorjem	2,94	0,8
	64108-Dinarsko jelovo bukovje z buniko	34,35	9,7
	64111-Dinarsko jelovo bukovje z lakoto	1,53	0,4
	64114-Dinarsko jelovo bukovje tipično	203,88	57,8
	64130-Dinarsko jelovo bukovje s srobotom	37,73	10,7
	74110-Kisloljubno rdečeborovje	1,29	0,4
	Skupaj RGR	353,03	100,0
01181-Podgorska jelova bukovja	54120-Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	66,96	10,9
	55110-Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	5,41	0,9
	55410-Gradnovo bukovje na izpranih tleh	58,95	9,6
	59110-Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	1,19	0,2
	60110-Pobočno velikojesenovje	15,87	2,6
	62110-Bazoljubno rdečeborovje	12,53	2,0
	63110-Preddinarsko gorsko bukovje	1,49	0,2
	63710-Javorovo bukovje	18,47	3,0
	64104-Dinarsko jelovo bukovje z golščem	5,04	0,8
	64107-Dinarsko jelovo bukovje z javorjem	5,86	1,0
	64114-Dinarsko jelovo bukovje tipično	183,39	29,8
	64130-Dinarsko jelovo bukovje s srobotom	236,76	38,5
	74110-Kisloljubno rdečeborovje	0,34	0,1
	77110-Jelovje s praprotni	2,78	0,5
Skupaj RGR	615,04	100,0	
01201-Podgorska gradnova bukovja	54120-Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	233,31	20,1
	55110-Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	11,84	1,0
	55410-Gradnovo bukovje na izpranih tleh	717,34	61,7
	56210-Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	6,03	0,5
	58110-Osojno bukovje s kresničevjem	11,23	1,0
	59110-Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	15,36	1,3
	60110-Pobočno velikojesenovje	3,40	0,3
	63110-Preddinarsko gorsko bukovje	73,71	6,3
	63710-Javorovo bukovje	5,01	0,4
	64114-Dinarsko jelovo bukovje tipično	51,49	4,4

	64130-Dinarsko jelovo bukovje s srobotom	22,46	1,9
	74110-Kisloljubno rdečeborovje	10,91	0,9
Skupaj RGR		1.162,09	100,0
01206-Podgorska gradnova bukovja v nastajanju	54120-Preddinarsko-dinarsko gradново belogabrovje	48,90	13,1
	55410-Gradnovο bukovje na izpranih tleh	313,56	83,9
	64130-Dinarsko jelovo bukovje s srobotom	11,21	3,0
Skupaj RGR		373,67	100,0
01401-Gorska bukovja	54120-Preddinarsko-dinarsko gradnovο belogabrovje	4,62	0,6
	55110-Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	4,35	0,6
	55410-Gradnovο bukovje na izpranih tleh	218,67	29,7
	56210-Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	10,86	1,5
	58110-Osojno bukovje s kresničevjem	10,32	1,4
	59110-Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	35,25	4,8
	60110-Pobočno velikojesenovje	1,10	0,1
	63110-Preddinarsko gorsko bukovje	224,36	30,5
	63710-Javorovo bukovje	7,49	1,0
	64102-Dinarsko jelovo bukovje z bilnico	1,05	0,1
	64107-Dinarsko jelovo bukovje z javorjem	9,92	1,3
	64114-Dinarsko jelovo bukovje tipično	184,57	25,1
	64130-Dinarsko jelovo bukovje s srobotom	12,41	1,7
	74110-Kisloljubno rdečeborovje	11,68	1,6
Skupaj RGR		736,65	100,0
VEČNAMENSKI GOZDOVI		3.240,48	100,0
09000-Gozdni rezervati	64130-Dinarsko jelovo bukovje s srobotom	2,43	100,0
Skupaj RGR		2,43	100,0
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI		2,43	100,0
08000-Varovalni gozdovi	54120-Preddinarsko-dinarsko gradnovο belogabrovje	82,99	21,2
	55410-Gradnovο bukovje na izpranih tleh	0,61	0,2
	56210-Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	82,76	21,2
	58110-Osojno bukovje s kresničevjem	15,52	4,0
	59110-Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	199,50	51,1
	62110-Bazoljubno rdečeborovje	3,37	0,9
	63110-Preddinarsko gorsko bukovje	1,83	0,5
	64114-Dinarsko jelovo bukovje tipično	3,99	1,0
Skupaj RGR		390,57	100,0
VAROVALNI GOZDOVI		390,57	100,0
Skupaj vsi gozdovi		3.633,48	100,0

3.2 Lesna zaloga

Dendrometrijske meritve so potekale v vegetacijski sezoni leta 2023. Za ugotavljanje lesne zaloge in drugih sestojnih znakov se je izvedlo meritve na 519 stalnih vzorčnih ploskvah (SVP), razen v RGR 8000, kjer je bila zaloga ocenjena okularno. Z gostoto mreže 250 x 250 m so se meritve izvedle v vseh preostalih RGR. V RGR 8000, je bila lesna zaloga ocenjena okularno. Skupno je bilo na SVP izmerjenih 7.527 dreves. Napaka ocene lesne zaloge ob 5 % tveganju je +/- 4,42 %.

Osnova za izračun lesne zaloge po rastiščnogojitvenih razredih so podatki, pridobljeni na SVP. Lesne zaloge sestojev so bile ocenjene okularno ob pomoči hitre izmere temeljnice po Bitterlichu. Vsota okularno ocenjenih lesnih zalog sestojev v posameznem odseku predstavlja lesno zalogo odseka. Seštevek okularno ocenjenih lesnih zalog sestojev je ustrezno popravljen s korekcijskimi faktorji po stratumih, in sicer tako:

- da so seštevk okularno ugotovljenih lesnih zalog vseh odsekov stratuma enaki leseni zalogi stratuma, ki je bila ugotovljena s stalnimi vzorčnimi ploskvami,
- da je delež drevesnih vrst, ki so v lesni zalogi stratuma zastopane z več kot 10 %, pri obeh načinih ocene (okularna ocena in meritev na stalnih vzorčnih ploskvah) enak.

Lesna zaloga v RGR 8000 – Varovalni gozdovi je izračunana iz okularnih ocen.

Povprečna lesna zaloga je 267,3 m³/ha pri čemer je delež iglavcev manjši (25,5 % iglavcev v lesni zalogi). V drevesni sestavi je največ bukve (34,4 %), plemenitih listavcev (15,5 %), trdih listavcev (15,1 %) in jelke (14,4 %).

Največ lesne zaloge je razporejene v IV. debelinski razred (24,5 %). Pri iglavcih je razporeditev lesne zaloge pomaknjena v višje debelinske razrede.

Preglednica 18./LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	17,1	29,2	17,3	18,8	17,6	19,9	7,5
Jelka	5,0	11,4	20,2	24,5	38,9	38,4	14,4
Bor	6,9	11,3	21,1	30,8	29,9	9,9	3,7
Macesen	32,5	20,0	20,1	17,2	10,2	0,0	0,0
Bukev	6,6	16,0	27,3	27,5	22,6	92,2	34,4
Hrast	9,6	18,7	25,5	22,2	24,0	22,0	8,2
Pl. lst.	7,9	17,4	25,7	26,7	22,3	41,4	15,5
Dr. tr. lst.	15,9	23,0	23,6	18,1	19,4	40,3	15,1
Meh. lst.	14,0	23,4	23,4	17,3	21,9	3,2	1,2
Iglavci	8,8	16,6	19,5	23,7	31,4	68,3	25,5
Listavci	9,2	18,1	26,0	24,7	22,0	199,0	74,5
Skupaj	9,1	17,7	24,3	24,5	24,4	267,3	100,0

Preglednica 19./D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	248.078	176.687	65.087	6.304
	m ³ /ha	68,3	76,2	61,9	24,0
Listavci	m ³	723.192	455.175	224.327	43.690
	m ³ /ha	199,0	196,2	213,4	166,6
Skupaj	m³	971.270	631.862	289.414	49.994
	m ³ /ha	267,3	272,4	275,3	190,6

Lesna zaloga je bila ugotovljena z vzorčno metodo na SVP z gostoto mreže 250 X 250 m. V RGR 9000 je bila lesna zaloga z vzorčno metodo ugotovljena na enaki mreži, saj je v rezervat, zaradi majhne površine, padla le ena SVP. V RGR 8000 je bila zaloga okularno ocenjena.

Preglednica 20./D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	Rastiščnogojitveni razred	Površina	Lesna zaloga (v m ³ /ha)	Število vzorčnih ploskev	+/-E (%)
STALNE VZORČNE PLOSKVE					
1	1111	353,03	316,9	56	12,1
2	11811	615,04	303,7	97	9,6
3	1201	1.162,09	256,7	189	6,9
4	1206	373,67	231,8	58	16,1
5	1401	736,65	297,9	118	9,2
5	9000 – GPN Lipje	2,43	768,3	1	-
6	8000 –Varovalni gozdovi	390,57	169,8	/	/

Tarife so povzete po GGN GGE Poljanska dolina iz obdobja 2014-2023, prikazane so v poglavju 12.2. Sprememb odsekov ni bilo.

3.3 Prirastek

Prirastek je bil ugotovljen na podlagi razlik v volumnih dreves med drugo in tretjo meritvijo.

Povprečni letni prirastek znaša 7,3 m³/ha. Višji je pri listavcih, kar je posledica višje lesne zaloge. V primerjavi s prirastkom izpred desetih let, je prirastek, kljub nižji lesni zalogi, višji. Razlog je v višjem prirastnem procentu pri listavcih.

Preglednica 21./PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,64	0,59	0,46	0,41	0,31	2,41	33,7
Listavci	1,05	1,19	1,17	0,83	0,50	4,75	66,3
Skupaj:	1,69	1,78	1,63	1,24	0,81	7,16	100,0

Za prirastne nize v RGR 8000 smo preračunali podatke iz ploskev za GGE Poljanska dolina in sosednje GGE Kolpa, Briga in Kolpska dolina, ki so postavljene na gozdnih združbah Preddinarsko-dinarski gozd toploljubnih listavcev, Alpsko-predalpski gozd termofilnih listavcev z reso, Alpsko-predalpski gozd termofilnih listavcev s črnim gabrom, Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje, Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje in Bazofilno rdečeborovje.

Preglednica 22./D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozdovi	Državni gozdovi.	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	8.759	5.944	2.630	185
	m ³ /ha	2,41	2,56	2,50	0,71
Listavci	m ³	17.266	10.513	5.670	1.084
	m ³ /ha	4,75	4,53	5,39	4,13
Skupaj	m³	26.025	16.457	8.299	1.269
	m³/ha	7,16	7,09	7,89	4,84

3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Prevladujejo debeljaki (40,7 %), sledijo sestoji v obnovi (16,3 %) in drogovnjaki (12,4 %). Raznomernih sestojev je 23,3 %, prebiralnih (rzn ps-šp) 2,9 %, najmanj je mladovij (2,1 %) in pionirskih gozdov z grmišči (2,3 %). V primerjavi s podatki izpred desetih let se je za 5,4 % povečal delež sestojev v obnovi, za 3,8 % delež drogovnjakov ter zmanjšal delež raznomernih sestojev (za 7,2 %). Na spremembo razmerja razvojnih faz so vplivali gozdnogojitveni ukrepi (uvajanje sestojev v obnovo) in naravne ujme.

Delež pomladka je razumljivo najvišji v sestojih v obnovi, kjer je pretežno dobrih zasnov (bukovi gozdovi z bukovim podmladkom). Zelo dobrodošle so dobre zasnove v prebiralnih sestojih, kjer je 60 % površin podmladka odličnih zasnov – tu se namreč pojavlja v podmladku tudi jelka in plemeniti listavci.

Preglednica 23./RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek							Lesna zaloga	Število SVP	± E	Srednji premer
			Površina		Zasnova								
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	m ³ /ha		%	cm	
Mladovje	77,98	2,1									12	49,9	16
Drogovnjak	452,19	12,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	193,9	48	14,1	18	
Debeljak	1.475,42	40,7	67,44	4,6	0,4	68,7	21,1	9,8	354,0	227	5,6	25	
Sestoj v obnovi	591,71	16,3	231,00	39,0	0,3	77,2	21,0	1,5	170,4	100	11,6	25	
Raznomerno (ps-šp)	105,48	2,9	20,15	19,1	60,0	40,0	0,0	0,0	356,8	15	27,7	24	
Raznomerno (sk-gnz)	847,28	23,3	65,19	7,7	14,6	40,8	37,1	7,5	248,1	111	8,6	23	
Pionirski g. z grmišči	83,42	2,3	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	130,7	6	70,4	22	
Skupaj	3.633,48	100,0	383,78	10,6						519	4,4	23	

Opomba: Podatki v zadnjih treh kolonah preglednice izvirajo iz meritev na stalnih vzorčnih ploskvah

V podmladku prevladuje bukev, jelke in plemeniti listavcev je precej v jelovo bukovih gozdovih na globokih tleh.

Preglednica 24. 1/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	5,28	27,03	0,35	0,00	0,00	321,29	0,34	14,51	14,55	0,43	383,78
%	1,38	7,04	0,09	0,00	0,00	83,72	0,09	3,78	3,79	0,11	100,00

Zasnove mladovij so večinoma dobre – na bukovih rastiščih se bukev dobro pomlajuje. Drogovnjaki so pretežno smrekovi, od tu tudi slabše evidentirane zasnove. V hrastovo-bukovih sestojih so zasnove pomankljive ali slabe, saj je oteženo pomlajevanje hrasta. Negovanosti so večinoma pomankljive, boljše so v sestojih v obnovi ter prebiralnih gozdovih. Sklep debeljakov je na tretjini površine rahel.

Preglednica 25./ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	77,98	2,9	60,9	29,0	7,2	51,4	40,5	8,1	0,0	36,3	35,7	17,8	10,2
Drogovnjak	452,19	1,2	18,1	62,6	18,1	5,6	38,3	55,3	0,8	43,6	40,2	16,2	0,0
Debeljak	1.475,42					37,9	44,3	17,8	0,0	5,5	44,8	36,7	13,0
Sestoj v obnovi	591,71					65,2	31,5	2,8	0,5				
Raznomerno (ps-šp)	105,48					64,0	36,0	0,0	0,0				
Raznomerno (sk-gnz)	847,28					13,5	45,7	40,8	0,0				
Pionirski gozd z grmišči	83,42	0,0	23,1	44,8	32,1								
Skupaj	3.633,48												

3.5 Tipi sestojev

Prevladujejo drugi pretežno listnati gozdovi (52,9 %), manjši je delež drugih gozdov iglavcev in listavcev (18,5 %) ter bukovih gozdov (11,4 %).

Preglednica 26./D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov

Tip drevesne sestave	Površina (ha)	Delež (%)
Gozdovi bukve in hrasta	28,26	0,8
Bukovi gozdovi	413,54	11,4
Drugi pretežno listnati gozdovi	1.929,37	52,9
Gozdovi bukve in jelke	184,07	5,1
Gozdovi bukve in smreke	5,48	0,2
Jelovi gozdovi	140,92	3,9
Smrekovi gozdovi	172,09	4,7
Borovi gozdovi	35,28	1,0
Drugi pretežno iglasti gozdovi	53,77	1,5
Drugi gozdovi iglavcev in listavcev	670,70	18,5
Skupaj	3.633,48	100,0

Pregledna karta drevesne sestave gozdov v merilu je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 2)

3.6 Ohranjenost gozdov

Prevladujejo ohranjeni gozdovi (60,3 %) spremenjenih je 30,1 %, močno spremenjenih pa 8,2 %.

Preglednica 27./OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	1.955,30	60,3	974,66	30,1	266,60	8,2	43,92	1,4	3.240,48	89,2
Gpn, ukrepi niso dovoljeni	2,43	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	2,43	0,1
Varovalni gozdovi	195,61	50,1	194,96	49,9	0,00	0,0	0,00	0,0	390,57	10,7
Skupaj vsi gozdovi	2.153,34	59,3	1.169,62	32,2	266,60	7,3	43,92	1,2	3.633,48	100,0

3.7 Kakovost drevja

Kakovost drevja se je ugotavljala na SVP, in sicer le drevesom s premerom ≥ 30 cm. Skupno je bilo ocenjenih 3.193 dreves. Drevo se je vizualno razdelilo na segmente in ugotovilo njegovo kakovost. Odlične kakovosti skorajda ni, prav dobra kakovost je najbolj izrazita pri smreki, hrastu in plemenitih iglavcih. Večina dreves je dobre kakovosti.

Preglednica 28./K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	153	0,7	15,7	63,3	20,3	0,0
Jelka	468	1,3	12,8	63,7	20,9	1,3
Bor	168	0,6	12,5	38,1	39,9	8,9
Macesen	6	0,0	16,7	49,9	16,7	16,7
Bukev	1.126	2,4	11,7	47,5	28,5	9,9
Hrast	280	1,4	14,3	40,4	30,7	13,2
Pl. Ist.	575	5,9	15,0	43,3	24,5	11,3
Dr. tr. Ist.	345	0,0	0,9	22,9	48,7	27,5
Meh. Ist.	42	0,0	0,0	40,5	45,2	14,3
Skupaj iglavci	795	1,0	13,3	58,1	24,8	2,8
Skupaj listavci	2.368	2,7	11,0	42,0	31,0	13,3
Skupaj	3.163	2,3	11,6	46,0	29,5	10,6

3.8 Poškodovanost drevja

Skupna poškodovanost drevja je 6,7 %, največji delež poškodb se pojavlja na deblu in koreničniku (4,5 %), kar je posledica poškodovanosti dreves zaradi sečnje in spravila. Poškodovanost drevja zaradi drugih vrst poškodb je zelo nizka.

Preglednica 29./PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	4,5
Veje	1,8
Osutost	0,4
Skupaj	6,7

3.9 Objedenost gozdnega mladja

GGE se nahaja na območju popisne enote Rog. V popisni enoti Rog je bilo v letu 2020 popisanih 51 vzorčnih ploskev, od tega v GGE Poljanska dolina 6 popisnih ploskev. Stopnja poškodovanosti popisanih ploskev v GGE je s 43,1 % značilno višja od stopnje poškodovanosti v popisni enoti. Zaradi premajhnega vzorca v načrtu navajamo podatke poškodovanosti mladja gozdnega drevja za popisno enoto Rog. V zaključku poglavja podajamo še kratko analizo vpliva rastlinojede divjadi za celotno območje.

V letu 2020 smo izvedli tretjo ponovitev popisa objedenosti. V PE Rog je bilo popisanih predvideno število 51 popisnih ploskev, na katerih smo ugotavljali vpliv rastlinojede parkljaste divjadi na poškodovanost gozdnega mladja.

Preglednica 30./OM1: Objedenost gozdnega mladja - skupno v PE Rog (popis 2020)

Razred mladja	Število/ha	Objedenost (%)	Tekoča letna poškodovanost (%)
---------------	------------	----------------	--------------------------------

do 15 cm	47.862		
1. 15-30 cm	23.566	35,3	15,8
2. 30-60 cm	17.442	25,8	13,6
3. 60-100 cm	12.286	26,7	15,8
4. 100-150 cm	6.426	23,3	12,5
Skupaj 1-4	59.721	29,5	14,8

Preglednica 31./OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah v PE Rog (popis 2020)

	Delež drevesne vrste v mladju (v %)					Objedenost %	Tekoča letna poškod. %
	15- 30 cm	30-60 cm	Drevesna vrsta	100-150 cm	skupaj		
Bukev	47	80	95	96	77	19	11
Plemeniti lis.	37	13	2	1	17	59	25
Drugi trdi lis.	13	4	1	1	2	55	30
Mehki l.	1	1	-	-	-	82	29
Smreka	2	2	2	2	2	4	2
Jelka	1	-	-	-	1	61	33
Skupaj	100	100	100	100	100	29,5	14,8

Popisna enota Rog se ujema z osrednjim populacijskim območjem jelenjadi na Kočevskem. V navedeni popisni enoti se ugotavljajo problemi pri naravni obnovi gozda. Ključne drevesne vrste, ki so zastopane v enoti so bukev, smreka, jelka in plemeniti listavci. Glede na podatke iz stalnih vzorčnih ploskev je bukev v mladju najpogosteje zastopana drevesna vrsta in z njenim pomlajevanjem ni težav. Podobno je stanje s smreko. Pri plemenitih listavcih, ki so zastopani v temeljnici s 7-8 % se pojavlja podoben delež tudi v mladju, preraščanje mladovja v višje višinske razrede pa je oteženo. Težave pri obnovi se pojavljajo tudi pri jelki, katere delež v mladju znaša le dober %, nekajkrat več je jelke v vrstah, v lesni zalogi (temeljnica) pa je jelke do 20 krat več kot v mladju. Ocena uspešnosti pomlajevanja se okvirno ujema z v popisu ugotovljeno stopnjo poškodovanosti gozdnega mladja. Do določene neusklajenosti prihaja zaradi nezadovoljivega pomlajevanja jelke in javorja na območju dinarskih jelovo bukovih gozdov.

Pri tolmačenju rezultatov popisa objedenosti se je potrebno zavedati, da so posamezne drevesne vrste v prehrani parkljaste divjadi različno priljubljene. Tako je naprimer delež objedenosti plemenitih listavcev lahko zelo visok že pri nizkih gostotah, nasprotno pa je delež objedenosti smreke praviloma nižji še pri visokih gostotah divjadi. Raziskave kažejo, da se odvisnost med številčnostjo divjadi in objedenostjo mladja najbolj odraža pri objedenosti bukve. Bukve je med divjadjo srednje priljubljena, prostorsko je zastopana praktično na vseh rastiščih in je graditeljica večine sestojev, zato je primerna za ugotavljanje vpliva rastlinojede divjadi na gozdno mladje.

Ocena pomlajevanja na območju popisne enote Rog kaže postopno izboljševanje stanja pri vseh drevesnih vrstah z izjemo jelke. Tekoča letna poškodovanost je najvišja pri jelki, mehkih listavcih in ostalih trdih listavcih ter srednja pri plemenitih listavcih. Tekočih letnih poškodb je najmanj pri smreki in bukvi. Iz nizke stopnja letne poškodovanosti zadnjega popisa lahko sklepamo na trend upadanja poškodovanosti gozdnega mladja v PE Rog. Ob popisu leta 2020 je v PE Rog ugotovljeno v mladju 77 % bukve, 17 % mladja plemenitih listavcev, 2 % mladja trdih listavcev in smreke ter 1% mladja jelke in mehkih listavcev. Uspešno preraščanje mladja v višje višinske razrede se ugotavlja predvsem pri bukvi, smreki in deloma plemenitih in trdih listavcih. Preraščanje pri ostalih vrstah je manj uspešno. Posledica tega je, da se v višjih višinskih razredih nahaja pretežno bukovo mladje.

Mladje drevesnih vrst parkljasti divjadi predstavlja pomemben vir prehranske baze. Posledično je zato zelo pomemben delež mladovij in sestojev v obnovi. Za zagotavljanje trajnostnega gospodarjenja z gozdovi želimo, da se razvoj gozdov čim bolj usmerja v izenačitev dejanskega stanja z modelnim stanjem razvojnih faz ter v ta namen poveča delež mlajših razvojnih faz in s tem prehranska baza.

S povečanjem deleža mladovij lahko bistveno razbremenimo ostale površine in poskrbimo za večjo usklajenost med živalsko in rastlinsko komponento. V osnovanju novih pomladitvenih jeder, ki so v tesni povezavi z intenzivnostjo sečenj oziroma gospodarjenjem z gozdovi, vidimo glavni ukrep, s katerim bistveno izboljšamo življenjsko okolje divjadi. Na povečanje deleža gozdnega mladja je v preteklem desetletju znatno vplivala sanacija žarišč lubadarja. Podoben vpliv sta imela tudi žledolom iz februarja 2014 in vetrolom iz decembra 2017 in kalamitete lubadarja, ki so ujmam sledile. Glede na preteklo intenziteto gospodarjenja z gozdovi, predvsem pa glede na intenziteto sečenj v zadnjem obdobju in načrtovani poseku za desetletno obdobje 2021 – 2030 ocenjujemo, da se bo delež mladja povečeval, obenem pa zmanjševal selektivni vpliv divjadi.

3.10 Odmrlo drevje

V GGE je delež odmrlega drevja v lesni zalogi dokaj velik, pojavlja se 30 dreves na ha, kar znaša 21,24 m³/ha oziroma 7,9 % od lesne zaloge. Tako pri odmrlem stoječem, kot tudi odmrlem ležečem drevju se pojavlja večje število listavcev. Večina odmrlega drevja po številu in količini se nahaja v razredu od 10 do 29 cm. Količina odmrle mase se je v zadnjem desetletju, v skladu z usmeritvami preteklega načrta, povečala za 18 %, še vedno primanjkuje odmrlo drevje v razširjenem debelinskih razredu 50 cm in več.

Odmrlo drevje oziroma njegova zadostna količina je pomembna za živalske vrste kot so: triprsti detel, vijeglavka, srednji detel, mali muhar, kozača, mali skovik, ivka, koconogi čuk, črna žolna, belovrati muhar, belohrbti detel, brazdar, alpski kozliček, bukov kozliček.

Preglednica 32./OD: Odmrlo drevje

Razširjeni deb. razred		Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj		
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.
10 - 29 cm	št./ha	4,93	5,70	10,63	2,54	9,29	11,83	7,47	14,99	22,46
	m ³ /ha	1,52	2,10	3,62	0,78	3,44	4,22	2,30	5,54	7,84
30 - 49 cm	št./ha	1,27	2,43	3,70	1,23	2,08	3,31	2,50	4,51	7,01
	m ³ /ha	1,85	4,26	6,11	1,77	3,57	5,34	3,62	7,83	11,45
50 in več cm	št./ha	0,12	0,23	0,35	0,12	0,15	0,27	0,24	0,38	0,62
	m ³ /ha	0,32	0,77	1,09	0,33	0,53	0,86	0,65	1,30	1,95
Skupaj	št./ha	6,32	8,36	14,68	3,89	11,52	15,41	10,21	19,88	30,09
	m³/ha	3,69	7,13	10,82	2,88	7,54	10,42	6,57	14,67	21,24

4 Analiza preteklega gospodarjenja z gozdovi

4.1 Kratak opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti

Po II. svetovni vojni, v obdobju do leta 1962 je z gozdovi v zasebni lasti gospodarila kmetijska zadruga, ki je vršila predvsem promet z lesom. Strokovno službo je opravljal odsek za gospodarstvo pri občini Kočevje. Vse razlašene gozdove, z izjemo Graščice, je imela v upravljanju občina. Podrobnejše analize oziroma primerjave za to obdobje niso mogoče, ker niso ohranjene nikakršne evidence oziroma podatki, na osnovi katerih bi lahko izdelali primerjave ter podali oceno gospodarjenja.

Po letu 1962 so se za namene gospodarjenja z gozdovi začeli izdelovati gozdnogospodarski načrti, ki so bili izdelani za naslednja obdobja:

1962 – 1971 - gospodarski načrt za enoto Poljanska dolina

1973 – 1982 - gozdnogospodarski načrt gospodarske enote Poljanska dolina: prva revizija načrta

1983 – 1992 - gozdnogospodarski načrt gospodarske enote Poljanska dolina: druga revizija načrta

1993 – 2002 - gozdnogospodarski načrt gospodarske enote Poljanska dolina: tretja revizija načrta

2003 – 2012 - gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Poljanska dolina: četrta revizija načrta

2013 – letni gozdnogospodarski načrt za gozdnogospodarsko enoto Poljanska dolina

2014 2023 - gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Poljanska dolina: četrta revizija načrta.

Podrobnejše analize po posameznih obdobjih so narejene v preteklih GGN.

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

4.2.1 Posek

Ocena poseka na stalnih vzorčnih ploskvah (brez varovalnih gozdov, kjer ni stalnih vzorčnih ploskev ter brez gozdnega rezervata) za večnamenske gozdove (3.240,48 ha) je 140.698 m³ +/- 22.679 m³. Razlika med posekom iz evidenc odkazila (112.066 m³) in ocenjenim posekom na SVP znaša minus 28.632 m³. Razlika je zunaj dopustne napake.

Preglednica 33./P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju (samo večnamenski gozd.)

2014 - 2023	Načrtovani posek	Realizacija poseka - po tekočih evidencah		Realizacija poseka - po podatkih iz SVP (točkovna in intervalna ocena)		
	m ³	m ³	%	točkovno m ³	interval +/- m ³	%
Iglavci	38.100	29.157	76,5	34.668	11.054	91,0
Listavci	124.300	82.909	66,7	106.030	19.978	85,3
Skupaj	162.400	112.066	69,0	140.698	22.679	86,6

Preglednica 34.: Ocena poseka na SVP in primerjava z evidenco (samo večnamenski gozd.)

Stratum	Površina(ha)	Evidenca (m ³ /ha/leto)	Ocena poseka na SVP					
			Število SVP	Povprečni letni posek (m ³ /ha/leto)	Standardni odklon	Interval zaupanja (+- m ³ /ha/leto)	Relativni odklon zaupanja (e%)	
GGE	Iglavci	3.226,43	0,90	516	1,075	3,971	0,343	31,9
	Listavci	3.226,43	2,57	516	3,286	7,176	0,619	18,8
	Skupaj	3.226,43	3,47	516	4,361	8,146	0,703	16,1
Državni gozdovi	831,15	4,83	128	3,515	6,962	1,206	34,3	
Ostali gozdovi	2.395,28	3,00	388	4,640	8,491	0,845	18,2	

*Opomba: V izračun niso zajeti gozdovi s posebnim namenom kjer ukrepi niso dovoljeni

Preglednica 35.: Primerjava realizacije poseka po lastniških kategorijah in SVP (samo večnamenski gozd.)

Posek	Ostali gozdovi			Državni gozdovi			Skupaj GGE		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m ³	27.782	92.123	119.905	10.318	32.177	42.495	38.100	124.300	162.400
Izveden - m ³	17.228	54.697	71.926	11.928	28.211	40.140	29.157	82.909	112.066
Izveden SVP - m ³	21.507	89.627	111.134	13.381	15.838	29.218	34.668	106.030	140.698
Realizacija - evid	62,0	59,4	60,0	115,6	87,7	94,5	76,5	66,7	69,0
Realizacija - SVP	77,4	97,3	92,7	129,7	49,2	68,8	91,0	85,3	86,6
Povp. drevo - m ³	1,57	0,97	1,07	0,94	1,23	1,12	1,23	1,04	1,09

Ker je razlika med tekočimi evidencami in ocenjenim posekom na SVP zunaj dopustne napake, smo pri prikazovanju poseka v preglednicah o analizi gospodarjenja za večnamenske gozdove, uporabljali količino poseka ugotovljeno na SVP, z izjemo državnih gozdov, kjer pa smo se na osnovi strokovne presoje odločili, da uporabimo evidenco poseka iz tekočih evidenc.

Preglednica 36./D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih

Ureditveno obdobje od 2014 do 2023 leta

Gospodarski razred		Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
		m ³	m ³	%	%
01111-Jelova bukovja na globokih tleh	Iglavci	4.700	4.464	95,0	2,7
	Listavci	17.000	17.145	100,9	10,4
	Skupaj	21.700	21.609	99,6	13,1
01181-Podgorska jelova bukovja	Iglavci	16.000	14.145	88,4	8,6
	Listavci	12.500	10.159	81,3	6,2
	Skupaj	28.500	24.304	85,3	14,7
01201-Podgorska gradnova bukovja	Iglavci	2.600	1.995	76,7	1,2
	Listavci	19.900	19.289	96,9	11,7
	Skupaj	22.500	21.284	94,6	12,9
01206-Podgorska gradnova bukovja v nastajanju	Iglavci	11.600	12.054	103,9	7,3
	Listavci	17.800	11.721	65,8	7,1
	Skupaj	29.400	23.775	80,9	14,4
01301-Podgorska bukovja	Iglavci	2.100	997	47,5	0,6
	Listavci	26.100	23.841	91,3	14,4
	Skupaj	28.200	24.838	88,1	15,0
01401-Gorska bukovja	Iglavci	1.000	926	92,6	0,6
	Listavci	29.400	23.258	79,1	14,1
	Skupaj	30.400	24.185	79,6	14,6
01521-Toploljubna bukovja	Iglavci	100	86	86,0	0,1
	Listavci	1.600	618	38,6	0,4
	Skupaj	1.700	704	41,4	0,4
08000-Varovalni gozdovi	Iglavci	250	87	34,7	0,1
	Listavci	2.450	166	6,8	0,1
	Skupaj	2.700	252	9,3	0,2
09000-Gozdni rezervati	Iglavci	0	0	0,0	0,0
	Listavci	0	0	0,0	0,0
	Skupaj	0	0	0,0	0,0
skupaj	Iglavci	38.350	34.755	90,6	21,1
	Listavci	126.750	106.196	83,8	64,3
	Skupaj	165.100	140.951	85,4	85,4

Ureditveno obdobje od 2004 do 2013 leta

Gospodarski razred		Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
		m ³	m ³	%	%
00171-Abieti-fagetum d. aceretosum - skupinsko raznodob	Iglavci	3.600	2.520	70,0	2,1
	Listavci	13.400	9.442	70,5	7,8
	Skupaj	17.000	11.962	70,4	9,9
00181-Abieti-fagetum d. clematidetosum - skupinsko raznodob	Iglavci	15.500	14.623	94,3	12,1

Analiza preteklega gospodarjenja z gozdovi

	Listavci	7.500	7.323	97,6	6,1
	Skupaj	23.000	21.946	95,4	18,1
00201-Querco-fagetum skupinsko raznodob	Iglavci	1.350	1.419	105,1	1,2
	Listavci	16.650	14.653	88,0	12,1
	Skupaj	18.000	16.072	89,3	13,3
00205-Querco-fagetum zasmrečeni	Iglavci	5.200	4.080	78,5	3,4
	Listavci	2.800	2.847	101,7	2,4
	Skupaj	8.000	6.927	86,6	5,7
00206-Querco-fagetum malodonosni	Iglavci	3.400	1.402	41,2	1,2
	Listavci	10.600	7.927	74,8	6,6
	Skupaj	14.000	9.329	66,6	7,7
00301-Hacquetio-fagetum skupinsko raznodob	Iglavci	300	277	92,2	0,2
	Listavci	15.700	15.586	99,3	12,9
	Skupaj	16.000	15.862	99,1	13,1
00401-Enneaphyllo-fagetum skupinsko raznodob	Iglavci	720	1.073	149,0	0,9
	Listavci	20.280	15.649	77,2	12,9
	Skupaj	21.000	16.722	79,6	13,8
00526-Ostryo-fagetum - malodonosni	Iglavci	260	117	44,8	0,1
	Listavci	740	191	25,8	0,2
	Skupaj	1.000	307	30,7	0,3
08000-Varovalni gozdovi	Iglavci	450	96	21,4	0,1
	Listavci	2.550	193	7,6	0,2
	Skupaj	3.000	289	9,6	0,2
09000-Gozdni rezervati	Iglavci	0	0	0,0	0,0
	Listavci	0	0	0,0	0,0
	Skupaj	0	0	0,0	0,0
skupaj	Iglavci	30.780	25.606	83,2	21,2
	Listavci	90.220	73.811	81,8	61,0
	Skupaj	121.000	99.417	82,2	82,2

Preglednica 37./D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah

Posek	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi			Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj GGE		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m ³	26.918	85.855	112.773	10.500	32.823	43.323	932	8.072	9.004	38.350	126.750	165.100
Izveden - m ³	22.538	73.333	95.872	11.928	28.211	40.140	288	4.652	4.940	34.755	106.196	140.951
Realizacija - %	83,7	85,4	85,0	113,6	85,9	92,7	30,9	57,6	54,9	90,6	83,8	85,4
Povp. drevo - m ³	2,11	1,36	1,48	0,94	1,23	1,12	0,84	1,72	1,62	1,46	1,33	1,36

Večino poseka predstavljajo pomladitvene sečnje (60 %) ter redčenja (19 %). Sanitarnega poseka je v primerjavi z drugimi GGE zelo malo. Načrtovan prebiralni posek, je bil evidentiran kot redčenje, ali pa kot pomladitveni posek.

Preglednica 38./VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah

Zasebni gozdovi

		Vrste poseka										Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m ³	7.692	4.826	0	0	0	7.287	2.731	0	2	0	22.538	15,0	44,7
	%	34,2	21,4	0,0	0,0	0,0	32,3	12,1	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m ³	10.820	53.145	2	0	71	7.870	1.088	5	245	87	73.333	15,5	72,8
	%	14,8	72,5	0,0	0,0	0,1	10,7	1,5	0,0	0,3	0,1	100,0		
Skupaj	m³	18.512	57.971	2	0	71	15.157	3.819	5	247	87	95.872	15,4	63,4
	%	19,3	60,4	0,0	0,0	0,1	15,8	4,0	0,0	0,3	0,1	100,0		

-
Državni gozdovi

Analiza preteklega gospodarjenja z gozdovi

		Vrste poseka										Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m ³	2.815	1.672	0	0	0	4.214	3.123	89	16	0	11.928	21,8	56,6
	%	23,6	14,0	0,0	0,0	0,0	35,4	26,2	0,7	0,1	0,0	100,0		
Listavci	m ³	5.681	21.472	0	0	0	876	86	46	44	7	28.211	15,7	68,4
	%	20,1	76,1	0,0	0,0	0,0	3,1	0,3	0,2	0,2	0,0	100,0		
Skupaj	m³	8.496	23.144	0	0	0	5.090	3.209	135	60	7	40.140	17,1	64,4
	%	21,2	57,7	0,0	0,0	0,0	12,7	8,0	0,3	0,1	0,0	100,0		

Gozdovi lokalnih skupnost

		Vrste poseka										Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m ³	136	0	0	0	0	0	152	0	0	0	288	4,0	10,9
	%	47,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	52,8	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m ³	901	3.577	0	0	0	174	0	0	0	0	4.652	8,8	48,4
	%	19,4	76,9	0,0	0,0	0,0	3,7	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m³	1.037	3.577	0	0	0	174	152	0	0	0	4.940	8,2	40,3
	%	21,0	72,4	0,0	0,0	0,0	3,5	3,1	0,0	0,0	0,0	100,0		

Skupaj GGE

		Vrste poseka										Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m ³	10.643	6.498	0	0	0	11.501	6.006	89	18	0	34.755	16,4	46,9
	%	30,6	18,7	0,0	0,0	0,0	33,0	17,3	0,3	0,1	0,0	100,0		
Listavci	m ³	17.401	78.194	2	0	71	8.920	1.174	52	289	93	106.196	15,1	70,1
	%	16,4	73,6	0,0	0,0	0,1	8,4	1,1	0,0	0,3	0,1	100,0		
Skupaj	m³	28.044	84.692	2	0	71	20.421	7.180	141	307	93	140.951	15,4	62,4
	%	19,9	60,0	0,0	0,0	0,1	14,5	5,1	0,1	0,2	0,1	100,0		

V poseku je med drevesnimi vrstami prevladovala bukev.

Preglednica 39./PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

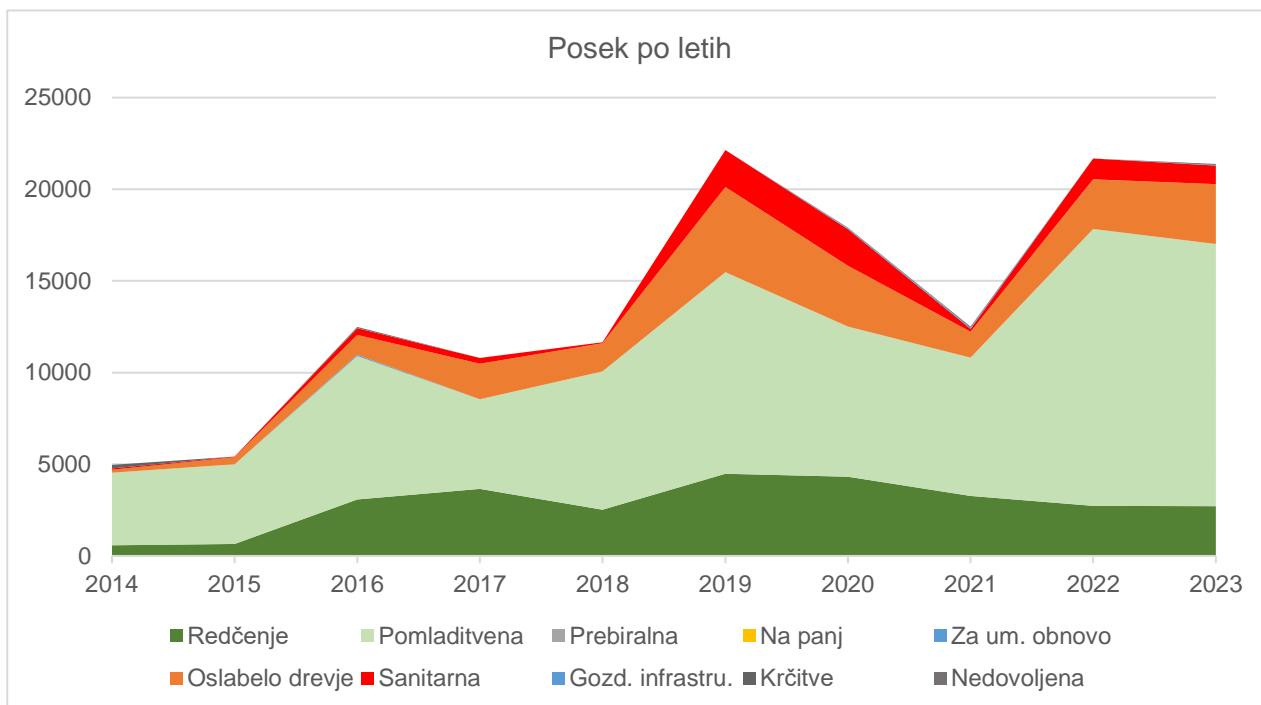
Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	8,7	20,6	1,3
Jelka	13,9	16,6	2,1
Bor	2,1	8,4	0,3
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	53,3	22,1	8,2
Hrast	5,4	9,5	0,8
Pl. lst.	9,2	8,6	1,4
Dr. tr. lst.	6,9	7,7	1,1
Meh. lst.	0,5	7,5	0,1
Skupaj iglavci	24,7	16,4	3,8
Skupaj listavci	75,3	15,1	11,6
Skupaj	100,0	15,4	15,4

Preglednica 40./PDR: Posek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	2,8	6,8	10,6	17,3	23,3	13,8	8,1
Listavci	4,0	7,0	10,1	13,6	20,0	11,8	22,9
Skupaj	3,6	7,0	10,2	14,4	20,9	12,2	31,0

V GGE Poljanska dolina velikih težav po žledolomu in vetrolomu ni bilo.

Grafikon 1. Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

Gojitvena dela za obnovo in nego gozdov so bila slabo izvedena. Varstvena dela so bila presežena, predvsem v delih v zvezi z zaščito sadik. Umetna obnova je bila načrtovana v manjšem obsegu ter tudi bila realizirana. V zasebnih gozdovih, kjer lastniki sami ob sečnji tudi opravijo nekaj gojitvenih del, le-ta pogosto ostanejo neevidentirana. Podobno se predvidoma zgodi tudi z delom nege v gozdovih ostalih lastništev.

Preglednica 41./OGDL/OGD : Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupno

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	141,74	13,41	9,5	51,67	39,75	76,9
Priprava tal	ha	2,00	2,28	114,0	0,00	0,00	0,0
Sadnja	ha	6,00	6,56	109,3	0,00	0,00	0,0
Obžetev	ha	21,48	12,47	58,1	1,20	0,00	0,0
Nega mladja	ha	27,65	5,00	18,1	3,59	2,59	72,1
Nega gošče	ha	116,36	6,43	5,5	37,78	18,15	48,0
Nega letvenjaka	ha	39,75	2,33	5,9	25,01	12,88	51,5
Nega ml. drogovnjaka	ha	26,94	0,20	0,7	43,84	20,38	46,5
Nega prebiralnega gozda	ha	29,15	4,20	14,4	2,77	3,10	111,9
Zaščita s premazom	ha	25,00	30,87	123,5	0,00	0,00	0,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	1.600,00	500,00	31,3	10,00	30,00	300,0
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	1.200,00	300,00	25,0	8.300,00	1.050,00	12,7

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Vzdrževanje travinj	ha	8,20	6,04	73,7	0,00	0,00	0,0
Puščanje stoječe biomase v gozdu	m ³	165,00	215,74	130,8	0,00	0,00	0,0
Naravni razvoj biotopov	m ³	15.386,00	250,00	1,6	0,00	1.425,00	0,0
Zaščita z ograjo	m	0,00	0,00	0,0	400,00	400,00	100,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	2,78	0,0	0,00	4,48	0,0
Vzdrževanje vodnih površin	kos	0,00	3,00	0,0	0,00	0,00	0,0
Vzdrževanje gnezdnic	kos	0,00	50,00	0,0	0,00	0,00	0,0
Postavitev gnezdnic	kos	0,00	10,00	0,0	0,00	0,00	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	4,26	0,0	0,00	28,13	0,0
Vzdrževanje stez	dni	0,00	0,00	0,0	0,00	25,00	0,0

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	11,81	3,20	27,1	205,22	56,36	27,5
Priprava tal	ha	0,00	0,00	0,0	2,00	2,28	114,0
Sadnja	ha	0,00	0,00	0,0	6,00	6,56	109,3
Obžetev	ha	0,00	0,00	0,0	22,68	12,47	55,0
Nega mladja	ha	0,65	0,00	0,0	31,89	7,59	23,8
Nega gošče	ha	9,52	1,90	20,0	163,66	26,48	16,2
Nega letvenjaka	ha	2,00	0,45	22,5	66,76	15,66	23,5
Nega ml. drogovnjaka	ha	3,57	0,00	0,0	74,35	20,58	27,7
Nega prebiralnega gozda	ha	0,11	0,00	0,0	32,03	7,30	22,8
Zaščita s premazom	ha	0,00	0,00	0,0	25,00	30,87	123,5
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0,00	0,00	0,0	1.610,00	530,00	32,9
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0,00	0,00	0,0	9.500,00	1.350,00	14,2
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	0,00	0,0	8,20	6,04	73,7
Puščanje stoječe biomase v gozdu	m ³	0,00	0,00	0,0	165,00	215,74	130,8
Naravni razvoj biotopov	m ³	0,00	2.870,00	0,0	15.386,00	4.545,00	29,5
Zaščita z ograjo	m	0,00	0,00	0,0	400,00	400,00	100,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	0,00	0,0	0,00	7,26	0,0
Vzdrževanje vodnih površin	kos	0,00	0,00	0,0	0,00	3,00	0,0
Vzdrževanje gnezdnic	kos	0,00	0,00	0,0	0,00	50,00	0,0
Postavitev gnezdnic	kos	0,00	0,00	0,0	0,00	10,00	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	0,00	0,0	0,00	32,39	0,0
Vzdrževanje stez	dni	0,00	0,00	0,0	0,00	25,00	0,0

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

Gozdne ceste: V obravnavanem obdobju je bila načrtovana gradnja gozdnih cest v prednostnih območjih: »V Ograje«, »Jelenski deli«, »Juričev Vršič«, »Kapetanjka«, »Debeli vrh – Žeželjc« in »Zagozdečko Lipje«.

Z realizacijo zadanega programa odpiranja gozdov z gozdnimi cestami bi se presegli ciljno gostoto produktivnih cest 18,30 m/ha. Zaradi ekonomske krize in številnih naravnih ujm ni bila zgrajena nobena gozdna cesta.

Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest zagotavlja gozdnogospodarski enoti po podatku za leto 2023 okoli 40.000,00 € na leto, kar omogoča letna vzdrževalna dela na okoli 80 – 90 % skupne dolžine gozdnih cest. Redno se vzdržujejo glavne gozdne ceste in tiste, s poudarjenim javnim značajem. Na najbolj obremenjenih gozdnih cestah se vzdrževalna dela izvajajo vsako leto, na manj obremenjenih vsako drugo ali tretje leto, na malo obremenjenih gozdnih cestah bolj poredko. Ker ležijo gozdne ceste na strmih terenu, je pri vzdrževanju poudarek na urejanju odvodnjavanja – redno čiščenje koritnic in cevni propustov, popravilo prečnih jarkov in naravnih iztokov.

Gozdne vlake: Odpiranje gozdov z gozdnimi vlakami ni sledilo načrtovanemu. V GGE je predvidena optimalna gostota gozdnih vlak v večnamenskih gozdovih 110 m/ha. Načrtovana je bila gradnja 20 km novih gozdnih vlak v večnamenskih oddelkih enote, ki so bili pomanjkljivo odprti, zgrajenih je bilo 5,425 km gozdnih vlak, pretežno v državnih gozdovih.

V GGE Poljanska dolina so poleg gozdnega rezervata Lipje posamezna manjša območja (ekocelice), kjer gradnja gozdnih vlak zaradi zelo skalovitega in strmega reliefa ni primerna. Smotno je, da ti predeli ostanejo trajno brez vlak.

Rekonstrukcijam obstoječih gozdnih vlak, s katerimi se odpravi posamezne neustrezne elemente vlak, je bilo namenjeno premalo pozornosti. Načrtovanih je bilo 25 km rekonstrukcij obstoječih gozdnih vlak v večnamenskih gozdovih enote, izvedenih je bilo 1,578 km rekonstrukcij.

Glede na trenutno odprtost gozdov z gozdnimi vlakami, je potrebno sredstva nameniti za gradnjo vlak v posameznih zaprtih in delno odprtih oddelkih ter za posamezne rekonstrukcije gozdnih vlak.

Preglednica 42. Novogradnja in rekonstrukcija gozdnih vlak v metrih v obdobju 2014-2024

Leto	Oddelek	Novogradnja metrih	v	Rekonstrukcija metrih	v
2014			0		0
skupaj			0		0
2015			0		0
skupaj			0		0
2016	12011		1.942		0
skupaj			1.942		0
2017	12011		0		200
	12057		0		565
skupaj			0		765
2018	12038		366		207
	12040		607		220
skupaj			973		427
2019	12038		891		
skupaj			891		0
2020	0		0		0
skupaj			0		0
2021	0		0		0
skupaj			0		0
2022	12009		136		74
	12050		231		312
	12071		772		0

skupaj		1.139	386
2023	12072	408	0
	12097	72	0
skupaj		480	0
Skupaj 2014-2023		5.425	1.578

4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

V GGE gozdarji skrbijo za izvedbo del tudi za vse ostale funkcije gozdov. Natura 2000 in EPO območja na celotni površini enote narekujejo tudi razmišljanje in ukrepanje v smislu izboljševanja stanja habitatov za vrste in izboljševanje habitatnih tipov. Zaradi primernih leg in obsežnosti zaraščajočih površin so gozdovi GGE primerni tudi za lovno divjad.

Naravni razvoj biotopov je realiziran obseg vzpostavljenih ekocelic brez ukrepanja (evidentirajo se kot 20 % absolutne lesne zaloge posamezne ekocelice, načrtovane pa so bile po sestojih s smernico ukrepanja 20 – vendar so se v izpisu prikazale celotne lesne zaloge površine ekocelic).

Preglednica 43. Opravljena dela za funkcije

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Skupaj		
		Načrt	Izvedeno	Indeks
Vzdrževanje travinj	ha	8,20	6,04	73,7
Vzdrževanje vodnih površin	kos	0,00	3,00	0,0
Postavitev gnezdnic	kos	0,00	10,00	0,0
Vzdrževanje gnezdnic	kos	0,00	50,00	0,0
Puščanje stoječe biomase v gozdu	m ³	165,00	215,74	130,8
Naravni razvoj biotopov	m ³	15.386,00	4.545,00	29,5
Sadnja plodonosnega drevja	kos	0,00	530,00	0,0
Vzdrževanje stez	dni	0,00	25,00	0,0

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2014-2023

V GGE so bile v preteklem načrtovalnem obdobju realizirane 4 manjše krčitve ob robu kmetijskih površin pri Čepljah ter Brezovici pri Predgradu.

Preglednica 44. /D-KRC: Krčitve gozdov v ureditvenem obdobju 2014 do 2023 po namenu

Namen krčitev						Skupaj
Urbanizacija	Infrastruktura	Kmetijstvo	Rudarstvo	Energetika	Drugo	
ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha
-	-	0,38	-	-	-	0,38

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2014-2023

Ocena doseganja ekonomskih ciljev

V preteklem ureditvenem obdobju realizacija z osnovnim načrtom načrtovanega poseka ni bila dosežena. Načrtovan posek je bil po količini dosežen samo v državnih gozdovih. Cilj doseganje čim višjega dohodka od gospodarjenja z gozdovi je bil dosežen le v državnih gozdovih. Posledično so bili v zasebnih gozdovih slabše realizirani tudi cilji zaposlitev, ohranjanje delovnih mest ter proizvodnja lesa in oskrba z lesom lesnopredelovalne lokalne industrije.

Ocena doseganja ekoloških ciljev

Malopovršinska zgradba velikega deleža sestojev, ohranjeni gozdni ekosistemi, oblikovanje mirnih con, oblikovanje upravljavskih con za Natura 2000 vrste, prisotnost zavarovanih vrst zveri, zmanjšanje številčnosti jelenjadi, uspešnejša naravna obnova gozda, omejitev sadnje smreke, sadnja rastiščem primernih drevesnih vrst (hrast), povečanje deleža debelega drevja, povečanje deleža odmrle biomase, izločene ekocelice, ohranjanje rezervatov, pester in vzdrževan gozdni rob, ohranjanje in vzdrževanje vodnih virov, upoštevanje ekoloških funkcij pri gradnji gozdne infrastrukture so le nekateri kazalci, ki kažejo, da je bilo usmerjanje razvoja gozda v preteklem desetletju v skladu z zapisanimi usmeritvami za krepitev ekoloških ciljev. Doseganje ekoloških ciljev bi bilo še boljše, če ne bi bilo naravnih ujm, ki so lokalno vzrokovale prezgodnjemu poseku drevja povzročile znižanje lesnih zalog, poškodovale drevje, povzročile razgradnjo nekaterih sestojev ter bile tudi razlog za neizvedbo vseh načrtovanih biomeliorativnih del.

Ocena zagotavljanja socialnih ciljev

S stabilnim gozdom poraščena strma pobočja, kjer gozdovi opravljajo zaščitno vlogo v kanjonu Kolpe, usmerjene turistične in rekreacijske aktivnosti v gozdnem prostoru, zdrav in vitalen gozd, ohranjene naravne vrednote in zavarovana območja, upoštevanje območij in objektov kulturne dediščine, raznovrsten in razgiban gozdni rob, ohranjanje in pospeševanje dekorativnih in plodonosnih drevesnih in grmovnih vrst, ohranjanje in pospeševanje izjemnih dreves in grmovnic, aktivno sodelovanje pri sanaciji divjih odlagališč so kazalniki, ki kažejo na visoko stopnjo doseganja socialnih ciljev.

Ocena doseganja gozdnogojitvenih in drugih ciljev

- Ciljna lesna zaloga (289 m³/ha) ni bila dosežena. Lesna zaloga se je zvišala za 5,4 % in znaša 267,3 m³/ha.
- Razvojne faze: povečal se je delež sestojev v obnovi, vendar ne v taki meri, kot je bilo načrtovano. Za uspešno trajnost bi bila potrebno hitrejše ukrepanje v gozdovih, kar je pa v večinsko zasebnih gozdovih zelo težko doseči. Delež raznomernih sestojev se je zmanjšal za 7,2 %.
- Rastiščem ustrezna drevesna sestava: ob slabši intenziteti ukrepanja v zasebnih gozdovih ni bilo pričakovati zmanjševanja deleža iglavcev, ki pa v tej enoti ne predstavljajo večje težave (smreka).
- Negovanost sestojev: načrtovana gojitvena dela so bila slabo realizirana, mladovja in drogovnjaki so tako tesnejšega sklepa in slabše negovanosti. Zelo dobrodošla je bila postavitvev ograje na območju rastišča tise.
- Dela za ostale funkcije gozdov so bila ob majhnem načrtovanem obsegu dobro realizirana. Načrtovano načrtno puščanje biomase se je s spremljanjem ekocelic brez ukrepanja izkazalo za pozitiven način opozarjanja lastnikov gozda tudi na pomen odmrle mase. To je razvidno tudi iz izvedenega ukrepa zakup habitatnih dreves.
- Odprtost gozdov z gozdnimi prometnicami; Ciljna gostota produktivnih cest je bila 19,26 m/ha, ciljna gostota gozdnih vlak pa 110 m/ha. Zaradi nerealiziranega programa gradenj gozdnih cest cilj ni bil dosežen. Ciljna gostota gozdnih vlak, z majhnim obsegomnovogradenj, ni bila dosežena.

5 Oris zakonitosti razvoja gozdov

5.1 Razvoj gozdnih fondov

5.1.1 Površina

Zunanja meja GGE ostaja nespremenjena, razen pri usklajevanju s katastrskimi podlagami. Od leta 1993 se je površina gozdov povečala za kar 234,66 ha gozdov, predvsem na račun vključevanja zaraščenih površin.

5.1.2 Lesna zaloga , prirastek in možni posek

Lesna zaloga se je v zadnjem načrtovalnem obdobju povečala, ob neizvajanju načrtovanega pričakujemo podoben trend tudi v bodoče.

Preglednica 45./D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1973	3.192,46	46,0	110,6	156,6	0,99	2,24	3,23	0,83	2,07	2,90
1983	3.392,36	48,3	153,7	202,0	0,82	3,88	4,70	0,91	1,36	2,26
1993	3.393,82	42,5	167,5	210,0	1,16	4,85	6,01	0,76	1,79	2,56
2003	3.452,70	49,4	178,1	227,5	1,34	4,68	6,02	0,74	2,14	2,88
2014	3.619,83	58,6	194,8	253,5	2,05	4,19	6,24	0,96	2,93	3,89
2024	3.633,48	68,3	199,0	267,3	2,41	4,75	7,16	1,73	4,05	5,78

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Delež smreke se skozi desetletja zmanjšuje, presenetljivo tudi bukve – več pomladitvenih sečenj. Delež plemenitih listavcev je visok, delež jelke pa se povečuje.

Preglednica 46./GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1983	12,0	9,0	1,0	0,0	0,0	40,0	15,0	10,0	9,0	4,0
1993	16,1	6,7	1,3	0,0	0,0	41,8	14,6	10,4	6,9	2,2
2003	4,1	13,5	4,1	0,0	0,0	40,2	10,1	12,2	14,3	1,5
2014	6,5	12,8	3,9	0,0	0,0	37,0	8,7	16,3	13,8	1,0
2024	7,5	14,4	3,7	0,0	0,0	34,4	8,2	15,5	15,1	1,2

Delež debelejšega drevja pri iglavcih se povečuje

Preglednica 47./GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skupaj	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	80,0	117,0	96,9	123,0	143,4	116,4	148,8	131,1	92,0	102,5	119,2	117,6	163,7
Listavci	110,0	94,3	99,7	100,5	113,6	102,2	147,9	107,2	102,6	98,8	128,2	113,4	115,5
Skupaj	100,0	98,9	99,2	105,3	121,9	105,5	148,2	114,1	99,4	100,0	124,6	114,7	126,7

Pri kontrolnem izračunu smo upoštevali vrast, prirastek in odmrlo drevje zadnjega desetletja s stalnih vzorčnih ploskev – ter to preračunali na celotno površino. Kontrolni račun se dobro izide, saj je evidenca poseka povzeta po SVP.

Preglednica 48./D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge - skupaj GGE

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	212.297	705.233	917.530
Vrast	5.814	13.698	19.512
Odmrlo drevje (stoječe)	15.224	24.199	39.423
Prirastek (letni*10)	74.172	151.541	225.713
Sečnje po SVP	34.755	106.196	140.951
Pričakovana zaloga	242.303	740.077	982.381
Ugotovljena zaloga	248.078	723.192	971.270
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	102,4	97,7	98,9

5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

Gozdovi GGE so večinoma naravni, deloma ohranjeni, deloma spremenjeni. Na zaraščenih površinah (po 2. sv. vojni) se pojavljajo pionirski bori in smreke, v okolici vasi so se nekdanje pašne površine zarasle z lipovimi gaji, ki skozi sukcesije prehajajo v normalnejše strukture, ki pa niso proizvodno kakovostne. Pomlajevanje z bukvijo poteka v bukovih gozdovih zelo dobro, tudi jelka se na Poljanski gori dobro pomlajuje in ni pretirano obžrta. Trajnost vseh funkcij gozdov je dolgoročno deloma ogrožena.

Glavni problemi v zvezi z doseganjem trajnosti so:

- zasmrečenost in obnova borovih in hrastovo-belogabrovih sestojev, posledična manjša odpornost na podlubnike ter težave s pomlajevanjem degradiranih površin;
- neuspešna obnova hrasta in jelke v RGR 1181;
- prenizke lesne zaloge v debeljakih – preveč preredčeni debeljaki.

Glavne prednosti so:

- poudarek na pestrosti življenskega prostora za rastlinske in živalske vrste (ekocelice brez ukrepanja, RGR 8000 – Varovalni gozdovi, ki so večinoma negospodarjeni)
- dobro pomlajevanje z bukvijo v RGR 1401 in z jelko ter plemenitimi listavci v RGR 1111;
- upoštevanje vseh funkcij gozdov;
- razmeroma dobra odprtost z gozdnimi cestami in vlakami.

5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev

Uravnoteženo razmerje razvojnih faz je dolgoročno bistvenega pomena za načrtno in trajnostno gospodarjenje z gozdom. Ugotovljeno stanje na ravni GGE primerjamo z modelom, ki je ponderirano povprečje modelov RGR. Primerjava površinskih deležev osnovnih razvojnih faz gozda je razumljivejša od analize debelinskih struktur, zato smo že pri opisovanju sestojev ocenjevali deleže mladovja, drogovnjaka, debeljaka in sestoj v obnovi pri raznomernih sestojih ter delež pomladka (mladja, gošče in celo letvenjaka), ki je zaradi malopovršinskosti prepleten z drugo razvojno fazo in ima dobre možnosti za preraščanje (glej korigiran delež).

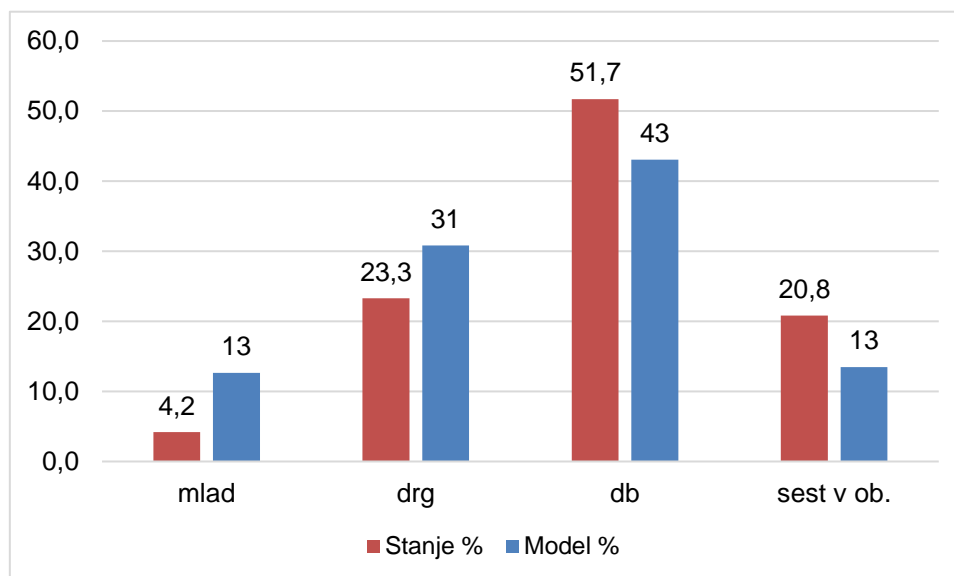
Na sestojni karti je evidentiranih mladovij 2,1 %, korigirano – 4,2 %; drogovnjakov 12,4 – 23,3 %; debeljakov 40,7 – 51,7 %; sestojev v obnovi 16,3 – 20,8 %; raznomernih sestojev je 23,3 %, prebiralnih 2,9 % in pionirskih gozdov z grmišči 2,3 %.

Preglednica 49. /D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	77,98	2,1	4,2	17	13	459,41	-8,5
Drogovnjak	452,19	12,4	23,3	42	31	1.119,79	-7,5
Debeljak	1.475,42	40,7	51,7	58	43	1.564,13	8,7
Sestoj v obnovi	591,71	16,3	20,8	18	13	490,15	7,3
Raznomerno (ps-šp)	105,48	2,9					
Raznomerno (sk-gnz)	847,28	23,3					
Pionirski gozd z grmišči	83,42	2,3					
Skupaj	3.633,48	100,0	100,0	136	100,0	3.633,48	

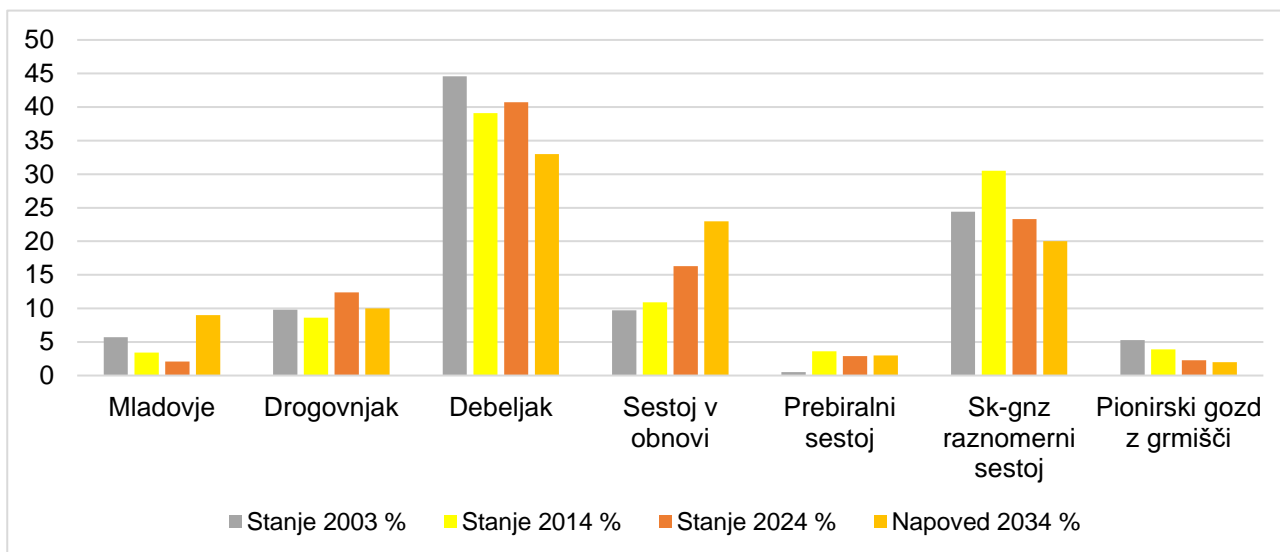
Razmerje razvojnih faz se približuje modelnemu. Z ukrepanjem želimo v naslednjem desetletju pomladiti še del gozdov, ki se kot tak tudi sam nakazuje (36,7 % debeljakov rahlega sklepa s podmladkom večinoma dobrih zasnov).

Grafikon 2. Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Primerjava treh zaporednih desetletij pokaže zmanjševanje deleža debeljakov in povečevanje deleža sestjev v obnovi. Mladovja so precej upadla, drogovnjaki pa so se povečali. V Grafikon 3 smo vključili tudi napovedano razmerje razvojnih faz ob izvedbi načrtovanega poseka.

Grafikon 3. Primerjava dejanske strukture gozdov po razvojnih fazah 2003-2024 ter napoved za 2034

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

GGE je v celoti vključena v območje Natura 2000. Uveljavljeno sonaravno, mnogonamensko delo z gozdom ter prisotnost redkih in zaščitene vrste ter ohranjenost habitatov s prevladujočo oznako je ugodno dolgoročno usklajeno in trajno vsaj v gozdovih z relativno dobro ohranjeno naravno drevesno sestavo ter uravnoteženimi razvojnimi fazami.

S stališča zagotavljanja ugodnega stanja ter vzdrževanja funkcijskih vlog se je v GGE skozi celotno zgodovino gospodarjenja dobro gospodarilo. Ohranili so se gozdovi in upoštevala njihova mnogonamenska vloga, prav tako so se ohranile živalske vrste, značilne za gozdne habitate. Ob tem ni bila nikoli pretirano omejena proizvodna vloga gozdov.

V enoti se pojavljajo upravljavske cone gozdnega jereba, detlov (triprsti, belohrbti), navadnega koščaka, javorovih in hrastovo-belogabrovih gozdov, ki zahtevajo svojevrstno ukrepanje oziroma neukrepanje ter časovno in prostorsko prilagojeno gospodarjenje.

Ohranjanje deleža odmrle drevesne mase je bistvenega pomena za vse živalske vrste, ki so odvisne od večjega deleža le-tega. Z osveščanjem in izobraževanjem v okviru izvajanja projektov se zavedanje o pomenu odmrlega drevja vgrajuje v redno gospodarjenje in zavest terenskih gozdarjev. To je dobro vidno tudi z izločanjem habitatnih dreves, kar so lastniki (ob sofinanciranju) lepo sprejeli.

Sprememba drevesne sestave je posledica stremenja narave k bolj naravnemu rastju, deloma pa tudi neuspešne obnove hrasta. Stanje se sicer izboljšuje, v luči podnebnih sprememb je pomlajevanje nekaterih vrst vprašljivo.

Vzdrževanje gozdnih jas se ni redno izvajalo, vendar, zaradi spremembe financiranja izvajanja del, ni bilo vedno tudi zavedeno v evidence preteklega načrta. Zaradi kraškega terena se redno izvaja vzdrževanje obstoječih kaluž in izvirov.

Socialne funkcije so v GGE manj prisotne. Izrazit je turistično-rekreativni pomen porečja Kolpe, ki skupaj s potmi na Kozicah pomeni dodano vrednost za obiskovalce. Na teh točkah je prisotnost informacijskih tabel dobrodošel stik gozdarstva s širšo javnostjo.

Velik premik pri oblikovanju smernic (funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti in funkcija varovanja naravnih vrednot) je bil opravljen v sodelovanju z Zavodom Republike Slovenije za varstvo narave, s katerim smo v preteklem načrtovalnem obdobju skozi projekt Life Kočevsko ter pri izdelavi smernic za pričujoči načrt zelo dobro sodelovali pri oblikovanju in umeščanju smernic ter ukrepov v gozdni prostor.

Lesnoproizvodna funkcija je v gozdnem prostoru najbolj izražena, saj je fizična odstranitev dreves najbolj vidna. Lovnogospodarska funkcija ohranja tradicijo in celovitost širšega območja Kočevske, kar je s stališča upravljanja s prostorom dolgoročno nujno potrebno.

6 Cilji, usmeritve in ukrepi

6.1 Splošni cilji

Splošni cilji vključujejo zlasti temeljne učinke (funkcije gozda), ki so lahko, upoštevajoč specifične naravne, gozdnogospodarske in posestne razmere ter glede na potrebe po zagotavljanju funkcij gozdov, uresničeni z gospodarjenjem z gozdovi v GGE. Osnova za določitev ciljev so zahteve lastnikov in javnosti do gozdov, valorizirane funkcije gozdov, družbeno-ekonomske razmere v enoti, cilji območnega gozdnogospodarskega načrta in cilji iz Nacionalnega gozdnega programa [12]. Spodaj prikazani cilji so rangirani glede na pomembnost na območju GGE Poljanska dolina.

Proizvodnja lesa; v državnih gozdovih se pod ta cilj šteje zaposlitve v gozdno-lesnem sektorju, les za prodajo, oskrba z lesom lesnopredelovalne industrije in malih predelovalcev (suha roba), v gozdovih z drobno gozdno posestjo pa predvsem les za domače potrebe (dohodek in dopolnilni dohodek iz gozda), kot tudi gozd kot rezerva (socialna varnost).

Varstvo narave, ohranjanje rastlinskih in živalskih vrst; varstvo naravnih vrednot in zavarovanih območij kot tudi ohranjanje biotske raznovrstnosti na genski, vrstni in ekosistemski ravni ter ohranjanje posebnih varstvenih območij (Natura 2000) in ekološko pomembnih območij.

Ohranjanje voda; ohranjanje dobrega stanja površinskih in podzemnih voda ter ohranjanje in uravnavanje vodnih količin, še posebej na vodovarstvenih območjih.

Varovalna in zaščitna vloga gozda ter varovanje pred naravnimi nesrečami; varovanje tal in gozdnih sestojev ter varovanje pred naravnimi nesrečami (npr. erozijski procesi, poplave).

Lov in dohodek od lova; poleg upravljanja s populacijami divjadi, rekreativnega lova in lovskega turizma tudi prodajo trofej in divjačine. V LPN tudi zaposlitev in socialna varnost.

Ohranjanje gozda kot elementa krajine; ohranjanje strnjenih in redko poseljenih gozdnih kompleksov, ki dajejo krajini vtis prvobitnosti in divjine, z ohranjanjem redkih naselij in kultiviranosti krajine v nižinskem delu enote.

Čiščenje zraka in regulacija klime; ohranjanje zdravega življenjskega okolja, blaženje škodljivih vplivov emisij in blaženje klimatskih ekstremov v krajini ter ohranjanje gozdnih kompleksov in gozdnih otokov v primestni in kmetijski krajini.

Zagotavljanje ponorov ogljika; zagotavljanje ponorov ogljika, saj je Slovenija podpisnica različnih evropskih dokumentov, na podlagi katerih se pričakuje, da gozdovi zagotavljajo določen delež ponorov ogljika.

Rekreacija in turizem; omogočanje različnih, predvsem okolju prijaznih rekreativnih aktivnosti v gozdnem prostoru, usmerjanje rekreacijskih in turističnih aktivnosti in razvoj trajnostnega turizma.

Pridobivanje drugih gozdnih proizvodov; izkoriščanje nelesnih materialnih koristi iz gozda npr. med, gobe, zdravilna zelišča, gozdni sadeži (jagodičevje), plodovi (kostanj), semena (semenski sestoji), oglarjenje.

Ohranjanje kulturne dediščine; pod ta cilj štejemo ohranjanje objektov, gozdov ali njihovih delov, ki imajo po predpisih, ki urejajo varstvo kulturne dediščine, status kulturne dediščine ali se nahajajo v njihovi neposredni okolici, kot tudi tiste, ki še nimajo statusa, so pa z vidika kulturne dediščine v območju pomembni, ter ohranjanje tradicionalnih oblik gospodarjenja z gozdovi (npr. steljniki, gaji, logi).

Estetski videz krajine; oblikovanje gozdnih robov, ohranjanje gozdnih kulis, ohranjanje gozdnih jas, ohranjanje zanimivih dreves, oblikovanje zanimive strukture gozdov in ohranjanje prepoznavnih krajinskih oblik

Vzgoja in izobraževanje ter raziskovanje gozdov; zagotavljanje možnosti za igro, učenje, doživljanje narave in opazovanje (gozdne učne in tematske poti, izobraževalne točke) ter načrtno zbiranje podatkov in raziskovanje gozdov (raziskovalne ploskve, gozdni rezervati, mreža stalnih vzorčnih ploskev).

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

Pospešena obnova gozdnih sestojev v katerih se povečujejo tveganja zaradi podnebnih sprememb in potencialnih ujm (skrajšanje proizvodnih dob v odraslih smrekovih sestojih) ter sestojev z najbolj neugodno debelinsko strukturo - (pre)velikim deležem debelega drevja (jelovo-bukovi gozdovi) in sestojev kjer je že kulminiral vrednostni prirastek. Prednost mora imeti naravna obnova, umetna obnova je dopustna le izjemoma (hrast v nižini, jelka in plemeniti listavci v območju jelovo bukovih gozdov).

Negovanost sestojev: Povečati delež negovanih sestojev, še posebno v mlajših razvojnih fazah. Dopolniti tradicionalni koncept visokih redčenj predvsem z izbiro manjšega (končnega) števila izbrancev v mlajših in srednjedobnih predvsem bukovih sestojih (situacijsko redčenje) in strojnim redčenjem. S pravočasnimi ukrepi nege je treba zlasti v predelih pogostejšega pojava žleda in mokrega snega povečati stojnost dreves in povečati delež odpornejših vrst. V raznomernih sestojih s posamezno šopasto zgradbo, v presvetljenih debeljakah in v prebiralnih sestojih se mora bolj izkoristiti avtonega odraslega gozda. Povečati je treba lesne zaloge v debeljakah v optimalni fazi razvoja.

Rastiščnim in sestojnim razmeram prilagojena zgradba sestojev: Jelovo-bukovi gozdovi naj imajo skupinsko raznomerno zgradbo, na določenih delih je lahko tudi večje površinska. V območju bukovih, hrastovo-bukovih in smrekovih gozdov naj bo zgradba gozda malopovršinsko do velikopovršinsko enomerna.

Sanacija poškodovanih gozdov s kombinacijo naravne in umetne obnove predvsem v nižinskem delu enote. Prednost pri obnovi ogolelih površin ima naravna obnova. V primeru neuspele naravne obnove naj se površina zasadi z listavci, izjemoma lahko tudi s smreko kot predkulturo. Kolektivna zaščita z ograjo naj se izvaja le izjemoma. Sestoje listavcev na težje dostopnih predelih poškodovane po naravnih ujmah se lahko prepusti naravnemu razvoju. Pri drugi generaciji smreke na isti površini je treba pri osnovanju sestoja poskrbeti vsaj za 50 % delež listavcev.

Varstvo gozdov pred podlubniki ima prednost na območju zasmrečenih sestojev v nižinskem delu enote. Potrebna je stalna kontrola sestojev, posebej na bolj izpostavljenih - sušnih rastiščih in sprotna sanacija napadenih dreves z izvedbo vseh potrebnih zatiralnih ukrepov. Pri zatiranju podlubnikov naj se daje prednost mletju ali sežiganju sečnih ostankov pred kemičnim tretiranjem.

Usklajenost rastlinojede divjadi (jelenjadi) z okoljem: Zlasti na območju LPN se mora številčnost jelenjadi in srnjadi zmanjšati na mero, da bo zagotovljeno ustrezno pomlajevanje in preraščanje vseh po naravi prisotnih drevesnih vrst, še posebej jelke, javorja in ostalih plemenitih listavcev v območju jelovo bukovih gozdov ter plemenitih listavcev in hrasta v bukovih in hrastovo-bukovih gozdovih.

Prilagajanje na podnebne spremembe: Pri negi in vnosu s sadnjo naj se izbirajo in pospešujejo drevesne vrste različnih tudi južnejših provenienc in genotipov, drevesne vrste prilagojene na različne rastiščne razmere (bukev, graden, plemeniti listavci) ter drevesne vrste, ki prenašajo višje temperature (črni gaber, mali jesen).

Biotska pestrost in območja Natura 2000: V vseh gozdovih naj se pospešuje biotsko raznovrstnost z ohranjanjem in vzdrževanjem pestre drevesne sestave in zgradbe gozdov ter z izvajanjem ukrepov za preprečevanje škodljivih biotskih in abiotskih dejavnikov. Ohranjati je treba redke ekosisteme, zavarovane in manjšinske habitatne tipe ter zavarovane rastlinske in živalske vrste. Zlasti v območju con živalskih vrst, ki potrebujejo večji delež odmrle biomase (detli, brazdar, ...), je treba ohranjati deleža odmrle biomase, povečati je treba količino odmrlih dreves v C razširjenem debelinskem razredu.

Zagotavljanje varovalne in hidrološke vloge gozdov: Na strmih in močno skalovitih predelih ter na vodovarstvenih območjih je treba ohranjati stalno pokrovnost tal, raznomerno zgradbo gozda, ohranjati gozdnatost, zagotoviti naravno obnovo gozda ter rastišču primerno sestavo drevesnih vrst.

Izobraževanje lastnikov gozdov: njihovo povezovanje v društva in druge večje interesne skupine, ki je usmerjeno v izboljšanje gospodarjenja v zasebnih gozdovih. Lastnike gozdov je treba

izobraževati in usposabljati tako na področju gojitvenih in varstvenih del kakor tudi sečnje in spravila lesa. Lastnike je treba seznaniti s pravili varnega dela v gozdu, s sodobnimi tehnologijami in sodobno opremo za delo v gozdu.

Ustrezna raba gozdnega prostora: V gozdni krajini je treba ohranjati kompleksnost gozdov, posegi v gozdni prostor niso zaželeni. Vzdrževati je treba obstoječe negozdne površine (košnja gozdnih jas) z namenom ohranjanja ekološke pestrosti in zagotavljanja ostalih funkcij gozda.

Varstvo gozdov pred požari: Z vzgojo in opozorilnimi tablami na vseh večjih vstopih v gozd, pazljivim delom pri ravnanju z odprtim ognjem in dobro organizirano gasilsko službo, se bo zmanjšala verjetnost večjih gozdnih požarov na minimum. V primeru požara je treba ravnati po požarnem načrtu.

Tehnologija dela: Selektivna izbira in uporaba sodobnih tehnologij pridobivanja lesa, prilagojenih rastiščnim in sestojnim razmeram, ki povzročajo čim manj motenj v okolju. Večina sečnje se opravi na klasičen način z uporabo motorne žage. Strojna sečnja le na predelih, ki so terensko in sestojno primerni. Večina spravila lesa iz gozda naj se izvede z vlačanjem oziroma izvozom lesa. Povečati je treba delež spravila lesa z izvozom (nižinski del GGE).

Odpiranje gozdov z gozdnimi prometnicami: Mestoma še povečanje odprtosti neodprtih predelov gozdov z gozdnimi vlakami. Nedostopne predele s poudarjeno varovalno funkcijo ali večjim deležem ekocelic brez ukrepanja se ne odpira.

Sodelovanje z javnostjo in ostalimi uporabniki v prostoru: Osveščanje in izobraževanje javnosti o pomenu in vlogi gozda v družbi (okrogle mize, radijske oddaje, zloženke, ...). Usmerjanje turističnih in rekreativnih aktivnosti v gozdnem prostoru. Sodelovanje s policijo v smislu usklajevanja njihove aktivnosti v prostoru z izvajanjem gozdarskih del.

V GGE ni območij, na katerih posamična izbira dreves za možni posek ni obvezna.

6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

A. Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter zaščitna funkcija

Splošne usmeritve:

V varovalnih gozdovih, določenih z Uredbo, je pri gospodarjenju treba upoštevati režim gospodarjenja varovalnih gozdov, kot jih določa Uredba [3];

Posegi, ki niso povezani z gospodarjenjem z varovalnimi gozdovi in ne bodo bistveno negativno vplivali na funkcije gozdov, zaradi katerih je bil gozd razglašen za varovalni gozd, se lahko izvedejo le na podlagi predhodno pridobljenega dovoljenja, ki ga izda Ministrstvo.

Gozdnogojitveni ukrepi

Gospodariti z daljšimi proizvodnimi in pomladitvenimi dobami.

Pospeševati šopasto rast dreves v vseh razvojnih fazah, hkrati se ohranja in pospešuje mreža stabilnih dreves, ne glede na kvaliteto lesa.

Jakost gozdnogojitvenega ukrepanja (sečnja in gojitvena dela) v gozdovih s poudarjeno varovalno in zaščitno funkcijo določiti glede na karakteristike terena in stanja sestojev.

Zagotavljati stalno in trajno pokrovnost tal z naravno gozdno vegetacijo v obliki stabilnih, vertikalno in horizontalno primerno strukturiranih gozdnih sestojev.

Pospeševati rastišču in naravni nevarnosti primerno drevesno sestavo, ki najbolje zagotavlja uresničevanje varovalne in zaščitne funkcije gozda.

Zagotavljati pravočasno obnovo ter z ureditvijo odnosov gozd - divjad zagotoviti naravno pomlajevanje in ustrezno, rastišču primerno, vrstno pestrost.

Temeljiti na minimalni negi, kjer je ta nujno potrebna za izboljšanje ali ohranitev zagotavljanja varovalne in zaščitne funkcije gozdov.

Za preprečitev degradacije tal je treba pri vseh ukrepih skrbeti za zaščito in ohranitev tal, predvsem na območjih plitvih in občutljivih tal. Pravočasno odstranjevati nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki ne zagotavljajo ohranjanja varovalne in zaščitne funkcije gozda oziroma lahko povzročijo erozijske procese.

Z izvajanjem doslednega nadzora nad stanjem hudourniških strug in ustreznim gospodarjenjem z gozdom v širšem zalednem območju posameznega hudournika (nižje lesne zaloge in redno odstranjevanje težkega, nestabilnega ter odmrlega drevja) skrbeti za čim manjši vnos lesenega plavja v vodotok.

Pri gospodarjenju z gozdovi upoštevati tudi druge funkcije gozdov, pri čemer pa posegi, ki bi okrnili varovalno ali zaščitno funkcijo gozdov niso dovoljeni.

Povečana tveganja zaradi podnebnih sprememb je v gorskih gozdovih z močno poudarjeno varovalno in zaščitno funkcijo treba reševati z ohranitvijo in oblikovanjem rastišča prilagojenih mešanih sestojev.

Izvajanje ukrepov mora spremljati preverjanje uspešnosti ukrepov in stalen proces učenja na podlagi zbranih izkušenj z namenom izboljšanja učinkovitosti gospodarjenja s temi gozdovi in izboljšanja informacij o strukturi gozda, ki zagotavlja maksimalni varovalni učinek.

Usmeritve, ki izhajajo iz zakona o vodah, in usmeritvah DRSV [7]

Po zakonu o vodah naj se pri vseh posegih v gozd in gozdni prostor ter načrtovanju in umeščanju gozdnih prometnic na ogroženih območjih, kot so erozijska, plazljiva, plazovita in poplavna območja, upoštevajo veljavni predpisi s področja upravljanja z vodami in usmeritve Direkcije RS za vode.

Poplavna območja

Za poplavna območja se določijo vodna, priobalna in druga zemljišča, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča. Na poplavnem območju so v skladu s 86. členom Zakona o vodah prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda. Poplavna območja so prikazana v poglavju 12, na karti M.

Načrtovani posegi v GGN morajo biti usklajeni z omejitvami iz 86. člena ZV-1 [13] ter pogoji in omejitvami iz Uredbe [14]. Ohraniti je treba obstoječe retencijske površine, ureditve pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti.

Erozijska območja

Za erozijsko območje se določijo zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode. Erozijska območja so prikazana v poglavju 12, na karti P7. Na erozijskem območju je v skladu s 87. členom ZV-1 [13] prepovedano:

- poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov;
- ogoljevanje površin;
- krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije;
- zasipavanje izvirov;
- nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih;
- omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer;
- odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov;
- zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom;
- odzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge;

- vlačenje lesa (spravilo lesa po tleh);

Plazljiva območja

Za plazljivo območje se v skladu z 88. členom ZV-1 [13] določijo zemljišča, kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev. Plazljiva območja so prikazana v prostorskem delu, na karti 7. Na plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano:

- zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč;
- poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode;
- izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča;
- krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.

Na območjih, kjer je predvidena ali se zaradi ujma izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine treba ustrezno protierozijsko zavarovati ter predvideti in izvesti ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali povečan odtok padavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti usklajeni s področjem upravljanja z vodami in celovito sistematično upravljanja in urejanja voda.

Za plazovito območje se v skladu z 89. členom ZV-1 [13] določijo zemljišča, kjer zaradi klimatskih in topografskih razlogov redno prihaja do pojava snežnih plazov ali pa obstoja velika verjetnost, da se pojavijo. Na tem območju je prepovedano krčenje gozdov, izravnavanje terena ter preusmerjanje snežnih plazov in ustaljenih naravnih poti na porasla, labilna ali drugače ogrožena zemljišča

Za izboljšanje usmerjanja gospodarjenja na ogroženih območjih po zakonu o vodah je potrebno izboljšati podlage, kot določa Priporočilo 6 na strani 181 Okoljskega poročila [15].

Usmeritve za gospodarjenje z gozdovi na območjih skalnih podorov (padajoče kamenje in skale):

- oblikovati strukturirane sestoje s široko porazdelitvijo drevja različnih dimenzij in mozaikom različnih razvojnih faz;
- odstranjevanje drevja z debelimi koreninami na območjih proženja skalnih podorov (pečine), kjer drevesa s koreninami delujejo kot klini in lahko povzročijo podore;
- puščanje visokih panjev in prečno ležečih debel.

Posebnosti vezane na zaščitno funkcijo

Na območjih gozdov s poudarjeno zaščitno funkcijo veljajo usmeritve za varovalno funkcijo (praviloma se ti funkciji prekrivata), ki so prilagojene naravni nevarnosti pred katero ščitijo:

- z ukrepanjem ohranjati oziroma pospeševati strukturo gozda, ki glede na prisotno naravno nevarnost (padajoče kamenje, plazovi...) zagotavlja najbolj optimalno zaščito;
- po opravljeni sečnji in spravilu je treba vzpostaviti gozdni red in sanirati vse nastale poškodbe na gozdnih prometnicah in urediti njihovo odvodnjavanje;
- na erodibilnih strmih pobočjih se izogniti vsakršnim posegom, ki povečujejo nevarnost površinske in globinske erozije (npr. gradnje infrastrukture in drugih objektov). Gozdnih vlak in cest naj se na strmih in erodibilnih tleh ne gradi;
- čas sečnje in drugih ukrepov v gozdu mora biti prilagojen infrastrukturnemu objektu, zaradi katerega je poudarjena funkcija.

Druge usmeritve

- Ohranjati površine varovalnih gozdov s prevladujočim drevjem nad 30 cm prsnega premera z nizko intenzivnostjo gospodarjenja, ki so hkrati del UC, v kolikor to ni v neskladju z zagotavljanjem varovalnih učinkov gozda.
- Na nižji ravni upoštevati tudi priporočilo 11 iz Okoljskega poročila na strani 181 [15] glede ohranjanja biotske raznovrstnosti v varovalnih gozdovih.

B. Hidrološka funkcija

V vseh gozdovih s poudarjeno hidrološko funkcijo na prvi in drugi stopnji, moramo režim gospodarjenja prilagoditi funkciji in stopnji poudarjenosti funkcije. Na teh površinah je potrebno spoštovati predpisane varstvene režime in vsak poseg v prostor skrbno proučiti.

Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije izhajajo iz Zakona o vodah (ZV-1) [13] in so obširno predstavljene v Usmeritvah s področja upravljanja z vodami za pripravo GGN [7], ki jih je izdala Direkcija Republike Slovenije za vode (v nadaljevanju DRSV).

Splošne usmeritve

Rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča je treba programirati, načrtovati in izvajati v skladu s 5. členom Zakona o vodah - ZV-1 [13] tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave.

Površinske vode se po pomenu, ki ga imajo za upravljanje voda, razvrstijo v 1. in 2. red. Vode 1. reda so navedene v Prilogi, ki je sestavni del ZV-1 [13], preostale vode pa so vode 2. reda.

Vodna in priobalna zemljišča so opredeljena v 11. in 14 členu ZV-1 [13], meje vodnega zemljišča tekočih voda pa še podrobneje v Pravilniku [16].

Na vodnem in priobalnem zemljišču so prepovedane dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki bi lahko imeli škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča, ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč, zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda, ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja, onemogočali obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.

Na vodnem in priobalnem zemljišču ter na območju presihajočih jezer ni dovoljeno posegati v prostor, razen za izjeme, ki jih določa 37. člen ZV-1 [13]:

- gradnja objektov javne infrastrukture, komunalne in druge infrastrukture ter komunalnih priključkov na javno infrastrukturo, vendar le na krajših odsekih, kjer zaradi naravnih prostorskih omejitev ni možen drugačen potek trase;
- gradnjo objektov grajenega javnega dobra po ZV-1 [13] ali drugih zakonih;
- ukrepe, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda;
- ukrepe, ki se nanašajo na ohranjanje narave;
- gradnja objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje vodne pravice nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode) zagotovitev varnosti plovbe in zagotovitev varstva pred utopitvami v naravnih kopališčih;
- gradnja objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem;
- gradnja objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije;
- gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1. reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metrskim odmikom od meje vodnega zemljišča.

Pri načrtovanju je treba upoštevati določbe 84. člena ZV-1 [13], da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:

- ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč;
- zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda;
- ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja;
- onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.

Na vodnem in priobalnem zemljišču je v skladu z določbo 68. člena ZV-1 [13] prepovedano:

- odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki,
- odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi,
- odlaganje odpadkov.

Na vodovarstvenih območjih (skladno s 74. členom ZV-1 [13] jih določi vlada), določenih z namenom zavarovanja vodnega telesa, je treba pri načrtovanju posegov dosledno upoštevati mejo vodovarstvenega območja in njegovih notranjih območij ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja vodovarstveno območje (predpisi, sprejeti na podlagi 74. člena oz. 60. Zakona o vodah [13]).

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je predpisana izdelava elaborata »Analiza tveganja za onesnaženje«, mora biti strokovna podlaga izdelana in revidirana ob smiselni uporabi Pravilnika o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja [17] na podlagi vseh razpoložljivih podatkov.

V okviru usklajevanja posegov v vodovarstvena območja in varovane pasove vodotokov je treba redno sodelovanje s službo pristojno za vode in z upravnimi organi, pri nadzoru virov pitne vode in drugih posegih v varovana, ogrožena in varstvena območja (vodna in priobalna zemljišča, poplavna območja, vodovarstvena območja).

Usmeritve za gospodarjenje z gozdovi

- zagotavljati ustrezno razmerje razvojnih faz in pospeševati ustrezno drevesno sestavo;
- vzdrževati primerno stopnjo gozdnatosti, ustrezno strukturo in ohranjenost gozdov, ki ugodno vplivajo na odtok vode;
- ustvarjanje pogojev za uspešno naravno obnovo gozdov na ravni vodozbirnega območja;
- uporabljati naravi prijazno tehnologijo in naravi neoporečne stroje;
- prilagoditi gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic;
- prilagoditi način skladiščenja in spravila lesa;
- preprečiti onesnaženje vodnih virov, upoštevati omejitve pri sečnji in spravilu za preprečevanje onesnaženja;
- ohranjati ustrezno širino obvodne vegetacije in zagotavljati stalno pokrovnost vegetacije na vodozbirnih območjih;
- prilagoditi časovno izvedbo sečnje, izdelave in spravila;
- prilagoditi gospodarjenje v okolici kraških jam, izvirov in studencev;
- takojšnja sanacija poškodovanih gozdov v območju prve stopnje poudarjenosti hidrološke funkcije;
- pri gradnji prometnic ohranjanje vegetacije obvodnega pasu;
- stalno sodelovanje z vodarji in upravnimi organi pri nadzoru virov pitne vode in drugih posegih v varovana in varstvena območja (vodna in priobalna zemljišča ter vodovarstvena območja).

Usmeritve za izvedbo del v gozdovih

Gradnja gozdarskih objektov in gozdnih prometnic ter transport ali skladiščenje lesa v neposredni bližini vodotokov (priobalno zemljišče) ali preko izvirov niso dopustni. Prav tako ni dovoljeno spravilo lesa po potokih (jarkih). Pri delu v gozdu se ne sme uporabljati strupenih premazov in biocidov. Točenje goriv in bio-maziv je treba izvajati izven vodozbirnih območij. Pri uporabi gozdne mehanizacije je treba upoštevati zlasti naslednje:

- Obvezna je uporaba biološko razgradljivih olj za mazanje motornih žag ter v hidravličnih sistemih strojev in tehnična brezhibnost vozil pri vseh gozdarskih delih.
- Pranje, vzdrževanje oziroma popravilo gozdne mehanizacije naj se v gozdu ne izvaja.
- Parkirna mesta za gozdno mehanizacijo in pretakalne ploščadi morajo biti ali tlakovane ali pa imeti pod vozili postavljene lovilne posode ali pivnike, da se prepreči iztekanje nevarnih tekočin v tla.
- V primeru izlitja nafte in naftnih derivatov na pretakalni ploščadi ali v gozdu, je treba onesnaženje omejiti, razlito nevarne snovi pa s pomočjo ekološke opreme (pivniki, granulati) pobrati v ustrezne posode.
- Vodne vire ter ostale objekte povezane z vodami je treba vrisati v gojitvene načrte. Vodne vire ter bližnjo okolico je treba občasno očistiti in urediti dostope, kjer je to smiselno. V kale, kaluže, izvire in druge vodne vire se ne sme polagati kamene soli ali drugih snovi, ki spreminjajo kvaliteto vode. Solnic se ne sme postavljati v območju 50 m od vodnega vira.
- Divja odlagališča odpadkov je treba evidentirati in sanirati.

Smernice za ogrožena območja po zakonu o vodah (plazljiva, plazovita, erozijska in poplavna) so obravnavana v poglavju 6.2.2. A - Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

Usmeritve za pridobitev vodnega soglasja/mnenja o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda in pravice graditi v skladu z Zakonom o vodah (v nadaljevanju ZV-1) [13]

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 [13] pridobiti vodno soglasje/mnenje o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda, ki ga izda naslovni organ. Vodno soglasje/mnenje je potrebno pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču,
- poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1 [13],
- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice,
- poseg na varstvenih in ogroženih območjih,
- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda,
- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik,
- hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje/mnenje po ZV-1 [13], je treba upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (Uradni list RS, št. 25/09).

Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh).

Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust,...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov predlagamo večjo uporabo utrjenih muld.

Gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino.

Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah [18] - gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij) se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, kot določa ZV-1 [13] v 14. in 37. členu.

Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1. in 2. Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08), pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.

Na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.

Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazljivo ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah.

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij [17].

Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je treba izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov.

Pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1 [13] na območju gozdnogospodarskega načrta.

Pri načrtovanju novih posegov je potrebno upoštevati obstoječe objekte merske mreže za monitoring podzemnih voda na način, da:

- ni predvidene kakršnakoli gradnje v minimalno 5 m radiju od objekta merske mreže,
- ne bodo povzročeni vplivi na gladino in kakovost podzemnih voda,
- se v bližini merskega objekta ne spremenijo infiltracijske lastnosti tal z asfaltiranjem, polaganjem betonskih plošč ali drugače,
- bo odvodnjavanje v bližini objekta merske mreže urejeno tako, da ni možno zatekanje,
- je zagotovljen neoviran dostop do objekta merske mreže

Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno s 37. členom ZV-1 [13], skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Zakonu o graditvi objektov.

C. Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

Splošne usmeritve za celotno biodiverzitetu

V vseh gozdovih se pospešuje oziroma vzpostavlja biotsko raznovrstnost z ohranjanjem in vzdrževanjem pestre ekosistemske zgradbe gozdov. Vse dejavnosti v gozdu in gozdnem prostoru se morajo izvajati na način, da se zagotavljajo ustrezni pogoji za ohranitev čim večje pestrosti habitatov in ustrezni življenjski pogoji za razvoj rastlinskih in živalskih vrst, zlasti redkih in ogroženih.

Z namenom ohranjanja biotske raznovrstnosti in varovanja vseh zavarovanih in ogroženih prostoživečih vrst v GGE, torej tudi vrst, ki se nahajajo izven varovanih območij narave, se pri vseh posegih in dejavnostih na območju gozdnega prostora upoštevajo varstvene usmeritve in priporočila, ki so navedena v nadaljevanju.

Krajinski vidik

- Ohranja in vzdržuje se razgibano strukturo in vrstno raznolikost habitatov z ohranjanjem in vzdrževanjem gozdnih robov, gozdnih jas in košenic, vodnih in drugih mokrotnih ekosistemov v gozdu in gozdnem prostoru (mlak, luž, kaluž, izvirov, studencev), grmišč in drugih negozdnih ekosistemov (melišč, skalovij ipd.) v gozdu in gozdnem prostoru.
- Ohranja se gozdne površine, ki pomembno vplivajo na krajinsko in biotsko pestrost, ki členijo krajino in predstavljajo vezni člen med posameznimi območji. Ohranja se gozdno vegetacijo in gozdne koridorje ob stoječih vodah in vodotokih ter posamezna drevesa, skupine gozdnega drevja, gozdne otoke in omejke v kmetijski in urbani krajini. Naravnemu razvoju se prepusti dele gozda, ki so pomembni življenjski prostor redkih in ogroženih živalskih ali rastlinskih vrst oziroma se v njih ustrezno prilagojeno gospodari. Ohranja in oblikuje se biokoridorje.
- Skrbi se za neokrnjen, razgiban gozdni rob, s stopničasto strukturo in pestro zgradbo drevesnih in grmovnih vrst.

Drevesna sestava in zgradba sestojev

- Ohranja ali vzpostavlja se naravna oziroma naravi čim bolj podobna drevesna sestava gozdnih življenjskih združb;
 - pospešuje se razvoj čim večje genetske pestrosti tako med vrstami kot tudi znotraj posameznih drevesnih, grmovnih in drugih rastlinskih vrst, še posebej redkih, zaščitene in ogroženih;
 - ohranja in pospešuje se redke (minoritetne) drevesne in grmovne vrste ter vse plodnosne drevesne in grmovne vrste.
- Ohranja se grmovno in zeliščno vegetacijo, ki ne ovira naravnega pomlajevanja in razvoja gozdnega mladja.
- V večnamenskih gozdovih se vzpostavi in ohranja zadostni delež sestojev z odraslim drevjem (npr. najmanj 40 % delež sestojev z odraslim drevjem (debeljaki, sestoji v obnovi, raznomerni in prebiralni sestoji)).
- Zagotavlja se zadostne količine odmrle biomase s čim večjo vrstno in debelinsko pestrostjo. Zagotovi se čim bolj enakomerno prostorsko razporeditev odmrle biomase in zadosten delež odmrle mase tudi v najdebelejših debelinskih razredih.
- Drevesa z dupli in poldupli, votla, odmrta in odmirajoča drevesa, naseljena z glivami ter živalskimi vrstami in drevesa z gnezdi ter drevesa večjih dimenzij in posebnih oblik ter varietet, se načrtno pušča v gozdu in ohranja kot habitatno drevje.
- V sestojih se izbira posamezna drevesa ali majhne skupine drevja, ki se jih pušča do pozne starosti oziroma do starosti dveh proizvodnih dob.

Pomlajevanje in obnova

- Zagotavljati obnovo gozdov v sestojih, v katerih je naravna obnova otežena, mladje pa slabih zasnov, neustrezne vrstne sestave in genetske pestrosti z umetno obnovo s sadnjo rastiščem primernih drevesnih vrst in ustreznih provenienc.
- Ob studencih, izvirih, kalužah in podzemnih jamah se vzpostavi in ohranja naravna vegetacija s tesnejšim sklepom, ob pomladitvah pa se z daljšimi pomladitvenimi obdobji zagotavlja stalno zastrtost tal teh objektov in njihove bližnje okolice.

Sečnja, spravilo in gozdna tehnika

- Posegi, dejavnosti ter druga ravnanja v gozdu in gozdnem prostoru se izvajajo v času in na način, ki najmanj ogroža gozdne ekosisteme. Prilagaja se zahtevam živalskih in rastlinskih vrst, predvsem zahtevam redkih in ogroženih vrst. Z namenom varovanja prostoživečih živali in zagotavljanja potreb le-teh po miru se lahko na gozdnih cestah ali njihovih odsekih, ki potekajo preko oziroma v ožjem območju gnezdišč, zimovališč, ipd., zlasti v primerih povečanega obsega rabe le-teh s strani obiskovalcev in drugih uporabnikov gozda, določi poseben režim prometa oziroma uporabe posamezne gozdne ceste z opozorilnimi tablami, znaki oziroma na drugačen ustrezen način.
- Pri izvajanju del in posegov v gozdu in gozdnem prostoru se uporabljajo stroji in tehnologija z najmanjšim negativnim vplivom na habitate oziroma rastišča.
- Zbiranje in vlačenje gozdnih lesnih sortimentov ter gradnja gozdnih prometnic se ne izvaja preko rastišč redkih in ogroženih rastlinskih vrst in preko pomembnejših habitatov živalskih vrst (kaluž, brlogov itd.).

Za gozdove, ki so vključeni v območja Nature 2000 ali EPO, so predpisane posebne usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja posameznih vrst, ki jih je treba pri gospodarjenju z gozdovi upoštevati - Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Poljanska dolina 2024-2033. [5]

Splošne usmeritve za ekološko pomembna območja [5]

Ekološko pomembna območja in pripadajoče varstvene usmeritve, ki jih obravnavajo naravovarstvene smernice, so navedena v prilogah v poglavju 12.1. Podrobne naravovarstvene smernice.

Varstvene usmeritve za ekološko pomembna območja so določena za območje rabe naravnih dobrin ter za izvajanje posegov in dejavnosti z namenom, da se ohranja ali dosega ugodno stanje tistih habitatnih tipov ter rastlinskih in živalskih vrst in njihovih habitatov, zaradi katerih je ekološko pomembno območje opredeljeno.

Na ekološko pomembnih območjih se v primeru obstoja alternativnih možnosti prostorske ureditve ne načrtujejo, če se zaradi njihove izvedbe lahko bistveno poslabša ugodno stanje habitatnih tipov ali vrst, zaradi katerih je ekološko pomembno območje opredeljeno, v drugih primerih pa se načrtujejo tako, da je njihov neugoden vpliv čim manjši. Za EPO veljajo naslednje splošne usmeritve:

- Na ekološko pomembnih območjih, ki niso tudi posebna varstvena območja, so vsi posegi in dejavnosti možni, načrtuje pa se jih tako, da se v čim večji možni meri ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst, njihova kvaliteta ter povezanost habitatov populacij in omogoča ponovno povezanost, če bi bila le-ta z načrtovanim posegom ali dejavnostjo prekinjena.
- Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Splošne usmeritve za območja Natura 2000 [5]

Posebna varstvena območja, ki jih obravnavajo naravovarstvene smernice, so navedena v prilogah v poglavju 12.1. Podrobne naravovarstvene smernice.

Na Natura območjih se posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:

- ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;
- ohranja ustrezne lastnosti abiotskih in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
- ohranja ali izboljšuje kakovost habitata rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitata, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
- ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- živalim prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti ne, ali v čim manjši možni meri, sovpada z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja,
- rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Na Natura območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

Podrobnejše in konkretne varstvene usmeritve za območja Natura 2000 [5]

Na podlagi splošnih varstvenih usmeritev so določene podrobnejše in konkretne varstvene usmeritve, ki so se upoštevale pri izdelavi gozdnogospodarskega načrta.

Podrobnejše varstvene usmeritve ter cilji in ukrepi, pregled območij Natura 2000 in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov,, podatki o habitatnih tipih vezanih na gozdne površine znotraj GGE, podatki o kvalifikacijskih vrstah vezanih na gozdne površine znotraj GGE so navedene v tabelarični obliki v prilogi v poglavju 12.1. Podrobne naravovarstvene smernice

Konkretne usmeritve [5]

- Ohranja naj se rastišču primernejša sestava drevesnih vrst gozdnih združb, v spremenjenih ali izmenjenih sestojih pa naj se gospodarjenje z gozdovi usmeri k vzpostavljanju rastišču primerne sestave gozdnih združb.*
- Ohranja naj se najmanj 30 % delež sestojev z odraslim drevjem (razširjenega debelinskega razreda B in C).
- Obnova gozdov naj se ne izvaja s sadnjo tujerodnih in rastišču neprimernih vrst.

- Spodbuja naj se naravno pomlajevanje, s sadnjo naj se kvečjemu vzpostavlja naravno sestavo gozdnih združb.
- Ohranjajo in vzdržujejo naj se travnate površine (lazi, jase) znotraj gozdnega prostora.* Preko njih naj se ne gradi novih gozdnih prometnic.
- Ohranja naj se vrstno pester in strukturiran gozdni rob.

Medved, volk, ris:

- Z gozdom in krajino naj se upravlja v skladu s strategijami in akcijskimi načrti, ki obravnavajo velike zveri.
- V okolici aktivnih medvedjih brlogov, v radiju najmanj 200 m, naj se ne ukrepa v času od 15.12. do 30.4.. Vzpostavijo naj se mirne cone.*
- V razdalji najmanj 300 m od kraja, kjer so poleženi mladiči volka, se v obdobju 1. 4. do 31. 5. dela v gozdu ne izvajajo. Vzpostavijo naj se mirne cone.*
- V razdalji najmanj 100 m od kraja, kjer so poleženi mladiči risa, se v obdobju 1. 6. do 31. 8. dela v gozdu ne izvajajo. Vzpostavijo naj se mirne cone.*

Netopirji, hribski urh, veliki pupek:

- Ohranja naj se 1 do 2 habitatni drevesi (dupla, razvejana, polomljena, odmirajoča stoječa drevesa) / ha, debelejši od 30 cm.
- V gozdu in gozdnem robu naj se vzdržuje majhne vodne in močvirne biotope kot so mlake, luže in kaluže. V radiju vsaj 50 metrov od njih naj se ne postavlja solnic.* Obstoječe solnice naj se odstrani. (Ukrep: 612 – vzdrževanje vodnih virov v gozdu)
- Kjer primernih vodnih virov primanjkuje, se pri izgradnji gozdni vlak s prisotnostjo cevni propustov, pred njegovim vtokom izvede poglobljen usedalnik.
- Pri sečnji naj se drevesa usmerjeno podira stran od vodnih teles.
- Ohranja naj se vodne kotanje ob vlakah.
- Pri spravilu lesa naj se v vodna telesa ne posega, vanje naj se ne odlaga sečnih ostankov.
- Napotki za upravljanje oz. vzdrževanje vodnih virov:
- Veliki pupek: Večji vodni habitat naj bo vsaj del dneva osončen, različno globok (najgloblji del je lahko globok več kot 1 m), brez prisotnosti rib, vsebuje naj veliko vodnega rastlinja, brežine naj bodo položne, voda prisotna preko celega leta, ohranja se nepropustna plast dna.
- Hribski urh: Mlaka, luža, kaluža naj bo vsaj del dneva osončena, do 30 cm globoka, zaželene so vodne rastline, voda je lahko začasno prisotna.

Alpski kozliček:

- Posekan bukov les na območjih povečane aktivnosti alpskega kozlička, se v času od 15.6. do 15.8. transportira iz gozda najkasneje v 14 dneh po poseku. Iz drugih območij se posekan les iz gozda transportira čim prej.

Bukov kozliček:

- Posekan les listavcev in jelke na območjih povečane aktivnosti bukovega kozlička, se v času od 15.5. do 15.7. transportira iz gozda najkasneje v 14 dneh po poseku. Iz drugih območij se posekan les iz gozda transportira čim prej.

Jame:

- Ob vhodih v jame ter v neposredni okolici jamskih vhodov (ena drevesna višina, 30 metrov) naj se ohranja stalna zastrtost gozdov.
- Na površini nad znanimi jamskimi prostori naj se ne gradijo gozdne prometnice. Če je to potrebno, naj se jih načrtuje v sodelovanju z ZRSVN.
- Zaželena je uporaba biološko razgradljivih olj.
- V kolikor se ugotovi povečan obisk jame oziroma nabiranje jamskih živali, naj se o tem obvesti ZRSVN.

Časovne omejitve izvajanja del za določene ptičje vrste:

Spodaj navajamo časovne omejitve izvajanja gozdnogospodarskih del za določene ptičje vrste, ki veljajo znotraj območja določena z radijem (v metrih) okrog gnezda – mirna cona. V primeru poznavanja lokacije gnezda, naj se območja vnese v gozdnogojitveni načrt, omejitve iz usmeritve pa se upoštevajo v načrtovalni oz. gojitveni enoti, kjer je gnezdo locirano. Časovno omejitev se zapiše v odločbe o odobritvi poseka izbranih dreves. Status mirnih con je smiselno upoštevati najmanj 3 leta od beleženja zadnje aktivne gnezditve vrste, optimalno pa 7 let. Kozača: V polmeru najmanj

300 m (razdalja se prilagodi terenu) okoli znanih gnezd kozače naj se od 1.2. do 30.6. s prekinitvijo gozdnih del zagotavlja mir*.

Kozača:

- 300 metrov (razdalja se prilagodi terenu) okoli znanih gnezd kozače naj se od 1.2. do 30.6. s prekinitvijo gozdnih del (sečnja in spravilo lesa ter gradnja prometnic) zagotavlja mir.

Sršenar:

- V polmeru najmanj 300 m (razdalja se prilagodi terenu) okoli znanih gnezd sršenarja naj se od 1.5. do 31.8. s prekinitvijo gozdnih del (sečnja in spravilo lesa ter gradnja prometnic) zagotavlja mir. V okolici gnezda naj se osnuje ekocelica brez ukrepanja površine vsaj 1ha.

Sokol selec:

- 300 m (razdalja se prilagodi terenu) okoli znanih gnezd sokola selca naj se od 1.3. do 30.6. s prekinitvijo gozdnih del (sečnja in spravilo lesa ter gradnja prometnic) zagotavlja mir.* V okolici gnezda naj se osnuje ekocelica brez ukrepanja površine 1ha.

Planinski orel:

- 500 m (razdalja se prilagodi terenu) okoli znanih gnezd planinskega orla naj se od 1.1. do 31.8. s prekinitvijo gozdnih del (sečnja in spravilo lesa ter gradnja prometnic) zagotavlja mir. V okolici gnezda naj se osnuje ekocelica brez ukrepanja površine vsaj 1ha.

Ostale sove:

- V polmeru najmanj 100 m (razdalja se prilagodi terenu) okoli znanih gnezd ostalih sov naj se od 1.3. do 31.5. s prekinitvijo gozdnih del (sečnja in spravilo lesa ter gradnja prometnic) zagotavlja mir.*

Ekocelice brez ukrepov:

Vse izločene ekocelice se upošteva kot posebne negovalne enote brez ukrepov v gozdnogojitvenih načrtih (glej seznam in opise oddelkov/odsekov). V zasebnih gozdovih so le predlog lastniku, v državnih gozdovih se jih lahko upošteva še več.

Drevesa izrednih dimenzij ali posebnih oblik:

V neposredni okolici vseh dreves posebnih oblik in dimenzij je z gozdnogojitvenim načrtom možno izločiti ekocelice v radiju sestojne višine, kjer se ukrepa v smislu ohranjanja zavarovanih dreves. Sama drevesa izjemnih dimenzij se pusti v gozdu tudi ko odmrejo. Predvidena je posebna oznaka in merilna pika za natančno meritev obsega dreves. Vej, debel, drevesne skorje in korenin se ne lomi, seka, obsekava ali drugače poškoduje, razen če gre za sanacijske ukrepe na drevesu. Življenjske razmere na rastišču se ohranja nespremenjene, zato se ne odstranjuje zemlje, razkriva korenin, zasipava debla ali rastišča oziroma površine nad koreninami, s hojo, vožnjo ali kako drugače ne tepta tal, ne poplavlja rastišča, spreminja višine podtalnice, kislosti oziroma alkalnosti tal, spušča škodljivih tekočin ali plinastih snovi na rastišče ter ne odlaga odpadkov. Podlago se na rastišču utrjuje le tako, da se omogoči zadostno zračnost in vodoprepustnost tal nad koreninskim sistemom. Na rastišče se praviloma ne postavlja objektov ali naprav. Na deblo, korenine in veje dreves se ne obeša, pritrjuje ali postavlja tujih teles, kot so plakati, obvestila, svetilke, nosilci žičnih vodov, table, omarice, antene in podobno. Naravno vrednoto se lahko opremi za obisk, ogled in predstavitev javnosti z označevalnimi in pojasnjevalnimi tablami, klopmi ipd., vendar le na način, da se s posegom in ogledovanjem ne poškoduje drevesa in ne spremeni življenjskih razmer na rastišču.

* - *povzeto po Pravilniku o varstvu gozdov (Uradni list RS št. 92/2000, 56/2006, 114/2009).*

Usmeritve vezane na posamezne upravljavske cone: [5]

UPRAVLJAVSKA CONA A - območje triprstega in belohrbtega detla. Površina v GGE: 1.313 ha.

VRSTE: belohrbti detel (*Dendrocopos leucotos*)

OPIS CONE: Cona A obsega najbolj ohranjene jelovo bukove gozdove, vključujoč gozdne rezervate. Vrste ogrožajo: odpiranje zaprtih gozdov in povečevanje intenzitete gospodarjenja v predelih, kjer so pravilne razmere zahtevnejše ali kjer se že dolgo ni izvajalo sečnje in spravila ter odstranjevanje odmrlega in propadajočega drevja, ki predstavlja prehranjevalni in gnezditveni habitat ptic. Dolgoročni cilj v coni je povečati površine brez gospodarjenja ter vzpostavitev nadstandardnega deleža mrtvega lesa.

KONKRETNE USMERITVE:

- Ohranja naj se najmanj 50 % delež sestojev z odraslim drevjem (razširjenega debelinskega razreda B in C).
- Znotraj cone naj se ohranjajo dolge proizvodne dobe (daljše od 120 let).
- Ohranja naj se status ekocelic brez ukrepanja (27,6 ha).
- Povečuje naj se delež mrtve lesne mase iglavcev in listavcev predvsem v B in C razširjenem debelinskem razredu. Dolgoročni cilj v enoti (dve do tri ureditvena obdobja) naj bo vsaj 5 % lesne zaloge stoječega odmrlega drevja, vsaj 50 % nad 30 cm premera. V ta namen naj se izloča vsaj 5 -7 odmrlih in odmirajočih stoječih dreves/ha s prevladujočim drevjem premera nad 30 cm. Vsa drevesa, ki se jih v gozdu pusti kot odmrlo biomaso, naj se ustrezno označi in evidentira, da se pri poseku ne odstranijo.
- Velikopovršinskih sečenj naj se ne izvaja.
- Neselektivnih kemičnih sredstev za zatiranje škodljivih organizmov v gozdu naj se ne uporablja.

SEKTORSKI UKREPI, PREDLAGANI ZA VKLJUČITEV V GGN:

- načrtno puščanje stoječe biomase v gozdu,
- ohranjanje biotopov - naravni razvoj,

UPRAVLJAVSKA CONA B - območje gozdnega jereba. Površina v GGE: 1.049 ha.

VRSTE: gozdni jereb (*Bonasa bonasia*).

OPIS CONE: Zanimive so površine prizadete po vetrolomu in lubadarju ter dobro strukturirani sestoji z višjim deležem iglavcev, skupinami lesk, brez ali jelš in ostalimi plodonosnimi vrstami (jerebika, mokovec, glog) primernimi za prehrano jerebov. Glavni razlogi za upad populacije gozdnega jereba so: pomanjkanje gostega grmovnega sloja (do 2 m višine) iglavcev, listavcev ali visokih steblik; pomanjkanje zeliščnega sloja (borovnica, malinovje) na katerega ima z objedanjem velik vpliv parkljasta divjad; manjša dolžina gozdnega roba in primerljivo manjši delež površin v zaraščanju.

Znotraj cone želimo v delih ohranjati in vzpostaviti primeren habitat, ki vrsti omogoča hkrati kritje in ugodne prehranske razmere.

KONKRETNE USMERITVE:

- Z gozdnogospodarskimi ukrepi naj se izboljšuje prehranski habitat vrste. Kjer sestojne razmere dopuščajo, naj se zagotavlja vrzelast gozd s pestro zeliščno in grmovno vegetacijo s prisotnostjo plodonosnih drevesnih vrst. Primerne so zlasti površine prizadete po vetrolomu in lubadarju. Znotraj takšnih površin naj se:
 - ohranja raznomerna struktura gozdov (sestoje z vrzelastim ali pretrganim sklepom krošenj, s šopi in skupinami odraslih dreves);
 - pri obnovi gozda ohranjajo in sproščajo skupine lesk, brez, jelš in drugih plodonosnih vrst kot so jerebika, mokovec, brek, češmin, glog na skupni površini vsaj 0,5 – 1 ha; kjer teh plodonosnih rastlin ni, naj se jih vnaša s sadnjo;
 - vzdržuje skupine različno starih iglavcev, predvsem v fazi drogovnjaka;
 - ne postavlja žičnatih ograj oziroma naj se te ustrezno označi z namenom, da postanejo dobro vidne;
 - 5 % površin prizadetih po vetrolomu in lubadarju naj se prepusti naravnemu razvoju (za dobo 10 let).
- Stanišče zaokroženo na odsek se ovrednoti s 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

SEKTORSKI UKREPI, PREDLAGANI ZA VKLJUČITEV V GGN:

- vzdrževanje pašnikov in travnikov v gozdu (posamezne lokacije, kjer se območje ne bo pokrivalo z gerki);
- oddelek 48: ohranjanje biotopov – sečnja (1 ha, zasebni gozd), zaščita mladja z ograjo (1ha), označitev ograje, priprava tal na naravno nasemenitev (1 ha), sajenje sadik plodonosnega drevja (0,5 ha), obžetev (0,5 ha, 4x ponovitve);
- oddelek 49C: vzdrževanje grmišč (1 ha, občinski gozdovi);

- oddelek 105: odstranitev 600 m ograje;
- oddelek 106: mulčenje brežin gozdnih cest: 1 km, 1x v desetih letih.

UPRAVLJAVSKA CONA E – območje navadnega koščaka. Površina v GGE: 18 ha.

VRSTE: vidra (*Lutra lutra*), navadni koščak (*Austropotamobius torrentium*), močvirski krešič (*Carabus variolosus*).

OPIS CONE: Cona obsega vodotoke (Kolpa, Dolski potok in Vimoljski graben) ter pas vegetacije ob njih. Znotraj cone želimo ohraniti naravne značilnosti struge, obrežno strukturo brežin, potek struge, obrežno vegetacijo in zamočvirjene gozdne površine.

KONKRETNE USMERITVE:

- Ohranja naj se naravna hidromorfologija potokov v gozdu.
- V neposredni bližini vodotokov (vsaj 5 m pas) naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti). Gradnja, rekonstrukcija in ureditev pripravljenih gozdnih prometnic v vplivnem pasu vodotokov naj se izvaja tako, da ne pride do njihovega zasipavanja in v zimskem obdobju. Morebitna prečenja vodotokov naj se z namenom čim manjšega posega, izvaja čim bolj pravokotno na strugo.
- Spravilo lesa naj se ne izvaja po vodotokih, sečni ostanki pa ne odlagajo v strugo potokov. Vodotokov naj se ne onesnažuje. Uporablja naj se biološko razgradljiva olja.
- V 10 metrskem pasu ob vodotoku naj se sečnja izvaja tako, da se na pretežnem delu vodotoka zagotavlja strnjen sklep krošenj. Izvaja naj se le sečnja posameznih, poškodovanih in proti vodotoku nagnjenih dreves ter debelejših dreves na brežinah vodotoka.
- Ohranja naj se zamočvirjene gozdne površine.
- V pasu 15 metrov od vodotokov naj se ne izvaja krčitev gozda.

Območje se ovrednoti s 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti. Območje se ovrednoti s 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

UPRAVLJAVSKA CONA G – javorovi gozdovi. Površina v GGE: 35 ha.

HABITATNI TIP: (9180*) Javorovi gozdovi (*Tilio-Acerion*) v grapah in na pobočnih gruščih.

OPIS CONE: Cona vsebuje sestoje gozdnih združb *Tilio-Aceretum*, *Ulmo-Aceretum* in *Aceri-Fraxinetum*. Cona je slabše prepoznana oziroma kartirana. Pojavlja se v manjših območjih znotraj jelovo-bukovih gozdov. Habitatni tip je ogrožen zaradi spreminjanja drevesne sestave (zabukovljeni in zasmrečeni sestoji), sečnje semenjakov plemenitih listavcev ter preštevilkne rastlinojede divjadi, ki otežuje pomlajevanje ključnih vrst (javor, brest, lipa).

Znotraj Natura 2000 območja SI3000263 Kočevsko želimo poiskati primerne sestoje znotraj katerih želimo izboljšati njihovo strukturo ter zagotoviti naravno pomlajevanje ključnih vrst.

KONKRETNE USMERITVE:

- Znotraj sestojev naj gradnja in priprava novih gozdnih prometnic poteka v sodelovanju z ZRSVN.
- Ohranjajo oziroma izboljšajo naj se specifične lastnosti, strukture in procesi habitatnega tipa (9180*) Javorovi gozdovi (*Tilio-Acerion*) v grapah in na pobočnih gruščih:
 - ohranja naj se semenjake vrst plemenitih listavcev;
 - z izvedbo ustreznih negovalnih, gojitvenih in varstvenih ukrepov naj se zagotovi pomlajevanje ključnih drevesnih vrst; pospešuje naj se javor, brest in lipi;
 - kjer je zaradi prekomerne rastlinojede divjadi onemogočena naravna obnova sestojev, naj se mladije zaščitni z zaščitnimi ograjami;
 - posamezni sestoji v ugodnem stanju naj se prepustijo naravnemu razvoju.
- Krčitev gozda naj se ne izvaja.- Stanišče zaokroženo na odsek se ovrednoti s 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

SEKTORSKI UKREPI, PREDLAGANI ZA VKLJUČITEV V GGN:

- oddelek 36B: vzdrževanje zaščitne ograje;

- oddelek 38: zaščita mladja z ograjo (1 ha), nega mladja (1 ha), priprava tal za naravno nasemenitev (0,6 ha), priprava tal za sadnjo (0,4 ha), sadnja (0,4 ha), obžetev (0,4 ha, 4x ponovitev), vzdrževanje zaščitne ograje.

UPRAVLJAVSKA CONA H – ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi. Površina v GGE: 94 ha.

HABITATNI TIP: (91L0) Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (Erythronio-Carpinion).

OPIS CONE: Cona vsebuje dokaj ohranjene sestoje gozdnih združb *Quercus robur*-*Carpinetum*, *Epimedium*-*Carpinetum*, *Ornithogalum pyrenaicum*-*Carpinetum* in *Quercus*-*Carpinetum* var. *Luzula*. Habitatni tip ogrožajo melioracije, urbanizacije, krčitve za kmetijske namene in drobljenja.

Znotraj cone želimo izboljšati njihovo strukturo, izboljšati rastišču primerno drevesno sestavo ter omogočiti pomlajevanje hrasta na ustreznih rastiščih.

KONKRETNE USMERITVE:

- Ohranjajo oziroma izboljšajo naj se specifične lastnosti, strukture in procesi habitatnega tipa (91L0) Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (*Erythronio-Carpinion*):
 - pri negi naj se prednost daje hrastu;
 - lesna zaloga naj se poveča;
 - v sestojih primernih za obnovo naj se spodbuja pomlajevanje hrasta.
- Kjer je planska raba zemljišča gozd, naj se krčitev gozda ne izvaja.

SEKTORSKI UKREPI, PREDLAGANI ZA VKLJUČITEV V GGN:

- oddelek 84: priprava tal za sadnjo (1 ha), sadnja in zaščita (1 ha), obžetev (1 ha, 4x ponovitve), nega mladja (1 ha).

D. Klimatska in higiensko-zdravstvena funkcija

Ohranjanje in krepitev biološko pestrih, zdravih in stabilnih gozdov. Ukrepi naj bodo malopovršinski; za klimatsko funkcijo je pomembno ohranjati vertikalno in horizontalno razslojenost. Krčitve gozdov praviloma niso dovoljene.

E. Rekreatijska funkcija in turistična funkcija

Gozdove s poudarjeno rekreatijsko in turistično funkcijo je treba vzdrževati v takšnem stanju, da bodo privlačni za obiskovalce. Izogibati se je potrebno velikopovršinskim posegom, ki so dopustni le izjemoma, v primeru sanacij posledic različnih ujm. Na razglediščih izvajati vedutno sečnjo. Ob poteh ohranjati zanimiva drevesa (habitatna drevesa, izjemna drevesa) in skupine dreves ter z gospodarjenjem oblikovati pester, strukturiran gozd. V primeru izvajanja gozdarskih del v gozdu je treba pravočasno in na primeren način obvestiti obiskovalce, in poti, za čas izvajanja del, zapreti ali omejiti dostop na poteh. Čas izvajanja del naj bo prilagojen obisku gozda. Zlasti ob bolj obiskanih poteh je potrebno z ustreznimi ukrepi (posek nevarnih dreves, pravočasni sanitarni posek, ...) zagotoviti varnost obiskovalcev. Dosledno izvajati gozdni red na in ob gozdnih prometnicah ter ostalih poteh. Aktivno usmerjati turistično in rekreatijsko rabo na za to primerna območja ter na obstoječe, ustrezno označene poti. V gozdovih s poudarjeno varovalno funkcijo je potrebno prilagoditi potek planinskih poti tako, da se ne bi zaradi obiskovalcev povečala erozija in poti na strmih predelih ustrezno zaščititi. Obveščanje javnosti o stanju gozdov, večjih posegih in urejanju rekreatijske infrastrukture, redna vzdrževalna dela infrastrukture (poti, klopi, informacijske table) in povečan strokovni nadzor nad prepovedanim odlaganjem odpadkov ali drugimi motnjami, ki jih povzročajo obiskovalci. Sodelovanje javne gozdarske službe (ZGS) s turističnimi, planinskimi, kolesarskimi društvi ter taborniki, skavti in lokalnimi skupnostmi. Spremljanje turističnega obiska in ocena vpliva na naravo. V primeru negativnega vpliva na naravo, z različnimi ukrepi poskrbeti za razpršitev obiska.

F. Poučna funkcija

Gozdne rezervate je dovoljeno opremiti z informativnimi tablami in vzdrževati že postavljene table. Gozdne učne poti in ostale lokacije opremljene z informativnimi tablami: upoštevati usmeritve, ki so pisane pri estetski funkciji.

G. Raziskovalna funkcija

Pri ukrepanju na raziskovalnih objektih je potrebno sodelovati z nosilci raziskav. Za raziskovalno delo v GPN so potrebna z uredbo predvidena soglasja.

H. Funkcija varovanja naravnih vrednot

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj (40. člen ZON).

Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

- na površinski in podzemeljski geomorfološki in hidrološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote.
- na botanični in zoološki naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje.

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Za potrebe priprave načrtov rabe naravnih dobrin se območje vpliva na naravno vrednoto opredeli glede na nameravani poseg ali dejavnost na podlagi naslednjih izhodišč:

- za hidrološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto območje porečja ali dela porečja, v katerem se naravna vrednota nahaja,
- za podzemno geomorfološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto površje nad podzemno jamo ter, če je naravna vrednota vodna podzemna jama, porečje voda, ki tečejo v podzemno jamo,
- za naravne vrednote drugih zvrsti je območje vpliva na naravno vrednoto območje, v katerem lahko vplivi posegov in dejavnosti človeka ogrozijo tiste lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto: za geomorfološke naravne vrednote je to zlasti njihova stabilnost, za botanične in zoološke naravne vrednote je to zlasti kvaliteta habitatov rastlin in živali,
- naravno vrednoto se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, razgledišč, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se bistveno ne spremenijo lastnosti naravne vrednote. Naravno vrednoto ali njen del, ki je posebej občutljiv na fizične učinke hoje, ki jih povzročijo obiskovalci, se uredi tako, da se onemogoči ogrožanje naravne vrednote. Na naravni vrednoti, katere obiskovanje in ogledovanje se prostorsko ne da omejiti ali se pričakuje, da omejitev ne bo učinkovita, se lahko obiskovanje in ogledovanje naravne vrednote ali njenega dela fizično onemogoči.

Podrobnejše varstvene usmeritve [5]

Podrobnejše varstvene usmeritve po zvrsteh naravnih vrednot izhajajo iz Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 52/02, 67/03).

Površinske geomorfološke naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje.
- Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.

- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

Podzemeljske geomorfološke naravne vrednote

Na površju nad znanimi rovi jame, ponornice, ki teko v jamo oziroma skozi njo:

- Izvaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzročajo.
- Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.
- Ne slabša se kvalitete vod, ki tečejo v jamo. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Posege in gradnje na vodotokih se izvaja tako, da se ohranja čim bolj naraven vodni režim.

Hidrološke naravne vrednote

- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- V obrežno vegetacijo se posega s sekanjem, obsekavanjem, redčenjem, zasajanjem, tako da se bistveno ne spremenijo fizikalne lastnosti obrežja.

Botanične naravne vrednote

- Združbo rastišča se spreminja z izkrčenjem gozda oziroma posameznih dreves, s pogozditvijo, oranjem in podobno, le toliko, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere na rastišču.
- Rastlin se ne nabira, izkoreninja, lomi ali drugače poškoduje ali uničuje, razen za znanstveno-raziskovalno delo v obsegu, ki ne vpliva negativno na stanje populacije in na rastišče.
- Rastlin se ne požiga.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z vnašanjem rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Na naravni vrednoti se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin.

Zoološke naravne vrednote

- Posege, dejavnosti in aktivnosti na naravni vrednoti se izvaja tako, da se način in čas opravljanja posegov, dejavnosti in aktivnosti kar najbolj prilagodita življenjskim ciklom živalim; posege, dejavnosti in aktivnosti se izvaja v času, ki ne sovпада z obdobji, ko živali potrebujejo mir, npr. sekanje grmišč se opravlja po gnezditvenem času ptičev, gozdarska in druga opravila, ki lahko uničijo gnezda ali mladiče, se opravljajo po gnezdenju ali poleganju mladičev in na način, da se živali lahko umaknejo.
- Živali se ne vznemirja, preganja, nabira, zastruplja ali drugače uničuje.
- Sestave zoocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali tujerodnih vrst.
- Eksplozije ali drugih dejanj, ki povzročajo močan hrup ali vibracije, se ne izvaja.
- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

Ekosistemske naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se populacije rastlinskih in živalskih vrst pretežno ohranijo. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z

odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.

- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za rastline in živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali in rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.

Konkretne varstvene usmeritve

Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev ter Pregled jam in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev je prikazan v prilogah v poglavju 12.12. Konkretno varstvene usmeritve za naravne vrednote.

V primeru kraških jam velja posebno priporočilo, in sicer: V letu 2006 je bil sprejet Pravilnik o sporočanju podatkov o podzemnih jamah (Uradni list RS, št. 120/06), katerega namen je zbiranje in izpopolnjevanje podatkov o jamah. V 8. členu omenjenega Pravilnika je opredeljen obseg sporočanja popolnejšega podatka za že znano jamo, vključno z natančnejšo določitvijo lege vhoda v že znano jamo. V kolikor razpolagate s takšnimi podatki jih sporočite Inštitutu za raziskovanje krasa Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU.

Območja pričakovanih naravnih vrednot

Namen opredelitve območij pričakovanih naravnih vrednot je spremljanje posegov v naravo, zlasti zemeljskih del, pri katerih obstaja velika verjetnost odkritja novih naravnih vrednot, predvsem geoloških in podzemeljskih geomorfoloških. Namen spremljanja zemeljskih del je odkrivanje, zagotavljanje dokumentiranja, vrednotenje in ohranjanje na novo odkritih naravnih vrednot.

Celotno območje GGE Poljanska dolina gradijo karbonatne kamnine, zato tu obstaja možnost odkritja podzemnih geomorfoloških naravnih vrednot (jam in brezen). Za celotno območje zato velja, da je v primeru odkritja jam med izvajanjem del potrebno upoštevati Zakon o varstvu podzemnih jam (Uradni list RS, št. 2/04, 61/06 – ZDru-1, 46/14 – ZON-C in 21/18 – ZNOrg). V skladu z 22. členom tega zakona in 74. členom ZON (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZŠPP in 18/23 – ZDU-10) mora fizična ali pravna oseba, ki izvaja poseg ali dejavnost, med katero je prišlo do najdbe jame, začasno ustaviti dela, najdbo zaščititi in o najdbi nemudoma obvestiti organizacijo, pristojno za ohranjanje narave. Hkrati mora jamo zaščititi.

Funkcija varovanja kulturne dediščine

Poudarjeno funkcijo varovanja kulturne dediščine imajo zlasti gozdovi ali njihovi deli, ki imajo po predpisih, ki urejajo varstvo kulturne dediščine, status kulturne dediščine, ali se nahajajo v njihovi neposredni okolici, ter ostanki ohranjenih tradicionalnih oblik gospodarjenja z gozdovi (npr. steljniki, panjevcji, gaji, logi). Usmeritve za funkcijo varovanja kulturne dediščine izhajajo iz Splošnih kulturnovarstvenih usmeritev.

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti;
- spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije;
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene;
- ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z enotami kulturne dediščine ter njihov vsebinski in

prostorski kontekst (značilne silhete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture);

- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakah se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni.

Varstvene usmeritve za kulturne spomenike:

- v vplivnih območjih kulturnih spomenikov (v nadaljevanju: spomenik) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen;
- v vplivnih območjih registrirane dediščine (v nadaljevanju: dediščina) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranjajo se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč:

- posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst;

Prepovedano je predvsem:

- odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline;
- gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine;
- postavljati ali graditi trajne ali začasne objekte vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.

Izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej naštetе nedopustne posege:

- če ni možno najti drugih rešitev ali
- če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oziroma izvedbo posega.

V tem primeru je treba slediti naslednjim usmeritvam:

- sanitarna sečnja se naj izvede v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in zagotovi strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju: ZVKDS);
- odstranjevanje štorov/drevesnih panjev naj se izvede s frezami;
- izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda. Drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je treba strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakah se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je treba izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti. O načrtovanih posegih je treba predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je treba nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin.

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin:

- pristojni območni enoti ZVKDS je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja o dinamiki izvedbe del obvesti pristojno območno enoto ZVKDS vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del;
- ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno

enoto ZVKDS, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke. V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin oziroma se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline.

Dodatni režim varstva registrirane dediščine:

Območje stavbne dediščine, varuje se:

- gabariti, gradivo, oblikovanost;
- pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah);
- celovitost dediščine v prostoru.

Območje naselbinske dediščine, varuje se:

- morfološka zasnova naselja;
- prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki);
- prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti);
- varuje tudi naravne ter druge meje rasti in robove;
- odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega).

Območje kulturne krajine; območje zgodovinske krajine, varuje se:

- krajinska zgradba in prepoznavna prostorska podoba (naravne in grajene ali oblikovane sestavine);
- značilna obstoječa parcelna struktura, velikost in oblika parcel ter členitve (živice, vodotoki z obrežno vegetacijo, osamela drevesa);
- odnos med krajinsko zgradbo oziroma prostorsko podobo in stavbo oziroma naseljem,
- preoblikovanost reliefa in spremljajoči objekti, grajene strukture, gradiva in konstrukcije ter likovni elementi.

Območje vrtnoarhitekturne dediščine, varuje se:

- zasnova (oblika, struktura, velikost, poteze);
- grajene in naravne sestavine (vrtna oprema, likovni elementi, rastline, vodni motivi, relief);
- rastišče z ustreznimi ekološkimi razmerami, ki so potrebne za razvoj in obstoj rastlin;
- vsebinska, funkcionalna, likovna in prostorska povezanost med sestavinami prostorske kompozicije in stavbami ter površinami, pomembnimi za delovanje celote.

Območje memorialne dediščine, varuje se:

- avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta;
- vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami.

Območje druge dediščine, varuje se:

- avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ali naprave;
- osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja;
- vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

Podrobne kulturnovarstvene usmeritve

Podrobne kulturnovarstvene usmeritve so podane v prilogah načrta v poglavju 12.1.2 Podrobne kulturnovarstvene usmeritve.

Usmeritve za posege v kulturno dediščino

ZVKD-1 [19] predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen ZVKD-1) [19];
- kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitve arheološke ostaline ali dediščine (31. člen ZVKD-1) [19];

Za poseg v enoto kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo kulturne dediščine ali jo uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je treba o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto kulturne dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je treba pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije .

I. Estetska funkcija

Ohranjati strukture gozdnega drevja, s katerimi se povečuje estetska vrednost krajine, pospeševati in ohranjati estetsko zanimive drevesne in grmovne vrste (češnja, jerebika, mokovec ...). Ob poteh puščati in ustrezno označiti habitatna in izjemna drevesa. Ohranjati sestojni značaj gozda in zeleno kuliso ob pešpoteh in kulturnih spomenikih. Z namenom ohranjanja in izboljšanja razgledov na objekte kulturne in naravne dediščine in na območjih razglednih točk se izvaja vedutna sečnja.

J. Lesnoproizvodna funkcija

Ukrepi morajo biti naravnani v gojenje gozda, ki bo zagotavljalo doseganje proizvodnih in ekonomskih ciljev lastnikov gozdov ob upoštevanju ostalih funkcij gozdov. Posebno pozornost je potrebno nameniti konfliktnim območjem (poudarjenost proizvodne funkcije na 1. stopnji ter ekoloških in socialnih funkcij na 2. stopnji – glej usmeritve za funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti in funkcijo varovanja naravnih vrednot).

K. Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Čebelja paša: Na območjih gozdov, ki so primerni z vidika čebelje paše je treba ohranjati in pospeševati (tudi s sadnjo) medonosne drevesne vrste, predvsem: lipo, javor, kostanj, jelko, ohranjati pester in stopničast grmovni sloj (glog, čremsa, leska, vrbe, ...) ter ohranjati in vzdrževati vodne vire in vodne površine.

Plodovi in zelišča: Zlasti plodonosne vrste (kostanj) naj imajo velike in sproščene krošnje. Pri nabiranju plodov in zelišč je potrebno nadzorovati in opozarjati nabiralce na zakonske omejitve.

L. Lovnogospodarska funkcija

V predelih s poudarjeno funkcijo naj bo ravnanje z gozdom usmerjeno v oblikovanje gozda, ki bo zagotavljal doseganje lovnogospodarskih ciljev. Upoštevati je potrebno zlasti obdobja neizvajanja sečnje ter prilagojenega gospodarjenja z gozdovi (zimovališča, rukališča, gozdne jase z lovskimi objekti).

6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali

Usklajenost rastlinojede divjadi z okoljem: ohranitev vseh avtohtonih vrst, ki bodo številčno, po spolu in starostni strukturi usklajene z okoljem. Številčna jelenjad na območju ekološke enote osrednja Kočevska, kamor spada tudi GGE Poljanska dolina deloma otežuje naravno obnovo gozdov ter ogroža trajnost donosov gozdov in drugih vlog gozda. Zaradi navedenega se načrtuje zmanjševanje številčnosti populacije navadnega jelena. Preprečevalo se bo vnos neavtohtonih vrst (muflona in damjaka) v prosto naravo in ohranjalo stabilno populacijo velikih zveri (volk, ris, medved), ki so pomembni naravni selektorji rastlinojede parkljaste divjadi.

Merilo ustrezne številčnosti populacij rastlinojede divjadi so podatki o objedenosti na stalnih vzorčnih ploskvah. Stopnja objedenosti ter vsakoletna analiza odvzema so temeljni kriteriji pri planiranju količine in strukture in razporeda letnega odvzema divjadi po loviščih in loviščih posebnega namena. Številčnost rastlinojede parkljaste divjadi mora biti usklajena z razmerami v okolju, ki bodo zagotavljale ustrezno naravno obnovo gozdov.

6.2.4 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom

Varovalni gozdovi

Usmeritve so prikazane v poglavju 12.2.2 Usmeritve za funkcije

Gozdovi s posebnim namenom

Za gozd s posebnim namenom je z Uredbo [3] določen gozdni rezervat Lipje.

V gozdnih rezervatih se lahko ukrepa samo v skladu z Uredbo [3]. GR so prepuščeni samodejnim naravnim procesom z namenom spremljanja in raziskovanja razvoja gozdov. V gozdnih rezervatih veljajo splošne usmeritve za razglašene gozdne rezervate, ki jih določa Uredba [3], ločeno na režim, ki je lahko strožji ali blažji. Opravljanje posameznih raziskovalnih ali izobraževalnih nalog je dovoljeno z odobritvijo ministrstva, po podanem mnenju ZGS in ZRSVN [20].

Podrobne usmeritve za gozdne rezervate:

- Vzpostaviti sistem stalnega spremljanja stanja in razvoja gozdnih rezervatov ter obstoječih in morebitnih novih raziskovalnih ploskev. Temu mora slediti ureditev javno dostopne zbirke in evidence zunanjih raziskav, ki se izvajajo ali so se izvedle v gozdnih rezervatih. S proaktivnim programom sodelovanja z znanstveno-raziskovalnimi institucijami naj se določi tematike raziskovalnih del in intenzivira raziskovalno dejavnost.
- Povečati obseg raziskovalnih dejavnosti v rezervatih ali nadaljevati z začetimi raziskavami.

Meje gozdnih rezervatov na terenu morajo biti vidno označene z dvojno polno črto modre barve na robnih drevesih v smeri gozdnega rezervata. V naslednjem ureditvenem obdobju je treba označbe meja obnoviti, na določenih, bolj obiskanih predelih, tudi zgostiti. Ob bolj obiskanih rezervatih, skozi katere so speljane uradno določene pešpoti, je predvidena obnovitev informativnih in usmerjevalnih tabel ter interpretativnih učil. Pri vsakem rezervatu (ob vstopnih točkah, javnih poteh) so predvidene označevalne table z osnovnimi informacijami, ki vsebujejo ime gozdnega rezervata, režim upravljanja...

Pri načrtovanju širše ureditve pešpoti je treba upoštevati celovitost tovrstne ureditve na celotnem območju OE Kočevje (ali širše).

Na območju gozdnih rezervatov je treba spremljati število in gibanje obiskovalcev ter njihove vplive in obisk usmerjati izključno na urejene poti, ki morajo biti zato ustrezno opremljene in vzdrževane.

Ob pojavu prekomerne namnožitve podlubnikov je treba ob pešpoteh postaviti obvestila o razlogih ne ukrepanja v gozdnih rezervatih.

6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Za izboljšanje varstva gozdov pred požari je potrebno dosledno izvajanje vseh preventivnih in kurativnih ukrepov. Nevarnost gozdnih požarov obstaja predvsem na površinah, ki ležijo na sušnih termofilnih območjih, površinah okoli vasi, vikendov ter ob javnih cestah.

Na požarno najbolj ogroženih območjih je usmeritev k oblikovanju malopovršinskih mešanih gozdov, še zlasti ob meji s travniškimi površinami. V neposredni okolici in v teh sestojih je uporaba odprtega ognja prepovedana. Dovoljena je le zaradi zatiranja podlubnikov.

Na vhodih v gozd je potrebno postaviti opozorilne table ter opozarjati lastnike in obiskovalce gozdov. Podrobnejše usmeritve za ukrepanje v primeru požarov morajo biti zapisane v protipožarnem načrtu za GGE in v letnem načrtu za varstvo gozdov.

6.2.6 Usmeritve za delo s semenskimi objekti

GGE je v celoti vključeno v varovano območje Nature 2000, kjer je prepovedan vnos tujerodnih vrst, ohranjati je treba genetsko pestrost, pospeševati minoritetne in ogrožene drevesne vrste ter avtohtone provenience. Posebno pozornost je treba nameniti ohranjanju drevesnih vrst ki izginjajo (npr. gorski brest, veliki jesen) in varovanim drevesnim vrstam (npr. tisa in bodika). Spremljati in preprečevati je treba pojavljanje invazivnih vrst organizmov, še posebej na ogolelih površinah (npr. dresniki, pajesen, pavlovnija).

V GGE Poljanska dolina ni semenskih sestojev.

6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Splošne usmeritve, ki jih je potrebno upoštevati pri uporabi mehanizacije v gozdu: Obvezna je uporaba biološko razgradljivih maziv v odprtih mazalnih sistemih verižnih žag za posek in izdelavo dreves na območjih s prvo stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije, uporaba strojev oz. naprav, razen odprtih mazalnih sistemov verižnih žag, ki ne puščajo sledi olj in drugih maziv in imajo ustrezno opremo za preprečitev oziroma sanacijo morebitnega razlitja olj ter tehnična brezhibnost vozil pri vseh gozdarskih delih. Pranje, vzdrževanje oz. popravilo gozdne mehanizacije naj se v gozdu ne izvaja. Parkirna mesta za gozdno mehanizacijo in pretakalne ploščadi morajo biti ali tlakovane ali pa imeti pod vozili postavljene lovilne posode ali pivnike, da se prepreči iztekanje nevarnih tekočin v tla. V primeru izlitja nafte in naftnih derivatov na pretakalni ploščadi ali v gozdu, je treba onesnaženje omejiti, razlito nevarne snovi pa s pomočjo ekološke opreme (pivniki, granulat) pobrati v ustrezne posode. Mesta za skladiščenje goriva in olja naj bodo stran od vodotokov in drugih vodnih teles, pripravljen naj bo podroben načrt v primeru razlitja. V obdobju večjih in dolgotrajnejših padavin je primerna zapora gozdnih cest v dogovoru z lastniki, občinami in ZGS.

Sečnja in spravilo lesa s traktorjem: Sečnja z motorno žago in vlačenje lesa s traktorjem tudi v bodoče še ostaja prevladujoča tehnologija, saj je preverjena, tehnično in ergonomsko docela razvita in učinkovita v različnih terenskih, sestojnih in lastniških razmerah. Pretežni del gozdnih terenov je že odprt z gozdnimi vlakami, ki so bile narejene prav za traktorsko spravilo. Gozdarski traktor s pogonom na obeh oseh, nameščenim vitlom in ostalo sodobno opremo za delo, je gozdu relativno prijazno pravilno sredstvo. Pomembna je selektivna izbira traktorjev glede na pogoje dela. Težki gozdarski zgibni traktorji so primerni na zahtevnih terenih, pri spravilu zelo debelega drevja. Drugje je potrebno omejevati njihovo uporabo in dajati prednost lažjim gozdarskim traktorjem. Obvezno je določiti primeren čas spravila, ki ga narekujejo gojitveni dejavniki (npr. mladje manj poškodujemo s sečnjo v zimskem času), ekološki dejavniki (npr. v bližini gnezdišč in brlogov se ne izvaja gozdnih del v pomladnih mesecih), transportni dejavniki (npr. po vlakah slabše nosilnosti in na erodibilnem zemljišču je treba spravljati les, ko so suhe ali zmrznjene). Pomembno je izbrati pravilno metodo dela (sortimentna, poldebelna, ...) in omejiti dolžine gozdnih lesnih sortimentov. Pri zbiranju lesa je zelo primerna uporaba daljinskega vodenja vitla, kjer traktorist lahko spremlja lesno breme in ga usmerja na poti do traktorja. Ne sme se dopustiti, da se traktor giblje izven označenih gozdnih prometnic (cest, vlak). Prepovedani sta drevesna in debelna metoda, saj povzročata prevelike poškodbe na drevju v sestojih, predvsem pa ob vlakah.

Izvoz lesa z gozdarsko prikolico: Zadnja leta se pri spravilu lesa uveljavljajo traktorske gozdarske prikolice, opremljene z nakladalno napravo, kar predstavlja najsodobnejši način spravila. Vožnja namesto vlačjenja lesa iz gozda je trend v razvoju sodobnih tehnologij pridobivanja lesa, ki prinaša mnogotere prednosti, zato je z uvajanjem sodobnih gozdarskih prikolic pri spravilu lesa potrebno nadaljevati. Gozdarske prikolice so zelo primeren način spravila – izvoza lesa, predvsem na lažjih terenih (do 15% naklona vlak). Vožnja lesa zelo malo poškoduje drevje ob vlaki, zahteva pa dovolj široke nosilne vlake in spravilo v suhem obdobju. Uporaba gozdarskih prikolic je zelo primerna tudi na daljših pravilnih razdaljah. Hkrati lahko izvajajo dva opravila - spravilo in prevoz lesa do porabnika.

Strojna sečnja: Tehnologija strojne sečnje je glede na sestojne in terenske razmere primerna predvsem v zasmrečenih gozdovih v nižinskem delu enote. Strojna sečnja, po izkušnjah iz tujine in tudi pri nas, prinaša večje učinke, humanizacijo dela in manjše poškodbe v sestojih. Vendar ta tehnologija ob ne dovolj skrbno načrtovani uporabi lahko predstavlja nevarnost za gozdni biotop. Strojna sečnja je smiselna le ob podrobnem in usklajenem tehnološkem in izvedbenem načrtovanju. Možnost izvajanja del s strojno sečnjo opredeljujejo sestojne in rastiščne razmere ter poudarjenost funkcij. Uporaba strojne sečnje je zaenkrat še vprašljiva v sestojih s slabo stojno stabilnostjo, v prebiralnem in malopovršinsko raznodobno grajenem gozdu, v sestojih, kjer je izrazita šopasta grupacija dreves, v pomlajencih, kjer obstaja nevarnost poškodb mladovja in v mladih sestojih (letvenjakih) listavcev. Manj učinkovita je tudi na strmih kraških in erodibilnih jarkastih terenih ter predelih, kjer so tla močvirna ali razmočena. V vseh primerih poudarjene varovalne, hidrološke in biotopske funkcije je potrebno pazljivo presoditi možnost njene uporabe. Oba gozdarska stroja (forwarder in harvester) se morata, v primeru uporabe tehnologije strojne sečnje, gibati po obstoječih gozdnih vlakah in označenih sečnih poteh. Sečne poti morajo biti načrtovane in izvedene tako, da omogočajo uporabo strojne sečnje tudi ob periodičnih ponovitvah. Na sečne poti je treba polagati

veje, da se poveča nosilnost tal. Vlake, ki so služile kot sečne poti, je treba po končanih delih očistiti. Poškodbe na glavnih vlakah je potrebno po končanem izvozu lesa sanirati tako, da je vlaka primerna tudi za spravilo s traktorji kolesniki. Da bi se izognili konfliktom med stroko in ostalo javnostjo pri uporabi strojne sečnje, je potrebno osveščati in informirati javnosti o izvajanju del, predvsem na območjih naselij, turističnih točk in kulturno zgodovinskih znamenitosti.

Glede na dane sestojne in terenske razmere v GGE Poljanska dolina je nekaj sestojev primernih za kombinirano strojno sečnjo v večnamenskih gozdovih enote, še posebej v nižinskih sestojih. Uporaba strojne sečnje je na površini celotne enote smiselna v času naravnih ujm, ko je potrebno iz gozda na hitro spraviti večje količine lesa.

Za prevoz lesa iz gozda so najprimernejši specialno opremljeni gozdarski kamioni s polprikolico ali prikolico. Za manjše količine lesa je primeren tudi izvoz lesa z gozdarsko prikolico. Čas in režim prevoza je potrebno prilagoditi stanju in nosilnosti cest. Na razmočenih cestah je nujno ustaviti prevoze zaradi zmanjšanja poškodb.

Gradnja in vzdrževanje gozdnih prometnic:

Gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic je potrebno prilagoditi terenskim razmeram. Pri umeščanju in načrtovanju tras gozdnih prometnic je potrebno preveriti območja pomembna z vidika varstva narave, območja nepremične kulturne dediščine, ter varstvena (vodovarstvena območja) in ogrožena območja (plazljiva, erozijska, plazovita in poplavna) po Zakonu o vodah. Pri tem je potrebno upoštevati tudi smernice Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave (v nadaljevanju ZRSVN), Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju ZVKDS) in Direkcije Republike Slovenije za vode (v nadaljevanju DRSV) zapisane v usmeritvah območnega gozdnogospodarskega načrta.

Usmeritve za pridobitev vodnega soglasja/mnenja o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda in pravice graditi v skladu z Zakonom o vodah (v nadaljevanju ZV-1)

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti vodno soglasje/mnenje o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda, ki ga izda naslovni organ. Vodno soglasje/mnenje je potrebno pridobiti za:

poseg na vodnem in priobalnem zemljišču,

poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1 [21],

poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice,

poseg na varstvenih in ogroženih območjih,

poseg zaradi odvajanja odpadnih voda,

poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik,

hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje/mnenje po ZV-1, je treba upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (Uradni list RS, št. 25/09).

Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh).

Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust,...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba

izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov predlagamo večjo uporabo utrjenih muld.

Gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino.

Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah - gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij) se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, kot določa ZV-1 v 14. in 37 členu.

Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1 in 2 in Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08), pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.

Na delih kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.

Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazljivo ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah.

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij.

Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je treba izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov.

Pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1 na območju gozdnogospodarskega načrta.

Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Zakonu o graditvi objektov.

Gozdne ceste: Kot osnova za bodoče odpiranje gozdov z gozdnimi cestami nam služi računalniško ovrednotena Rastrska analiza odprtosti gozdov z gozdnimi cestami (Krč, Beguš, 2011), ki je bila izdelana na osnovi 300 metrskega območja, ki je položen okoli linij obstoječih gozdnih cest in javnih cest, ki omogočajo gozdno proizvodnjo. Rastrska analiza je določila območja primerna za gradnjo gozdnih cest, ki so prikazana na karti 9b: Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest v prostorskem delu načrta. Večina prednostnih območij je v okoljsko sprejemljivih območjih, nekaj pa jih ima na manjšem delu okoljske omejitve, predvsem ekocelice (prostorska omejitve) in zimovališča (časovna omejitve), kar bo potrebno upoštevati pri izdelavi elaboratov ničelnic. V primeru gradnje gozdnih cest v navedenih predelih bo treba predhodno izvesti dodatno presojo.

Prioriteta gradenj se določi glede na doseženo odprtost z gozdnimi cestami v širšem območju zaprtih gozdov, na osnovi pravilne razdalje, bonitete rastišča in stanja sestojev v zaprtih območjih. Poleg tega je nujno upoštevati še druge razloge za odpiranje gozdov, predvsem potrebo ostalih uporabnikov prostora. V predelih z zelo poudarjenimi ekološkimi funkcijami je potrebno načrtovati nižjo gostoto gozdnih cest.

Pri načrtovanju odpiranja gozdov z gozdnimi cestami je v Elaboratu ničelnic potrebno navesti vse pomembnejše ekološke dejavnike in opredeliti potrebne omejitve, da s posegom na njih ne nastanejo negativne spremembe. Gradnja in tudi vzdrževanje gozdnih prometnic naj poteka v času in na način, ki je za živali najmanj moteč. Dela naj se izvajajo izven gnezditvene sezone ogroženih vrst ptic in stran od bližine mest, kjer polegajo mladiče zavarovane živalske vrste. Izsekan pas gozda naj bo čim ožji zaradi spremembe svetlobnih in vlažnostnih razmer v gozdu. Prometnica ne sme prizadeti vodnih ekosistemov. Gozdne ceste naj se ne trasirajo na velikih strminah in na vodnih ekosistemih. Trase cest naj se izognejo naravnim in kulturnim vrednotam. Trasa naj čim bolj izkoristi obstoječe poti in kolovoze, da se zmanjšajo rane v okolju. Ob upoštevanju reliefnih značilnosti in vrste kamenine je potrebno določiti traso z optimalnimi tehničnimi elementi. Umestitev trase v prostor ne sme podleči parcialnemu interesu investitorja, ampak je potrebno ob upoštevanju vseh dejavnikov določiti najugodnejše poteke tras. Elaborat ničelnic ni le obvezna podlaga ampak mora biti tudi dragocen pripomoček projektantu pri izdelavi načrta gozdne ceste.

Gozdne prometnice naj se ne gradijo na območjih ekocelic. Graditev gozdnih cest je treba opraviti skladno z določili Pravilnika o gozdnih prometnicah, Gradbenega zakona in Uredbe o razvrščanju objektov glede na zahtevnost.

Poseben problem predstavljajo nekdanje gozdne ceste, ki se jim je (ali se bo) spremenil status v javne ceste. S tem je formalno onemogočeno spravilo po obstoječih vlakah na oz. ob te ceste in začasno skladiščenje lesa ob teh cestah, kar povzroča probleme tako občinam kot lastnikom gozdov. V bodoče bo potrebno več pozornosti nameniti prevezavi gozdnih vlak, ki se sedaj priključujejo na javne ceste, na obstoječa ali novo oblikovana skladišča.

Praviloma naj se izvaja tekoče letno vzdrževanje gozdnih cest, mestoma periodično vzdrževanje. Zimsko vzdrževanje naj si organizirajo večji lastniki sami. Povečati je potrebno obseg gozdarsko investicijskih del (rekonstrukcij) in ga usmeriti na gozdne ceste, ki odpirajo velike komplekse gozdov ali pa imajo poudarjen javni značaj. Obnovo vozišča je najbolj racionalno zagotoviti z recikliranjem vozišča, kjer se vrhnja plast ceste zdrobi in zmelje ter tako zagotovi kvaliteten zgornji ustroj vozišča.

Gozdne vlake: Prednostna območja za gradnjo vlak so oddelki z gostoto vlak nižjo od 75 m³/ha in letnim etatom višjim kot 4 m³/ha letno, ki so prikazani na karti 9c: Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak v prostorskem delu načrta. Posamezne vlake se prednostno načrtujejo tudi izven prednostnih območij, če gre za dograditev omrežja vlak v gozdovih, ki so intenzivno gospodarjeni in imajo daljšo pravilno razdaljo.

V GGE Poljanska dolina je gozdni rezervat Lipje, kjer gospodarjenje ni dovoljeno. V varovalnih gozdovih je obseg gospodarjenja majhen, le na dosegljivih območjih na robu kanjona reke Kolpe, na pretežni površini varovalnih gozdov se ne ukrepa. Poleg ekocelic in ekstremno strmih pobočjih ni drugih posebej izločenih območij, kjer je gospodarjenje sicer predvideno, a gozdnih vlak zaradi izjemne občutljivosti ekosistema ni umestno graditi. Gozdnih vlak se ne sme graditi le na manjših območjih - v strugah vodotokov, na mokriščih, na rastiščih redkih in ogroženih vrst, v neposredni bližini brlogov, brezen in jam ter. Povsod drugod se gozdne vlake lahko načrtuje v optimalni meri, ob upoštevanju pogojev soglasodajalcev.

Pri opredelitvi vlak v Elaboratu vlak je potrebno upoštevati podobne ekološke omejitve kot pri cestah. Za gozdne vlake, ki jih načrtujemo na terenih z naklonom, ki je večji kot 50%, na labilnih in pogojno stabilnih zemljiščih, v neposredni bližini območij, pomembnih za ohranitev prosto živečih živali, z izteki na kmetijska zemljišča pod naklonom, večjim od 25%, se mora v tehnološkem delu gozdnogojitvenega načrta izdelati posebno presojo o njihovem negativnem vplivu na gozdni ekosistem oziroma na kmetijska zemljišča. Odvodnjavanje vlak na erodibilnih tleh mora biti urejeno s prečnimi jarki.

Dosledno je treba upoštevati največjo dovoljeno gostoto gozdnih vlak in tehnične elemente vlak določene v Pravilniku o gozdnih prometnicah.

Tehnologija strojne sečnje zahteva sicer veliko gostoto sečnih poti, a ne potrebuje veliko vlak. Pri načrtovanju strojne sečnje je potrebno opredeliti le osnovni sistem vlak kot izvoznih poti. Množično uvajanje sodobnih traktorskih gozdarskih prikolic pri spravilu lesa, ki se ga predvideva v bodoče, zahteva načrtovanje izvoznih vlak, z dobrimi tehničnimi lastnostmi. Pomembna je širina in

maksimalni naklon, pa tudi nosilnost vlak. Zato je na mehkejših terenih dopustno načrtovati delno utrditev vozne površine vlake z naravnim materialom. Nikakor pa ni dopustno, da bi vlake namenjene izvozu lesa s traktorskimi gozdarskimi prikolicami, uporabljali tudi za kamionski prevoz.

Obstoječe vlake je potrebno redno vzdrževati, da se prepreči njihovo propadanje in omogoči varno spravilo lesa. Ob prevzemu sečišč je potrebno paziti ali so izvedeni tudi potrebni vzdrževalni ukrepi in sanirane poškodbe na vlakah (poravnava vozne površine vlake, odstranjevanje plazin, sanacija usadov, vzpostavitev prečnih jarkov, razbijanje posameznih skal...).

Skladišča za les: V primerih, ko se po gozdni vlaki, ali več gozdnih vlakah na gozdno cesto, na eno mesto privleče večje količine lesa, je potrebno ob gozdni cesti urediti primerno veliko skladišče za les. Skladišča je potrebno urediti tudi povsod tam, kjer se gozdna vlaka priključi na javno cesto. Skladišča morajo biti urejena izven cestnega telesa oz. varovalnega pasu ceste. Slednja morajo biti dovolj velika, da omogočajo skladiščenje in nakladanje lesa. Podrobneje se potrebe po gradnji opredeli v gozdnogojitvenem načrtu.

6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

Pri izdaji dovoljenj za posege v gozd in gozdni prostor je treba upoštevati veljavne predpise. Pred izdajo dovoljenja za poseg v prostor je treba preveriti vse možnosti in se odločiti za najprimernejšo varianto, ki bo sprejemljiva tako iz gospodarskega kot tudi iz ekološkega in socialnega vidika. Pri izdaji dovoljenj je nujno sodelovanje med območno in krajevno enoto ZGS.

Pri presoji posegov v gozd in gozdni prostor je treba upoštevati zlasti naslednje:

- V gozdnih rezervatih in varovalnih gozdovih se lahko ukrepa le v skladu z veljavno Uredbo [3]. V varovalnih gozdovih se posegi dopuščajo izjemoma, kadar ni nobene druge rešitve in je poseg nujen. V tem primeru je treba pridobiti dovoljenje pristojnega Ministrstva in po potrebi izvesti ustrezne omilitvene ukrepe.
- V večnamenskih gozdovih, ki imajo na ravni prve stopnje poudarjeno ekološko ali socialno funkcijo, se posegi dovolijo le v izjemnih primerih - ko so nujni in zanje ni druge možnosti, v gozdovih s poudarjenimi socialnimi funkcijami pa v primerih, ko gre za objekt, ki dopolnjuje načrtovano, poudarjeni socialni funkciji skladno rabo gozda in gozdnega prostora.
- Vsak poseg v gozd in gozdni prostor mora biti izveden v minimalnem potrebnem obsegu tako, da se zagotovi čim manjšo krčitev gozda in čim manjši poseg v gozdna tla ter da se razmere za gospodarjenje z okoliškimi gozdovi ne poslabšajo. Kadar to ni mogoče je treba izvesti omilitvene ukrepe, da se ponovno vzpostavi prvotno ali izboljšano stanje (npr. gradnja nadomestne gozdne prometnice).
- Na gozdnih zemljiščih, ki so po prostorskem aktu namenjeni gozdni rabi, je dovoljeno graditi le enostavne in nezahtevne objekte za potrebe gozdarske dejavnosti, za namen športa, rekreacije, raziskav in izobraževanja ter objekte javnega pomena, v skladu z določili prostorskih aktov.
- Čebelnjake je dopustno postavljati samo na zemljiščih, ki so s pašnim redom določena za stalne čebelnjake in na stojiščih za začasen dovoz čebel na pašo. Iz mnenja čebelarke svetovalne službe mora biti razvidno, da je postavitve čebelnjaka skladna s predpisi, ki urejajo čebelarstvo.
- Le v izjemnih primerih se lahko izda dovoljenje za infrastrukturni objekt, z izjemo gozdne ceste, ki bi potekal skozi osrednji predel velikih gozdnih kompleksov v gozdni krajini pa tudi skozi osrednje predele večjih gozdnih kompleksov v gozdnati krajini.
- V primestni in kmetijski krajini z zelo malo gozdov (pod 25 %) je treba biti pri izdaji dovoljenj za posege v prostor zelo previden, še posebno v primeru nameravanih posegov v večje gozdne površine in predvidenih popolnih odstranitvev gozdnih površin katerekoli velikosti. V primeru neobhodnih posegov v gozdove si je v takih krajinah treba prizadevati za osnovanje nadomestnih gozdnih površin. Navedeno je treba še posebej dosledno upoštevati v obravnavanih krajinah z manj kot 10 % gozda.
- Širjenje naselij, industrijskih con in infrastrukturnih objektov naj se načrtuje tako, da se ne prekine selitvene poti divjadi in velikih zveri. Kjer so selitvene poti prekinjene zaradi preteklih posegov, si je treba prizadevati za njihovo ponovno vzpostavitev (npr. izgradnja zelenih prehodov).
- Pri posegih v prostor je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke, ki so določeni v Uredbi

o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16).

- Na vodovarstvenem območju je potrebno pri posegih v prostor, ki bi lahko trajno ali začasno vplivali na vodni režim ali stanje voda pridobiti vodno soglasje, kot to določa zakon o vodah.

Okvirna merila za presojo ostalih dejavnosti v gozdnem prostoru

- Karta F v območnem gozdnogospodarskem načrtu »Členitev gozdnega prostora z vidika rekreacije in turizma« določa območja gozdnega prostora, v katerih sta načeloma mogoči ježa in vožnja s kolesom brez motorja po označenih gozdnih vlakah in drugih poteh, pri čemer pa je le osnovna orientacijska strokovna podlaga za presojo oziroma odločanje; dopustnost tovrstne rabe je sicer treba presoditi za vsako posamezno lokacijo posebej. Karta F je prikazana v Prostorskem delu območnega gozdnogospodarskega načrta.
- V gozdovih s posebnim namenom, kjer gozdnogospodarski ukrepi niso dovoljeni, je dovoljeno izvajati samo raziskave in v omejenem obsegu poučne dejavnosti; izjema je hoja po obstoječih planinskih in drugih poteh.
- V varovalnih gozdovih se praviloma dovolijo le mehkejše oblike rekreacije (sprehod, planinstvo, opazovanje, poučne dejavnosti).
- V osrednjih delih velikih kompleksov gozdov v gozdni in gozdnati krajini se v predelih s poudarjeno biotopsko funkcijo na ravni prve stopnje dovolijo le raziskave in v omejenem obsegu poučne dejavnosti. Tudi sprehajalne in druge rekreacijske poti naj se takim območjem po možnosti izognejo.
- Rekreativne dejavnosti, ki jim je gozd bolj ali manj le prijetna kulisa, z vidika optimalne rabe prostora ni primerno dopuščati v območjih gozdnih in gozdnatih krajin, ki so zaradi svoje ohranjenosti pomembna vrednota za okolje.
- Oblike rekreacije, ki povzročajo hrup ali druge negativne vplive na gozd, se praviloma dovolijo le v tistih predelih primestne, kmetijske ali gozdnate krajine, ki so primestni blizu ali so zaradi infrastrukturnih objektov oziroma drugih razlogov v naravnem pogledu že razvrednotene.
- Za ohranjanje in izboljšanje razgleda na objekte kulturne in naravne dediščine ter na območjih razglednih točk se v sodelovanju s pristojno službo za varstvo kulturne dediščine in lastniki gozdov izvaja vedutne sečnje.
- Prednostno ohranjati gozd v varovanih območjih naravnih vrednot in kulturne dediščine.

Merila in usmeritve za krčitve gozdov v kmetijske namene

Površine, kjer krčenje gozda ni dovoljeno: gozdni rezervati, varovalni gozdovi, gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, kjer je gozd objekt razglasitve.

Površine, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno:

- območja gozdov s prvo stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij,
- prepovedano je krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije,
- na plazljivem območju ni dovoljeno krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč,
- za krčitve na plazljivem območju, zaradi nenatančnosti merila (1:250.000), v katerem je izdelana opozorilna karta verjetnosti pojavljanja plazov, pri upoštevanju usmeritev iz Zakona o vodah, je potrebna v praksi dodatna presoja.
- krčenje gozdov na območju gozdnih učnih poti (50 m vplivno območje),
- sklenjena območja gozdov razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine (200 m vplivno območje),
- ohranjeni gozdovi znotraj območij gozdov s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, ki so zavarovana po predpisih s področja ohranjanja narave,
- gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave,
- manjši gozdni predeli v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna.

6.2.9 Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih

Med druga gozdna zemljišča spadajo površine pod daljnovodi. Vzdrževanje površin pod daljnovodi se izvaja na podlagi medsebojnega sporazuma med ZGS in Elektro Ljubljana. V skladu s sporazumom si mora Elektro Ljubljana pred vzdrževanjem površin pod daljnovodi pridobiti soglasje ZGS. ZGS v soglasju določi pogoje, pod katerimi se lahko izvedejo dela.

6.3 Ukrepi

6.3.1 Možni posek

Za GGE je za obdobje 2024-2033 načrtovan najvišji možni posek 210.000 m³, 63.000 m³ iglavcev in 147.000 m³ listavcev, intenziteta upošteva vse gozdove je 21,6 % na lesno zalogo ter 80,7 % na prirastek, upošteva večnamenske gozdove (brez varovalnih gozdov in rezervatov) pa je višja – 22,9 % na lesno zalogo in 85,2 % na prirastek.

Možni posek je načrtovan za vse gozdove prilagojeno funkcijam gozdov. Brez načrtovanega poseka so gozdni rezervat in ekocelice prepuščene naravnemu razvoju.

V GGE ni območij, na katerih posamična izbira dreves za možni posek ni obvezna.

Preglednica 50.2/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	38.437	9.898	13.288	0	0	1.377	63.000	25,4	71,9
	%	61,0	15,7	21,1	0,0	0,0	2,2	100,0		
Listavci	m ³	65.732	63.453	15.597	0	0	2.218	147.000	20,3	85,1
	%	44,7	43,2	10,6	0,0	0,0	1,5	100,0		
Skupaj	m³	104.169	73.351	28.885	0	0	3.595	210.000	21,6	80,7
	%	49,6	34,9	13,8	0,0	0,0	1,7	100,0		

Zasebni gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	12.745	13.572	10.214	0	0	8.383	44.914	25,4	75,6
	%	28,4	30,2	22,7	0	0	18,7	100,0		
Listavci	m ³	18.419	60.354	16.030	0	0	953	95.757	21,0	91,1
	%	19,2	63,0	16,7	0	0	1,0	100,0		
Skupaj	m³	31.164	73.927	26.244	0	0	9.336	140.671	22,3	85,5
	%	22,2	52,6	18,7	0	0	6,6	100,0		

Državni gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	4.859	5.175	3.894	0	0	3.196	17.125	26,3	65,1
	%	28,4	30,2	22,7	0	0	18,7	100,0		
Listavci	m ³	8.975	29.409	7.811	0	0	464	46.659	20,8	82,3
	%	19,2	63,0	16,7	0	0	1,0	100,0		
Skupaj	m³	13.834	34.584	11.705	0	0	3.661	63.784	22,0	76,9
	%	21,7	54,2	18,4	0	0	5,7	100,0		

Občinski gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	273	290	219	0	0	179	961	15,2	52,0
	%	28,4	30,2	22,7	0	0	18,7	100		
Listavci	m ³	882	2.889	767	0	0	46	4.584	10,5	42,3
	%	19,2	63,0	16,7	0	0	1,0	100		
Skupaj	m³	1.154	3.180	986	0	0	225	5.545	11,1	43,7
	%	20,8	57,3	17,8	0	0	4,1	100		

Karta ukrepov je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 8)

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

Gojitvena dela se osredotočajo na pomladitvene procese – vse od priprave sestojev na obnovo s posekom predrastkov in grmovnic do nege gošč, letvenjakov in prebiralnega gozda. Na novonastalih ogolelih površinah je predviden majhen obseg sadnje z zaščito in nego. Na eni izmed njih, ki so hkrati tudi v coni gozdnega jereba je predvidena novogradnja ograjene površine s pripadajočim vzdrževanjem in označitvijo z lesenimi tablicami. Druga ograja je predvidena v upravljavski coni G – javorovja. V skladu s pojavljanjem prenamnožitve podlubnikov so predvidena tudi varstvena dela pred žuželkami. Pri zaščiti s tulci je predvidena odstranitev obstoječih tulcev.

Preglednica 51./NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	80,30	54,65	5,60	140,55
Priprava tal	ha	8,00	2,40	0,00	10,40
Sadnja	ha	8,25	1,70	0,00	9,95
Obžetev	ha	40,40	7,05	0,00	47,45
Nega mladja	ha	3,20	1,90	0,00	5,10
Nega gošče	ha	58,05	37,60	0,30	95,95
Nega letvenjaka	ha	25,35	17,40	0,10	42,85
Nega ml. drogovnjaka	ha	11,35	7,75	0,00	19,10
Nega prebiralnega gozda	ha	19,40	1,75	0,60	21,75
Varstvo pred žuželkami	dni	10,00	20,00	10,00	40,00
Zaščita s premazom	ha	60,70	3,00	0,00	63,70
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	20,00	80,00	0,00	100,00
Zaščita z ograjo	m	0,00	800,00	0,00	800,00
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	600,00	900,00	0,00	1.500,00
Ostala varstvena dela	dni	0,40	1,20	0,00	1,60

6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

Gozdne jase je potrebno redno letno vzdrževati s košnjo in čiščenjem. Za izboljševanje prehranskih in bivalnih pogojev vzdržujemo tudi grmišča. Gozdni rob naj bo vrstno pester in razgiban, prehod v strnjen gozd naj bo postopen. Pospešujemo plodonosne drevesne in grmovne vrste. Posebno pozornost je potrebno nameniti vzdrževanju obstoječih lovskih objektov (lovske preže, solnice, krmišča, ...) in sodelovanju revirnih gozdarjev pri izbiri lokacij teh objektov. Po potrebi je predvideno krmljenje v skladu z lovsko upravljavskim načrtom. Posegi v vodna telesa, ki bi poslabšali razmere, niso dovoljeni. V bližini vodnih zajetij in izvirov je priporočljivo urediti korita ali luže za lažji dostop divjadi do vode. Kale in kaluže je potrebno ohranjati ter jih po končani sečnji očistiti morebitnih sečnih ostankov. Na območju sezonskega zadrževanja živali je potrebno dela v gozdu časovno prilagoditi.

Na območju zimovališč jelenjadi naj se dela ne izvajajo od 1. decembra do 30. aprila, v bližini medvedjih brlogov od 1. novembra do 1. junija.

Na zimovališčih ohranjamo grmišča ali neredčene mlajše smrekove nasade, ki so primerni za skrivališča in poleganje mladičev. V bližini medvedjih brlogov ne ukrepamo, razen z namenom izboljšanja bivanjskih razmer (presvetlitev vhoda, puščanje lesne mase z namenom izboljšanja prehranskih razmer...), pri čemer je priporočeno puščanje lesne mase na mestu poseka.

Da bi se izognili nadaljnim konfliktom med človekom in zvermi (predvsem medvedom) je potrebno zaustaviti zaraščanje košenic ob vaseh in zaselkih oziroma te zaraščene košenice izkrčiti.

6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov

V upravljavski coni B (gozdni jereb) je predvidena postavitve ograje (navedena pri načrtovanih gojitvenih delih) s sadnjo plodonosnega drevja (in vzdrževanjem celotne infrastrukture). Za gozdnega jereba je predvideno še vzdrževanje grmišč, odstranitev stare ograje ter mulčenje gozdnih brežin. V upravljavski coni G je predvidena postavitve ograje s sadnjo in vzdrževanjem (navedeno pri gojitvenih delih). V coni A so za detle predvidene ekocelice brez ukrepanja (naravni razvoj biotopov). Za gozdni živelj, ki ni del upravljavskih con je predvideno: vzdrževanje vodnih površin, postavitve in vzdrževanje gnezdnic ter naravni razvoj biotopov.

Preglednica 52. 3/D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti

Vrsta dela	Funkcija	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Vzdrževanje grmišč	Funkcija ohr. biotske razn.	ha	0,00	0,00	1,00	1,00
Vzdrževanje travinj	Funkcija ohr. biotske razn.	ha	5,00	10,00	0,00	15,00
Vzdrževanje vodnih površin	Funkcija ohr. biotske razn.	kos	5,00	4,00	0,00	9,00
Sadnja plodonosnega drevja	Funkcija ohr. biotske razn.	kos	0,00	0,50	0,00	0,50
Naravni razvoj biotopov	Funkcija ohr. biotske razn.	ha	48,62	108,69	119,73	277,04
Ohranjanje biotopov - nega	Funkcija ohr. biotske razn.	ha	0,30	0,00	0,00	0,30
Ohranjanje biotopov - sečnja	Funkcija ohr. biotske razn.	m ³	100,00	0,00	0,00	100,00
Vzdrževanje gnezdnic	Funkcija ohr. biotske razn.	kos	55,00	15,00	0,00	70,00
Postavitve gnezdnic	Funkcija ohr. biotske razn.	kos	20,00	5,00	0,00	25,00
Vzdrževanje stez	Rekreacijska in turistična f.	dni	0,00	20,00	0,00	20,00

6.3.5 Graditev gozdnih prometnic

Gozdne ceste

Načrtovana optimalna gostota produktivnega cestnega omrežja v GGE Poljanska dolina je 18,30 m/ha. Takšno gostoto je predvidel pretekli gozdnogospodarski načrt. Obstoječe omrežje gozdnih cest z gostoto produktivnega cestnega omrežja 16,60 m/ha se načrtuje v prihodnje povečati.

Skladno z usmeritvami in določili območnega načrta so opredeljena prednostna območja za gradnjo gozdnih cest, ki še niso optimalno odprta:

Prednostno območje »V Ograje« obsega 12 ha gozdov v oddelkih 34 in 111. Predvidena je gradnja gozdne ceste v dolžini 0,800 km.

Prednostno območje »Jelenski deli« obsega 64 ha gozdov v oddelkih 25, 26, 42, 43, 44 in 45. Predvidena je gradnja gozdne ceste v dolžini 1,000 km.

Prednostno območje »Juričev Vršič« obsega 96 ha gozdov v oddelkih 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58 in 60. Predvidena je gradnja gozdne ceste v dolžini 1,100 km.

Prednostno območje »Kapetanjka« obsega 64 ha gozdov v oddelkih 67, 69, 70, 71, 80 in 81. Predvidena je gradnja gozdne ceste v dolžini 1,200 km.

Prednostno območje »Debeli vrh – Žeželjc« obsega 62 ha gozdov v oddelkih 77, 78, 93, 94, 95, 96, 97 in 98. Predvidena je gradnja gozdne ceste v dolžini 1,200 km.

Prednostno območje »Zagozdečko Lipje« obsega 55 ha gozdov v oddelkih 88, 108 in 109. Predvidena je gradnja gozdne ceste v dolžini 1,200 km.

Z realizacijo zadanega programa odpiranja gozdov z gozdnimi cestami v skupni dolžini 6,500 km novogradenj, ki bi odprle skupaj 353 ha doslej slabše odprtih gozdov v GGE Poljanska dolina, bi se gostota produktivnih cest povečala na 18,60 m/ha in bi malenkost preseгла optimalno gostoto produktivnega cestnega omrežja.

Gozdne vlake

Ob upoštevanju terenskih razmer znaša optimalna gostota gozdnih vlak v GGE Poljanska dolina 110 m/ha, ki še ni dosežena. Da bi jo dosegli, bo v bodoče potrebno zgraditi še 95 km gozdnih vlak. V prihajajočem desetletnem ureditvenem obdobju načrtujemo zgraditi ca. 10 km gozdnih vlak v večnamenskih oddelkih, ki so pomanjkljivo odprti, kjer imajo vlake neustrezne elemente gozdnih vlak, oz. bo potrebno izvesti prevezavo obstoječih gozdnih vlak ob javnih cestah, zaradi dograditve skladišč.

V GGE Poljanska dolina je večje zaokroženo območje gozdov nad Kolpo, ki so pretežno varovalni gozdovi in jih zaradi zelo strmega in erodibilnega jarkastega reliefa ni umestno odpreti z gozdnimi vlakami.

Kot prednostni oddelki za odpiranje z gozdnimi vlakami so oddelki v gostotnem razredu do 50 m/ha: 12032, 12036, 12086 in 12098.

Potrebno je načrtovati primeren obseg rekonstrukcij gozdnih vlak z neustreznimi elementi (razširitev, sprememba vzdolžnih in prečnih naklonov, krivin...). Ocenjujemo, da je v večnamenskih gozdovih enote okoli 5% (13 km) obstoječih gozdnih vlak neprimernih za spravo s sodobnimi pravilnimi sredstvi, ki jih načrtujemo rekonstruirati v prihodnjem ureditvenem obdobju.

Večja skladišča v gozdovih se nahajajo v odd. 12008, 12034, 12038, na meji 12041 in 12042, na meji 12061 in 12062, 12066, na meji 12080 in 12086, na meji 12099 in 12100 (nad 100 m³). V naslednjem ureditvenem obdobju se načrtuje gradnja novih večjih skladišč v oddelkih 12011, 12012, 12013, 12014 in 12015.

Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov sprava v merilu je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 11)

7 Usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij

V GGE se posamično drevje ali manjše skupine dreves (površine do 5 arov) izjemoma pojavljajo kot ostanki gozda v kmetijski krajini. Imajo estetsko in ekološko vrednost. Posebej so pomembna markantna drevesa na razglediščih, ob gozdnih kočah in koši ob naseljih ali travnikih.

Osnovna usmeritev za delo s posamičnim drevjem ali skupinami drevja naj bo previdnost s ciljem povečanja in ohranjanja vrstne pestrosti ter naravne sestave. Ukrepi naj se izvajajo izven vegetacijske dobe. Tako se zmanjša velikost poškodb na obstoječem drevju in se hkrati najmanj moti mir in bioritem prisotnih živalskih vrst.

V okolici vasi je namen nege dreves ohranitev, izboljšanje vitalnosti ter obenem varnost prebivalcev. Ob tem je potrebno upoštevati:

- nega drevja naj bo opravljena pravočasno, redno in strokovno,
- posegi na drevju naj bodo čim manjši,
- upoštevati je potrebno primernost oblike krošnje, ki je značilna za posamezno drevesno vrsto,
- odstranitev najdebelejših vej naj se vrši le izjemoma (prometna varnost), "obglavljanje" drevja pa je nedopustno, saj je neestetsko in škodljivo iz vidika zdravstvenega stanja drevesa.

V pretežno kmetijski krajini je pomen gozdnega drevja v oblikovanju krajine, manjši gozdni otoki pa mnogokrat predstavljajo tudi koridorje za premike divjih živali med večjimi kompleksii gozda. V tem pasu je smiselno ohranjanje gozdnih otokov in ukrepanje v daljših časovnih razdobjih.

8 Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi gozdnogospodarske enote

Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi je prikazana skupno za celo GGE

Prihodek - prihodek od lesa je izračunan na podlagi strukture načrtovanega poseka, ki temelji na dejanski strukturi lesne zaloge in drevesne sestave gozdov. Predpostavljamo, da bo ob realizaciji celotne količine načrtovanega možnega poseka debelinska struktura posekanega drevja podobna debelinski strukturi drevja v gozdu. Pri izračunu smo uporabili povprečne cene gozdnih sortimentov na kamionski cesti (Vir: ZGS – februar 2023).

Stroški - stroške gospodarjenja z gozdovi predstavljajo stroški sečnje, spravila in manipulacije na kamionski cesti, stroški gojitvenih in varstvenih del ter stroški vzdrževanja gozdnih cest in vlak.

Izhodiščni parametri za izračun normativov za sečnjo in spravilo so izračunani za posamezen rastiščnogojitveni razred in sektor lastništva. Ti (povprečni) parametri so: gozdna združba, pravilno sredstvo, pravilna razdalja, nagib, skalovitost in povprečni tarifi (ločeno na iglavce in listavce). Pri izračunu so upoštewane neto količine gozdnih lesnih sortimentov, pri čemer sta bila uporabljena povprečna faktorja za preračun iz bruto v neto, in sicer za iglavce 0,85 ter za listavce 0,88. Stroški gojitvenih in varstvenih del so izračunani na podlagi načrtovanih del ter vrednosti dneve za zasebne gozdove (164,00 EUR) ter za državne gozdove (164,00 EUR). Stroški za vzdrževanje gozdnih cest so izračunani na podlagi povprečne cene vzdrževanja gozdnih cest v GGO, ki je rezultat najpogostejših del in porabljenega materiala po ceniku ter dejansko določene dolžine gozdnih cest.

Novogradnje gozdnih prometnic v tabeli niso prikazane. Izračunana vrednost izgradnje novogradenj gozdnih cest je 520.000 EUR in vlak 80.000 EUR.

Preglednica 53./EP1: Prikaz prihodka od lesa

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozdovi lokalnih skupnosti	
	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³
Vrednost lesa na KC	9.917.888	81	4.504.910	81	392.912	81
Strošek poseka in spravila	2.687.013	22	1.220.497	22	106.450	22
Razlika	7.230.875	59	3.284.413	59	286.462	59

Preglednica 54./EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti

	Skupaj EUR	EUR na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	14.815.710	81,0	100,0
Stroški sečnje in spravila	4.013.960	21,9	27,1
Stroški gojenja in varstva gozdov	191.939	1,0	1,3
gojenje in varstvo gozdov	186.584	1,0	1,3
krepitev funkcij gozdov	5.355	0,0	0,0
Stroški vzdrževanje gozdnih prometnic	187.200	1,0	1,3
vzdrževanje gozdnih cest	135.200	0,7	0,9
vzdrževanje vlak	52.000	0,3	0,4
Stroški skupaj	4.393.099	24,0	29,7
Dohodek	10.422.611	57,0	70,3
Predv. spodbude za gojenje in varstvo	20.011	0,1	0,1
Predv. spodbude za vzdrž. gozdnih prom.	0	0,0	0,0
Skupaj predvidene spodbude	20.011	0,1	0,1
Stroški - spodbude	4.373.088	24	30
Dohodek - (stroški+spodbude)	10.442.622	57,1	70,5

9 Rastiščnogojitveni razredi

9.1 Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov

Oblikovanje RGR omogoča lažje razumevanje razvoja in zastavljanje ciljev, usmeritev in ukrepov za različne gozdove. Gozdovi po RGR so obravnavani ne glede na lastništvo. Oblikovani so na osnovi rastiščnih dejavnikov, stanja sestojev, sorodnosti rastišč, podobnosti zastavljenih ciljev, usmeritev, ukrepov ter na podlagi poudarjenosti funkcij gozdov in namena. Upoštevana je tudi primerna (ne premajhna) velikost rastiščnogojitvenih razredov.

V RGR so uvrščeni celi oddelki ali odseki. Upoštevana je tudi tradicija območja pri oblikovanju in pri imenovanju rastiščnogojitvenih razredov. Poimenovanje je po novem območnem načrtu, s šifro je ohranjena oznaka starih razredov.

Z revizijo načrta smo ob tehtnem razmisleku ukinili RGR 1301 in ga smiselno (po rastiščih in stanju sestojev) pridružili RGR 1201 ali 1401. Del RGR 1206, ki je izgubil malodonosni značaj, smo priključili RGR 1201.

Preglednica 55./D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa
8310	Jame, ki niso odprte za javnost
9180*	Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih
91L0	Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (<i>Erythronio-Carpinion</i>)
91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica (Aremonio-Fagion)</i>)

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

9.2 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

Gozdnogojitveni cilji po RGR so določeni glede na stanje in razvojne značilnosti gozdnih sestojev, poudarjenosti funkcij gozdov in z upoštevanjem potencialne drevesne sestave in zgradbe gozda ter prirastoslovnih zakonitosti danih rastišč. Na tej osnovi je bilo v enoti oblikovani sedem RGR.

Proizvodne in pomladitvene dobe so bile določene na osnovi razvojnih starosti in izračunanih prehodnih dob. Podlaga za določitev razvojnih starosti in izračun prehodnih dob so bili podatki o rasti dreves na stalnih vzorčnih ploskvah.

9.2.1 Rastiščnogojitveni razred: Jelova bukovja na globokih tleh - 01111

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Celotno območje RGR leži v območju EPO in Nature 2000. Poudarjeni sta hidrološka funkcija in funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti. Na južnem delu RGR se pojavlja Upravljavška cona A.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 56./D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa
8310	Jame, ki niso odprte za javnost
9180*	Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih
91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica (Aremonio-Fagion)</i>)

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

STANJE GOZDOV

V RGR 1111 je uvrščenih 353,03 ha gozdov. Skoraj vsi gozdovi so v zasebni lasti (91,8 %), nekaj je tudi državnih gozdov (6,7 %) in gozdov lokalnih skupnosti (1,5 %).

Gozdovi tega RGR se pojavljajo na boljših rastiščih jelovo-bukovega gozda, pokrivajo višje ležeče predele Poljanske gore.

a) Rastišče

Gozdovi poraščajo ekološko manj ekstremna rastišča jelovo-bukovega gozda, ki na tem delu predstavljajo skrajno mejo svojega areala in imajo zato tudi nekaj nižjo produkcijsko sposobnost od podobnih rastišč v območju (7,3 m³/ha). Prevladuje *Dinarsko jelovo bukovje tipično* (57,8 %) v nižjih nadmorskih višinah ali toplejših legah prehajajo v *Dinarsko jelovo bukovje s srobotom* (10,7 %) in *Gradново bukovje na izpranih tleh* (10,2 %).

Preglednica 57./D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delez (%)
55410	<i>Gradново bukovje na izpranih tleh</i>	11	35,96	10,2
56210	<i>Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje</i>	1	7,58	2,1
59110	<i>Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje</i>	5	8,09	2,3
60110	<i>Pobočno velikojesenovje</i>	7	0,80	0,2
64102	<i>Dinarsko jelovo bukovje z bilnico</i>	11	10,86	3,1
64104	<i>Dinarsko jelovo bukovje z golščem</i>	11	0,94	0,3
64105	<i>Dinarsko jelovo bukovje z mahom zaveščkom</i>	11	7,08	2,0
64107	<i>Dinarsko jelovo bukovje z javorjem</i>	11	2,94	0,8
64108	<i>Dinarsko jelovo bukovje z buniko</i>	11	34,35	9,7
64111	<i>Dinarsko jelovo bukovje z lakoto</i>	11	1,53	0,4
64114	<i>Dinarsko jelovo bukovje tipično</i>	11	203,88	57,8
64130	<i>Dinarsko jelovo bukovje s srobotom</i>	11	37,73	10,7
74110	<i>Kisloljubno rdečeborovje</i>	5	1,29	0,4
	Skupaj	10,60	353,03	100,0

b) Stanje sestojev**Zgradba gozda**

Prevladujejo prebiralni in skupinsko raznomerni sestoji jelke in bukke s plemenitimi listavci, znotraj katerih je največ debeljakov, malopovršinsko prepletenih z mladovji, drogovnjaki in pomlajenci. Pomlajevanje jelke je v tem RGR odlično.

Lesna zaloga in prirastek

Skupna lesna zaloga je 316,9 m³/ha. Prevladujejo listavci (74,3 %). Razporeditev lesne zaloge po debelinskih razredih je deloma pomaknjena v desno, kar gre na račun iglavcev. 34,9 % lesne zaloge iglavcev se nahaja v razredu nad 50 cm premera. Letni prirastek je dokaj nizek, znaša 7,98 m³/ha.

Preglednica 58./D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga						Letni prirastek				
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha		%	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%				
Iglavci	8,1	11,7	21,6	23,7	34,9	81,5	25,7	2,93	36,7		
Listavci	6,2	17,3	24,6	36,0	15,9	235,4	74,3	5,05	63,3		
Skupaj	6,7	15,8	23,9	32,8	20,8	316,9	100,0	7,98	100,0		

Razmerje drevesnih vrst

V lesni zalogi ima največji delež bukev (37,3 %), sledijo ji plemeniti listavci (30,5 %), med njimi gorski javor (14,7 %), veliki jesen (5,7 %) in lipa (7,6 %) ter jelka (24,7%). V primerjavi z naravnim stanjem je v lesni zalogi nekaj več plemenitih listavcev in manj jelke, kot naj bi jih bilo na teh rastiščih.

35,8 % v podmladku predstavlja jelka, ki je odlične kakovosti.

Preglednica 59./D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	3,2	78,3	0,0	0,0	0,0	117,8	2,3	102,4	12,8	0,1
	%	1,0	24,7	0,0	0,0	0,0	37,3	0,7	32,3	4,0	0,0
Naravno stanje	m ³ /ha	16,1	84,1	0,7	0,0	0,0	172,1	7,3	30,5	6,2	0,0
	%	5,1	26,5	0,2	0,0	0,0	54,3	2,3	9,6	1,9	0,0

Podmladek

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,79	23,65	0,00	0,00	0,00	39,11	0,00	2,26	0,19	0,01	66,01
%	0,23	6,79	0,00	0,00	0,00	11,22	0,00	0,65	0,05	0,00	100,00

Ohranjenost gozdov

Gozdovi so 99,3 % ohranjeni, le 0,7 % je spremenjenih.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Prevladujejo prebiralni in skupinsko gnezdasto raznomerni sestoji. Mladovij in drogovnjakov je pod 10 %, pa še ti so večinoma pomanjkljivih zasnov. Debeljakov je 19 % površine. Sestoji so večinoma dobro negovani. Sklep v debeljakih je večinoma normalen (53,2 %), rahlega sklepa je 11,6 %.

Preglednica 60./ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	4,49	0,0	0,0	41,9	58,1	0,0	100,0	0,0	0,0	58,1	0,0	26,7	15,2
Drogovnjak	23,81	0,0	6,8	64,9	28,3	0,5	9,9	89,6	0,0	9,9	13,1	77,0	0,0
Debeljak	67,12					62,9	33,8	3,3	0,0	18,7	53,2	11,6	16,5
Sestoj v obnovi	54,38					83,7	12,0	4,3	0,0				
Raznomerno (ps-šp)	105,48					64,0	36,0	0,0	0,0				
Raznomerno (sk-gnz)	97,75					49,1	43,8	7,1	0,0				
Skupaj	353,03												

Kakovost drevja

Kakovost je večinoma dobra in prav dobra.

Preglednica 61./K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Jelka	94	2,1	9,6	69,2	19,1	0,0
Bukev	169	1,8	10,1	39,0	37,9	11,2
Hrast	2	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Pl. Ist.	124	4,8	25,8	45,2	13,7	10,5
Dr. tr. Ist.	17	0,0	0,0	5,9	35,3	58,8
Skupaj iglavci	95	2,1	9,5	69,5	18,9	0,0
Skupaj listavci	312	2,9	15,7	40,0	27,9	13,5
Skupaj	407	2,7	14,3	46,9	25,8	10,3

Poškodovanost sestojev

Poškodovanost stoječih dreves je majhna – le 3,8 % dreves ima poškodbe debela in koreničnika.

Odmrlo drevje

Odmrlo drevje predstavlja 8,8 % lesne zaloge, nad 50 cm premera stoječega drevja je precejšen delež odmrlega drevja(55 %).

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo posekanega 3.465 m³ iglavcev (73,7 % realizacija) in 12.542 m³ listavcev (73,6 % realizacija). Skupaj je bilo posekanega 16.007 m³. Skupna realizacija načrtovanega poseka je znašala 73,7 %. Največji delež poseka je bil v V. debelinskem razredu (27.2 % celotnega poseka).

Preglednica 62./D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	4.701	3.465	73,7	15,9
LISTAVCI	17.030	12.542	73,6	57,7
Skupaj	21.731	16.007	73,7	73,7

Realizacija načrtovanih gojitvenih del (naravna obnova in nega) je bila slabo izvedena.

Preglednica 63./OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	14,06	3,85	27,4
Nega mladja	ha	5,79	0,90	15,5
Nega gošče	ha	21,52	1,87	8,7
Nega letvenjaka	ha	2,62	0,04	1,5
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,83	0,00	0,0
Nega prebiralnega gozda	ha	30,41	5,80	19,1
Puščanje stoječe biomase v gozdu	m ³	75,00	67,50	90,0
Naravni razvoj biotopov	ha	3.602,00	355,00	9,9
Priprava tal	ha	0,00	0,15	0,0
Sadnja	ha	0,00	0,15	0,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0,00	100,00	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina RGR ostaja praktično nespremenjena. Lesna zaloga se je v preteklem desetletju zmanjšala, prirastek pa povečal.

Preglednica 64. /GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1993	345,56	59,7	231,0	290,7	1,51	6,99	8,51	0,88	3,45	4,32
2003	344,08	60,8	239,7	300,5	1,50	7,16	8,65	0,73	2,75	3,49
2014	353,10	70,0	254,5	324,5	2,06	5,20	7,25	1,28	5,00	6,28
2024	353,03	81,5	235,4	316,9	2,93	5,05	7,98	2,12	5,24	7,36

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Zmanjšuje se delež bukve ter povečuje delež jelke, zmanjšuje pa delež bukve, Delež plemenitih listavcev je bil v zadnjih štirih desetletjih vedno visok.

Preglednica 65. /D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drev. vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1993	0,2	20,3	0,0	0,0	0,0	50,8	0,8	24,4	3,3	0,1
2003	1,6	18,7	0,0	0,0	0,0	47,2	0,7	26,1	5,7	0,0
2014	1,0	20,6	0,0	0,0	0,0	41,7	0,9	32,9	2,9	0,0
2024	1,0	24,7	0,0	0,0	0,0	37,3	0,7	32,3	4,0	0,0

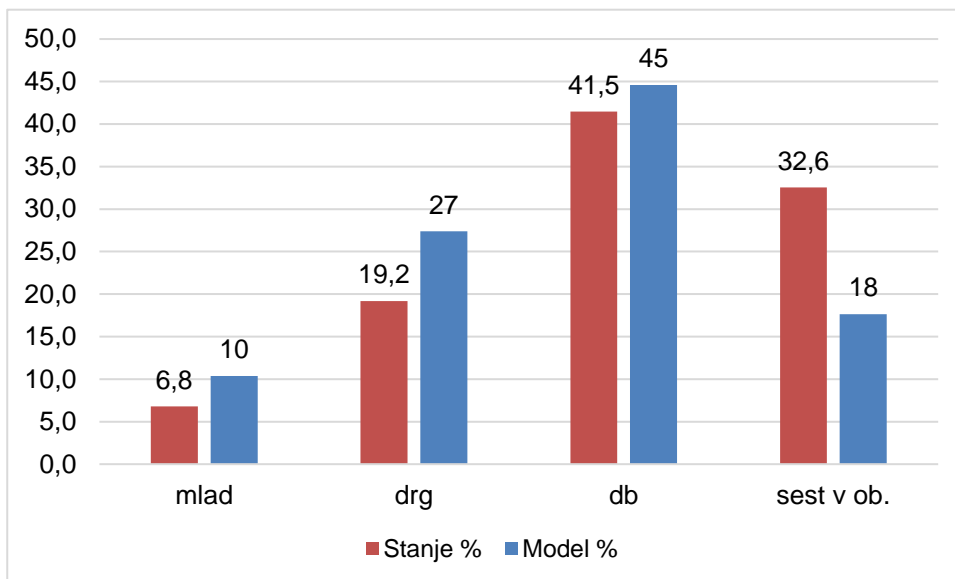
Razvojne faze in zgradbe sestojev

Povečal se je delež mladovij in drogovnjakov, zmanjšal pa delež prebiralnih sestojev. Korigiran delež vsebuje tudi razdeljene raznomerne sestoje na osnovne razvojne faze. Korigiran delež se približuje modelnemu razmerju razvojnih faz.

Preglednica 66. /D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	4,49	1,3	6,8	15	10	36,67	-3,6
Drogovnjak	23,81	6,7	19,2	38	27	96,70	-8,2
Debeljak	67,12	19,0	41,5	62	45	157,37	-3,1
Sestoj v obnovi	54,38	15,4	32,6	25	18	62,29	14,9
Raznomoerno (ps-šp)	105,48	29,9					
Raznomoerno (sk-gnz)	97,75	27,7					
Skupaj	353,03	100,0	100,0	140,0	100,0	353,03	

Grafikon 4. Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Ciljna lesna zaloga 323 m³/ha, izravnalno obdobje 10 let. Optimalna zaloga v prebiralnih gozdovih je 350 do 400 m³/ha. Ciljne dimenzije veljajo za skupinsko raznomerne sestoje, pri prebiralnih gozdovih so lahko ciljni premeri posameznih kakovostnih dreves višji, in sicer pri iglavcih za 10 do 20 cm, pri listavcih do 10 cm.

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Ciljne dimenzije
Državni, zasebni gozdovi, gozdovi lokalnih skupnosti	Skupinsko raznomena, malopovršinsko enomena	Proizvodna doba 140 let, pom. doba 20 do 30 let	620	sm (1) je (26) bu (35) hr (3) pl. list. (31) ost. list. (4)	B B B A/B A drva 40 cm
Pomladitveni cilj				sm (5) je (40) bu (44) hr (1) pl.list. (10)	

Gozdnogojitvene usmeritve

Skupinsko postopno gospodarjenje, mestoma tudi prebiralno gospodarjenje.

Poudarjena obnova s ciljem zmanjšati delež dreves v petem debelinskem razredu in povečanje deleža dreves v ostalih debelinskih razredih.

Obnova gozdov: Malopovršinska obnova na površinah od ene do dveh sestojnih višin, v sestojih z večjim deležem bukve je lahko tudi večjepovršinska (0,5 do 2 ha), ki naj se začne z zastorno sečnjo in pripravo sestoja za naravno obnovo. Prioritetna je naravna obnova. V obnovo se uvede debeljake z rahlim in pretrganim sklepom, v katerih se že pojavlja mladovje, debeljake s kulminacijo vrednostnega prirastka in velikim deležem debelega drevja ter debeljake, ki dosegajo končno lesno zalogo. Prednost pri naravni obnovi imajo starejši smrekovi sestoji, v obnovo se jih uvaja pri starosti 90-100 let. Pri obnovi je pomembna ohranitvena strategija za jelko, pri čemer se ohranja najbolj vitalna jelova drevesa. Treba je puščati vse jelove čakalce in jih vključevati v bodoči sestoj. Na javorjevih rastiščih in v sestojih kjer je cilj večji delež pl. list. naj se v obnovo uvaja sestoje na večjih

površinah (pomladitvena jedra velika vsaj dve sestojni višini) in hitreje zaključiti z obnovo (takoj, ko je površina pomlajena in mladje pl. list. preseže 0,5 m višine). Sečnjo na pomlajenih površinah naj se izvaja v času od 15. septembra do 15. aprila.

Nega gozdov: Velik delež negovalnih del pri negi manjših skupin mladovij se lahko opravi s pomočjo samodejne nege. V večjih skupinah se z ukrepi nege pospešuje jelko, plemenite listavce in tudi smreko. Enkrat v desetletju naj se opravi uravnavanje zmesi, po potrebi rahljanje in posek predrastkov v goščah. Nego letvenjakov naj se izvaja po potrebi. V drogovnjakih je treba večkrat odstraniti starejša robna drevesa sosednjih sestojev, predvsem tista, ki zastirajo svetlobo. Ukrepi v debeljakih naj bodo šibki. Jakost redčenja, v kolikor so še potrebna, naj bo večja pri listavcih. Malopovršinsko skupinsko raznomerne in prebiralne sestoje se usmerja po načelih skupinsko raznomerne in prebiralnega gospodarjenja. Ohranja naj se razvojno dinamiko gozda, kar je v GGE Poljanska dolina lažje, saj se pojavlja veliko jelke v fazi mladovja. V sestoji naj bodo posamič ali v skupinicah prisotna drevesa v vseh sestojnih položajih. Treba je zagotoviti stalno dovajanje svetlobe za nemoteno pomlajevanje ter sproščanje skupinic dreves in posameznih čakalcev.

Drevesna sestava gozdov: Ciljni drevesni vrsti sta jelka in bukev s posamično in skupinsko primesjo smreke ter plemenitih listavcev. Na reliefno bolj izpostavljenih in toplih legah (grebeni in skaloviti deli rastišč) naj se ohranja in pospešuje ostale listavce, kot so topokrpi javor, mokovec, jerebika in druge termofilne vrste.

Usmeritve za varstvo gozdov: Preventivni ukrepi: Redno spremljanje zdravstvenega stanja gozdov za varstvo pred smrekovimi in jelovimi podlubniki. Posek oslabelega drevja se izvaja zaradi sušenja jelke, jelovega in smrekovega lubadarja in sušenja bresta in mestoma velikega jesena. Pravočasna sanitarna sečnja in popolni gozdni red pri sečnji iglavcev (smreka). V kolikor ni možno takojšnje spravilo in odvoz sortimentov po podlubnikih napadenih dreves, naj se ti obelijo, obeljeno lubje pa naj se izpostavi soncu ali sežge, če pa to ni možno naj se zmelje ali tretira s primernim insekticidom, ob upoštevanju predpisov. Posek javorjev napadenih z javorjevim rakom in izvedba ustreznih sanacijskih ukrepov.

Sanacija v naravnih ujmah poškodovanih gozdov: Na območjih, kjer so bili sestoji močno poškodovani po naravnih ujmah, naj se izvede posek poškodovanih dreves, na ogolelih površinah izvesti pripravo sestoja za naravno obnovo. V primeru skromnega grmovnega sloja, ki preprečuje razgaljenje tal, priprava sestoja za naravno obnovo ni potrebna.

Varstvo posebnih habitatov: Na območju upravljalvske cone A, ki za svoj obstoj potrebujejo večji delež odmrle biomase, naj se na površini 5 do 7 % RGR osnuje ekocelice, najprimerneje na najbolj skalovitih in nedostopnih - neodprtih predelih, v okolici brlogov (medved, ris, jazbec), v okolici kraških jam in brezen ter v predelih skupin starega drevja. Tudi sanitarna sečnja naj se časovno prilagodi vrstam (npr. območje medvedjih brlogov - medvedka koti februarja, cona triprstega detla - detel gnezdi maja in junija). Praviloma naj se izvaja v drugi polovici leta. Delež odmrle biomase naj znaša do 5 % od lesne zaloge. Naravnemu propadu se lahko prepusti posamezna suha drevesa ali skupino suhih dreves, kjer so podlubniki že odleteli. Večji del odmrlih dreves naj bo debelejših od 5. debelinske stopnje, in sicer od teh najmanj ena četrtina stojećih sušic. Pušča naj se še živa drevesa (bukve), s premerom dupla večjim od 4 cm. Tam kjer ni dovolj odmrle biomase se pušča do naravnega razpada posamezne manj kvalitetne debele listavce, oddaljene vsaj eno drevesno višino od ceste.

Ukrepi

Preglednica 67./D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	25,7	74,3	100,0
- ciljno %	27,7	72,3	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	81,5	235,4	316,9
- ciljna (m ³ /ha)	90	234	323
Prirastek (m ³ /ha)	2,93	5,05	7,98
Možni posek (m ³ /ha)	21,2	52,4	73,6
Možni posek (m ³ /ha/leto)	2,12	5,24	7,37
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	26,1	22,3	23,2
Intenziteta m. p. prirastek (%)	72,5	103,8	92,3
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 68./MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	292	906	4.562	0	0	1.739	7.500	26,1	72,6
	%	3,9	12,1	60,8	0	0,0	23,2	100,0		
Listavci	m ³	2.096	7.622	8.236	0	0	546	18.500	22,3	103,8
	%	11,3	41,2	44,5	0	0,0	3,0	100,0		
Skupaj	m³	2.389	8.528	12.798	0	0	2.285	26.000	23,2	92,3
	%	9,2	32,8	49,2	0	0,0	8,8	100,0		

Preglednica 69./NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	9,45	9,45
Nega mladja	ha	0,80	0,80
Nega gošče	ha	8,55	8,55
Nega letvenjaka	ha	1,70	1,70
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,20	0,20
Nega prebiralnega gozda	ha	21,05	21,05
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	20,00	20,00
Vzdrževanje vodnih površin	kos	2,00	2,00
Naravni razvoj biotopov	ha	21,29	21,29

9.2.2 Rastiščnogojitveni razred: Podgorska jelova bukovja - 01181

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Celotno območje RGR leži v območju EPO in Nature 2000. Poudarjeni sta hidrološka funkcija in funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti. Na grebenu Graščice se pojavlja Upravljavska cona A, v dolinskem delu pa Upravljavska cona B in zimovališča.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 70./D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa
8310	Jame, ki niso odprte za javnost
9180*	Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih
91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>))

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

STANJE GOZDOV

V RGR so uvrščeni jelovo-bukovi gozdovi v nižjih nadmorskih višinah in na hladnejših legah, na vznožju Graščice in vznožju jugovzhodnega dela Poljanske gore. Površina je 615,04 ha - prevladujejo zasebni gozdovi (58,0 %) in državni gozdovi (41,7 %).

a) Rastišče

Gozdovi poraščajo položnejša, blago do srednje razgibana pobočja in vznožje Graščice ter Poljanske gore, na nadmorski višini med 450 in 700 m. Ta najnižja rastišča jelovo-bukovega gozda, ki segajo že v pas podgorskih bukovij in belogabrovij, imajo dokaj dobro produkcijsko sposobnost (7,9 m³/ha). Prevladujejo rastišča *Dinarskega jelovega bukovja s srobotom* (38,4 %) in *Dinarsko jelovo bukovje tipično* (29,8 %), ki na nižjih nadmorskih višinah, slabših tleh ali toplejših legah prehajajo v *Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje* (10,9 %) in *Gradnovo bukovje na izpranih tleh* (9,6 %).

Preglednica 71./D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delez (%)
54120	<i>Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje</i>	11	66,96	10,9
55110	<i>Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje</i>	9	5,41	0,9
55410	<i>Gradnovo bukovje na izpranih tleh</i>	11	58,95	9,6
59110	<i>Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje</i>	5	1,19	0,2
60110	<i>Pobočno velikojesenovje</i>	7	15,87	2,6
62110	<i>Bazoljubno rdečeborovje</i>	1	12,53	2,0
63110	<i>Preddinarsko gorsko bukovje</i>	9	1,49	0,2
63710	<i>Javorovo bukovje</i>	7	18,47	3,0
64104	<i>Dinarsko jelovo bukovje z golščem</i>	11	5,04	0,8
64107	<i>Dinarsko jelovo bukovje z javorjem</i>	11	5,86	1,0
64114	<i>Dinarsko jelovo bukovje tipično</i>	11	183,39	29,8
64130	<i>Dinarsko jelovo bukovje s srobotom</i>	11	236,76	38,4
74110	<i>Kisloljubno rdečeborovje</i>	5	0,34	0,1
77110	<i>Jelovje s praprotmi</i>	17	2,78	0,5
	Skupaj	10,60	615,04	100,0

b) Stanje sestojev**Zgradba gozda**

Skupinsko raznodobni, večinoma enomerni jelovo-bukovi sestoji, ki pogosto preidejo v čiste jelove sestoje, pretežno v fazi debeljaka. Jelki in bukvi so v veliki meri primešani še plemeniti listavci, v nižjih legah se kot predkultura pojavlja bor. V sestojih je vnesenih več mlajših smrekovih nasadov.

Lesna zaloga in prirastek

Povprečna lesna zaloga znaša 303,7 m³/ha, od tega 56,5 % iglavcev in 43,5 % listavcev. Pri iglavcih močno prevladuje debelo drevje (43,1 % LZ nad 50 cm debeline), medtem ko je pri listavcih struktura LZ po debelinskih razredih ugodnejša. Lesna zaloga je glede na sedanje razmerje razvojnih faz kar za 38,4 % nižja od modelne. Letni prirastek znaša 8,91 m³/ha, od tega 5,36 m³/ha iglavcev in 3,55 m³/ha listavcev.

Preglednica 72./D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga						Letni prirastek		
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	5,8	9,2	19,4	22,5	43,1	171,5	56,5	5,36	60,2
Listavci	7,9	18,1	24,4	23,6	26,0	132,2	43,5	3,55	39,8
Skupaj	6,7	13,1	21,6	23,0	35,6	303,7	100,0	8,91	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V lesni zalogi ima največji delež jelka (45,4 %), sledijo ji bukev (18,3 %) in plemeniti listavci (16,1 %), predvsem gorski javor (11,6 %), nekaj je še hrasta (5,8%), smreke (7 %), bora (4,1 %) in drugih trdih listavcev (3,2 %). V primerjavi z naravnim stanjem je v lesni zalogi bistveno več jelke in manj bukve, kot naj bi jih bilo na teh rastiščih. V podmladku močno prevladuje bukev, manj je plemenitih listavcev in smreke.

Preglednica 73./D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	21,2	137,8	12,5	0,0	0,0	55,6	17,7	48,8	9,7	0,5
%		7,0	45,4	4,1	0,0	0,0	18,3	5,8	16,1	3,2	0,1
Naravno stanje	m ³ /ha	15,5	72,0	0,3	0,0	0,0	135,8	27,2	36,1	17,1	0,0
%		5,1	23,7	0,1			44,7	8,9	11,9	5,6	0,0

Podmladek

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	1,73	0,00	0,01	0,00	0,00	50,05	0,00	5,09	1,56	0,00	58,44
%	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0	85,6	0,0	8,7	2,7	0,0	100

Ohranjenost gozdov

Gozdovi so na 64,3 % površine ohranjeni, na 28,6 % spremenjeni in na 7, 1 % močno spremenjeni.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Več kot polovica sestojev je debeljakov (60,4 %) z rahlim sklepom in z zelo majhnim deležem pomladka. Bistveno manj je skupinsko do gnezdasto raznomernih sestojev (22,6 %), najmanj je drogovnjakov (8,4 %), sestojev v obnovi (7,4 %) in mladovij (1,2 %), kar kaže na dokaj neugodno razmerje razvojnih faz. Dobro so pomlajeni sestoji v obnovi (45,8 % površine predstavljajo mladovja). Zasnove pomladka v sestojih v obnovi in raznomernih sestojih so pretežno dobrih zasnov, medtem ko je zasnova v čistih mladovjih in drogovnjakih pomanjkljiva. Skoraj 80 % drogovnjakov ima pomanjkljive zasnove, saj gre predvsem za pomanjkljivo negovane smrekove nasade. Negovanost je najboljša v sestojih v obnovi in debeljakih, najslabša v drogovnjakih in skupinsko raznomernih sestojih. V debeljakih prevladuje rahel sklep, v mladovjih in drogovnjakih pa tesen.

Preglednica 74. /ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	7,58	17,8	40,1	42,1	0,0	31,7	68,3	0,0	0,0	50,1	7,8	29,4	12,7
Drogovnjak	51,95	0,0	21,4	78,6	0,0	10,2	79,7	10,1	0,0	82,3	16,3	1,4	0,0
Debeljak	371,28					40,3	52,1	7,6	0,0	3,4	19,5	49,3	27,8
Sestoj v obnovi	45,40					50,5	40,0	9,5	0,0				
Raznomerno (sk-gnz)	138,83					12,3	81,8	5,9	0,0				
Skupaj	615,04												

Kakovost drevja

Kakovost je večinoma dobra in zadovoljiva, pri iglavcih je kakovost boljša

Preglednica 75. /K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	18	0,0	5,6	66,6	27,8	0,0
Jelka	282	1,1	12,8	64,1	19,9	2,1
Bor	54	1,9	20,4	44,4	25,9	7,4
Macesen	3	0,0	33,4	33,3	0,0	33,3
Bukev	113	0,0	10,6	54,9	30,1	4,4
Hrast	41	2,4	22,0	39,1	34,1	2,4
Pl. lst.	88	5,7	9,1	39,7	36,4	9,1
Dr. tr. lst.	35	0,0	0,0	17,1	51,5	31,4
Meh. lst.	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj iglavci	357	1,1	13,7	61,1	21,0	3,1
Skupaj listavci	278	2,2	10,4	42,7	35,3	9,4
Skupaj	635	1,6	12,3	53,1	27,2	5,8

Poškodovanost sestojev

Poškodovanost drevja je majhna 5,1 %, največ je poškodb debel in krošnje (4,3 %).

Odmrlo drevje

Odmrlega drevja je v skupnem 25,4 m³/ha, številčno je več stoječega drevja.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Realizacija sečnje je zadovoljiva, skupno je bilo posekano 70,2 % načrtovanega.

Preglednica 76. /D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	16.662	12.150	72,9	41,5
LISTAVCI	12.618	8.404	66,6	28,7
Skupaj	29.280	20.553	70,2	70,2

Realizacija gojitvenih del je polovična pri negi, pri pripravi na naravno obnovo sestojev, pa je bilo realizirana komaj dobra četrtina načrtovanega. Novogradnja ograje je bila izvedena na območju rastišča tise.

Preglednica 77./OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	49,18	12,80	26,0
Priprava tal	ha	2,00	1,08	54,0
Sadnja	ha	2,00	2,40	120,0
Obžetev	ha	10,00	3,58	35,8
Nega mladja	ha	3,36	0,50	14,9
Nega gošče	ha	24,15	1,79	7,4
Nega letvenjaka	ha	18,84	12,20	64,8
Nega ml. drogovnjaka	ha	26,70	11,80	44,2
Zaščita s premazom	ha	10,00	13,16	131,6
Zaščita z ograjo	m	400,00	400,00	100,0
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	9.500,00	1.350,00	14,2
Vzdrževanje travinj	ha	2,20	0,00	0,0
Puščanje stoječe biomase v gozdu	m ³	90,00	0,00	0,0
Vzdrževanje vodnih površin	kos	0,00	3,00	0,0
Naravni razvoj biotopov	ha	0,00	20,00	0,0
Vzdrževanje gnezdnic	kos	0,00	25,00	0,0
Postavitev gnezdnic	kos	0,00	5,00	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	6,13	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina RGR se neznatno spreminja, lesna zaloga se pričakovano dviguje. Prirastek se je povečal, predvsem na račun povečanega prirastka iglavcev.

Preglednica 78./GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1993 do 2024

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1993	574,88	131,8	90,7	222,5	2,87	3,00	5,88	2,79	0,66	3,45
2003	598,55	135,1	97,6	232,7	2,70	2,84	5,53	2,57	1,30	3,87
2014	608,03	147,9	122,4	270,4	4,72	3,33	8,05	2,33	1,67	4,00
2024	615,04	171,5	132,2	303,8	5,36	3,55	8,91	4,31	3,01	7,32

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Drevesna sestava ostaja podobna skozi desetletja.

Preglednica 79./D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drev. vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1993	2,5	50,1	6,6	0,0	0,0	20,4	3,8	11,4	4,2	0,9
2004	3,6	50,1	4,4	0,0	0,0	20,9	5,2	12,2	3,2	0,4
2014	6,1	44,6	4,0	0,0	0,0	19,8	5,0	17,2	3,1	0,2
2024	7,0	45,4	4,1	0,0	0,0	18,3	5,8	16,1	3,2	0,1

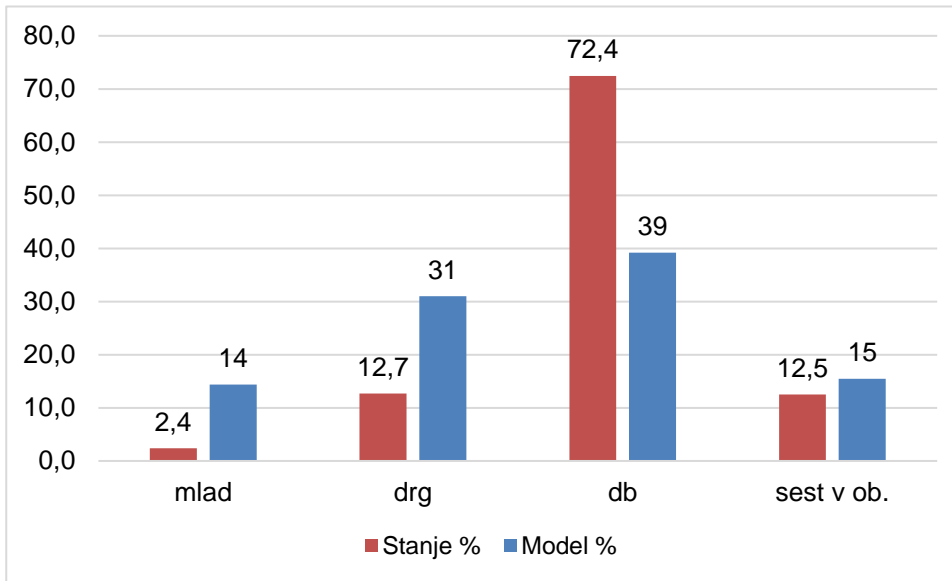
Razvojne faze in zgradbe sestojev

Dejansko strukturo gozdov, v kateri je delež raznomernih razvojnih faz razmeroma velik, korigiramo glede na ocenjene deleže osnovnih razvojnih faz znotraj raznomernih sestojev. Korigirani deleži razvojnih faz v primerjavi z modelno strukturo kažejo prevelik delež debeljakov, primanjkuje pa predvsem drogovnjakov. Korigiran delež sestojev v obnovi dokaj dobro ustreza modelnemu.

Preglednica 80. /D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	7,58	1,2	2,4	19	14	88,24	-12,0
Drogovnjak	51,95	8,4	12,7	40	31	190,80	-18,3
Debeljak	371,28	60,4	72,4	51	39	241,05	33,2
Sestoj v obnovi	45,40	7,4	12,5	20	15	94,95	-2,9
Raznomerno (sk-gnz)	138,83	22,6					
Skupaj	615,04	100,0	100,0	130,0	100,0	615,04	

Grafikon 5. Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Ciljna lesna zaloga 320 m³/ha, izravnalno obdobje 10 let. Optimalna zaloga v prebiralnih gozdovih je 350 do 400 m³/ha. Ciljne dimenzije veljajo za skupinsko raznomerne sestoje, pri prebiralnih gozdovih so lahko ciljni premeri posameznih kakovostnih dreves višji, in sicer pri iglavcih za 10 do 20 cm, pri listavcih do 10 cm.

Gozdnogojitveni cilj

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Ciljne dimenzije
Državni, zasebni gozdovi, gozdovi lokalnih skupnosti	Skupinsko raznomerna, malopovršinsko enomerna	Proizvodna doba 130 let, pom. doba 20 let	620	sm (6) je (47) bor (3) bu (19) hr (6) pl. list. (16) ost. list. (3)	B B C B A/B A drva 40 cm
Pomladitveni cilj				sm (20) je (10) bu (60) hr (2) pl.list. (12)	

Gozdnogojitvene usmeritve

Skupinsko postopno gospodarjenje. Poudarjena obnova s ciljem zmanjšati delež dreves v petem debelinskem razredu. Stalna kontrola zdravstvenega stanja zaradi sušenja jelke in podlubnikov. Intenzivnejša nega kot v višjeležečih jelovo bukovih sestojih.

Obnova gozdov: Naravna obnova na površinah od ene do dveh sestojnih višin, v sestojih z večjim deležem bukve je lahko tudi večjepovršinska (0,5 do 2 ha), ki naj se začne z zastorno sečnjo in pripravo sestoja za naravno obnovo. Prioritetna je naravna obnova. V obnovo se uvede debeljake z rahlim in pretrganim sklepom, v katerih se že pojavlja mladovje, debeljake s kulminacijo vrednostnega prirastka in velikim deležem debelega drevja ter debeljake ki dosegajo končno lesno zalogo. Prednost pri obnovi imajo starejši smrekovi sestoji, v obnovo se jih uvaja pri starosti 90 let. Pri obnovi je pomembna ohranitvena strategija za jelko, pri čemer se ohranja najbolj vitalna jelova drevesa. Treba je puščati vse jelove čakalce in jih vključevati v bodoči sestoj. Sečnja na pomlajenih površinah se izvaja izven vegetacije, v času med 1. oktobrom in 1. aprilom.

Nega gozdov: V mladju in gošči z dobro zasnovano je treba opraviti nego 2 x v desetletju. Kjer je drevesna zmes pestra do faze letvenjaka se opravi pozitivno izbiro. Ob izbrancih velikega jesena in gorskega javorja mora biti jakost redčenja močnejša. V drogovnjakih je treba zaradi stojnosti sestojev začeti z redčenji dovolj zgodaj. Redčenja naj se izvajajo dvakrat v desetletju. Ukrepi v debeljakih naj bodo šibkejši. Jakost redčenj, v kolikor so še potrebna, naj bo večja pri listavcih. Skupinsko raznomerne sestoje se usmerja po načelih skupinsko raznomerne gospodarjenja. Ohranja naj se razvojno dinamiko gozda. V sestoju naj bodo posamič ali v skupinicah prisotna drevesa v vseh sestojnih položajih. Treba je zagotoviti stalno dovajanje svetlobe za nemoteno pomlajevanje ter sproščanje skupinic dreves in posameznih čakalcev.

Drevesna sestava gozdov: Ciljne drevesne vrste so jelka, bukev s primesjo hrasta, smreke ter plemenitih listavcev. Na reliefno bolj izpostavljenih in toplih legah (grebeni in skaloviti deli rastišč) naj se ohranja in pospešuje ostale listavce, kot so topokrpi javor, mokovec, jerebika in druge termofilne vrste.

Premene sestojev: Posredne premene se izvajajo predvsem na območjih kjer je bilo drevje v preteklosti zaradi naravnih ujm na večjih površinah močno posekano in imajo, zaradi pionirskih drevesnih vrst, danes malodonosni značaj. Tu se z ukrepi posredne premene pospešuje jelko, smreko, bukev, graden in plemenite listavce.

Varstvo gozdov: Preventivni ukrepi: Redno spremljanje zdravstvenega stanja gozdov za varstvo pred smrekovimi in jelovimi podlubniki. Posek oslabelega drevja se izvaja zaradi sušenja jelke, jelovega in smrekovega lubadarja. Preprečevalno zatiralni ukrepi: Pravočasna sanitarna sečnja in popolni gozdni red pri sečnji iglavcev (smreka). V kolikor ni možno takojšnje spravilo in odvoz sortimentov po podlubnikih napadenih dreves, naj se ti obelijo, obeljeno lubje pa naj se izpostavi soncu ali sežge, če pa to ni možno naj se zmelje ali tretira s primernim insekticidom na podlagi predhodno pridobljenih dovoljenj.

Sanacija v naravnih ujmah poškodovanih gozdov: Na območjih, kjer so bili sestoji močno poškodovani po naravnih ujmah, naj se izvede posek poškodovanih dreves, na ogolelih površinah izvesti pripravo sestoja za naravno obnovo. V primeru težav pri naravni obnovi se izvede sadnja.

Varstvo posebnih habitatov: Naravna zatočišča se izloča v okolici posebnih biotopov - izvirov, brlogov, brezen, kaluž ter na strmih nedostopnih predelih. Za začasna naravna zatočišča se lahko določi tudi debeljake, kjer se 10-30 let ne ukrepa. Delež odmrle biomase naj znaša do 3 % od lesne zaloge. Naravnemu propadu se lahko prepusti posamezna suha drevesa ali skupino suhih dreves, kjer so podlubniki že odleteli. Večji del odmrlih dreves naj bo debelejših od 5. debelinske stopnje. Pušča naj se še živa drevesa listavcev s premerom dupla večjim od 4 cm. Tam kjer ni dovolj odmrle biomase se pušča do naravnega razpada posamezne manj kvalitetne debele listavce oddaljene vsaj eno drevesno višino od ceste.

Ukrepi

Preglednica 81./D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	56,5	43,5	100,0
- ciljno %	56,9	43,1	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	171,5	132,2	303,7
- ciljna (m ³ /ha)	182	138	320
Prirastek (m ³ /ha)	5,36	3,55	8,91
Možni posek (m ³ /ha)	43,0	30,0	73,1
Možni posek (m ³ /ha/leto)	4,31	3,01	7,32
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	25,1	22,8	24,1
Intenziteta m. p. prirastek (%)	80,4	84,7	82,1
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 82./MPVP: Možni posek po vrstah poseka

	Vrste poseka							Posek skupaj	% od LZ	% od P
	Negovalni posek				Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
	Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne							
Iglavci	m ³	6.002	10.686	5.471	0	0	4.340	26.500	25,1	80,4
	%	22,7	40,3	20,6	0	0,0	16,4	100,0		
Listavci	m ³	2.704	12.840	2.506	0	0	450	18.500	22,7	84,8
	%	14,6	69,4	13,5	0	0,0	2,4	100,0		
Skupaj	m³	8.707	23.526	7.977	0	0	4.790	45.000	24,1	82,1
	%	19,3	52,3	17,7	0	0,0	10,6	100,0		

Preglednica 83./NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	19,60	19,60
Priprava tal	ha	3,40	3,40
Sadnja	ha	3,40	3,40
Obžetev	ha	2,90	14,50
Nega mladja	ha	1,00	1,00
Nega gošče	ha	17,70	17,70
Nega letvenjaka	ha	3,75	3,75
Nega ml. Drogovnjaka	ha	6,15	6,15
Zaščita s premazom	ha	2,50	12,50
Zaščita z ograjo	m	400,00	400,00
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	800,00	1.300,00
Vzdrževanje vodnih površin	kos	2,00	2,00
Naravni razvoj biotopov	ha	0,38	0,38
Vzdrževanje gnezdnic	kos	5,00	15,00
Postavitev gnezdnic	kos	5,00	5,00
Ostala varstvena dela	dni	0,40	0,40

9.2.3 Rastiščnogojitveni razred: Podgorska gradnova bukovja - 01201

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Celotno območje RGR leži v območju EPO in Nature 2000. Na večjem delu je poudarjena funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (zimovališča, UC A (detli), UC B (gozdni jereb), UC H (hrastovo-belogabrovi gozdovi). Na celotni površini je poudarjena hidrološka vloga.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 84. /D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa
8310	Jame, ki niso odprte za javnost
9180*	Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih
91L0	Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (<i>Erythronio-Carpinion</i>)
91K0	Ilirski bukovni gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>))

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

STANJE GOZDOV

V RGR 1201 je uvrščenih 1.162,09 ha gozdov. Večina gozdov je v zasebni lasti (64,5 %), ostali so v državni lasti (29,0 %) in v lasti lokalnih skupnosti (6,5 %). Zaradi dostopnosti in bližine nekdanjih vasi se gozdovi že dalj časa intenzivneje izkoriščajo, veliko površin je bilo v preteklosti v ekstenzivni kmetijski rabi - pašniki, steljkniki.

a) Rastišče

Gozdovi poraščajo položnejša, blago razgibana pobočja na vznožju Graščice in Poljanske gore, na nadmorski višini med 400 in 700 m. Imajo srednje dobro produkcijsko sposobnost (7,1 m³/ha), ki je gozdovi v trenutni podobi na kažejo, saj so bili v preteklosti močno izkoriščani. Prevladuje *Gradnovo bukovje na izpranih tleh* (61,9 %) na delu površine tudi *Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje* (20,1 %).

Preglednica 85. /D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delez (%)
54120	<i>Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje</i>	11	233,31	20,1
55110	<i>Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje</i>	9	11,84	1,0
55410	<i>Gradnovo bukovje na izpranih tleh</i>	11	717,34	61,9
56210	<i>Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje</i>	1	6,03	0,5
58110	<i>Osojno bukovje s kresničevjem</i>	7	11,23	1,0
59110	<i>Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje</i>	5	15,36	1,3
60110	<i>Pobočno velikojesenovje</i>	7	3,40	0,3
63110	<i>Preddinarsko gorsko bukovje</i>	9	73,71	6,3
63710	<i>Javorovo bukovje</i>	7	5,01	0,4
64114	<i>Dinarsko jelovo bukovje tipično</i>	11	51,49	4,4
64130	<i>Dinarsko jelovo bukovje s srobotom</i>	11	22,46	1,9
74110	<i>Kisloljubno rdečeborovje</i>	5	10,91	0,9
	Skupaj	10,60	1.162,09	100,0

b) Stanje sestojev**Zgradba gozda**

Skupinsko raznodobni, večinoma enomerni bukovo-hrastovi-belogabrovi sestoji. Mestoma so vključeni mlajši smrekovi nasadi in primešane različne degradacijske oblike gozdov.

Lesna zaloga in prirastek

Povprečna lesna zaloga znaša 256,7 m³/ha, od tega 21,7 % iglavcev in 78,3 % listavcev. Pri iglavcih gre za mlajše smrekove nasade (28,2 % LZ v II. d.r.), medtem ko je pri listavcih struktura LZ po debelinskih razredih ugodnejša. Lesna zaloga je glede na sedanje razmerje razvojnih faz za 28,8 % nižja od modelne. Letni prirastek znaša 7,23 m³/ha, od tega 2,26 m³/ha iglavcev in 4,97 m³/ha listavcev.

Preglednica 86. /D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga						Letni prirastek				
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha		%	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%				
Iglavci	13,6	28,2	18,2	25,0	15,0	55,7	21,7	2,26	31,3		
Listavci	10,9	17,0	23,4	23,1	25,6	201,0	78,3	4,97	68,7		
Skupaj	11,5	19,4	22,2	23,6	23,3	256,7	100,0	7,23	100,0		

Razmerje drevesnih vrst

RGR 1201 je vrstno zelo pester, saj je bilo na SVP evidentiranih kar 25 različnih drevesnih vrst. V lesni zalogi ima največji delež bukev (32,4 %), sledijo ji drugi trdi listavci (19,0 %), med njimi največ beli gaber (9,3 %) in cer (6,8 %). Velik je delež hrasta (13,8 %) in plemenitih listavcev (11,8 %), predvsem gorskega javorja (5,3 %) in lipe (2,9 %). Med iglavci pa je največ smreke (13,6 %), nekaj še jelke (4,1 %) in bora (4,0 %). V primerjavi z naravnim stanjem je v lesni zalogi več drugih trdih listavcev in smreke ter bistveno manj bukv, kot naj bi je bilo na teh rastiščih.

V podmladku izrazito prevladuje bukev, precej je trdih listavcev - hrast pa se ne pomlajuje.

Preglednica 87. /D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	34,9	10,6	10,2	0,0	0,0	83,2	35,5	30,2	48,8	3,3
	%	13,6	4,1	4,0	0,0	0,0	32,4	13,8	11,8	19,0	1,3
Naravno stanje	m ³ /ha	7,4	5,6	0,0	0,0	0,5	149,2	50,1	20,5	23,3	0,0
	%	2,9	2,2			0,2	58,1	19,5	8,0	9,1	0,0

Podmladek

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,97	0,71	0,00	0,00	0,00	112,77	0,00	4,49	7,70	0,17	126,81
%	0,8	0,6	0,0	0,0	0,0	88,9	0,0	3,5	6,1	0,1	100,00

Ohranjenost gozdov

Večina gozdov spada med spremenjene gozdove (44,5 %) - smrekovi nasadi in zaradi izkoriščanja degradirani gozdovi, ostali gozdovi so ohranjeni (43,4 %), v manjšem delu tudi močno spremenjeni (8,5 %) in izmenjani (3,6 %). Ohranjenost naravne drevesne sestave je 60 %.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

V RGR 1201 prevladujejo debeljaki (41,5 %), sledijo jim sestoji v obnovi (22,6 %) in skupinsko do gnezdasto raznomerni sestoji (20,3 %). Drogovnjakov je 12,5 %, najmanj je mladovij (2,1 %), nekaj je tudi pionirskih gozdov z grmišči (1,0 %). Znotraj ostalih razvojnih faz obsega ocenjeni delež pomladka, ki ga nismo izločali v posebne sestoji, 10,9 % površine, predvsem dobro so pomlajeni sestoji v obnovi (36,5%). Zasnove pomladka v sestojih v obnovi in debeljakih so pretežno dobre, podmladek v raznomernih sestojih je pretežno pomanjkljih zasnov. Dobre zasnove prevladujejo v čistih mladovijih, v drogovnjakih in pionirskih gozdovih z grmišči so zasnove pomanjkljive. Sestoji imajo zelo različne stopnje negovanosti, v splošnem je najboljša v sestojih v obnovi in mladovijih. V

debeljakih je približno enak delež sestojev z normalnim in rahlim sklepom, v drogovnjakih prevladuje tesen sklep.

Preglednica 88. /ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	24,28	0,0	64,7	28,5	6,8	58,4	26,3	15,3	0,0	23,8	44,6	16,0	15,6
Drogovnjak	145,00	0,5	31,1	67,3	1,1	9,6	51,5	36,3	2,6	52,8	46,5	0,7	0,0
Debeljak	481,83					31,0	55,6	13,4	0,0	2,9	51,5	41,4	4,2
Sestoj v obnovi	262,93					56,0	42,8	0,0	1,2				
Raznomerno (sk-gnz)	236,16					3,2	62,4	34,4	0,0				
Pionirski gozd z grmišči	11,89	0,0	0,0	62,7	37,3								
Skupaj	1.162,09												

Kakovost drevja

Večina drevja je ocenjena kot dobre in zadovoljive kakovosti.

Preglednica 89. /K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	97	0,0	15,5	62,9	21,6	0,0
Jelka	44	0,0	9,1	54,5	36,4	0,0
Bor	48	0,0	10,4	50,0	31,3	8,3
Macesen	3	0,0	0,0	66,7	33,3	0,0
Bukev	314	1,3	13,7	46,5	28,0	10,5
Hrast	188	1,6	14,4	42,0	28,7	13,3
Pl. Ist.	152	4,6	11,2	46,7	26,3	11,2
Dr. tr. Ist.	159	0,0	0,6	23,3	50,9	25,2
Meh. Ist.	11	0,0	0,0	27,3	36,3	36,4
Skupaj iglavci	192	0,0	12,5	57,8	27,6	2,1
Skupaj listavci	824	1,7	10,7	40,8	32,4	14,4
Skupaj	1.016	1,4	11,0	44,0	31,5	12,1

Poškodovanost sestojev

Poškodovanot debel in korenničnika se pojavlja na 4,6 % dreves, skupna poškodovanost je na 7,4 % dreves.

Odmrlo drevje

Odmrlega drevja je 19,8 m³/ha, kar predstavlja 7,7 % od LZ. Največ odmrlih dreves po količini je v debelinskem razredu 10 – 29 cm. Med odmrli drevesi je več listavcev.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo posekanega 9.192 m³ iglavcev (88,3% realizacija) in 29.173 m³ listavcev (67,8 % realizacija). Skupaj je bilo posekanega 38.364 m³. Skupna realizacija načrtovanega poseka je znašala 71,8 %. V strukturi poseka je od lastne zaloge imela največji delež smreka (20,6 % od LZ smreke), v deležu od celotne zaloge pa je bukev s 6,5 %. Največji delež poseka je bil v V. deb. raz. (21,9 %).

Preglednica 90. /D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	10.409	9.192	88,3	17,2
LISTAVCI	43.049	29.173	67,8	54,6
Skupaj	53.458	38.364	71,8	71,8

Gojitvena dela so v splošnem bila slabo izvedena – predvsem slabo nege letvenjaka, gošč in drogovnjakov.

Preglednica 91. Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	72,43	23,56	32,5
Sadnja	ha	1,40	1,26	90,0
Obžetev	ha	1,48	1,99	134,5
Nega mladja	ha	6,88	3,44	50,0
Nega gošče	ha	57,02	14,67	25,7
Nega letvenjaka	ha	25,51	1,07	4,2
Nega ml. drogovnjaka	ha	30,39	6,30	20,7
Zaščita s premazom	ha	5,00	3,41	68,2
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	610,00	80,00	13,1
Vzdrževanje travinj	ha	2,00	0,00	0,0
Naravni razvoj biotopov	ha	247,00	174,00	70,4
Priprava tal	ha	0,00	0,45	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	4,48	0,0
Puščanje stoječe biomase v gozdu	m ³	0,00	12,00	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	23,38	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina gozdov se ni bistveno spremenila – zaradi ukinitve RGR 1301 in predruženja razdelitve odsekov v RGR pa se je površina prejšnjega RGR 1201 v bistvu podvojila (iz 578,24 na 1.162,09 ha). Lesna zaloga se je v sedanjih odsekih tega RGR povečevala, prav tako tudi prirastek.

Preglednica 92. /GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2024

Leto	Površina ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Letni prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
		2003	1.116,91	31,8	173,0	204,8	1,35	4,14	5,50	0,44
2014	1.159,87	47,8	188,5	236,2	2,05	4,35	6,39	0,89	3,16	4,06
2024	1.162,09	55,7	201,0	256,7	2,26	4,97	7,23	1,51	3,83	5,34

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

V drevesni sestavi se povečuje delež iglavcev – drogovnjaki smreke preraščajo. Delež hrasta se zmanjšuje.

Preglednica 93. /D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drev. vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	8,1	3,4	4,1	0,0	0,0	33,9	20,2	7,2	20,6	2,5
2014	12,4	3,7	4,2	0,0	0,0	33,0	16,3	12,1	17,3	1,0
2024	13,6	4,1	4,0	0,0	0,0	32,4	13,8	11,8	19,0	1,3

Razvojne faze in zgradbe sestojev

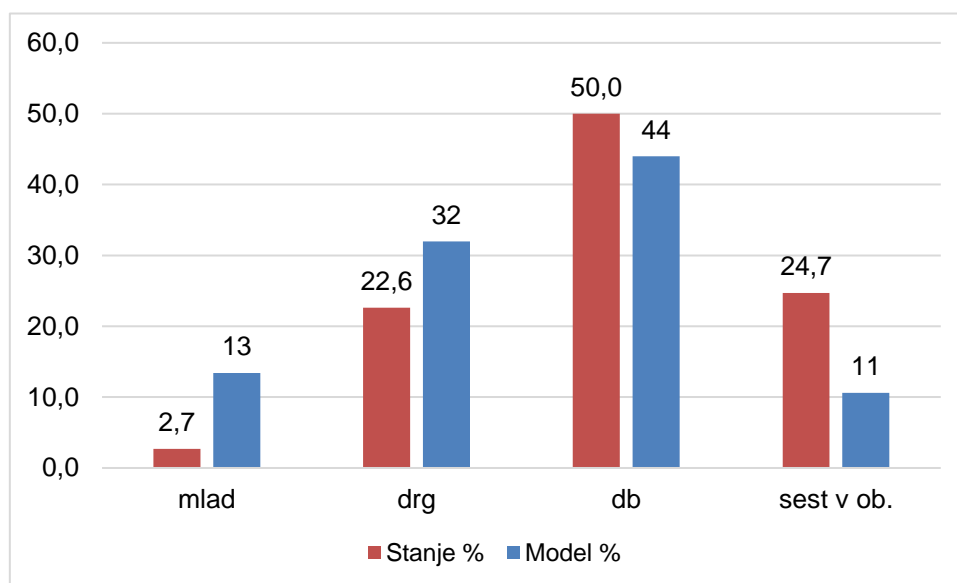
Zaradi lažje primerjave stanja z modelnim stanjem so se tudi zgradbe sestojev, kot so raznomerni in pionirski gozdovi z grmišči, na podlagi terenskih ocen, razčlenile po osnovnih razvojnih fazah. S to korekcijo se je dobil korigiran delež razvojnih faz, ki se je primerjal z modelnim stanjem.

Primerjava pokaže, da v stanju manjka predvsem mladovij, nekaj več pa je debeljakov in predvsem se, v skladu z usmeritvami, povečuje delež sestojev v obnovi.

Preglednica 94. /D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	24,28	2,1	2,7	19	13	155,89	-10,7
Drogovnjak	145,00	12,5	22,6	45	32	371,71	-9,4
Debeljak	481,83	41,5	50,0	62	44	511,23	6,0
Sestoj v obnovi	262,93	22,6	24,7	15	11	123,26	14,1
Raznomerno (sk-gnz)	236,16	20,3					
Pionirski gozd z grmišči	11,89	1,0					
Skupaj	1.162,09	100,0	100,0	140,0	100,0	1.162,09	

Grafikon 6. Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Ciljne dimenzije
Državni, zasebni gozdovi, gozdovi lokalnih skupnosti	Proizvodna doba 140 let, pom. doba 15 do 20 let	550	sm (15) je (4) o.igl (3) bu (34) hr (14) pl. list. (12) drugi list. (18)	B B C A/B A/B A Drva	50-60 cm 60-70 cm 40 cm 55 cm 60-70 cm 50-60 cm 40 cm
Pomladitveni cilj			sm (10), bu (50) graden (20) pl.list. (10) drugi list. (10)		

Ciljna lesna zaloga je 276 m³/ha, izravnalna doba je 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Skupinsko postopno gospodarjenje.

Obnova gozdov: Obnova naj bo praviloma skupinsko postopna z robnimi sečnjami na površini vsaj dveh sestojnih višin. Treba jo je začeti po semenskem letu gradna. Obnova naj se zaključi s končnim posekom najkasneje ko bo mladje začelo preraščati v razvojno fazo gošče. Večjepovršinska in hitra obnova bo zagotovila večji delež plemenitih listavcev, hrasta, breka in češnje. Na predelih s težavno naravno obnovo se lahko načrtuje obnovo gozda s sajenjem sadik hrasta, gorskega javorja, lahko tudi bukve. Dopolnilna sadnja naj se izvaja le malopovršinsko v skupinah. Zgodnejše uvajanje v obnovo sestojev s prevladujočim deležem smreke in bora (krajše proizvodne dobe). Pri obnovi naj imajo prednost listavci. Vse obnovitvene sečnje na površinah z že oblikovanim podmladkom naj se izvajajo izven vegetacijske dobe, to je v času med 1. oktobrom in 1. aprilom.

Nega gozdov: Pri negi mladovij se pospešuje graden in plemenite listavce, še posebej obe lipi in gorski javor ter brek in češnjo, zmanjšuje naj se delež smreke in ostalih iglavcev, če so opravili svojo vlogo v sestoju. Posebno pozornost je treba nameniti stojnosti letvenjakov. Kjer gre za večje površine mladovja in lastnik gozda ni zainteresiran za vmesne donose iz redčenj je priporočljiva situacijska nega letvenjaka oziroma tanjšega drogovnjaka. Jakost redčenja naj bo večja pri mlajših in manjša pri starejših drogovnjakih in mlajših debeljakih. Graden naj ima veliko in sproščeno krošnjo. V starejših debeljakih večinoma akumulacija, po potrebi se izvaja le šibka (svetlitvena) redčenja. V vseh sestojih z večjim deležem smreke gospodariti v smeri zmanjšanja deleža smreke.

Drevesna sestava gozdov: Ciljni drevesni vrsti sta bukev in graden s primesjo lipe in lipovca, gorskega javorja, breka. Smreka naj bo primešana le posamično ali v manjših skupinah. Na reliefno bolj izpostavljenih in toplih legah (grebeni in skaloviti deli rastišč) naj se ohranja in pospešuje termofilne drevesne vrste.

Premene sestojev: Potrebna je postopna naravna premena (obnova) odraslih sestojev, kjer je osnovna graditeljica sestojev smreka in rdeči bor. Premena naj gre v smeri naravne obnove z listavci, zlasti bukvijo, gradnom, lipo, lipovcem, brekom in češnjo. Posredne premene v malodonosnih gozdovih na zaraslih kmetijskih zemljiščih. Tu se pospešuje bukev, graden (tudi dob in cer), plemenite listavce ter vse plodonosne vrste.

Usmeritve za varstvo gozdov: Preventivni ukrepi: Skrajševanje proizvodnih dob v smrekovih sestojih. Izboljšanje stojnosti sestojev - pravočasna in dovolj močna redčenja, ki bodo zagotavljala ustrezno razmerje med premerom in višino drevesa, krošnje morajo biti sproščene. Zaščita naravnega mladja pred divjadjo večinoma ni potrebna. Obvezno se zaščiti posajene sadike listavcev (individualna, lahko tudi kolektivna zaščita). Preprečevalno zatiralni ukrepi: Vzdrževanje sistema kontrolnih pasti in nastav ter stalna kontrola populacije podlubnikov v sestojih z večjim deležem smreke. Pravočasna sanitarna sečnja in popolni gozdni red pri sečnji iglavcev (smreka).

Sanacija v naravnih ujmah poškodovanih gozdov: Takojšnja sanacijska sečnja v poškodovanih smrekovih sestojih. Takojšnja izdelava odlomljenih vrhačev smrek in poškodovanih tanjših drogovnjakov v žledolomih in snegolomih.

Varstvo posebnih habitatov: Naravnemu razvoju se prepusti skalovite grebene in vrhove ter sestoje v okolici brlogov, jazbin, brezen, jam in kaluž - ekocelice. Mehke listavce ter sadne vrste (hruška, češnja itd.) slabše kvalitete se pusti v gozdu, da razpadejo. Pušča se drevje z dupli, še posebno na gozdnih robovih. Pospešuje se rast plodonosnih grmovnih vrst (malina, robida).

Ukrepi

Preglednica 95./D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	21,7	78,3	100,0
- ciljno %	22,9	77,1	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	55,7	201,0	256,7
- ciljna (m ³ /ha)	63	212	276
Prirastek (m ³ /ha)	2,26	4,97	7,23
Možni posek (m ³ /ha)	15,0	38,2	53,3
Možni posek (m ³ /ha/leto)	1,51	3,83	5,34
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	27,0	19,0	20,8
Intenziteta m. p. prirastek (%)	66,6	77,0	73,8
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 96./MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	10.052	2.480	586	0	0	4.381	17.500	27,1	66,6
	%	57,4	14,2	3,3	0	0,0	25,0	100,0		
Listavci	m ³	8.174	28.652	7.497	0	0	177	44.500	19,0	77,1
	%	18,4	64,4	16,8	0	0,0	0,4	100,0		
Skupaj	m³	18.226	31.133	8.083	0	0	4.558	62.000	20,8	73,8
	%	29,4	50,2	13,0	0	0,0	7,4	100,0		

Preglednica 97./NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	58,30	58,30
Priprava tal	ha	4,00	4,00
Sadnja	ha	3,35	3,35
Obžetev	ha	3,50	17,50
Nega mladja	ha	1,30	1,30
Nega gošče	ha	27,70	27,70
Nega letvenjaka	ha	16,40	19,70
Nega ml. Drogovnjaka	ha	7,20	7,20
Varstvo pred žuželkami	dni	30,00	30,00
Zaščita s premazom	ha	3,00	24,00
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	80,00	80,00
Zaščita z ograjo	m	400,00	400,00
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	100,00	200,00
Vzdrževanje grmišč	ha	1,00	1,00
Sadnja plodonosnega drevja	kos	0,50	0,50
Naravni razvoj biotopov	ha	6,85	6,85
Ohranjanje biotopov - sečnja	m ³	100,00	100,00
Ostala varstvena dela	dni	1,20	1,20

9.2.4 Rastiščnogojitveni razred: Podgorska gradnova bukovja v nastajanju - 01206

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Celotno območje RGR leži v območju EPO in Nature 2000. Poudarjeni sta hidrološka funkcija in funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti. Zaradi prisotnosti divjadi in ugodnih pogojev, je del RGR opredeljen kot zimovališče, večji del pokriva tudi UC B (cona gozdnega jereba)

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa
8310	Jame, ki niso odprte za javnost
91L0	Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (Erythronio-Carpinion)
91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

STANJE GOZDOV

V RGR 1206 je uvrščenih 373,67 ha gozdov. Večina gozdov je v zasebni lasti (94,9 %), ostali so v državni lasti (4,7 %) in v lasti lokalnih skupnosti (0,4 %).

Gre za v preteklosti močnejše izkoriščane in posledično degradirane gozdove v bližini naselij v Poljanski dolini in na njenem obrobju.

a) Rastišče

Gozdovi poraščajo nižino in položnejša, blago razgibana pobočja v bližini naselij. Rastišča imajo bistveno boljšo produkcijsko sposobnost (7,0 m³/ha), kot jo kažejo gozdovi v trenutni podobi. Prevladujejo rastišča *Gradnova bukovja na izpranih tleh* (83,9%), ki jim sledijo rastišča *Preddinarsko-dinarskega gradnovega belogabrovja* (13,1 %) in *Dinarsko jelovo bukovje s srobotom bukovja* (3,0 %).

Preglednica 98. /D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delez (%)
54120	<i>Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje</i>	11	48,90	13,1
55410	<i>Gradnovo bukovje na izpranih tleh</i>	11	313,56	83,9
64130	<i>Dinarsko jelovo bukovje s srobotom</i>	11	11,21	3,0
	Skupaj	11,00	373,67	100,0

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Skupinsko raznodobni, malodonosni, mestoma enomerni bukovo-hrastovi sestoj in smrekovi nasadi, ki se mešajo s pionirskimi gozdovi, pa tudi grmišči.

Lesna zaloga in prirastek

Povprečna lesna zaloga znaša 231,8 m³/ha, od tega 34,7 % iglavcev in 65,3 % listavcev. Pri iglavcih gre za borove sukcesije in v manjšini tudi smrekove nasade, ki prehajajo v debeljake (62,7 % LZ v nad 40 cm premera). Tudi pri listavcih je struktura LZ po debelinskih razredih dokaj neugodna (28,7 % LZ v V debelinskem razredu), saj gre za posamezne koše na zaraščenih površinah. Lesna zaloga

je glede na sedanje razmerje razvojnih faz za 23,2 % nižja od modelne. Letni prirastek znaša 6,71 m³/ha, od tega 2,61 m³/ha iglavcev in 4,10 m³/ha listavcev.

Preglednica 99. /D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga						Letni prirastek		
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	7,2	8,6	21,5	29,2	33,5	80,5	34,7	2,61	38,9
Listavci	12,8	21,8	20,9	15,8	28,7	151,3	65,3	4,10	61,1
Skupaj	10,8	17,2	21,1	20,5	30,4	231,8	100,0	6,71	100,0

Razmerje drevesnih vrst

RGR 1206 je vrstno zelo pester. V lesni zalogi imajo največji delež drugi trdi listavci (33,7 %), med njimi največ cer (18,4 %) in beli gaber (12,5 %). Z vključitvijo smrekovih nasadov ima smreka (12,2 %) večji delež kot bukev (4,8 %). Podoben je tudi delež bora (16,0 %) in hrasta (11,5 %), jelke (6,5 %) in plemenitih listavcev (8,2 %) je manj.

V primerjavi z naravnim stanjem je v lesni zalogi bistveno več iglavcev in drugih trdih listavcev ter bistveno manj bukve in hrasta, kot naj bi jih bilo na teh rastiščih.

V podmladku je največ bukve, precej je tudi trdih listavcev in smreke.

Preglednica 100. /D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	28,2	15,1	37,2	0,0	0,0	11,2	26,6	19,0	77,9	16,6
	%	12,2	6,5	16,0	0,0	0,0	4,8	11,5	8,2	33,7	7,1
Naravno stanje	m ³ /ha	3,5	2,1	0,0	0,0	0,0	146,3	44,7	17,7	17,7	0,0
	%	1,5	0,9	0,0			63,1	19,3	7,6	7,6	0,0

Podmladek

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	1,76	0,59	0,34	0,00	0,00	6,76	0,34	0,73	3,20	0,25	13,97
%	12,6	4,2	2,4	0,0	0,0	48,4	2,4	5,2	22,9	1,8	100

Ohranjenost gozdov

Gozdovi so večinoma spremenjeni (56,5 %) in močno spremenjeni (33,3 %). Ohranjenih je le 10,2 % površine.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

V RGR 1206 prevladujejo debeljaki (48,6 %) in skupinsko do gnezdasto raznomerni sestoji (24,7 %), precej je pionirskih gozdov (13,8 %), približno enaka sta deleža drogovnjakov (5,2 %) in sestojev v obnovi (5,4 %). Najmanj je mladovij (2,3 %). Znotraj ostalih razvojnih faz obsega ocenjeni delež pomladka, ki ga nismo izločali v posebne sestoje, malo, le 3,7 % površine, dobro so pomlajeni le sestoji v obnovi (32,0 %), v drugih razvojnih fazah pomladka skoraj ni (5,5 % v raznomernih sestojih, 1,3 % v debeljakih). Poleg tega, da je pomladka razmeroma malo, tudi zasnove pomladka niso najboljše, prevladuje pomladek s pomanjkljivimi zasnovami. Mladovja in sestoji v obnovi so pretežno negovani, pomanjkljiva je negovanost drogovnjakov, debeljakov in skupinsko raznomernih sestojev. V debeljakih in mladovnji je sklep pretežno rahel, v drogovnjakih je tesen do normalen.

Preglednica 101. /ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	8,53	0,0	35,1	64,9	0,0	67,9	32,1	0,0	0,0	8,0	45,4	32,1	14,5
Drogovnjak	19,36	0,0	4,1	95,9	0,0	2,3	55,1	42,6	0,0	61,0	39,0	0,0	0,0
Debeljak	181,67					8,5	34,6	56,9	0,0	0,1	24,2	50,4	25,3
Sestoj v obnovi	20,28					79,2	15,9	4,9	0,0				
Raznomerno (sk-gnz)	92,14					1,7	21,4	76,9	0,0				
Pionirski gozd z grmišči	51,69	0,0	37,4	57,9	4,7								
Skupaj	373,67												

Kakovost drevja

Drevje je večinoma dobre in zadovoljive kakovosti.

Preglednica 102. /K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	29	3,4	24,1	55,3	17,2	0,0
Jelka	19	0,0	42,1	47,4	10,5	0,0
Bor	66	0,0	7,6	24,2	57,6	10,6
Bukev	10	0,0	20,0	30,0	50,0	0,0
Hrast	18	0,0	0,0	22,2	38,9	38,9
Pl. Ist.	28	0,0	7,1	35,8	35,7	21,4
Dr. tr. Ist.	83	0,0	2,4	24,1	55,4	18,1
Meh. Ist.	30	0,0	0,0	46,7	50,0	3,3
Skupaj iglavci	114	0,9	17,5	36,0	39,5	6,1
Skupaj listavci	169	0,0	3,6	30,2	49,0	17,2
Skupaj	283	0,4	9,2	32,5	45,2	12,7

Poškodovanost sestojev

Poškodovano je 5,6 % drevja, kar je glede na neizvajanje del pričakovano.

Odmrlo drevje

Odmrlega je 20,6 m³/ha lesa – kar 8,9 % od lesne zaloge. Največ odmrlega drevja je premera 30-49 cm, (13,2 m³/ha) – dobra polovica le-tega je stoječega.

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	4,5	5,2	9,7	1,7	5,9	7,6	6,2	11,1	17,3	6,2
30 - 49 cm	2,4	2,1	4,5	1,0	2,4	3,4	3,4	4,5	7,9	13,2
50 in več cm	0,0	0,3	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3	1,2
Skupaj	6,9	7,6	14,5	2,7	8,3	11,0	9,6	15,9	25,5	20,6

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V preteklem desetletju je bilo posekano 5.343 m³ lesa, kar je 43,8 % načrtovanega poseka.

Preglednica 103. /D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	4.915	3.162	64,3	25,9
LISTAVCI	7.295	2.181	29,9	17,9
Skupaj	12.210	5.343	43,8	43,8

Načrtovanih je bilo malo gojitvenih del, razen sadnje in nege letvenjaka je izvedba pešala za načrtovanim.

Preglednica 104. /OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	19,68	2,90	14,7
Sadnja	ha	2,60	2,55	98,1
Obžetev	ha	11,20	6,90	61,6
Nega mladja	ha	5,57	2,50	44,9
Nega gošče	ha	10,89	1,00	9,2

Nega letvenjaka	ha	0,94	1,15	122,3
Nega ml. drogovnjaka	ha	1,54	0,00	0,0
Zaščita s premazom	ha	10,00	14,30	143,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	1.000,00	100,00	10,0
Priprava tal	ha	0,00	0,60	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	2,78	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	3,80	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	1,50	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina gozdov v odsekih tega RGR se v zadnjem desetletju ni bistveno spremenila – vključevanja zaraščajočih površin v gozd je bilo malo. Lesna zaloga in prirastek se z izboljševanjem zasnov zvišujeta. Z realiziranim posekom bi sukcesijski procesi lahko tekli še hitreje.

Preglednica 105. /GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2024

Leto	Površina ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Letni prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
		2003	291,40	65,9	94,5	160,4	1,75	2,08	3,83	0,43
2014	369,69	75,7	137,1	212,8	2,25	3,24	5,50	1,13	0,82	1,95
2024	373,67	80,5	151,3	231,8	2,61	4,10	6,70	2,14	2,54	4,68

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Delež smreke in jelke se malenkostno zvišuje, upada pa delež bora. Listavci ostajajo na podobni ravni.

Preglednica 106. /D-GFR2: Razvoj gozd. fondov v pogledu sestave dr. vrst (v %) v obdobju 2003 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	9,6	4,0	27,5	0,0	0,0	5,7	14,0	1,5	30,1	7,6
2014	11,1	5,6	18,9	0,0	0,0	4,0	12,9	7,0	33,6	6,9
2024	12,2	6,5	16,0	0,0	0,0	4,8	11,5	8,2	33,7	7,1

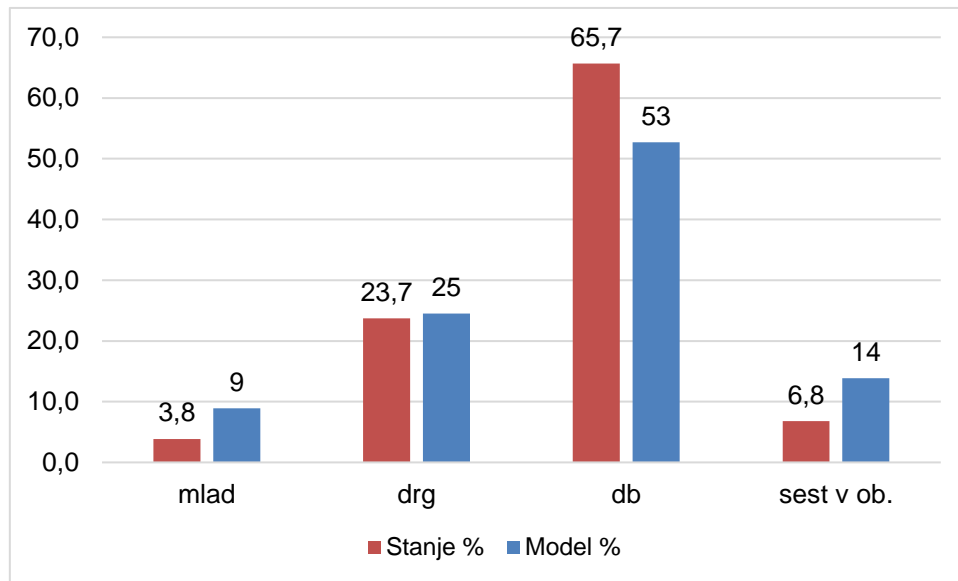
Razvojne faze in zgradbe sestojev

Zaradi lažje primerjave stanja z modelnim stanjem so se tudi zgradbe sestojev, kot so raznomerni in pionirski gozdovi, na podlagi terenskih ocen, razčlenile po osnovnih razvojnih fazah. S to korekcijo se je dobil korigiran delež razvojnih faz, ki se je primerjal z modelnim stanjem. Primerjava pokaže, da v stanju primanjkuje predvsem mladovij in sestojev v obnovi, nekaj več pa je debeljakov.

Preglednica 107. /D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	8,53	2,3	3,8	10	9	33,32	-5,1
Drogovnjak	19,36	5,2	23,7	27	25	91,61	-0,8
Debeljak	181,67	48,6	65,7	58	53	197,02	12,9
Sestoj v obnovi	20,28	5,4	6,8	15	14	51,72	-7,1
Raznomerno (sk-gnz)	92,14	24,7					
Pionirski gozd z grmišči	51,69	13,8					
Skupaj	373,67	100,0	100,0	110,0	100,0	373,67	

Grafikon 7. Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Ciljne dimenzije
Državni, zasebni gozdovi, gozdovi lokalnih skupnosti	Malopovršinska do velikopovršinska enomerna Proizvodna doba 110 let, pom. doba 15 let	350	sm (14)	B	55 cm
			je (7)	B	65 cm
			o.igl (14)	C	40cm
			bu (6)	B/C	50 cm
			hr (10)	B	60cm
			pl. list. (9)	A/B	55cm
Pomladitveni cilj			drugi list. (40)	Drva	35 cm
			sm (13)		
			je (2)		
			bu (40)		
			graden (15)		
			pl.list. (10)		
			drugi list. (20)		

Gozdnogojitvene usmeritve

Skupinsko postopno gospodarjenje na površinah s premerom vsaj ene sestojne višine.

Obnova gozdov: Obnova je lahko tudi večjepovršinska. Začne naj se na mestih, kjer so zlasti bukovi in hrastovi semenjaki. Zastor odraslega drevja se odstrani šele potem, ko je mladovje sklenjeno. Na predelih s težavno naravno obnovo (predeli z rdečim borom) se lahko načrtuje obnova gozda s sajenjem sadik gradna, plodonosnih vrst, gorskega javorja, lahko tudi bukve.

Nega gozdov: V kvalitetnih skupinah mladovja naj bo nega bolj intenzivna. Slabo zasnovano mladje se lahko izpopolni s sadnjo listavcev, vendar le na boljših tleh (češnja, lipa, graden, hruška). V sestojih z dobro in še zadovoljivo sestojno zasnovano se redčenje opravlja s podobno jakostjo kot v ostalih gozdovih podgorskega pasu, drugje pa bolj v smislu posredne premene kot pomoč le posamičnim kvalitetnim osebkom. Prednost imajo listavci, med njimi bukev, hrast, plemeniti listavci in plodonosne vrste. Redčenje debeljakov se izvaja le v primeru gostega sklepa krošenj in večjega deleža bukve.

Drevesna sestava gozdov: Ciljni drevesni vrsti sta bukev in graden s primesjo lipe in lipovca, gorskega javorja, breka. Smreka naj bo primešana le posamično ali v manjših skupinah. Na reliefno

bolj izpostavljenih in toplih legah (grebeni in skaloviti deli rastišč) naj se ohranja in tudi pospešuje termofilne drevesne vrste.

Premene sestojev: Poudarek je na posredni premeni. Ukrepanje naj bo usmerjeno le v predele kjer imajo sestoji boljše sestojne zasnove in tla niso degradirana ter je večji delež bukve, gradna in plemenitih listavcev. Pospešuje se bukev, graden (tudi dob in cer), plemenite listavce ter vse plodonosne vrste. Po zasnovi najslabše sestoje na degradiranih rastiščih se lahko prepusti naravni sukcesiji ali pa se jih opredeli kot ekocelice.

Varstvo gozdov: Preventivni ukrepi: Izboljšanje stojnosti sestojev - pravočasna in dovolj močna redčenja, ki bodo zagotavljala ustrezno razmerje med premerom in višino drevesa, krošnje morajo biti sproščene. Zaščita naravnega mladja pred divjadjo večinoma ni potrebna. Obvezno se zaščiti posajene sadike listavcev (individualna, lahko tudi kolektivna zaščita). Preprečevalno zatiralni ukrepi: Vzdrževanje sistema kontrolnih pasti in nastav ter stalna kontrola populacije podlubnikov v sestojih z večjim deležem smreke. Pravočasna sanitarna sečnja in popolni gozdni red pri sečnji iglavcev (smreka). Varstvo pred požari - nadzor požiga vej iglavcev.

Sanacija v naravnih ujmah poškodovanih gozdov: Sanacijska sečnja v poškodovanih smrekovih sestojih. Takojšnja izdelava odlomljenih vrhačev smrek in poškodovanih tanjših drogovnjakov v žledolomih in snegolomih. Mešane sestoje, močno poškodovane po naravnih ujmah (zlasti žled, sneg), naj se uvede v naravno obnovo.

Varstvo posebnih habitatov: Puščati drevje z dupli, odmrli in delno odmrli drevesa. Pušča se zlasti debelejša drevesa, katera so gospodarsko manj zanimiva (npr. trepetlika), druge listavce zelo slabe kvalitete ipd. Odmrle in delno odmrle biomase naj bo 3 % od LZ. V predelih gozdnega jereba naj se ohranja leska in mlajše skupine iglavcev. Ekocelic brez ukrepanja do 10 % površine.

Ukrepi

Preglednica 108. /D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	34,7	65,3	100,0
- ciljno %	33,8	66,2	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	80,5	151,3	231,8
- ciljna (m ³ /ha)	85	167	252
Prirastek (m ³ /ha)	2,61	4,10	6,71
Možni posek (m ³ /ha)	21,4	25,4	46,8
Možni posek (m ³ /ha/leto)	2,14	2,54	4,68
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	26,6	16,8	20,2
Intenziteta m. p. prirastek (%)	82,0	62,0	69,8
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 109. /MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	616	4.572	2.301	0	0	511	8.000	26,6	82,1
	%	7,7	57,1	28,8	0,0	0,0	6,4	100,0		
Listavci	m ³	3.447	4.015	1.861	0	0	177	9.500	16,8	62,1
	%	36,3	42,3	19,6	0,0	0,0	1,9	100,0		
Skupaj	m³	4.063	8.587	4.162	0	0	688	17.500	20,2	69,9
	%	23,2	49,1	23,8	0,0	0,0	3,9	100,0		

Preglednica 110. /NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	11,50	11,50
Priprava tal	ha	3,00	3,00
Sadnja	ha	3,20	3,20
Obžetev	ha	3,45	15,45
Nega mladja	ha	1,50	1,50
Nega gošče	ha	4,20	4,20
Nega letvenjaka	ha	3,25	3,65
Nega ml. Drogovnjaka	ha	0,35	0,35
Varstvo pred žuželkami	dni	10,00	10,00
Zaščita s premazom	ha	3,20	27,20
Vzdrževanje vodnih površin	kos	2,00	2,00
Ohranjanje biotopov - nega	ha	0,30	0,30

9.2.5 Rastiščnogojitveni razred: Gorska bukovja - 01401

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Celotno območje RGR leži v območju EPO in Nature 2000. Poudarjeni sta hidrološka funkcija in funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti. Polovica površine RGR se nahaja tudi znotraj UC A (belohrbti in triprsti detel) ter UC G (javorovi gozdovi).

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa
8310	Jame, ki niso odprte za javnost
9180*	Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih
91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>))

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

STANJE GOZDOV

Kakovostni bukovi gozdovi, ki so večinoma (61,1 %) v zasebni lasti, državnih gozdov je 36,2 %, gozdov lokalnih skupnosti pa 2,7 %. Bukovi gozdovi tega razreda poraščajo pobočja Graščice in Poljanske gore.

a) Rastišče

Gozdovi poraščajo bolj skalovite predele, zaradi apnenčaste podlage izrazito kraškega reliefa, na nadmorskih višinah med 600 – 850 m. Produktivna sposobnost je dobra (7,0 m³/ha). Prevladujejo rastišča *Preddinarskega gorskega bukovja* (30,5%), ki z nižjo namdorsko višino prehajajo v *Gradnova bukovja na izpranih tleh* (29,7 %) in v višjih, bolj osojnih legah v *Dinarska jelova bukovja* (29,8 %).

Preglednica 111. /D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delez (%)
54120	<i>Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje</i>	11	4,62	0,6
55110	<i>Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje</i>	9	4,35	0,6
55410	<i>Gradnovo bukovje na izpranih tleh</i>	11	218,67	29,7
56210	<i>Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje</i>	1	10,86	1,5
58110	<i>Osojno bukovje s kresničevjem</i>	7	10,32	1,4
59110	<i>Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje</i>	5	35,25	4,8
60110	<i>Pobočno velikojesenovje</i>	7	1,10	0,1
63110	<i>Preddinarsko gorsko bukovje</i>	9	224,36	30,5
63710	<i>Javorovo bukovje</i>	7	7,49	1,0
64102	<i>Dinarsko jelovo bukovje z bilnico</i>	11	1,05	0,1
64107	<i>Dinarsko jelovo bukovje z javorjem</i>	11	9,92	1,3
64114	<i>Dinarsko jelovo bukovje tipično</i>	11	184,57	25,1
64130	<i>Dinarsko jelovo bukovje s srobotom</i>	11	12,41	1,7
74110	<i>Kisloljubno rdečeborovje</i>	5	11,68	1,6
	Skupaj	9,750	736,65	100,0

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Skupinsko raznodobni, raznomerni bukovi sestoji s posamično primesjo jelke in ostalih listavcev. Bukev kaže na teh delih izredno življenjsko moč, je konkurenčno najmočnejša vrsta in ob ustrezni negi dosega lepe dimenzije.

Lesna zaloga in prirastek

Povprečna lesna zaloga znaša 297,9 m³/ha, od tega 5,8 % iglavcev in 94,2 % listavcev. Pri iglavcih gre za nekaj mlajših smrekovih nasadov (49,9 % LZ v II. debelinskem razredu) ter posamično primešane jelke, medtem, ko je pri listavcih struktura LZ po debelinskih razredih dokaj ugodna. Lesna zaloga je glede na sedanje razmerje razvojnih faz za 24,8 % nižja od modelne.

Letni prirastek znaša 6,92 m³/ha, od tega 0,94 m³/ha iglavcev in 5,98 m³/ha listavcev.

Preglednica 112. /D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	15,5	49,9	15,5	7,2	11,9	17,2	5,8	0,94	13,5
Listavci	3,1	14,4	30,1	29,1	23,3	280,7	94,2	5,98	86,5
Skupaj	3,9	16,4	29,3	27,8	22,6	297,9	100,0	6,92	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V drevesni sestavi prevladuje bukev s 64,1 %. Plemenitih listavcev je 17,7 %, hrasta 5,1 % in trdih listavcev 7,3 %. Iglavcev (smreka, jelka) je 5,7 % v lesni zalogi.

V podmladku močno prevladuje bukev (96 %).

Preglednica 113. /D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	6,9	10,3	0,0	0,0	0,0	190,7	15,1	52,7	21,8	0,4
	%	2,3	3,4	0,0	0,0	0,0	64,1	5,1	17,7	7,3	0,1
Naravno stanje	m ³ /ha	10,1	28,6	0,0	0,0	1,2	203,4	15,6	26,0	12,8	0,0
	%	3,4	9,6			0,4	68,3	5,2	8,7	4,3	0,0

Podmladek

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,03	2,08	0,00	0,00	0,00	112,38	0,00	1,50	1,10	0,00	117,09
%	0,0	1,8	0,0	0,0	0,0	96,0	0,0	1,3	0,9	0,0	100

Ohranjenost gozdov

90,5 % gozdov je ohranjenih, spremenjenih 9,3 % ter izmenjanih 0,2 %.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

V RGR 1401 prevladujejo debeljaki (42,7 %), sledijo sestoji v obnovi (28,3 %) in skupinsko do gnezdasto raznomerni sestoji (15,5 %). Manj je drogovnjakov (9,0 %) in mladovij (4,5 %). Znotraj ostalih razvojnih faz obsega ocenjeni delež pomladka, ki ga nismo izločali v posebne sestoje, 15,9 % površine, zelo dobro so pomlajeni sestoji v obnovi (43,5 %). Zasnove pomladka so večinoma dobre, še najslabše v čistih bukovih mladovjih. Sestoji v starejših razvojnih fazah, raznomerni sestoji in mladovja so razmeroma dobro negovani, še najslabša je negovanost drogovnjakov. V debeljakih prevladuje normalen sklep, v drogovnjakih in mladovjih tesen.

Preglednica 114. /ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	33,10	2,9	77,7	15,4	4,0	53,4	38,5	8,1	0,0	46,6	38,0	11,5	3,9
Drogovnjak	66,21	6,8	35,0	52,4	5,8	8,5	43,6	47,9	0,0	54,3	33,7	12,0	0,0
Debeljak	314,54					64,6	30,2	5,2	0,0	12,5	65,5	19,2	2,8
Sestoj v obnovi	208,72					73,8	21,8	4,4	0,0				
Raznomerno (sk-gnz)	114,08					35,2	52,8	12,0	0,0				
Skupaj	736,65												

Kakovost drevja

Drevje je večinoma (47,1 %) dobre in zadovoljive (25,3%) kakovosti.

Preglednica 115. /K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	6	0,0	16,7	83,3	0,0	0,0
Jelka	19	0,0	0,0	73,7	26,3	0,0
Bukev	520	3,8	11,2	49,6	25,0	10,4
Hrast	31	0,0	12,9	38,7	35,5	12,9
Pl. lst.	183	8,7	14,8	42,0	23,0	11,5
Dr. tr. lst.	51	0,0	0,0	29,4	33,3	37,3
Skupaj iglavci	25	0,0	4,0	76,0	20,0	0,0
Skupaj listavci	785	4,6	11,3	46,1	25,5	12,5
Skupaj	810	4,4	11,1	47,1	25,3	12,1

Poškodovanost sestojev

Skupna poškodovanost je 7,7 %, največ je poškodb debla in koreničnika (5,4 %).

Odmrlo drevje

Odmrlega drevja je v skupnem 7,5 % od lesne zaloge. V strukturi odmrle biomase prevladuje drevje debeline do 30 cm, stoječega drevja nad 50 cm debeline pa ni.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo posekanega 1.188 m³ iglavcev (84,1 % realizacija) in 30.609 m³ listavcev (69,1 % realizacija). Skupaj je bilo posekanega 31.797 m³ (69,5 % realizacija). Najvišja intenziteta poseka je bila pri bukvi (17,7 % od LZ), sledi jelka (15,5 % v LZ) ter smreka (15,5 % od LZ). Največji delež poseka je bil v V. deb. raz. (24,2 %).

Preglednica 116. /D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	1.413	1.188	84,1	2,6
LISTAVCI	44.308	30.609	69,1	66,9
Skupaj	45.721	31.797	69,5	69,5

Realizacija gojitvenih del je bila slaba, kar je slabo predvsem za gošče in letvenjake.

Preglednica 117. /OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	49,87	13,25	26,6
Nega mladja	ha	10,29	0,25	2,4
Nega gošče	ha	50,08	7,15	14,3
Nega letvenjaka	ha	18,85	1,20	6,4
Nega ml. drogovnjaka	ha	14,89	2,48	16,7
Nega prebiralnega gozda	ha	1,62	1,50	92,6
Vzdrževanje travinj	ha	4,00	0,00	0,0
Naravni razvoj biotopov	ha	2.289,00	200,00	8,7
Sadnja	ha	0,00	0,20	0,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0,00	250,00	0,0
Puščanje stoječe biomase v gozdu	m ³	0,00	136,24	0,0
Vzdrževanje gnezdnic	kos	0,00	25,00	0,0
Postavitev gnezdnic	kos	0,00	5,00	0,0
Vzdrževanje stez	dni	0,00	25,00	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	1,38	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina gozdov se med desetletji bistveno ni spreminjala. Razlogi za manjše spremembe so predvsem v prilagajanju gozdnega roba rabi tal. Lesna zaloga se je malenkostno znižala – predvsem na račun pomladitvenih sečenj. Prirastek je na srednje visoki ravni. Z vključevanjem bukovih mladovij nad merski prag je pričakovati še večji skok. Načrtovan posek je na visoki ravni – procese obnove je potrebno zaključevati.

Preglednica 118. /GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2003	723,37	6,0	277,6	283,5	0,22	6,96	7,19	0,19	3,75	3,94
2014	735,74	11,1	291,1	302,2	0,58	5,61	6,19	0,20	5,23	5,43
2024	736,65	17,2	280,7	297,9	0,94	5,98	6,92	0,41	7,26	7,67

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Drevesna sestava je skozi desetletja zelo podobna, upad bukke gre pripisati večjemu deležu poseka za obnovo, kjer se ob zaključevanju odstrani odraslo drevje.

Preglednica 119. /D-GFR2: Razvoj g. fondov v pogledu sestave dr. vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	0,7	1,4	0,0	0,0	0,0	71,5	5,1	15,2	6,0	0,1
2014	1,6	2,1	0,0	0,0	0,0	66,8	4,0	18,9	6,5	0,1
2024	2,3	3,4	0,0	0,0	0,0	64,1	5,1	17,7	7,3	0,1

Razvojne faze in zgradbe sestojev

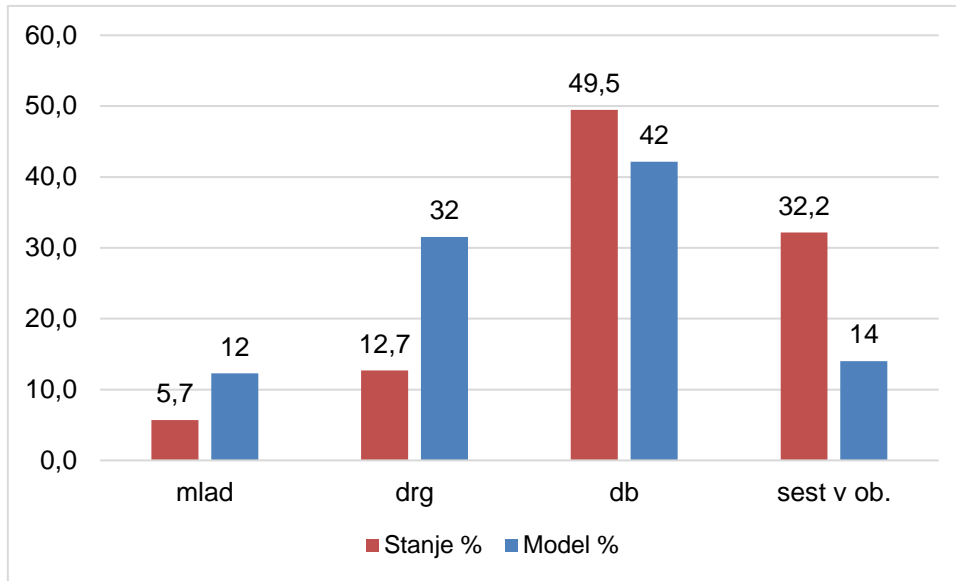
Zaradi lažje primerjave stanja z modelnim stanjem so se tudi zgradbe sestojev raznomernih sestojev, na podlagi terenskih ocen, razčlenile po osnovnih razvojnih fazah. S to korekcijo se je dobil korigiran delež razvojnih faz, ki se je primerjal z modelnim stanjem.

Primerjava pokaže, da v stanju primanjkuje mladovij in drogovnjakov, kar pa se bo, zaradi velikega deleža sestojev v obnovi in debeljakov, ki se bodo uvedli v obnovo, v prihodnosti popravilo.

Preglednica 120. /D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	33,10	4,5	5,7	17	12	90,61	-6,6
Drogovnjak	66,21	9,0	12,7	44	32	232,28	-18,8
Debeljak	314,54	42,7	49,5	59	42	310,52	7,3
Sestoj v obnovi	208,72	28,3	32,2	20	14	103,24	18,1
Raznomerno (sk-gnz)	114,08	15,5					
Skupaj	736,65	100,0	100,0	140,0	100,0	736,65	

Grafikon 8. Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Ciljne dimenzije
Državni, zasebni gozdovi, gozdovi lokalnih skupnosti	Proizvodna doba 140 let, pom. doba 20 let	580	sm (2) je (4) o.igl (0) bu (66) hr (5) pl. list. (17) drugi list. (6)	B B C A/B A/B A Drva	50-60 cm 60 cm 40 cm 55 cm 60-70 cm 50-60 cm 40 cm
Pomladitveni cilj			sm (10), bu (70) graden (5) pl.list. (10) drugi list. (5)		

Ciljna lesna zaloga je 291 m³/ha, izravnalna doba je 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Skupinsko postopno gospodarjenje na površinah s premerom vsaj dveh sestojnih višin ter zastorno gospodarjenje.

Obnova gozdov: Obnova naj bo praviloma skupinsko postopna z robnimi sečnjami, lahko pa tudi zastorna na nekoliko večjih površinah (nad 2 ha). Poudarjena je naravna obnova. Obnovljene površine naj bodo medsebojno prostorsko ločene s sestoji v akumulaciji. Zastorno obnovo je treba začeti po semenskem letu pri čemer je treba izvesti pripravo sestoja za naravno obnovo. S končnimi poseki zaključiti obnovo najkasneje ko bo mladovje še v razvojni fazi mladja. Pri obnovi je treba spoštovati transportno mejo in tej prilagoditi prostorski raspored sečenj. Zgodnejše uvajanje v obnovo sestojev s prevladujočim deležem smreke (krajše proizvodne dobe). Pri obnovi naj imajo prednost listavci. Vse obnovitvene sečnje listavcev na površinah z že oblikovanim podmladkom naj se izvajajo izven vegetacijske dobe, v času med 1. septembrom in 1. aprilom.

Nega gozdov: Nego mladja izvesti leto po končnem poseku, pospešuje se plemenite listavce, zmanjšuje naj se delež smreke. V primerih, ko mladje hitro preraste v goščo, se lahko izvede le

dovolj zgodnjo nego letvenjaka z namenom pomoči plemenitim listavcem in jelki s poudarkom na stojnosti. Kjer gre za večje površine mladovja in lastnik gozda ni zainteresiran za vmesne donose iz redčenj je priporočljiva situacijska nega letvenjaka oziroma tanjšega drogovnjaka. Jakost redčenja naj bo večja pri mlajših in manjša pri starejših drogovnjakih in mlajših debeljakih. V starejših debeljakih izvajati po potrebi le še šibkejša (svetlitvena) redčenja. Ohranjati je treba polnilni sloj zaradi nevarnosti prezgodnje pomladitve in zaraščenosti z zelmi. Akumulacija prirastka v debeljakih v starosti nad 100 let. V vseh sestojih z večjim deležem smreke gospodariti v smeri zmanjšanja deleža smreke.

Drevesna sestava gozdov: Ciljna drevesna vrsta je bukev. V pobočnih jarkih je lahko delež gorskega javorja občutno večji in predstavlja ciljno drevesno vrsto. V bližini jelovo-bukovih rastišč je ciljna drevesna vrsta tudi jelka. Na reliefno bolj izpostavljenih in toplih legah (grebeni in skaloviti deli rastišč) naj se ohranja in tudi pospešuje termofilne drevesne vrste.

Premene sestojev: Potrebna je postopna naravna premena (obnova) odraslih sestojev, kjer je osnovna graditeljica sestojev smreka (smrekovi nasadi). Premena naj gre v smeri naravne obnove z listavci, zlasti bukvijo in gorskim javorjem. Sestoji v bližini naselij, nastali s »kmečkim prebiranjem« ali panjevskimi načini gospodarjenja, naj bodo še naprej namenjeni tradicionalnim interesom lastnikov (proizvodnja lesa za kurjavo). Posredne premene v malodonosnih gozdovih na nekdanjih kmetijskih površinah. Tu se pospešuje bukev in plemenite listavce.

Varstvo gozdov: Preventivni ukrepi: Skrajševanje proizvodnih dob v smrekovih sestojih. Pravočasna nega mlajših razvojnih faz za krepitev stojnosti, redčenja morajo biti pravočasna in dovolj močna, da zagotavljajo ustrezno razmerje med premerom in višino drevesa ter sproščene krošnje. Zaščita naravnega mladja pred divjadjo ni potrebna. Preprečevalno zatiralni ukrepi: Vzdrževanje sistema kontrolnih pasti in nastav ter stalna kontrola populacije podlubnikov v sestojih z večjim deležem smreke. Pravočasna sanitarna sečnja in popolni gozdni red pri sečnji iglavcev (smreka).

Sanacija v naravnih ujmah poškodovanih gozdov: Takojšnja sanacijska sečnja v poškodovanih smrekovih sestojih. Takojšnja izdelava odlomljenih vrhačev smrek in poškodovanih tanjših drogovnjakov v žledolomih in snegolomih. Mešane bukove sestoje, ki bi bili močno (nad 1/2 LZ) poškodovani po naravnih ujmah (zlasti v vetrolomih in žledu), naj se odločno uvede v naravno obnovo s posekom močno poškodovanega drevja ter mestoma tudi s posekom ostalega drevja, ki bi oviralo razvoj bukovega mladja.

Varstvo posebnih habitatov: Za naravna zatočišča se določi sestoje na reliefno izpostavljenih predelih na grebenih in na posameznih skalovitih delih rastišč z manj kvalitetnim drevjem in se jih izloči kot negovalno enoto (lahko tudi kot ekocelico). Kot naravno zatočišče se lahko izloči tudi skupino odraslega drevja v fazi debeljaka kjer ukrepanje v desetletju ni treba. Puščati je treba tudi debelejša drevesa z večjimi dupli. Ta drevesa lahko delno nadomestijo odmrlo biomaso. Delež odmrle biomase vzdrževati najmanj na 3 % odmrle biomase od LZ, saj je ta SGRT pomemben habitat za vrste, ki so vezane na odmrli les listavcev, kot je npr.: belohrbti detel, hrošči (bukov kozliček).

Ukrepi

Preglednica 121. /D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	5,8	94,2	100,0
- ciljno %	5,7	94,3	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	17,2	280,7	297,9
- ciljna (m ³ /ha)	23	268	291
Prirastek (m ³ /ha)	0,94	5,98	6,92
Možni posek (m ³ /ha)	4,0	72,6	76,7
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,41	7,26	7,67
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	23,7	25,9	25,7
Intenziteta m. p. prirastek (%)	43,3	121,5	110,8
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Rastiščnogojitveni razredi

Preglednica 122. /MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	585	255	1.403	0	0	757	3.000	23,7	43,4
	%	19,5	8,5	46,8	0	0,0	25,2	100,0		
Listavci	m ³	10.288	39.255	3.855	0	0	102	53.500	25,9	121,4
	%	19,2	73,4	7,2	0	0,0	0,2	100,0		
Skupaj	m³	10.873	39.510	5.258	0	0	859	56.500	25,7	110,8
	%	19,2	69,9	9,3	0	0,0	1,5	100,0		

Preglednica 123. /NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	41,70	41,70
Nega mladja	ha	0,50	0,50
Nega gošče	ha	37,80	37,80
Nega letvenjaka	ha	14,05	14,05
Nega ml. Drogovnjaka	ha	5,20	5,20
Nega prebiralnega gozda	ha	0,70	0,70
Vzdrževanje travinj	ha	1,50	15,00
Vzdrževanje vodnih površin	kos	3,00	3,00
Naravni razvoj biotopov	ha	15,14	15,14
Vzdrževanje gnezdnic	kos	20,00	55,00
Postavitev gnezdnic	kos	20,00	20,00
Vzdrževanje stez	dni	4,00	20,00

9.2.6 Rastiščnogojitveni razred: Varovalni gozdovi - 08000

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Celotno območje RGR leži v območju EPO in Nature 2000. Na prvi stopnji je poudarjena funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (zimovališča, ekocelice). Na vodovarstveni coni po odloku o zaščiti pitne vode (občinski nivo) je poudarjena hidrološka funkcija na 1. stopnji. Ob cesti Laze pri Predgradu – Prelesje ter proti Predgradu je poudarjena zaščitna funkcija. Pod vasjo Predgrad je na 1. stopnji poudarjena funkcija ohranjanja kulturne dediščine (arheološka najdišča). Na območju naravne vrednote Kolpa (kanjon reke Kolpe) je na drugi stopnji poudarjena funkcija varovanja naravnih vrednot. Ob Kolpi in pritokih se pojavlja tudi UC E – območje navadnega koščaka.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 124. /D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa
8310	Jame, ki niso odprte za javnost

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Prevladujejo preddinarsko-dinarska toploljubna bukovja ter preddinarsko dinarska hrastova črnogabrovja.

Preglednica 125. /D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delez (%)
54120	Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	11	82,99	21,2
55410	Gradnovo bukovje na izpranih tleh	11	0,61	0,2
56210	Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	1	82,76	21,2
58110	Osojno bukovje s kresničevjem	7	15,52	4,0
59110	Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	5	199,50	51,0
62110	Bazoljubno rdečeborovje	1	3,37	0,9
63110	Preddinarsko gorsko bukovje	9	1,83	0,5
64114	Dinarsko jelovo bukovje tipično	11	3,99	1,0
	Skupaj	5,560	390,57	100,0

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Prevladujejo enomerni sestoji, panjevci in semenovci belega gabra z močno primesjo termofilnih vrst – črnega garba, malega jesena, cera, topokrpega javorja, mokovca. Na manjših zaravnica se primešajo bukev maklen, češnja in brek, posamič hrast in gorski javor, v vlažnejših jarkih tudi veliki jesen. Kot posebnost v teh gozdovih najdemo tudi kraški gaber in trokrpi javor. Močno je razvita tudi grmovna plast. Na manjših zaravnica pod grebenom so ohranjeni debeljaki in pomlajenci bukve z mestoma večjo primesjo hrasta. Ob reki Kolpi je ozek pas sestojev s prevladujočo jelšo in vrbo.

Lesna zaloga in prirastek

Povprečna lesna zaloga v varovalnih gozdovih, ocenjena okularno, je 169,8 m³/ha. V lesni zalogi močno prevladujejo listavci (93,2 %). Prevladuje drevje I., II. in III. debelinskega razreda. Letni prirastek je s slabšo proizvodno sposobnostjo rastišč in nizko lesno zalogo zelo nizek (4,30 m³/ha).

Preglednica 126. /D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga						Letni prirastek				
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha		%	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%				
Iglavci	8,8	16,7	28,1	35,2	11,2	11,6	6,8	0,22	5,1		
Listavci	25,3	33,0	30,3	10,5	0,9	158,2	93,2	4,08	94,9		
Skupaj	24,2	31,8	30,2	12,2	1,6	169,8	100,0	4,30	100,0		

Razmerje drevesnih vrst

V sestavi lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst prevladujejo drugi trdi listavci, predvsem beli in črni gaber, pomemben delež imajo tudi bukev in hrasti.

Preglednica 127. /D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	4,7	0,0	6,9	0,0	0,0	45,5	14,6	8,5	87,4	2,2
	%	2,8	0,0	4,1	0,0	0,0	26,8	8,6	5,0	51,4	1,3
Naravno stanje	m ³ /ha	7,8	0,5	0,0	0,0	6,3	89,8	24,3	7,0	34,2	0,0
	%	4,6	0,3			3,7	52,9	14,3	4,1	20,1	0,0

Ohranjenost gozdov

Varovalni gozdovi so zaradi nedostopnosti relativno dobro naravno ohranjeni, kljub temu je zaradi odmika od naravne sestave drevesnih vrst 49,9 % gozdov uvrščenih med spremenjene.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Sestoji v RGR 8000 so opisani pretežno kot skupinsko do gnezdasto raznomerni (43,1 %), sledijo drogovnjaki (37,3 %), nekaj je tudi debeljakov (14,5 %) in pionirskih gozdov z grmišči (5,1 %).

Zasnove, negovanost in sklep so v varovalnih gozdovih slabše, a nepomembne.

Preglednica 128. /ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Drogovnjak	145,86	0,0	0,0	52,0	48,0	0,0	10,3	89,7	0,0	18,9	50,0	31,1	0,0
Debeljak	56,55					0,0	21,5	78,5	0,0	0,0	95,6	0,0	4,4
Raznomerno (sk-gnz)	168,32					0,0	2,1	97,9	0,0				
Panjevec	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	19,84	0,0	0,0	0,0	100,0								
Skupaj	390,57												

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Posekano je bilo 252 m³ lesa, od del za funkcije pa so se ohranjale ekocelice brez ukrepanje ter izvedla košnja jas na Hrelinu.

Preglednica 129. /OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Naravni razvoj biotopov	m ³	7.377,00	3.796,00	51,5
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	2,24	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina varovalnih gozdov se v zadnjem obdobju ni spremenila, lesna zaloga je na podobni ravni skozi vsa desetletja.

Preglednica 130. /GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1993	358,61	25,8	124,9	150,7	0,96	3,55	4,51	0,00	0,02	0,02
2003	375,96	20,8	139,8	160,6	0,78	4,56	5,33	0,03	0,05	0,08
2014	390,97	10,8	146,9	157,7	0,33	2,37	2,69	0,02	0,04	0,06
2024	390,57	11,6	158,2	169,8	0,22	4,08	4,30	0,13	0,64	0,77

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Naravno se drevesna sestava ne spreminja veliko, mestoma se s sečnjo nekoliko zmanjšuje delež iglavcev, povečuje se delež bukve.

Preglednica 131. /D-GFR2: Razvoj g. fondov v pogledu sestave dr. vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1993	2,4	0,5	14,2	0,0	0,0	10,2	6,6	6,0	55,9	4,1
2004	1,6	4,7	6,7	0,0	0,0	18,4	13,4	5,8	46,9	2,5
2014	2,8	0,0	4,0	0,0	0,0	28,1	10,4	5,7	47,7	1,3
2024	2,8	0,0	4,1	0,0	0,0	26,8	8,6	5,0	51,4	1,3

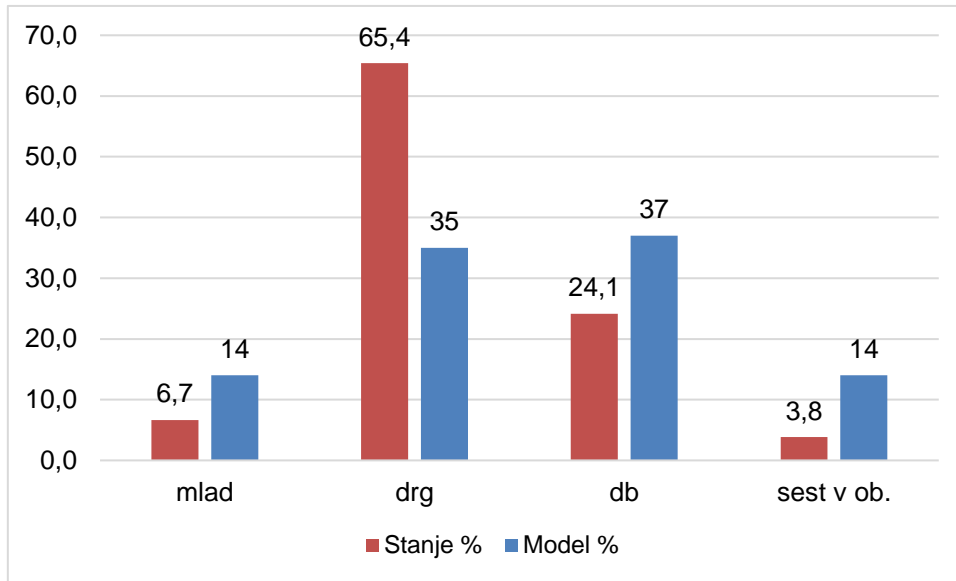
Razvojne faze in zgradbe sestojev

Raznomerne in pionirske gozdove smo pri opisih sestojev porazdelili med osnovne razvojne faze. Tako dobljen korigiran delež pokaže prevlado drogovnjakov.

Preglednica 132. /D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovja	0	-	6,7	20	14	54,68	-7,3
Drogovnjak	145,86	37,3	65,4	51	35	136,70	30,4
Debeljak	56,55	14,5	24,1	54	37	144,51	-12,9
Sestoj v obnovi	0	-	3,8	20	14	54,68	-10,2
Raznomoerno (sk-gnz)	168,32	43,1					
Pionirski gozd z grmišči	19,84	5,1					
Skupaj	390,57	100,0	100,0	145,0	100,0	390,57	

Grafikon 9. Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Ciljna lesna zaloga je 205 m³/ha, izravnalna doba je 10 let.

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Ciljne dimenzije
Državni, zasebni gozdovi, gozdovi lokalnih skupnosti	Skupinsko raznomerna, enomerna	250 - 300	sm (3)	C	40-50 cm
			je (0)	C	50-60 cm
			ost. lgl (4)	C	40 cm
			bu (27)	C	40-50 cm
			hr (8)	B/C	50-60 cm
			pl. list. (5)	A/B	50 cm
			ostali. list. (53)	Drva	30 cm
Pomladitveni cilj			sm (5)		
			bu (50)		
			hr (15)		
			pl. list. (10)		
			ostali. list. (20)		

Gozdnogojitvene usmeritve

Malopovršinsko skupinsko postopno gospodarjenje. Vsi gozdnogojitveni ukrepi morajo izboljševati varovalno vlogo gozdov; to dejstvo naj bo kriterij za odločanje o smiselnosti ukrepanja v teh gozdovih. Na pretežni površini varovalnih gozdov se ne načrtuje ukrepanje. Ukrepati samo na manjši površini varovalnih gozdov (obrobje, dostopnost).

Obnova naj bo malopovršinska (prebiralna ideja); poudarek je na naravni obnovi - brez sadnje.

Nega gozdov naj bo usmerjena le v predele, kjer so dobre sestojne zasnove in ustrezna dostopnost oziroma tam, kjer je poudarjena lesnoproizvodna funkcija ali pa tam, kjer je ukrepanje treba zaradi varovalne vloge gozda. Na strmih legah (melišča) se ne goji debelega (težkega) drevja, večji poudarek je na stalni pokritosti tal z vegetacijo. Za vse posege v varovalne gozdove je podlaga

gozdnogojitveni načrt, ki mora natančno določiti predele, kjer se naj ne ukrepa, kjer je ukrepanje treba zaradi izboljšanja varovalne vloge in predele, kjer je smiselno in dopustno ukrepanje v smislu lesnoproizvodne funkcije.

Varstvo posebnih habitatov; ekocelic brez ukrepanja je nad 60 % površine RGR.

Ukrepi

Posek naj bo realiziran na dostopnih predelih ali za uveljavljanje zaščitne funkcije ob javnih cestah.

Preglednica 133. /D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	6,8	93,2	100,0
- ciljno %	6,9	93,7	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	11,6	158,2	169,8
- ciljna (m ³ /ha)	13	192	205
Prirastek (m ³ /ha)	0,22	4,08	4,30
Možni posek (m ³ /ha)	1,2	6,4	7,6
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,13	0,64	0,77
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	11,0	4,0	4,5
Intenziteta m. p. prirastek (%)	58,2	15,7	17,9
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 134. /MPVP: Možni posek po vrstah poseka

	Vrste poseka							Posek skupaj	% od LZ	% od P
	Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.				
	Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne							
Iglavci	m ³	329	138	3	0	0	30	500	11,0	57,9
	%	65,8	27,6	0,7	0	0,0	5,9	100,0		
Listavci	m ³	1.567	269	653	0	0	12	2.500	4,0	15,7
	%	62,7	10,8	26,1	0	0,0	0,5	100,0		
Skupaj	m³	1.895	407	656	0	0	42	3.000	4,5	17,9
	%	63,2	13,6	21,9	0	0,0	1,4	100,0		

Preglednica 135. /NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Naravni razvoj biotopov	ha	233,38	233,38

9.2.7 Rastiščnogojitveni razred: Gozdni rezervati - 09000

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

V RGR 9000 je z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom zavarovan gozdni rezervat z blažjim varstvenim režimom Lipje (št. 0615). Površina gozdnega rezervata Lipje je 2,43 ha, vsi gozdovi so v zasebni lasti.

Na 1. stopnji poudarjenosti so poudarjene: funkcija varovanja naravnih vrednot, funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti in raziskovalna funkcija.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 136. /D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa
8310	Jame, ki niso odprte za javnost
9180*	Javorovi gozdovi (Tilio-Acerion) v grapah in na pobočnih gruščih

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

STANJE GOZDOV

Gozdni rezervat Lipje obsega 2,43 ha zanimivih vitalnih jelovih gozdov na nizki nadmorski višini in karbonatni matični podlagi v odseku 103c. Iz gospodarjenja je bil izločen leta 1976, zavarovan je z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom. [3]

V letu 2011 je Alen Vajdetič izdelal diplomsko nalogo o gozdnem rezervatu Lipje.

a) Rastišče

Gozdni rezervat leži na rastišču dinarskega jelovega bukovja s srobotom.

Preglednica 137. /D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delez (%)
64130	Dinarsko jelovo bukovje s srobotom	11	2,43	100,0
	Skupaj	11,00	2,43	100,0

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Gre za jelov sestoj s posamično primesjo smreke v fazi debeljaka.

Lesna zaloga in prirastek

Lesna zaloga gozdnega rezervata Lipje je določena z okularno oceno, ki je povzeta po polni premerbi v okviru raziskav za diplomsko nalogo. V rezervatu je postavljena tudi ena stalna vzorčna ploskev, ki smo jo upoštevali pri izračunu lesne zaloge

Letni prirastek je zaradi visoke lesne zaloge velik, kar 19,63 m³/ha, prirastni nizi so povzeti po RGR 1181.

Preglednica 138. /D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	1,7	5,0	10,1	48,3	34,9	760,5	99,0	19,40	98,8
Listavci	44,8	18,4	18,4	18,4	0,0	7,8	1,0	0,23	1,2
Skupaj	2,2	5,2	10,2	47,9	34,5	768,3	100,0	19,63	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V drevesni sestavi močno prevladuje jelka, smreka je primešana posamič in domnevno umetno vnesena. Od listavcev je prisoten samo beli gaber.

Preglednica 139. /D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	142,4	618,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,8	0,0
	%	18,5	80,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0

Ohranjenost gozdov

Gozdovi gozdnega rezervata so ohranjeni.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Sestoji so v fazi debeljaka, nenegovani, tesnega sklepa in nepomplajeni.

Preglednica 140. /ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Debeljak	2,43					0,0	0,0	100,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	2,43												

Odmrlo drevje

Delež odmrlega drevja v lesni zalogi je pričakovano velik – 16 %, absolutna količina je 124,8 m³/ha. Velik delež (28,0 %) je tudi stoječega drevja nad 50 cm premera.

Preglednica 141. /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	60,0	0,0	60,0	0,0	0,0	0,0	60,0	0,0	60,0	22,2
30 - 49 cm	20,0	0,0	20,0	0,0	0,0	0,0	20,0	0,0	20,0	34,6
50 in več cm	20,0	0,0	20,0	0,0	0,0	0,0	20,0	0,0	20,0	68,0
Skupaj	100,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	100,0	124,8

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV**Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Lesna zaloga se precej razlikuje po desetletjih, kar pripisujemo različnim metodam izmere zaloge.

Preglednica 142. /GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1993	2,38	373,9	5,0	379,0	9,20	0,17	9,37	0,00	0,00	0,00
2003	2,43	819,8	0,0	819,8	15,69	0,00	15,69	0,00	0,00	0,00
2014	2,43	762,1	7,8	770,0	24,09	0,11	24,20	0,00	0,00	0,00
2024	2,43	760,5	7,8	768,3	19,40	0,23	19,63	0,00	0,00	0,00

Drevesna sestava

Drevesna sestava se iz desetletja v desetletje bistveno ne spreminja..

Preglednica 143. /D-GFR2: Razvoj g. fondov v pogledu sestave dr. vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1993	23,1	75,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,3	0,0
2003	10,0	90,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2014	20,0	79,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0
2024	18,5	80,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Cilj: Gozdni rezervat Lipje prepustiti samodejnim naravnim procesom.

Usmeritve: V rezervat se ne posega in ne spreminja obstoječega stanja, poseganje v matično podlago, vode, tla, vegetacijo in živalski svet ni dovoljeno. V rezervatu niso dovoljena: gradbena dela, sečnja in spravilo lesa, lomljenje ali poškodovanje drevja in grmovja, nabiranje rastlin, živali, gliv in plodov, lov in ribolov ter vodenje domačih živali, onesnaževanje in povzročanje hrupa, kurjenje in bivakiranje. Dovolj se raziskovalno dejavnost. Obisk rezervatov je dovoljen le po označenih poteh, ob katerih je dovoljen posek nevarnega drevja, ki se ne odpelje iz gozda, temveč prepusti naravnemu razvoju v rezervatu. Meja gozdnega rezervata mora biti na terenu vidno označena z dvojno polno črto modre barve na robnih drevesih v smeri gozdnega rezervata. GR Lipje je dovoljeno opremiti z označevalnimi in informativnimi tablam.

10 Literatura

- [1] Statistični urad Republike Slovenije (SURS). 2023. SI_STAT podatkovni portal. https://pxweb.stat.si/SiStatDb/pxweb/sl/10_Dem_soc/ (25. 2. 2023).
- [2] Gozdnogospodarski načrt za Gozdnogospodarsko območje Kočevje 2021-2030. 2021. Zavod za gozdove Slovenije.
- [3] Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom. 2005. Ur. l. RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15, 191/20.
- [4] Gozdnogospodarski načrt za Gozdnogospodarsko enoto Poljanska dolina 2014-2023. 2014. Zavod za gozdove Slovenije, OE Kočevje.
- [5] Naravovarstvene smernice za Gozdnogospodarski načrt GGE Poljanska dolina (2024-2033), ZRSVN OE Ljubljana, Ljubljana, december 2023.
- [6] Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za varstvo KD za načrtovanje GGN GGE Poljanska dolina, ZVKD, Služba za kulturno dediščino, OE Ljubljana, Ljubljana, januar 2024.
- [7] Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov. 2020. MOP, Direkcija RS za vode. https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavi/DRSV/Dokumenti/Navodila_Smernice/Usmeritve-za-pripravo-GGN-dopolnitev-februar-2020.pdf/.
- [8] Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. 2010. Ur. l. RS, št. 91/10, 200/20.
- [9] Gozdnogospodarski načrt za Gozdnogospodarsko enoto Poljanska dolina 1994-2003. 1994. GG Kočevje.
- [10] Gozdnogospodarski načrt za Gozdnogospodarsko enoto Poljanska dolina 2003-2012. 2004. Zavod za gozdove Slovenije, OE Kočevje.
- [12] Resolucija o nacionalnem gozdnem programu. 2007. Ur. l. RS, št. 111/2007.
- [13] Zakon o vodah (ZV-1). 2002. Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 - ZZdl-A, 41/04 - ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20 in 35/23 - odl. US.
- [14] Uredba o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja. 2008. Ur. l. RS, št. 89/08, 49/20.
- [15] Okoljsko poročilo za 14 območnih gozdnogospodarskih načrtov za obdobje 2021–2030. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije, Zavita d.o.o..
- [16] Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda. 2018. Ur. l. RS, št. 58/18.
- [17] Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja. 2004. Ur. l. RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16.
- [18] Pravilnik o gozdnih prometnicah. 2009. Ur. l. RS, št. 4/09.

- [19] Zakon o varstvu kulturne dediščine (ZVKD-1). 2008. Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 - ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16 in 21/18 - ZNOrg.
- [20] Usmeritve za funkcije gozda. Interno gradivo. 2021. Ljubljana. Zavod za gozdove Slovenije.
- [21] Usmeritve za gospodarjenje in načrtovanje ukrepov za varovalno in zaščitno funkcijo gozdov. 2021. Ljubljana. Zavod za gozdove Slovenije.
- [22] Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest. 1994. Ur. l. RS, št. 38/94, 20/95, 42/98, 12/99, 25/02, 35/03, 31/05, 9/06, 32/07, 36/09, 103/10, 35/12, 101/13 – ZDavNepr, 22/14 – odl. US in 42/15...
- [23] Zakon o gozdovih (ZG). 1993. Ur. l. RS, št. 30/93, 13/98 - odl. US, 56/99 - ZON, 67/02, 110/02 ZG-1, 115/06, 110/07, 8/10 - ZSKS-B, 106/10, 63/2013, 101/13 - ZdavNepr, 17/14, 24/15, 9/16 - ZGGLRS, 77/16.
- [24] Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja. 2004. Ur. l. RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16..
- [25] Bončina A., Rozman A., Dakskobler I., Klopčič M., Babij V., Poljanec A. 2021. Ljubljana. Gozdni rastiščni tipi Slovenije. Biotehniška fakulteta Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, Zavod za gozdove Slovenije: 575 str.
- [27] Kadunc A., Poljanec A., Dakskobler I., Rozman A. in Bončina A. 2013. Ugotavljanje proizvodne sposobnosti gozdnih rastišč v Sloveniji : poročilo o realizaciji projekta. Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire.
- [28] Marušič J., Jančič M., Bartol B., Prem M. 1998. Ljubljana. Regionalna razdelitev krajinskih tipov v Sloveniji. Ministrstvo za okolje in prostor, Urad RS za prostorsko planiranje: 117 str.
- [29] Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. 2010. Ur. l. RS, št. 91/10, 200/20.
- [30] Pravilnik o varstvu gozdov. 2009. Ur. l. RS, št. 114/09 in 31/16.
- [31] Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20.
- [32] Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 - uradno prečiščeno besedilo, 49/06 - ZMetD, 66/06 - odl. US, 33/07 - ZPNačrt, 57/08 - ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 - ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 - GZ, 21/18 - ZNOrg, 84/18.
- [33] Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 - uradno prečiščeno besedilo, 61/06 - ZDru-1, 8/10 - ZSKZ-B, 46/14, 21/18 - ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – Zdeb, 105/22 – ZZNŠPP in 18/23 – ZDU-10.
- [34] - Zakon o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 - odl. US, 17/08, 46/14 - ZON-C, 31/18, 65/20 in 97/20 - popr., 44/22 in 158/22).
- [36] Odlok o varstvenih pasovih vodnih virov in ukrepih za zavarovanje voda. Ur. l. RS, št. 40/1989, 53/1993 in 99/1999.

11 Načrt so izdelali

Terenska dela z zbiranjem podatkov (opisi sestojev, meritve na stalnih vzorčnih ploskvah, preverbe, ostale meritve) so bila opravljena v letu 2023.

Pri delu so sodelovali:

Opisi sestojev: mag. Tomaž Devjak, univ. dipl. inž. gozd.
Andrej Vertelj, mag. inž. gozd.
Svit Brudar, mag. inž. gozd.
Zoran Bitorajc, univ. dipl. inž. gozd.

Stalne vzorčne ploskve: Jernej Đenadić, dipl. inž. gozd.

Geodetska dela in priprava kart: Jernej Đenadić, dipl. inž. gozd
Zoran Bitorajc, univ. dipl. inž. gozd.

Obdelava podatkov: Zoran Bitorajc, univ. dipl. inž. gozd.

Pregled načrtovanih ukrepov: David Šterbenc, dipl. inž. gozd.

Tekstni del so sestavili: Zoran Bitorajc, Miran Bartol (poglavja v zvezi z lovstvom, lovnogospodarsko funkcijo in živalskim svetom), mag. Bojan Kocjan (poglavja v zvezi z gozdnimi prometnicami).

Nosilec izdelave načrta

Zoran Bitorajc, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja odseka za načrtovanje razvoja gozdov
mag. Tomaž Devjak, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja ZGS OE Kočevje
Tina Kotnik, univ. dipl. inž. gozd.

direktor ZGS

Gregor Danev, univ. dipl. inž. gozd.

Kočevje, 4.4.2024

12 Priloge

12.1 Preglednice v prilogah

12.1.1 Podrobne naravovarstvene smernice

Preglednica 144. Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	STATUS	ZVRST	KONKRETNE USMERITVE	VARSTVENE	Stopnja poudarjenosti*	
							NV	BR
138V	Kolpa	Mejna reka in glavni belokranjski odvodnik	NVDP	HIDR, (ZOO)	V neposredni bližini Kolpe (25 m) naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti). Sečni ostanki naj se ne odlagajo v strugo vodotoka. Vodotoka naj se ne onesnažuje. Uporablja naj se biološko razgradljiva olja. V 10 metrskem pasu ob vodotoku naj se sečnja izvaja tako, da se na pretežnem delu vodotoka zagotavlja strnjen sklep krošenj. Izvaja naj se le sečnja posameznih, poškodovanih in proti vodotoku nagnjenih dreves ter debelejših dreves na brežinah vodotoka. Kupov sečnih ostankov naj se ne zлага v pasu 5 m od vrha brežine vodotoka. V pasu 5 m od vrha brežine vodotoka naj se ne skladišči lesa. V pasu 15 metrov od vodotokov naj se ne izvaja krčitev gozda.	2	/	
1331	Lipje Poljanski dolini	Gozdni rezervat v Poljanah, severovzhodno od Predgrada nad dolino Kolpe	NVLP	EKOS	Sestoj naj se prepušča naravnemu razvoju.	1	1	
1967	Veliki Zjut nahajališče širokolistne lobodike	Nahajališče širokolistne lobodike (Ruscus hypoglossum) v vrtačastem vhodu v brezno na Spodnji Loški gori nad Kolpo	NVDP	BOT	Ohranja naj se status ekocelice brez ukrepanja.	2	1	
2792	Vršič rastišče tise	Nahajališče tise na območju vrha Vršič, zahodno od Predgrada	NVLP	BOT	S posekom konkurentov naj se sprostijo tise. Ohranja in vzdržuje naj se postavljeno žičnato ograjo.	2	1	
4396V	Kolpa soteska	Soteska Kolpe med Žago in Dolom	NVDP	GEOMORF, HIDR	Gradnja in priprava novih gozdnih prometnic naj poteka v sodelovanju z ZRSVN. Nove gozdne prometnice naj se načrtuje in gradi upoštevajoč relief območja – vzporedno s plastnicami. Ob rekonstrukciji obstoječih gozdnih prometnic in gradnji novih naj se na strmih območjih prepreči valjenje materiala po pobočju.	2	/	
7614	Dolski potok	Zatrejna dolina levega pritoka Kolpe s kraškimi izviri pri Dolu	NVLP	HIDR	V neposredni bližini vodotoka 5 m naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti). Spravilo lesa naj se ne izvaja po vodotoku.	2	/	

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	STATUS	ZVRST	KONKRETNE USMERITVE	VARSTVENE		Stopnja poudarjenosti*
						NV	BR	
					Sečni ostanki naj se ne odlagajo v strugo oz. neposredno na brežine potoka.			
7615	Spodnji Log - izvir in mlaka	Izvir z zajetjem in mlaka jugovzhodno od vasi Spodnji Log	NVLP	HIDR, EKOS	<p>Ohranja naj se avtohtona, rastišču primerna grmovna in drevesna vegetacija.</p> <p>Opomba: NV je izven gozdnega prostora. Predlagamo, da se usmeritve za NV navedejo v poglavje 7 Usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij.</p>	2		2

Preglednica 145. Pregled jam in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	STOPNJA POUДАРJE NOSTI*	REŽIM VSTOPA	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
41263	Andrejčkov štibec	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	<p>Upošteva naj se varstveni režim v jami naveden v 18. členu Zakona o varstvu podzemnih jam. Na vplivnem območju jame (na površju nad znanimi rovi jame) naj se upošteva naslednje usmeritve:</p> <p>Izjava se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote. Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča.</p> <p>Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode.</p> <p>Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.</p> <p>Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.</p>
41264	Jama v gozdu Graščica	Vodoravna jama	2	3	
41841	Brezno pri Knejcah	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
42284	Ozko brezno v Graščici	Brezno	2	3	
42285	Brllog v Graščici	Vodoravna jama	2	3	
42286	Veliki zjot	Brezno	2	3	
42287	Brezno pri Velikem zjotu	Brezno	/	3	
42288	Lisičina v Graščici	Spodmol, kevdrč	2	3	
42289	Spodmol v Graščici	Vodoravna jama	2	3	
42290	Spodmol na drugi serpentini	Spodmol, kevdrč	2	3	
42291	Mali zjot	Brezno	2	3	
42292	Brezno zahodno od koč v Graščici	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
42866	Jesenovka	Brezno	2	3	
42867	Jama pri Jezerih	Spodmol, kevdrč	2	3	
42868	Jama na Stuberici	Brezno	2	3	
42869	Brezno 1 zahodno od Zagozdca	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
42870	Brezno 2 zahodno od Zagozdca	Brezno	2	3	
43156	Brllog pod potjo	Spodmol, kevdrč	2	3	
43157	Gola jama	Brezno	2	3	
43160	Brezno Babin hrib	Jama/brezno	2	3	
43448	Brllog v Gozdacu	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
43449	Wandloch	Vodoravna jama	2	3	
43450	Pakl	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	STOPNJA POUDARJE NOSTI*	REŽIM VSTOPA	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
43859	Mačkovo brezno	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
43860	Brezno pod lipo	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
44910	Brezno na križišču	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
44911	Ravbarjeva jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
46426	Brezno pri Škrbanovi koči	Brezno	2	3	
48758	Jama na Graščici	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
48964	Brezno v vlaki na Graščici	Brezno	2	3	
49167	Gladka štirna	Brezno	2	3	
49168	Spodnja Podcestnica	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
49169	Zgornja Podcestnica	Brezno	2	3	
49170	Stropnica	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
49171	Nadstropnica	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
49172	Brezno Krokcar	Brezno	2	3	
49270	Vražji kamen 7	Brezno	2	3	
49271	Vražji kamen 8	Brezno	2	3	
49309	Obcestnica pod Židovcem	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
49313	Spodmol pod Čaganko	Spodmol, kevdrc	2	3	
49314	Mala Stropnica	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
49316	Brezno v Zadrškem kalu	Brezno	2	3	
49317	Brezno pod Vrščem	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
49444	Jama pri Čaganki	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
49445	Mala Čaganka	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
49446	Ajdovka na Židovcu	Brezno	2	3	
49454	Kovačnica	Brezno	2	3	
49500	Čaganka	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	2	
49716	Šiman 1	Brezno	2	3	
49717	Šiman 2	Brezno	2	3	
49718	Šiman 3	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
49719	Brezno na Ognjilu	Brezno	2	3	
49720	Ognjilo 2	Brezno	2	3	

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	STOPNJA POUDARJE NOSTI*	REŽIM VSTOPA	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
49721	Ognjilo 3	Brezno	2	3	
49722	Ognjilo 4	Brezno	2	3	
49723	Brezno v steljah	Brezno	2	3	
49724	Šumeča polšna	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
49725	Stankov brezen	Brezno	2	3	
49726	Kavrnovo brezno	Brezno	2	3	
49727	Brezno pod košenico	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
49728	Bobijeva jama	Brezno	2	3	
49729	Frutabela	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
49730	Bukovščev brlog	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
49731	Tabor Čaganka 1	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
49732	Tabor Čaganka 2	Brezno	2	3	
49733	Odpisana jama	Brezno	2	3	
49734	Brezno pod Bučjo glavico	Brezno	2	3	
49735	Brezno pod piramido	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
49736	Padalčeva jama	Vodoravna jama	2	3	
49970	Okrožnik 1	Brezno	2	3	
49971	Okrožnik 2	Brezno	2	3	
49981	Vražji kamen 11	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
49985	Babin kamen 1	Brezno	2	3	
49986	Ognjilo 5	Brezno	2	3	
49987	Koreninka	Brezno	2	3	
49988	Brezno v Luščičih	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
49989	Bela glista	Brezno	2	3	
50135	Babin kamen 3	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
50136	Brezno pri poseki	Brezno	2	3	
50163	Babin kamen 2	Brezno	2	3	
50366	Ris 1	Brezno	2	3	
50368	Ris 3	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
50369	Ris 4	Brezno	2	3	
50488	Jelenček Niko	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
50489	Spregledano brezno	Brezno	2	3	
50490	Vodoravna jama na Židovcu	Vodoravna jama	2	2	
50491	Zadrški kal 2	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	STOPNJA POUDARJE NOSTI*	REŽIM VSTOPA	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
50494	Brezno pod Žeželjcem	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
50497	Izvir Dolskega potoka	Jama občasni izvir ob stalnem toku	2	3	
50580	Ris 5	Brezno	2	3	
50582	Spodnji Log 1	Brezno	2	3	
50694	Brezno pri luži	Brezno	2	3	
50695	Prelom pod Židovcem	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
50696	Brezno pri Čaganki	Brezno	2	3	
50697	Babin kamen 4	Brezno	2	3	
50698	Jama pod Babnim kamnom	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
50782	Slonji rilec	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
50785	Babin kamen 7	Brezno	2	3	
50786	Kapetanjka	Brezno	2	3	
50787	Akustično brezno	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
50788	Jubilejno brezno	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
50837	Brezno 1 pri katedrali	Brezno	2	3	
50838	Brezno 2 pri katedrali	Brezno	2	3	
50839	Dvojna katedrala	Brezno	2	3	
50840	Divje mačke 1	Brezno	2	3	
50841	Divje mačke 2	Brezno	2	3	
50842	Rupa pri bivak placu	Brezno	2	3	
50844	Vražji kamen 14	Brezno	2	3	
50845	Vražji kamen 15	Brezno	2	3	
50846	Vražji kamen 16	Brezno	2	3	
50847	Suhi gaber	Poševno ali stopnjasto brezno	2	2	
50848	Mala jazbina	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
50849	Pod Kapetanjko 1	Brezno	2	3	
50850	Pod Kapetanjko 2	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
50851	Pod Kapetanjko 3	Brezno	2	3	
50947	Brezno pod Spodnjim Logom	Brezno	2	3	
50956	Jama pod Žeželjcem	Vodoravna jama	2	3	
50957	V Glaju	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
50958	Nad Glajem 1	Brezno	2	3	
50959	Nad Glajem 2	Brezno	2	3	
50960	Kozlovo brezno 1	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
50966	Pod Kapetanjko 4	Brezno	2	3	
51166	BV brezno	Brezno	2	3	
51287	Babin kamen 8	Brezno	2	3	
51291	Brezno 2 pod piramido	Brezno	2	2	

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	STOPNJA POUDARJE NOSTI*	REŽIM VSTOPA	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
51292	Brezno 2 pod Žeželjcem	Brezno	2	3	
51293	Brezno 3 pod piramido	Brezno	2	3	
51295	Brezno nad Šišjemi košenicami	Brezno	2	3	
51298	Brllog pod Židovcem	Vodoravna jama	2	3	
51312	Mraznica	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
51423	Jama pod Vršičem	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
51425	Kavčevka	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
51575	Brezno 2 nad Šišjimi košenicami	Brezno	2	3	
51585	Francoska jama nad Dolom	Brezno	2	3	
51603	Odvodnica	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
51737	Lipje 1	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
51759	Rupa 2 pri bivak placu	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
52610	Brezno pri studencih	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
52644	Brezno za Horvatinovo domačijo	Brezno	2	3	
52670	Jama na Kozicah	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
52675	Rov pod sfingo	Vodoravna jama	2	3	
52972	Kotel pri Kraljih	Brezno	2	3	
52988	Jama pri bajti	Brezno	2	3	
53008	Pleše 1	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
53009	Pleše 2	Brezno	2	3	
53027	Brezno na Lazarski gori	Brezno	2	3	
53043	Kapniško brezno v Graščici	Brezno	2	3	
53044	Kevder pri Jelenji vasi	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
53047	Razpoka v Graščici	Brezno	2	3	
53050	Šahovo brezno	Brezno	2	3	
53051	Šiman 4	Brezno	2	3	
53127	Spodmol na Kozicah	Spodmol, kevdrč	2	3	
53199	Brezno v Gozdacu	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	STOPNJA POUDARJE NOSTI*	REŽIM VSTOPA	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
53202	Jama na graščiški Steljnici	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
53219	Okrožnik 3	Brezno	2	3	
53220	Podgraščica 1	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
53221	Podgraščica 2	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
53222	Podgraščica 3	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
53223	Podgraščica 4	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
53224	Podgraščica 5	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
53225	Podgraščica 6	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
53515	Okrožnik 6	Brezno	2	3	
53703	Zadrški kal 7	Brezno	2	3	
53704	Zadrški kal 8	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
53706	Zadrški kal 10	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
53711	Brezno pod Bučjo glavico 2	Brezno	2	3	
53799	Kevderc na Graščici	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
53811	Lipje 4	Brezno	2	3	
53816	Malo brezno na Kozicah	Brezno	2	3	
53936	Pod Kapetanjko 6	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
54206	Babin kamen 9	Brezno	2	3	
54207	Babin kamen 10	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
54208	Babin kamen 11	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
54218	Brezno 3 nad Šišjimi košenicami	Brezno	2	3	
54221	Brezno 4 nad Šišjimi košenicami	Brezno	2	3	
54222	Brezno 5 nad Šišjimi košenicami	Brezno	2	3	
54228	Brezno pod Cerovcem	Brezno	2	3	
54245	Jama pri Kozlovem zdencu	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
54266	Pajkov dom	Brezno	2	3	
54433	Brezno 4 pod piramido	Brezno	2	3	

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	STOPNJA POUDARJE NOSTI*	REŽIM VSTOPA	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
54486	Brezno ob vlaki pri Čaganki	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	

Opombe:

Številka režima vstopa pomeni: 3 – odprta jama s prostim vstopom, 2 – odprta jama z nadzorovanim vstopom.

Izven gozdnega prostora se nahajajo NV z naslednjimi identifikacijskimi številkami (presoja je izdelana na osnovi stare gozdne maske): 42287, 42869, 43860 in 46426.

Preglednica 146. Pregled ekološko pomembnih območij in pripadajočih varstvenih usmeritev

KODA	IME	OPIS	VARSTVENE USMERITVE
31100	Kočevsko	Dinarski kraški svet na jugovzhodu Slovenije, pokrit pretežno z ilirskim jelovo bukovim ter bukovim gozdom, je del največjega strnjene kompleksa gozdov v Sloveniji.	Upoštevajo naj se usmeritve podane v poglavju 4.2.1 pri posebnih varstvenih območjih (Natura 2000) za celoten gozdni prostor ter vse upravljavske cone.
80000	Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri	Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri rjavega medveda, volka in risa obsega Trnovski gozd, Nanos, Hrušico, Javornike, Snežnik in Kočevsko, ki tvorijo največje sklenjeno območje gozda pri nas.	Smiselno naj se upoštevajo usmeritve podane v poglavju 4.2.1 pri posebnih varstvenih območjih.

Preglednica 147. Pregled območij Natura 2K in evr. pom. vrst in hab. tipov, ki se nahajajo znotraj GGE

KODA in IME	status	VRSTE IN HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE POLJANSKA DOLINA
SI3000263 Kočevsko	POO	<p><u>Sesalci:</u> volk (<i>Canis lupus*</i>), rjavi medved (<i>Ursus arctos*</i>), ris (<i>Lynx lynx</i>), vidra (<i>Lutra lutra</i>), širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>), veliki navadni netopir (<i>Myotis bechsteini</i>), navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>), mali podkovernjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>), veliki podkovernjak (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>), južni podkovernjak (<i>Rhinolophus euryale</i>), vejicati netopir (<i>Myotis emarginatus</i>).</p> <p><u>Dvoživka:</u> hribski urh (<i>Bombina variegata</i>), veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>).</p> <p><u>Žuželke:</u> alpski kozliček (<i>Rosalia alpina*</i>), bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>), škrlatni kukuj (<i>Cucujus cinnaberinus</i>), brazdar (<i>Rhysodes sulcatus</i>), črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria*</i>), rogač (<i>Lucanus cervus</i>), gozdni postavnež (<i>Euphydryas maturna</i>), veliki frfotavček (<i>Leptidea morsei</i>), močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>),</p> <p><u>Raki:</u> navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium*</i>).</p>

KODA in IME	status	VRSTE IN HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE POLJANSKA DOLINA
		<p><u>Mahovi:</u> <i>Dicranum viride</i>, <i>Buxbaumia viridis</i>.</p> <p><u>Habitatni tipi:</u> (8310) Jame, ki niso odprte za javnost, (9180*) Javorovi gozdovi (Tilio-Acerion) v grapah in na pobočnih gruščih, (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion)), (91L0) Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (<i>Erythronio-Carpinon</i>).</p>
SI5000013 Kočevsko	POV	<p><u>Ptice:</u> črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>), gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>), koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>), kozača (<i>Strix uralensis</i>), mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>), pivka (<i>Picus canus</i>), sršenar (<i>Pernis apivorus</i>), vijeglavka (<i>Jynx torquilla</i>), belohrbti detel (<i>Dendrocopos leucotos</i>), planinski orel (<i>Aquila chrysaetos</i>), sokol selec (<i>Falco peregrinus</i>), belorepec (<i>Haliaeetus albicilla</i>).</p>

Preglednica 148. Podatki o habitatnih tipih vezanih na gozdne površine znotraj GGE

Habitatni tip	Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone znotraj POO (ha)	Veliko st cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
(8310) Jame, ki niso odprte za javnost	<u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Celotno območje Natura 2000. Biološko pomembna jama je Čaganka (id. NV 49500).	To so jame, vključno s pripadajočimi vodnimi telesi, ki niso odprte za javnost in so življenjski prostor specializiranih ali endemičnih vrst živali. Mednje sodijo različni nevretenčarji, zlasti hrošči, raki in mehkužci, ki imajo praviloma zelo omejeno razširjenost. Jame so prezimovališče in kottišče številnih netopirjev ter življenjski prostor človeške ribice. V Sloveniji jih najdemo v dinarskem svetu.	106.790	4.422	Stopnja ohranjenosti strukture in funkcije HT na območju je povprečna ali zmanjšana. Jame na kraških poljih in kmetijskih zemljiščih so podvržene prekomernemu onesnaženju z dušikom. Lažje dostopne jame so onesnažene z odpadki. (Vir: LIFE Kočevsko).
(9180*) Javorovi gozdovi (Tilio-Acerion) v grapah in na pobočnih gruščih	<u>Upravljalvska cona G – javorovi gozdovi</u> <u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Pretežno severna pobočja hriba Vršič (729 n.v.) in gozd severozahodno od jame Veliki Zjut.	Sem štejemo vse gozdove plemenitih listavcev od okoli 400 do 1200 m nadmorske višine, ki se pojavljajo v obliki otokov znotraj bukovih združb. Poraščajo vlažna in hladna pobočja, skalnate jarke in vrtače, pretežno na karbonatni podlagi. V drevesni plasti prevladujejo gorski javor, veliki jesen in bukev, jelke se pojavljajo le posamič. Habitatni tip se je ohranil zlasti tam, kjer bukev ni konkurenčna. Pojavlja se na manjših površinah raztreseno po vsej Sloveniji. Ogroža ga spreminjanje v smrekove gozdove, ponekod mu pomlajevanje otežuje jelenjad.	506	35 35	Znane so samo posamezne lokacije HT. Zaradi preštevilčene rastlinojede divjadi je problem v pomlajevanju ključnih vrst. (Vir: Popis objedenosti mladja, 2020).
(91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i>)	<u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Najvišje ležeči, pretežno ohranjeni gozdovi v GGE.	Ilirski bukovi gozdovi rastejo na karbonatni podlagi na nadmorski višini 600-1400 m. Sestavlja jih več različnih združb (dinarski podgorski bukovi gozdovi, bukovi gozdovi z	57.322	2.124	Zaradi preštevilčne divjadi je še vedno problem v objedenosti iglavcev in listavcev.

Habitatni tip	Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone znotraj POO (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
(Aremonio-Fagion))		jelko, visokogorski bukovi gozdovi), zanje je značilna večja vrstna pestrost kot za ostale bukove gozdove. V Sloveniji so najbolj ohranjeni v dinarskem svetu, pojavljajo pa se tudi v Alpah in ponekod v vzhodni Sloveniji (Orlica, Bohor, Kum, Boč, Donačka gora). V preteklosti jih je ponekod ogrožalo panjevsko gospodarjenje, steljarjenje in gozdna paša, sedaj pa mestoma pospeševanje smreke in oteženo pomlajevanje zaradi objedanja.			Pomlajevanje jelke in njeno prehajanje v višje višinske razrede je oteženo. V višjih višinskih razredih se nahaja pretežno bukovo mladje. (Vir: Popis objedenosti mladja, 2020).
(91L0) Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (Erythronio-Carpinion)	<u>Upravljalvska cona H - ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi</u> <u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Del odsekov 45, 47, 48 in 84.	Semkaj štejemo tako nižinske poplavne hrastovo-belogabrove gozdove kot tudi hrastovo-belogabrove gozdove gričevnatega sveta. Prvi rastejo v nižinah na občasno poplavljenih rastiščih, nivo podtalne vode je visok. Med drevesnimi vrstami najdemo dob, beli gaber in črno jelšo. Zaradi melioracij, urbanizacije, krčitve za kmetijske namene in drobljenja so zelo ogroženi. Drugi se pojavljajo na gričevjih na bolj suhih tleh, ravno tako pa jih gradita beli gaber in ena vrsta hrasta, v tem primeru graden. Tudi ti so že v veliki meri spremenjeni (npr. izkrčeni za kmetijsko rabo).	365	94 94	Številni sestoji so zaradi dolgotrajne kmetijske rabe degradirani. Veliko sestojev ima povečan delež smreke.

Preglednica 149. Podatki o kvalifikacijskih vrstah vezanih na gozdne površine znotraj GGE

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
volk (<i>Canis lupus</i> *)	<u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Višji gozdnati predeli, z izjemo Poljanske doline.	Podnevi se zadržujejo v skrivališčih v gosti podrasti ali na nepristopnih krajih. Prehranjuje se zlasti s srnjadjo, jelenjadjo in divjimi svinjami. Ujame predvsem živali, ki so v slabi telesni kondiciji, zato je pomemben selektor. Je zelo prilagodljiv, omejuje ga le človekova dejavnost (velika gostota naselij in prometnic). Za preživetje vrste je pomembna povezanost populacij s koridorji.	86.239	2.843	Vrsta je pogosta, odlično ohranjena, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.
rjavi medved (<i>Ursus arctos</i> *)	<u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Višji gozdnati predeli, z izjemo Poljanske doline.	Pri nas živi v bukovo-jelovih gozdovih dinarskega visokega krasa. Zaradi velikosti telesa in pretežno rastlinske prehrane, ki ni energetske bogata, mora medved pojesti veliko količino hrane, kar pomeni, da potrebuje veliko časa, da jo najde. Pri tem prehodi velike razdalje ter se seli. Zimo prespi, vendar to ni pravo zimsko spanje. Brlog, ki ne sme biti izpostavljen motnjam, je ključnega pomena za izbiro življenjskega prostora. To	86.239	2.843	Vrsta je pogosta, odlično ohranjena, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.

Priloge

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
		še posebej velja za samice, ki pozimi v njih kotijo mladiče. Pomembni so tudi mladi stadiji gozda, kjer uspevajo plodnosne vrste. Na izbiro življenjski prostora močno vpliva človek.			
navadni ris (<i>Lynx lynx</i>)	SI3000263 Kočevsko: Višji gozdnati predeli, z izjemo Poljanske doline.	Gozd, v katerem živi, je lahko prekinjen s kmetijskimi površinami. Za preživetje so ključni zadostna količina plena ter strpnost s strani ljudi. Na območjih, kjer je delež manjših parkljarjev majhen, je njegov glavni tekmeč volk. Za njegovo ohranitev je nujna vzpostavitev povezave med izoliranimi populacijami v Evropi.	86.239	2.843	Neugodno.
vidra (<i>Lutra lutra</i>)	Upravljalvska cona E - območje navadnega koščaka SI3000263 Kočevsko: Reka Kolpa.	Večino časa preživijo v vodi, vendar se prav tako znajdejo na kopnem. Hrani se z raki, ribami, dvoživkami, polži, žuželkami, obvodnimi ptiči in majhnimi sesalci. Potrebuje razčlenjene brežine s številnimi mrtvimi rokavi, zalivi, polotoki, tolmoni, sipinami. Del obrežja mora imeti sklenjeno vegetacijo (grmovje, drevje) ki služi kot prostor za počitek in razmnoževanje. Kmetijska raba zemlje ob reki ne sme biti intenzivna.	558	18 28	Vrsta je pogosta, stopnja ohranjenosti vrste na območju je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.
širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>)	SI3000263 Kočevsko: Pretežno celoten gozdni prostor znotraj Natura 2000 območja je prehranjevalni habitat.	Prebivalec gozdnatih območij. Zimska zatočišča: pogosto jame z nizkimi temperaturami do 5°C in visoko zračno vlago. Poletna zatočišča: drevesne dupline, stavbe, jame, ki jih dnevno menja. Območje dejavnosti: do 10 km od zatočišča. Prehranjevalni habitat: zreli listopadi gozd, gozdni rob. Glavni vzrok ogroženosti je zatiranje žuželk v kmetijstvu in gozdarstvu, izguba zatočišč (dupline), pa tudi raba zaščitnih sredstev za les na podstrešjih.	99.530	3.829	Vrsta je stalno prisotna, ohranjenost vrste je odlična, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.
veliki navadni netopir (<i>Myotis bechsteinii</i>)	SI3000263 Kočevsko: Pretežno celoten gozdni prostor znotraj Natura 2000 območja je prehranjevalni habitat.	Prebivalec velikih območij listnatih gozdov, predvsem ohranjeni dinarski jelovo-bukovi gozdovi, največkrat na nadmorski višini 300-900 m. Zatočišča: drevesna dupla, kotišča. Prehranjevalni habitat: strukturno bogati bukovi in hrastovi gozdovi, z velikim deležem zrelih sestojev, razvita grmovna plast. Hrana: nočni metulji, košeninarji, hrošči.	99.530	3.829	Vrsta je stalno prisotna, ohranjenost vrste je odlična, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.
navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>)	SI3000263 Kočevsko: Pretežno celoten gozdni prostor znotraj Natura 2000 območja je	Živi v odprtih in svetlih listopadnih gozdovih do 1200 m visoko. Poleti in pozimi si najde zatočišče v jamah in stavbah. Za prezimovanje potrebuje visoko zračno vlago. Lovi predvsem velike žuželke na košenih	80.724	4.422	Vrsta je stalno prisotna, ohranjenost vrste je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
	prehranjevalni habitat.	travnikih, v sadovnjakih in gozdovih brez podrasti. Občasno se seli na razdalje večje od 100 km. Ogroža ga predvsem izguba življenjskega prostora ter neustrezne prenove zgradb in preprečevanje dostopa v zatočišča (jame in drugi podzemni habitati, cerkvena podstrešja, zvoniki, podstrehe drugih objektov).			
mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	<u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Cerkev Blažene Device Marije v naselju Zagozdac, cerkev Žalostne Matere božje v naselju Čeplje, jame Andrejčkov štibelec (id. št. NV 41263), Wandloch (id. št. NV 43449), Brlog v Graščici (id. št. 42310) so najdišča. Pretežno celoten gozd je prehranjevalni habitat.	Živi v toplih zavetnih dolinah z listopadnim drevjem in grmičevjem, najbolj mu ustrezajo zakrasela območja s kraškimi jamami. Prehranjuje se z žuželkami, med katerimi prevladujejo nočni metulji, mrežekrilci in mladoletnice.	104.471	4.199	Vrsta je stalno prisotna, ohranjenost vrste je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.
veliki podkovnjak (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>)	<u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Jami Čaganka (id. NV 49500) in Wandloch (id. št. NV 43449) sta najdišče vrste. Pretežno celoten gozd je prehranjevalni habitat.	Živi v toplih gozdovih na zakraseli podlagi, s številnimi jamami in bližino vode. Je izrazito jamska vrsta - v jame se zateka tako v času zimskega spanja kot poleti, ko tam preživi dan. Poleti ga najdemo tudi na podstrešjih. Prehranjuje se z žuželkami, med katerimi prevladujejo hrošči in nočni metulji. Glavni vzrok ogroženosti je zatiranje žuželk v kmetijstvu in gozdarstvu ter vznemirjanje na zatočiščih in kotiščih (od vandalizma, motenj, do neustreznih prenov zgradb).	104.435	4.195	Vrsta je stalno prisotna, ohranjenost vrste na območju je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.
južni podkovnjak (<i>Rhinolophus euryale</i>)	<u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Pretežno celoten gozd je prehranjevalni habitat.	Živi na toplih južnih pobočjih in v dolinah z listnatimi gozdovi ter na kmetijskih območjih. Potrebuje bližino vode in jame z različnim temperaturnim režimom, kjer tudi prezimuje. Poleti se čez dan zateka v toplejše dele jam ali v podstrešja stavb. Glavni vzrok ogroženosti je uporaba pesticidov pri zatiranju žuželk ter vznemirjanje na zatočiščih in kotiščih (osvetljevanje delov jam,	104.435	4.195	Vrsta je stalno prisotna, ohranjenost vrste na območju je odlična, populacija ni izolirana, ampak je ob meji območja razširjenosti.

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
		motnje s strani obiskovalcev, vandalizem in neustrezne prenove zgradb). Preprečevanje dostopa v zatočišča (jame in drugi podzemni habitati, cerkvena podstrešja, zvoniki, podstrehe drugih objektov).			
vejicati netopir (<i>Myotis emarginatus</i>)	SI3000263 Kočevsko: Pretežno celoten gozd je prehranjevalni habitat.	Živi v toplih gozdnatih ali grmiščnih predelih, najraje na apnenčasti podlagi v bližini vode. Prezimuje v jamah z visoko zračno vlago, poleti pa se preko dneva zateče tudi na podstrešja stavb. Kotišča so na severu območja razširjenosti na toplih podstrešjih in v zvonikih, na jugu pa tudi v podzemskih jamah. Prehranjuje se s pajkovci in žuželkami, ki jih pobere z listov, vejic in s tal, lovi pa tudi leteče žuželke, ki jih prestreže z letalno mrežo. Pogoste so skupine ali faze, ki ne letajo oziroma so dejavne podnevi. Najbolj so ogrožena njegova kotišča v stavbah, ki so tudi najbolj izpostavljena.	90.802	4.243	Vrsta je stalno prisotna, ohranjenost vrste na območju je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.
hribski urh (<i>Bombina variegata</i>)	SI3000263 Kočevsko: Vodni biotopi znotraj Natura 2000 območja.	Hribski urh je gozdna vrsta, ki išče zavetje pod kamni in odmrli kosi lesa, v skalnih razpokah v grmovju ali v svetlih gozdnih robovih, kjer lahko preživi poletna obdobja mirovanja in prezimuje. Tipična mrestišča hribskega urha so nezasenčene občasne luže v ali blizu gozda. Je šibko konkurenčna pionirska vrsta, ki naseljuje življenjske prostore v zgodnjem stadiju naravne sukcesije (glinokopi, kamnolomi, kolesnice v gozdu), ko je prisotnih manj plenilcev in kompetitorjev. Zelo mobilni so predvsem mladi osebk (do 1200 m daleč od vode), ki imajo boljše možnosti za naseljevanje novih življenjskih prostorov. Živi od nižin do gozdne meje montanskega pasu.	106.790	4.422	Vrsta je redka. Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju.
veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>)	SI3000263 Kočevsko: Vodni biotopi znotraj Natura 2000 območja. Vrsta je bila zabeležena v kalu Bukanac zahodno od vasi Čeplje in kalu pri lipi V ob vasi Predgrad.	Odrasel osebek se prehranjuje na kopnem, predvsem na ekstenzivnih vlažnih travnikih gričevnatega in hribovitega sveta. Prezimuje lahko na kopnem (v gozdu ali grmiščih v zavetju na vlažnih mestih pod kamni, v skalnih razpokah in luknjah, pod ali v razpadajočem lesu...) ali v vodi, kjer se tudi razmnožuje (srednje veliki kali in druge stoječe mirne vode, ki se zelo redko izsušijo in imajo bujno obrežno in vodno rastlinje ter čisto vodo). Ogroža ga uničevanje in	106.790	4.422	Vrsta je redka. Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju.

Priloge

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
		onesnaževanje vodnih okolij, vlaganje rib, intenzivno kmetijstvo ter ceste in promet. Za ohranjanje vrste so pomembni ekološki koridorji, ki vse življenjske prostore na širšem območju povezujejo v funkcionalno celoto.			
navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*	<u>Upravljalvska cona E - območje navadnega koščaka</u> <u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Vodotok Kolpa, Dolski potok in Vimoljski graben.	Prebiva v mrzlih, hitro tekočih, tudi gorskih potokih donavskega porečja in se navadno skriva pod kamenjem. Izogiba se močno prodonosnim in hudourniškim potokom ter stoječim vodam. Je vsejeda žival (alge, vodne rastline in talni nevretenčarji, redkeje z ribe, v času levitve je pogost tudi kanibalizem). V Sloveniji je bil nekoč ogrožen zaradi boleznj račje kuge, danes zaradi onesnaženja (predvsem komunalnega), menskih posegov v vodotoke (regulacije, zadrževalniki), rabe vode za različne namene (za pitno vodo, male hidro centrale, rejo rib) ter prisotnosti in širitve severno ameriške vrste, signalnega raka iz Avstrije po reki Muri.	530	18 25	Vrsta je stalno prisotna, ohranjenost vrste na območju je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.
alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i> *)	<u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Pretežno listnati gozdovi znotraj Natura 2000 območja. Vrsta je bila zabeležena v oddelku 80.	Alpski kozliček je dnevno aktivna vrsta, ki jih najpogosteje opazujemo na mrtvih ali posekanih drevesih od sredine julija do sredine avgusta. Ličinke živijo v mrtvih ali ostarelih drevesih različnih listavcev, predvsem bukve. Samice odlagajo jajčeca v sveže poškodovan bukov les in šture. Glede na sonaravno gozdno gospodarjenje z gozdovi v Sloveniji se domneva, da je glavna nevarnost a vrsto puščanje hlovine in cepanic znotraj območij kjer vrst živi v mesecu juliju in avgustu. Sveže posekan les namreč močno privablja osebk te vrste, ki tu odlagajo jajčeca. Zarod pa seveda ob predelavi propade.	37.265	2.241	Vrsta je pogosta, ohranjenost vrste je odlična, populacija ni izolirana na širšem območju.
bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>)	<u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Listnati in mešani gozdovi znotraj Natura 2000 območja. Vrsta je bila zabeležena v oddelku 79B.	Prehranjuje se z lesom različnih drevesnih vrst. Odrasle privablja vonj ranjenih ali posekanih dreves predvsem bukve in jelke, v katerega samice tudi odlagajo jajčeca. Razvoj poteka tri do štiri leta, ličinke se prehranjujejo pod lubjem in se zabubijo globlje v lesu. Posebnost vrste je relativno dolga življenjska doba odraslih osebkov (2 leti). Hroščki so nekrilati, zaradi česar je omejena njihova mobilnost, kljub temu pa lahko posamezen osebek prehodi	80.440	3.148	Vrsta je pogosta, ohranjenost vrste je zmanjšana, populacija ni izolirana.

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
		velike razdalje. Odrasli osebki so aktivni od maja do julija in jih najdemo večinoma na cestah ter ob posekanih deblih jelke ali bukve. Ličinka se razvija predvsem v svežih štorih jelke in bukve.			
škrlatni kukuj (<i>Cucujus cinnaberinus</i>)	<u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Pretežni del gozdnega prostora znotraj Natura 2000 območja.	Vrsto najpogosteje najdemo pod gnijočim vlažnim lubjem dreves listavcev (hrast, topol, javor, in bukev) ali iglavcev (smreka, jelka in bor). Ličinke in odrasle osebke najdemo pod lubjem stoječih ali ležečih mrtvih dreves. Edini pogoj naj bi bila konstantna in vlažna mikroklima. V obeh fazah se vrsta prehranjuje predatorsko (ličinke kozličkov), ličinke pa se delno prehranjujejo tudi z lesnim drobirjem. Vrsto ogroža prekomerno odstranjevanje starih, umirajočih dreves.	75.556	2.384	Vrsta je redka, ohranjenost vrste je odlična, populacija ni izolirana.
brazdar (<i>Rhysodes sulcatus</i>)	<u>Upravljalvska cona A - območje triprstega in belohrbtega detla</u> <u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Praviloma ga najdemo v pragozdnih ostankih in sestojih z večjim deležem mrtvega lesa.	Hrošči so aktivni ponoči. Gre za indikatorsko vrsto stabilnega, naravnega mešanega gozda s pragozdnim značajem. Živi za lubjem odmrlih debel, kjer je dovolj vlage. Ogroža jo gospodarjenje z gozdom, lahko pa jo tudi kaj hitro izlovimo. Pri iskanju hrošča pod lubjem odmrlih dreves se uničuje tudi njen življenjski prostor.	14.769	1.313 12	Vrsta je prisotna, ohranjenost vrste je dobra, populacija je skoraj izolirana.
črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i> *)	<u>SI3000263</u> <u>Kočevsko</u> Pretežno gozdnata pokrajina s posameznimi košenicami, pestro strukturiranimi gozdnimi robovi, gozdnimi jasami, gozdne ceste in poti.	Vrsta potrebuje listnate do mešane presvetljene gozdove od nižin do 1000 metrov nadmorske višine z visokim deležem vrzeli, jas in gozdnih robov z dobro zastopanim zeliščnim in grmovnim slojem ter vrstno bogatimi travniki v bližini. Mlade gosenice se hranijo z listi mrtvih kopriv, vrbovcev in drugih zelišč v podrastu, po prezimitvi pa se hranijo z listi grmovnih vrst (leska, robida, kosteničevje, navadna metla). Metulji srkajo nektar cvetov konjske grive, navadne dobre misli, gadovca, osatov, mete in tudi drugih medonosnih rastlin, ki cvetijo pozno poleti v gozdu in ob gozdnem robu. Metulji so aktivni podnevi in ponoči: podnevi se odrasli osebki hranijo, ponoči pa pariyo. Posamezne populacije so ogrožene zaradi pogoste košnje	10.476	482	Vrsta je pogosta, dobro ohranjena, populacija ni izolirana.

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone GGE (ha)	Ocena stanja na območju
		gozdnega roba ali zaradi uporabe pesticidov na površinah v bližini.			
rogač (<i>Lucanus cervus</i>)	<u>SI3000263</u> Kočevsko: Starejši sestoji listavcev, predvsem s prisotnostjo hrastov.	Živi v starih sestojih listavcev, predvsem hrastov, na toplih legah z visokim deležem mrtvega lesa v nižinah in gričevju. Hrošči se pojavijo ob večerih od junija do avgusta. Samice zalegajo jajčeca v ali ob šture, stara ali padla drevesa. Pri tem je bolj kot drevesna vrsta pomembno, da je les v fazi razgradnje posebnih gliv. Celoten razvoj poteka počasi, tudi do 5 let. Zabubijo se v zemlji (15-20 cm globoko) in se razvijajo v hrošče, ki živijo samo nekaj tednov.	76.092	2.804	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, splošna ocena stanja je dobra.
močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>)	<u>Upravljavska cona E - območje navadnega koščaka</u> <u>SI3000263</u> Kočevsko: Gozd ob reki Kolpi in Dolskem potoku.	Je vlagoljubna vrsta, vezana na zamočvirjene gozdove v ravninah do višine okoli 1000 m, ki so večinoma porasle s črno ali sivo jelšo, na S delu Pohorja tudi v smrekovo jelševih sestojih. Razvoj poteka v manjših in večjih potokih, preobraženi mladostni osebki ne zapuščajo mesta preobrazbe, kjer tudi prezimijo. Prezimijo v trhljem razpadajočem lesu (debelejših trhljih vejah in štorih ob vodi ali v močvirju) ali zakopani v mehko zemljo nabrežin ob vodi. Odrasli osebki so nočno aktivni. Ogrožajo ga posegi v gozdne potoke: urbanizacija območja, regulacije vodotokov, redčenje dreves na območju, onesnaževanje vodotokov (eutrofikacija in črna odlagališča različnega materiala).	2.703	18 23	Stopnja ohranjenosti je povprečna ali zmanjšana, populacija je (skoraj) izolirana, splošna ocena stanja je dobra.
gozdni postavnež (<i>Euphydryas maturna</i>)	<u>SI3000263</u> Kočevsko: Gozdni rob s prisotnimi vrstami veliki jesen in topol.	Živi v vlažnih dolinah s travniki in mešanimi gozdnimi sestoji. Gosenice se do zime skupinsko hranijo z listi velikega jesena in topola. Prezimijo v skupnih gnezdih iz listov hranilne rastline spetih s svilnatimi nitmi. Spomladi se gosenice hranijo posamič jesenom in topolom, poleg tega pa še z ozkolistnim trpotcem, vrednikovim jetičnikom, kosteničevjem ali travniško izjevko. Odrasli osebki se zadržujejo večinoma na gozdnih robovih in gozdnih poteh, ki so le del dneva osončene. Hranijo se v glavam na belo cvetočih rastlinah (kobulnice, navadna kalin, dobrovita ipd.). Na populacije negativno vpliva predvsem intenzifikacija kmetijske rabe travniških površin v bližini življenjskega prostora, način gospodarjenja z gozdom	67.717	3.638	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija je (skoraj) izolirana, splošna ocena stanja je dobra.

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
		(odstranjevanje vegetacije na gozdnih obronkih in monokulturno pogozdovanje z iglavci) ter reguliranje manjših potokov z odstranjevanjem obrežne vegetacije.			
veliki frfotavček (<i>Leptidea morsei</i>)	SI3000263 <u>Kočevsko:</u> Vrsta je bila zabeležena v širši okolici Hreljina (oddelku 3 in 5).	Vrsta je vezana na tople, vlažne, presvetljene in vrzelaste listnate in mešane gozdove z dobro razvitim zeliščnim slojem in pestrim gozdnim robom, v dolinah ob potokih in rekah, od nižin do 800 m nadmorske višine. Metulji potrebujejo za prehrano cvetoče naktarialne rastline v gozdni podrasti, na vrzelih in gozdnem robu. Samice odlagajo jajca na nekatere vrste stročnic (spomladanski in črni grahor ter nekatere grašice), s katerimi se prehranjujejo izlegle gosenice. Glavni dejavniki ogrožanja vrste so veliki posegi v gozdne površine (goloseki, nadomeščanje drevesnih vrst z monokulturami iglavcev), intenzivno odstranjevanje podrasti in čiščenje gozdnih robov ter klimatske spremembe z vse toplejšimi in sušnimi poletji.	67.717	3.638	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana, ampak je ob meji območja razširjenosti, splošna ocena stanja je dobra.
mah <i>Buxbaumia viridis</i>	SI3000263 <u>Kočevsko:</u> Montanski pas, med 500 in 1500 m nadmorske višine, redko sega v kolinski pas.	Vrsta uspeva na razpadlih smrekovih štorih, v montanskem pasu, med 500 in 1500 m nadmorske višine, samo redko sega v kolinski pas.	78.268	2.372	Vrsta je prisotna, odlično ohranjena, populacija ni izolirana.
mah <i>Dicranum viride</i>	SI3000263 <u>Kočevsko:</u> Montanski pas do 1000 m nadmorske višine, redko pa sega v kolinski pas pod 500 m nadmorske višine.	Poseljuje lubje ob vznožju listopadnih, predvsem starih dreves v strnjениh listopadnih (predvsem bukovih) gozdovih. Vrsta se pojavlja v majhnih šopih ali posameznih blazinicah z majhno gostoto, skupaj z drugimi vrstami, ki poseljujejo isti habitat. V Sloveniji vrsta uspeva na razpadajočih bukovih ostankih, deblih in štorih v montanskem pasu do 1000 m n.m., redko pa sega v kolinski pas pod 500 m n.m. Vrsta je ogrožena zaradi podiranja gostiteljskih dreves ter dreves v bližnji okolici, kar spreminja mikroklimatske razmere. Vrsta je občutljiva tudi na zračno onesnaženost.	78.268	2.372	Vrsta je prisotna, odlično ohranjena, populacija ni izolirana.
črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>)	SI5000013 <u>Kočevsko:</u> Celoten gozdni prostor.	Živi v mešanih bukovo-jelovih in iglastih gozdovih, kjer si za gnezdenje teše dupla z ovalnim vhodom. Za gnezdenje pa potrebuje bukova debela oziroma	94.292	4.001	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, velikost

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
		debla listavcev, ki jih uporablja več let. Pomembna so predvsem drevesa, ki imajo ravno deblo in imajo na višini 4-10 metrov malo stranskih vej ter so na tej višini debela vsaj 35 cm. Par potrebuje za uspešno gnezdenje kar 300-400 ha gozda. Med prehranjevanjem na starih drevesih (zlasti iglavcih) za seboj pušča velike luknje, v katerih išče lesne mravlje. Je stalnica in v Sloveniji pogosta gnezdička.			populacije je 160-300 gnezdečih parov.
gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>)	<u>Upravljalvska cona B - območje gozdnega jereba</u> <u>SI5000013</u> <u>Kočevsko:</u> Dobro strukturirani sestoji z večjim deležem iglavcev in skupinami lesk, zaraščajoče površine v gozdnem prostoru.	Je tipična vrsta razčlenjenih gozdov z množico presvetlitev in veliko diverzitetno drevesnih vrst, v kombinaciji s starejšimi sestoji nujno zahteva tudi pionirske stadije gozda ter jase ali poseke. Tak habitat gozdnemu jerebu omogoča pestro prehrano in večjo možnost prilagajanja na spremembe. Običajno naseljuje mešani gozd; v prevladujočem iglastem sestoji mora biti prisoten vsaj manjši delež listavcev. Glavni razlogi za upad populacije gozdnega jereba: pomanjkanje gostega grmovnega sloja (do 2 m višine) iglavcev, listavcev ali visokih steblik; pomanjkanje zeliščnega sloja (borovnica, malinovje) na katerega ima z objedanjem velik vpliv parkljasta divjad; manjša dolžina gozdnega roba in primerljivo manjši delež površin v zaraščanju.	93.101	1.049 3.846	Vprašljivo, vrsta najverjetneje upada. 50-100 parov (Mihelič, 2015, Life Kočevsko)
koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>),	<u>SI5000013</u> <u>Kočevsko:</u> Iglasti in jelovo-bukovi nad 800 m nadmorske višine z velikim številom dupel in gozdnimi jasami.	Naseljuje pretežno iglaste, lahko tudi mešane gozdove v višjih legah (nad 800 m). Za gnezdenje potrebuje luknje, ki jih je v preteklem letu stesala črna žolna. V špranjah in drevesnih rogovilih dela zaloge hrane. Lovi tako v gozdu kot na bolj odprtih predelih (jase, poseke, gozdni robovi). V Sloveniji velja za redko gnezdičko gorskega in dinarskega sveta. Samci so stalnice, samice in mladiči pa klateži.	97.522	4.351	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, velikost populacije je 60-145 gnezdečih parov, splošna ocena stanja je dobra.
kozača (<i>Strix uralensis</i>)	<u>SI5000013</u> <u>Kočevsko:</u> Ustreza ji vrzelast gozd s starejšim drevjem. Ne ustreza pa ji mlad gozd in gosto zaraščene površine. Teritorij je velik od 200-400 ha.	Kozača naseljuje v Sloveniji večinoma jelovo-bukove gozdove (Omphalodo-Fagetum), ki so tudi glavna gozdna rastlinska združba dinarskega sveta v Sloveniji. Potrebuje gozd debeljaka in pomlajenca z dovolj velikim številom velikih dupel in poldupel. Tolerira prebiralno sečnjo in ekstenzivno gospodarjenje z gozdom – pobiranje določenega deleža odmrlih vej, omejeno izločanje sušic ter vzdrževanje	97.151	4.347	Splošna ocena stanja je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, velikost populacije je 300-450 gnezdečih parov.

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
	V njem ima kopališča v vodnih kotanjah.	določenega števila posek in presvetlitev (neposeljenih in manjših od 2 ha). Izogiba se naseljenim območjem.			
mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>)	<u>SI5000013</u> Kočevsko: Iglast in jelovobukov gozd na višjih nadmorskih višinah s presvetlitvami in gozdnimi jasami.	Prebiva v iglastih in mešanih gozdovih s številnimi presvetlitvami, jasami in posekami, praviloma v višjih legah. Za gnezditveno uspešnost potrebuje strukturiran gozd z dupli in gozdnimi jasami ali posekami v območju 2 do 10 km ² . Gnezdo si naredi v duplu, ki ga je prejšnje leto iztesal veliki detel. Je stalnica, samec celo leto brani teritorij.	97.522	4.351	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, velikost populacije je 20-30 gnezdečih parov.
pivka (<i>Picus canus</i>)	<u>SI5000013</u> Kočevsko: Celoten gozdni prostor.	Naseljuje mešane in listnate gozdove, rečne loke in drevesne mejice. Duplo si izteše sama, najpogosteje v listavce (javor, bukev, hrast, lipa, vrba). Hrani se z mravljami in drugimi žuželkami, ki jih lovi na tleh in na drevju, kjer izza lubja pobira tudi njihove ličinke in bube. Je manj specializirana na mravlje kot zelena žolna. Je stalnica, v Sloveniji velja za pogosto vrsto. V nižinskih predelih jo ogroža zlasti uničevanje rečnih lok in drevesnih mejic.	96.656	4.271	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, velikost populacije je 160-200 gnezdečih parov.
sršenar (<i>Pernis apivorus</i>)	<u>SI5000013</u> Kočevsko: Celoten gozdni prostor.	Naseljuje odprte gozdove s številnimi jasami in mozaično kmetijsko krajino. Za gnezditveno uspešnost potrebuje strukturiran gozd z visokimi debelimi drevesi, jasami in mirnimi conami, v polmeru 4 do 10 km od gnezda pa odprto krajino. Gnezdi na velikih drevesih, 10-20 m nad tlemi. Je selivka, ki prezimuje v zahodnem in centralnem delu ekvatorialne Afrike in se vrne sredi aprila. Zelo je občutljiv na človekove motnje v času gnezdenja ter na spremembe v gnezditvenem habitatu.	97.522	4.351	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, velikost populacije je 15-20 gnezdečih parov.
belohrbti detel (<i>Dendrocopos leucotos</i>)	Upravljalvska cona A - območje tripirstega in belohrbtega detla <u>SI5000013</u> Kočevsko: V okviru projekta Life Kočevsko - LIFE13 NAT/SI/000314 je bila vrsta popisana v letu	Prebiva v zrelih bukovo-jelovih gozdovih z veliko odmrlega, padlega drevja. Duplo si izteše v propadajoče drevo z mehkim lesom. Par ima velik teritorij. Hrani se pretežno z ličinkami lesnih hroščev na odmrlem drevju. Je stalnica in v Sloveniji zelo redka gnezdička. Ogroža ga intenzivno gospodarjenje z gozdovi (odstranjevanje odmrlega, propadajočega drevja).	22.363	1.313 1.313	Neugodno, vrsta je v upadanju, velikost populacije je 20-30 gnezdečih parov.

Priloge

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone GGE znotraj (ha)	Ocena stanja na območju
	2015 v odsekih 11B, 13, 28, 88 in 99.				
vijeglavka (<i>Jynx torquilla</i>)	SI5000013 <u>Kočevska</u> Pretežno celoten gozdni prostor.	Prebiva v presvetljenih gozdovih, parkih in mozaični kmetijski krajini s številnimi visokodebelnimi sadovnjaki in drevesnimi mejicami. Je edina žolna, ki si ne teše dupla sama, ker ima prešibak kljun. Zasede naravna dupla ali stara dupla ostalih žoln, lahko pa prevzame aktivno duplo drugim vrstam (sinicam, murjem ali vrbcem). Hrani se skoraj izključno z mravljami, ki jih lovi na mravljiščih z dolgim, lepljivim jezikom. Je selivka, ki prezimuje v Afriki južno od Sare, v manjšem številu v Sredozemlju, na gnezdišča v Sloveniji pa se vrne v začetku aprila. Ogrožena je zaradi izginjanja primernih gnezdišč (visokodebelnih sadovnjakov z dupli) in intenzifikacije kmetijstva.	97.522	818	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, velikost populacije je 150-200 gnezdečih parov.
planinski orel (<i>Aquila chrysaetos</i>)	SI5000013 <u>Kočevska</u> Strmi predeli nad Kolpsko dolino.	V Sloveniji so redki gnezdilci zahodnega dela države, kjer naseljujejo skalovja, pašnike in goličave v višjih nadmorskih legah. Veliko gnezdo iz vej si naredijo na skalni polici. Lahko je visoko 2 m in ima 1-1.5 m premera, gnezda na drevesih, ki so sicer redkejša, pa so še večja: 2-4 m visoka s premerom 2-3 m. Par si je zvest celo življenje. Prehranjujejo se s sesalci (do velikosti srne), ptiči (do velikosti laboda) in mrhovino, redko s plazilci. Lovijo v nizkem letu, pogosto v paru. So stalnice, vendar se mladiči lahko razpršijo daleč od kraja, kjer so bili izvaljeni. Ogrožajo ga človeške motnje v času gnezdenja (kraja mladičev iz gnezd za potrebe sokolarstva, športno plezanje, množično planinarjenje).	18.381	1.624	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, velikost populacije je 1-2 gnezdeča para.
sokol selec (<i>Falco peregrinus</i>)	SI5000013 <u>Kočevska</u> Strmi predeli nad Kolpsko dolino.	V Sloveniji je redek gnezdilec skalnih sten, ki jih obdaja odprta kulturna krajina ali goličave nad drevesno mejo. Njegova evropska populacija v zadnjih letih počasi narašča, kar je zlasti posledica prepovedi uporabe nekaterih pesticidov. Prehranjuje se v glavnem s pticami (od čisto majhnih, npr. kraljiček, do zelo velikih, npr. siva čaplja in gosi). Lovi v letu: za plenom opreza med kroženjem visoko nad tlemi, nato se z višine v izredno hitrem letu z zloženimi krili spusti nad plen. Je	17.991	486	Stopnja ohranjenosti vrste na območju je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti, velikost populacije je 6-7 gnezdečih parov.

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
		stalnica. Ogrožajo ga različne človekove dejavnosti: kraja mladičev iz gnezd za potrebe sokolarstva, športno plezanje, planinarjenje in onesnaževanje okolja.			
belorepec (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	SI5000013 <u>Kočevsko:</u> Kolpa je prehranjevalni habitat.	V Sloveniji je izjemno redek gnezdilec (1-2 para) na Notranjskem in Dolenjskem. Svoja ogromna gnezda naredi na velikih drevesih (bukve, hrasti), redkeje na skalnih policah. Gnezdo lahko uporablja več let zaporedoma. Par si je zvest celo življenje, z dvorjenjem pa prične že decembra. Njegova prehranjevališča so lahko do 10 km oddaljena od gnezda, ki je praviloma blizu gozdnega roba. Prehranjuje se z ribami, ki jih bodisi aktivno lovi bodisi pobira nasedle in umirajoče, z vodnimi pticami, sesalci, mrhovino ali pa s plenim, ki ga ukrade drugim ujedam (kleptoparazit). Je stalnica, mladiči si po osamosvojitvi poiščejo svoj teritorij. Ogrožajo ga motnje v času gnezdenja.	1.700	69	Stopnja ohranjenosti je povprečna ali zmanjšana, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti, velikost populacije je 1 gnezdeč par.

12.1.2 Podrobne kulturnovarstvene usmeritve

Preglednica 150. Pregled varovanih objektov in območij kul. dediščine ter podrobne usmeritve

EID	IME	REŽIM	PODREŽIM	USMERITVE
1-11976	Čeplje pri Predgradu - Arheološko najdišče	Arheološko najdišče		Upoštevanje varstvenega režima enote - pred načrtovanimi posegi je potrebno pridobiti pogoje in soglasje ZVKDS OE LJ.
1-22994	Čeplje pri Predgradu - Kulturna krajina	Dediščina	Kulturna krajina	Poleg upoštevanja varstvenega režima enote je potrebno redno vzdrževanje gozdnega prostora kulturne krajine.
1-22995	Čeplje pri Predgradu - Vas	Dediščina	Naselbinska dediščina	Potrebno je redno vzdrževanje gozdnega roba.
1-14668	Dol - Spominska plošča gradnji ceste v Poljanski dolini	Dediščina	Memorialna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima enote - pred načrtovanimi posegi je potrebno pridobiti pogoje in soglasje ZVKDS OE LJ.
1-19755	Dolenja Podgora - Arheološko najdišče Židovec	Arheološko najdišče		Na območju ni dovoljena gradnja novih vlak in začasnih površin za skladiščenje lesa. Prepovedano je ruvanje panjev ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Pred načrtovanimi posegi je potrebno pridobiti pogoje in soglasje ZVKDS OE LJ.
1-02772	Kralji - Razvaline cerkve sv. Elije	Dediščina	Stavbna dediščina	Na območju ni dovoljena gradnja novih vlak in začasnih površin za skladiščenje lesa. Prepovedano je ruvanje panjev ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi

				tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Pred načrtovanimi posegi je potrebno pridobiti pogoje in soglasje ZVKDS OE LJ.
1-02317	Predgrad - Cerkev sv. Fabijana in Boštjana	Dediščina	Stavbna dediščina	Poleg upoštevanja varstvenega režima enote je potrebno vzdrževanje gozdnega roba na južni in zahodni strani cerkve.
1-11990	Predgrad - Ruševine gradu Poljane	Arheološko najdišče		Na območju ni dovoljena gradnja novih vlak in začasnih površin za skladiščenje lesa. Prepovedano je ruvanje panjev ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Pred načrtovanimi posegi je potrebno pridobiti pogoje in soglasje ZVKDS OE LJ.
1-09613	Predgrad - Vas	Dediščina	Naselbinska dediščina	Potrebno je redno vzdrževanje gozdnega roba.
1-11986	Spodnji Log - Arheološko najdišče jama Vandloh	Arheološko najdišče		Upoštevanje varstvenega režima enote - pred načrtovanimi posegi je potrebno pridobiti pogoje in soglasje ZVKDS OE LJ.
1-18026	Spodnji Log - Opuščena kočevarska vas Kozice	Dediščina	Druga dediščina	V skladu s 120. členom OPN Kočevje so pred morebitnimi posegi v prostor (tudi npr. ruvanje drevesnih panjev, gradnja gozdnih vlak ali prekladališč posekane drevnine itd.) potrebne predhodne arheološke raziskave.
1-09377	Zagozdec - Spomenik NOB Židovec	Dediščina	Memorialna dediščina	Okolico spominskega obeležja je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodb plošči. Upoštevanje varstvenega režima enote.

12.1.3 OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdogospodarske enote

Preglednica/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	2.319,80	1.051,38	262,30	3.633,48
Delež (%)	63,85	28,94	7,22	100,00

Preglednica/GF1: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
01111-Jelova bukovja na globokih tle	353,03	81,5	235,4	316,9	2,93	5,05	7,98	26,1	22,3	23,2	92,3
01181-Podgorska jelova bukovja	615,04	171,5	132,2	303,8	5,36	3,55	8,91	25,1	22,7	24,1	82,1
01201-Podgorska gradnova bukovja	1.162,09	55,7	201,0	256,7	2,26	4,97	7,23	27,1	19,0	20,8	73,8
01206-Podgorska gradnova bukovja v n	373,67	80,5	151,3	231,8	2,61	4,10	6,70	26,6	16,8	20,2	69,9
01401-Gorska bukovja	736,65	17,2	280,7	297,9	0,94	5,98	6,92	23,7	25,9	25,7	110,8
VEČNAMENSKI GOZDOVI skupaj	3.240,48	74,6	204,1	278,7	2,66	4,84	7,50	25,9	21,8	22,9	85,2
09000-Gozdni rezervati	2,43	760,5	7,8	768,3	19,40	0,23	19,63	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI skupaj	2,43	760,5	7,8	768,3	19,40	0,23	19,63	0,0	0,0	0,0	0,0
08000-Varovalni gozdovi	390,57	11,6	158,2	169,8	0,22	4,08	4,30	11,0	4,0	4,5	17,9
VAROVALNI GOZDOVI skupaj	390,57	11,6	158,2	169,8	0,22	4,08	4,30	11,0	4,0	4,5	17,9
Skupaj vsi gozdovi	3.633,48	68,3	199,0	267,3	2,41	4,75	7,16	25,4	20,3	21,6	80,7

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	77,98	2,1							
Drogovnjak	452,19	12,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	1.475,42	40,7	67,44	4,6	0,4	68,7	21,1	9,8	
Sestoj v obnovi	591,71	16,3	231,00	39,0	0,3	77,2	21,0	1,5	
RAZNOMERNO (ps-šp)	105,48	2,9	20,15	19,1	60,0	40,0	0,0	0,0	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	847,28	23,3	65,19	7,7	14,6	40,8	37,1	7,5	
Pionirski gozd z grmišči	83,42	2,3	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	3.633,48	100,0	383,78	10,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	77,98	2,9	60,9	29,0	7,2	51,4	40,5	8,1	0,0	36,3	35,7	17,8	10,2
Drogovnjak	452,19	1,2	18,1	62,6	18,1	5,6	38,3	55,3	0,8	43,6	40,2	16,2	0,0
Debeljak	1.475,42					37,9	44,3	17,8	0,0	5,5	44,8	36,7	13,0
Sestoj v obnovi	591,71					65,2	31,5	2,8	0,5				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	105,48					64,0	36,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	847,28					13,5	45,7	40,8	0,0				
Panjevec	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0					0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0					0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	83,42	0,0	23,1	44,8	32,1					0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	3.633,48												

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	17,1	29,2	17,3	18,8	17,6	7,5	19,9
Jelka	5,0	11,4	20,2	24,5	38,9	14,4	38,4
Bor	6,9	11,3	21,1	30,8	29,9	3,7	9,9
Macesen	32,5	20,0	20,1	17,2	10,2	0,0	0,0
Bukev	6,6	16,0	27,3	27,5	22,6	34,4	92,2
Hrast	9,6	18,7	25,5	22,2	24,0	8,2	22,0
Pl. Ist.	7,9	17,4	25,7	26,7	22,3	15,5	41,4
Dr. tr. Ist.	15,9	23,0	23,6	18,1	19,4	15,1	40,3
Meh. Ist.	14,0	23,4	23,4	17,3	21,9	1,2	3,2
Iglavci	8,8	16,6	19,5	23,7	31,4	25,5	68,3
Listavci	9,2	18,1	26,0	24,7	22,0	74,5	199,0
Skupaj	9,1	17,7	24,3	24,5	24,4	100,0	267,3

Preglednica/LZ1/VNG: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	17,4	29,7	17,1	18,1	17,7	7,8	21,7
Jelka	5,0	11,5	20,3	24,2	39,0	15,3	42,6
Bor	6,7	10,7	20,5	30,6	31,5	3,7	10,3
Macesen	32,5	20,0	20,1	17,2	10,2	0,0	0,0
Bukev	5,9	15,4	26,7	28,2	23,8	35,1	97,9
Hrast	8,9	17,5	24,5	23,4	25,7	8,2	22,9
Pl. Ist.	7,6	17,1	25,4	27,2	22,7	16,3	45,4
Dr. tr. Ist.	11,2	18,9	23,5	21,5	24,9	12,4	34,7
Meh. Ist.	14,3	23,6	22,7	16,3	23,1	1,2	3,3
Iglavci	8,9	16,6	19,4	23,3	31,8	26,8	74,6
Listavci	7,7	16,8	25,6	25,9	24,0	73,2	204,1
Skupaj	8,0	16,7	23,9	25,3	26,1	100,0	278,7

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,64	0,59	0,46	0,41	0,31	33,7	2,41
Listavci	1,05	1,19	1,17	0,83	0,50	66,3	4,75
Skupaj	1,69	1,78	1,63	1,24	0,81	100,0	7,16

Preglednica/PR1/VNG: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,70	0,65	0,51	0,46	0,35	35,6	2,68
Listavci	0,98	1,18	1,21	0,91	0,56	64,4	4,84
Skupaj	1,68	1,83	1,72	1,37	0,91	100,0	7,52

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	63.000	25,4											
Listavci	147.000	20,3											
Skupaj	210.000	21,6											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	140,55	140,55											
Priprava tal	ha	10,40	10,40											
Sadnja	ha	9,95	9,95											
Obžetev	ha	9,85	47,45											
Nega mladja	ha	5,10	5,10											
Nega gošče	ha	95,95	95,95											
Nega letvenjaka	ha	39,15	42,85											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	19,10	19,10											
Nega prebiralnega gozda	ha	21,75	21,75											
Varstvo pred žuželkami	dni	40,00	40,00											
Zaščita s premazom	ha	8,70	63,70											
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	100,00	100,00											
Zaščita z ograjo	m	800,00	800,00											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	900,00	1.500,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	1,00	1,00											
Vzdrževanje travinj	ha	1,50	15,00											
Vzdrževanje vodnih površin	kos	9,00	9,00											
Sadnja plodonosnega drevja	kos	0,50	0,50											
Naravni razvoj biotopov	ha	277,04	277,04											
Ohranjanje biotopov - nega	ha	0,30	0,30											
Ohranjanje biotopov - sečnja	m ³	100,00	100,00											
Vzdrževanje gnezdnic	kos	25,00	70,00											

Postavitev gnezdnic	kos	25,00	25,00											
Vzdrževanje stez	dni	4,00	20,00											
Ostala varstvena dela	dni	1,60	1,60											

Preglednica/D-DV: Delež drevesnih vrst po LZ (ni obvezna za načrt)

Drevesna vrsta	m ³ /ha	Delež %
Smreka	19,95	7,46
Jelka	38,38	14,36
Rdeči bor	9,78	3,66
Črni bor	0,16	0,06
Bukev	92,18	34,50
Hruška	0,24	0,09
Graden	21,95	8,21
Robinija	0,03	0,01
Gorski javor	23,12	8,65
Ostrolistni javor	0,49	0,18
Topokrpi javor	4,12	1,54
Veliki jesen	3,42	1,28
Gorski brest	0,56	0,21
Lipa in lipovec	7,54	2,82
Beli gaber	14,98	5,60
Češnja	2,19	0,82
Maklen	0,66	0,25
Brek	0,20	0,07
Mokovec	0,61	0,23
Črni gaber	7,28	2,72
Mali jesen	3,76	1,41
Cer	12,54	4,69
Trepetlika	0,35	0,13
Topoli	0,33	0,12
Črna jelša	0,18	0,07
Breza	2,26	0,85
Vrbe	0,04	0,01
Skupaj:	267,30	100,00

12.1.4 OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda

Rastiščnogojitveni razred: Jelova bukovja na globokih tleh - 01111

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	324,06	23,66	5,31	353,03
Delež (%)	91,8	6,7	1,5	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	6,5	6,5	19,1	20,8	47,1	1,0	3,2
Jelka	8,2	11,9	21,7	23,8	34,4	24,7	78,3

Priloge

Bukev	5,5	17,0	24,7	37,0	15,8	37,3	117,8
Hrast	9,2	16,8	25,0	37,4	11,6	0,7	2,3
Pl. lst.	6,3	17,7	24,4	35,1	16,5	32,3	102,4
Dr. tr. lst.	11,3	17,0	25,2	33,2	13,3	4,0	12,8
Meh. lst.	22,6	18,2	22,7	22,8	13,7	0,0	0,1
Iglavci	8,1	11,7	21,6	23,7	34,9	25,7	81,5
Listavci	6,2	17,3	24,6	36,0	15,9	74,3	235,4
Skupaj	6,7	15,8	23,9	32,8	20,8	100,0	316,9

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,88	0,57	0,63	0,46	0,39	36,7	2,93
Listavci	0,91	1,31	1,20	1,27	0,37	63,3	5,05
Skupaj	1,79	1,88	1,83	1,73	0,76	100,0	7,98

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	350,68	99,3	2,35	0,7	0,00	0,0	0,00	0,0	353,03	100,0
Skupaj vsi gozdovi	350,68	99,3	2,35	0,7	0,00	0,0	0,00	0,0	353,03	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	1,1	8,9	10,0	3,9	6,8	10,7	5,0	15,7	20,7	7,7
30 - 49 cm	1,4	5,0	6,4	1,8	1,4	3,2	3,2	6,4	9,6	16,7
50 in več cm	0,4	0,4	0,8	0,4	0,0	0,4	0,8	0,4	1,2	3,6
Skupaj	2,9	14,3	17,2	6,1	8,2	14,3	9,0	22,5	31,5	28,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek							
	ha	%	Površina		Zasnova					
			ha	%	1	2	3	4		
Mladovje	4,49	1,3								
Drogovnjak	23,81	6,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	67,12	19,0	6,64	9,9	4,4	16,1	54,5	25,0		
Sestoj v obnovi	54,38	15,4	16,97	31,2	0,0	30,5	54,4	15,1		
RAZNOMERNO (ps-šp)	105,48	29,9	20,15	19,1	60,0	40,0	0,0	0,0		
RAZNOMERNO (sk-gnz)	97,75	27,7	22,25	22,8	42,9	50,8	0,0	6,3		
Skupaj	353,03	100,0	66,01	18,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,79	23,65	0,00	0,00	0,00	39,11	0,00	2,26	0,19	0,01	66,01
%	0,23	6,79	0,00	0,00	0,00	11,22	0,00	0,65	0,05	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0

Priloge

Jelka	94	2,1	9,6	69,2	19,1	0,0
Bukev	169	1,8	10,1	39,0	37,9	11,2
Hrast	2	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Pl. Ist.	124	4,8	25,8	45,2	13,7	10,5
Dr. tr. Ist.	17	0,0	0,0	5,9	35,3	58,8
Skupaj iglavci	95	2,1	9,5	69,5	18,9	0,0
Skupaj listavci	312	2,9	15,7	40,0	27,9	13,5
Skupaj	407	2,7	14,3	46,9	25,8	10,3

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	3,8
Veje	1,4
Osutost	0,8
Skupaj	6,0

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	4.701	4.507	95,9	20,7
LISTAVCI	17.030	17.657	103,7	81,3
Skupaj	21.731	22.164	102,0	102,0

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	0,4	7,3	0,1
Jelka	20,0	18,8	3,9
Bor	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	55,6	25,7	10,8
Hrast	0,6	12,7	0,1
Pl. Ist.	21,2	12,5	4,1
Dr. tr. Ist.	2,2	14,8	0,4
Meh. Ist.	0,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	20,3	18,2	3,9
Skupaj listavci	79,7	19,6	15,4
Skupaj	100,0	19,3	19,3

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,3	1,8	7,4	27,7	19,2	14,0	9,8
Listavci	4,0	6,5	12,4	14,4	33,4	14,0	35,5
Skupaj	3,1	5,8	11,4	16,1	27,2	14,0	45,3

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	1,6	18,7	0,0	0,0	0,0	47,2	0,7	26,1	5,7	0,0
2014	1,0	20,6	0,0	0,0	0,0	41,7	0,9	32,9	2,9	0,0

2024	1,0	24,7	0,0	0,0	0,0	37,3	0,7	32,3	4,0	0,0
------	-----	------	-----	-----	-----	------	-----	------	-----	-----

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	7.500	26,1											
Listavci	18.500	22,3											
Skupaj	26.000	23,2											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	9,45	9,45											
Nega mladja	ha	0,80	0,80											
Nega gošče	ha	8,55	8,55											
Nega letvenjaka	ha	1,70	1,70											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	0,20	0,20											
Nega prebiralnega gozda	ha	21,05	21,05											
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	20,00	20,00											
Vzdrževanje vodnih površin	kos	2,00	2,00											
Naravni razvoj biotopov	ha	21,29	21,29											

Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ (brši - ni za načrt temveč samo za komentarje)

Drevesna vrsta	m ³ /ha	Delež %
Smreka	3,18	1,00
Jelka	78,31	24,71
Bukev	117,79	37,18
Graden	2,31	0,73
Gorski javor	46,70	14,74
Ostrolistni javor	4,13	1,30
Topokrpi javor	1,73	0,55
Veliki jesen	18,15	5,73
Gorski brest	3,12	0,98
Lipa in lipovec	24,00	7,57
Beli gaber	0,95	0,30
Češnja	4,56	1,44
Maklen	0,04	0,01
Brek	0,07	0,02
Mokovec	0,57	0,18
Črni gaber	7,45	2,35
Mali jesen	2,09	0,66
Cer	1,65	0,52
Breza	0,09	0,03
Skupaj:	316,89	100,00

Rastičnogojitveni razred: Podgorska jelova bukovja - 01181*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	356,46	256,68	1,90	615,04
Delež (%)	58,0	41,7	0,3	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	28,3	17,0	19,5	12,0	23,2	7,0	21,2
Jelka	2,7	8,2	19,5	24,0	45,6	45,4	137,8
Bor	2,5	7,3	18,4	23,7	48,1	4,1	12,5
Macesen	55,6	25,4	19,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	7,1	17,8	23,9	24,1	27,1	18,3	55,6
Hrast	7,5	18,5	25,6	23,7	24,7	5,8	17,7
Pl. lst.	8,6	18,1	24,1	23,3	25,9	16,1	48,8
Dr. tr. lst.	9,2	18,8	26,6	22,9	22,5	3,2	9,7
Meh. lst.	9,5	19,1	25,3	21,5	24,6	0,1	0,5
Iglavci	5,8	9,2	19,4	22,5	43,1	56,5	171,5
Listavci	7,9	18,1	24,4	23,6	26,0	43,5	132,2
Skupaj	6,7	13,1	21,6	23,0	35,6	100,0	303,8

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	1,30	0,82	1,17	1,02	1,05	60,2	5,36
Listavci	0,87	0,95	0,80	0,55	0,38	39,8	3,55
Skupaj	2,17	1,77	1,97	1,57	1,43	100,0	8,91

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	395,61	64,3	175,63	28,6	43,80	7,1	0,00	0,0	615,04	100,0
Skupaj vsi gozdovi	395,61	64,3	175,63	28,6	43,80	7,1	0,00	0,0	615,04	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	2,9	4,3	7,2	3,5	3,1	6,6	6,4	7,4	13,8	5,2
30 - 49 cm	3,3	1,9	5,2	3,1	0,4	3,5	6,4	2,3	8,7	15,1
50 in več cm	0,2	0,6	0,8	0,4	0,2	0,6	0,6	0,8	1,4	5,1
Skupaj	6,4	6,8	13,2	7,0	3,7	10,7	13,4	10,5	23,9	25,4

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	7,58	1,2							
Drogovnjak	51,95	8,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	371,28	60,4	31,10	8,4	0,0	88,8	9,8	1,4	
Sestoj v obnovi	45,40	7,4	20,80	45,8	0,0	90,6	7,8	1,6	

RAZNOMERNO (sk-gnz)	138,83	22,6	6,54	4,7	0,0	15,3	84,7	0,0
Skupaj	615,04	100,0	58,44	9,5	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	1,73	0,00	0,01	0,00	0,00	50,05	0,00	5,09	1,56	0,00	58,44
%	0,28	0,00	0,00	0,00	0,00	8,24	0,00	0,84	0,26	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	18	0,0	5,6	66,6	27,8	0,0
Jelka	282	1,1	12,8	64,1	19,9	2,1
Bor	54	1,9	20,4	44,4	25,9	7,4
Macesen	3	0,0	33,4	33,3	0,0	33,3
Bukev	113	0,0	10,6	54,9	30,1	4,4
Hrast	41	2,4	22,0	39,1	34,1	2,4
Pl. lst.	88	5,7	9,1	39,7	36,4	9,1
Dr. tr. lst.	35	0,0	0,0	17,1	51,5	31,4
Meh. lst.	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj iglavci	357	1,1	13,7	61,1	21,0	3,1
Skupaj listavci	278	2,2	10,4	42,7	35,3	9,4
Skupaj	635	1,6	12,3	53,1	27,2	5,8

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	4,3
Veje	0,5
Osutost	0,3
Skupaj	5,1

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	16.662	14.145	84,9	48,3
LISTAVCI	12.618	10.159	80,5	34,7
Skupaj	29.280	24.304	83,0	83,0

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	5,6	13,8	0,8
Jelka	49,5	16,4	7,3
Bor	3,0	11,2	0,4
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	34,3	25,6	5,1
Hrast	1,0	2,8	0,1
Pl. lst.	5,2	4,4	0,8
Dr. tr. lst.	1,3	6,3	0,2
Meh. lst.	0,1	4,9	0,0

Skupaj iglavci	58,2	15,7	8,6
Skupaj listavci	41,8	13,6	6,2
Skupaj	100,0	14,8	14,8

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	4,6	3,8	6,6	13,6	23,2	13,5	20,0
Listavci	3,8	5,9	10,6	11,3	21,5	11,3	13,8
Skupaj	4,1	5,0	8,5	12,6	22,6	12,5	33,8

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	3,6	50,1	4,4	0,0	0,0	20,9	5,2	12,2	3,2	0,4
2014	6,1	44,6	4,0	0,0	0,0	19,8	5,0	17,2	3,1	0,2
2024	7,0	45,4	4,1	0,0	0,0	18,3	5,8	16,1	3,2	0,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	26.500	25,1											
Listavci	18.500	22,7											
Skupaj	45.000	24,1											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	19,60	19,60											
Priprava tal	ha	3,40	3,40											
Sadnja	ha	3,40	3,40											
Obžetev	ha	2,90	14,50											
Nega mladja	ha	1,00	1,00											
Nega gošče	ha	17,70	17,70											
Nega letvenjaka	ha	3,75	3,75											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	6,15	6,15											
Zaščita s premazom	ha	2,50	12,50											
Zaščita z ograjo	m	400,00	400,00											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	800,00	1.300,00											
Vzdrževanje vodnih površin	kos	2,00	2,00											
Naravni razvoj biotopov	ha	0,38	0,38											
Vzdrževanje gnezdnic	kos	5,00	15,00											
Postavitev gnezdnic	kos	5,00	5,00											
Ostala varstvena dela	dni	0,40	0,40											

Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ (brisi - ni za načrt temveč samo za komentarje)

Drevesna vrsta	m ³ /ha	Delež %
Smreka	21,18	6,97
Jelka	137,82	45,37

Rdeči bor	12,50	4,11
Macesen	0,05	0,02
Bukev	55,58	18,29
Hruška	0,18	0,06
Graden	17,70	5,83
Gorski javor	35,34	11,63
Topokrpi javor	7,36	2,42
Veliki jesen	1,17	0,39
Gorski brest	1,31	0,43
Lipa in lipovec	2,53	0,83
Beli gaber	6,87	2,26
Češnja	1,14	0,38
Maklen	0,08	0,03
Mokovec	0,21	0,07
Črni gaber	1,13	0,37
Mali jesen	0,30	0,10
Cer	0,91	0,30
Breza	0,44	0,14
Skupaj:	303,80	100,00

Rastičnogojitveni razred: Podgorska gradnova bukovja - 01201*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	749,34	336,87	75,88	1.162,09
Delež (%)	64,5	29,0	6,5	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	16,5	35,0	16,4	20,0	12,1	13,6	34,9
Jelka	9,0	18,6	20,7	31,2	20,5	4,1	10,6
Bor	8,4	15,2	21,5	35,7	19,2	4,0	10,2
Macesen	4,5	13,5	21,4	38,1	22,5	0,0	0,0
Bukev	9,9	16,1	23,5	23,7	26,8	32,4	83,1
Hrast	9,9	16,8	23,7	23,9	25,7	13,8	35,5
Pl. lst.	11,6	17,2	23,2	22,7	25,3	11,8	30,2
Dr. tr. lst.	12,3	18,2	23,0	22,3	24,2	19,0	48,8
Meh. lst.	20,1	22,2	21,1	16,0	20,6	1,3	3,3
Iglavci	13,6	28,2	18,2	25,0	15,0	21,7	55,7
Listavci	10,9	17,0	23,4	23,1	25,6	78,3	201,0
Skupaj	11,5	19,4	22,2	23,6	23,3	100,0	256,7

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,60	0,78	0,36	0,37	0,15	31,3	2,26
Listavci	1,22	1,14	1,11	0,85	0,65	68,7	4,97
Skupaj	1,82	1,92	1,47	1,22	0,80	100,0	7,23

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	504,65	43,4	516,72	44,5	98,47	8,5	42,25	3,6	1.162,09	100,0
Skupaj vsi gozdovi	504,65	43,4	516,72	44,5	98,47	8,5	42,25	3,6	1.162,09	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	7,7	5,8	13,5	2,7	12,7	15,4	10,4	18,5	28,9	10,6
30 - 49 cm	0,1	1,8	1,9	0,4	2,7	3,1	0,5	4,5	5,0	8,5
50 in več cm	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,2	0,2	0,7
Skupaj	7,8	7,7	15,5	3,1	15,5	18,6	10,9	23,2	34,1	19,8

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	24,28	2,1							
Drogovnjak	145,00	12,5	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	481,83	41,5	15,49	3,2	0,0	53,8	26,5	19,7	
Sestoj v obnovi	262,93	22,6	95,89	36,5	0,0	68,5	30,9	0,6	

RAZNOMERNO (sk-gnz)	236,16	20,3	15,43	6,5	0,0	36,5	60,3	3,2
Pionirski gozd z grmišči	11,89	1,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	1.162,09	100,0	126,81	10,9	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,97	0,71	0,00	0,00	0,00	112,77	0,00	4,49	7,70	0,17	126,81
%	0,09	0,06	0,00	0,00	0,00	9,91	0,00	0,39	0,68	0,01	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	97	0,0	15,5	62,9	21,6	0,0
Jelka	44	0,0	9,1	54,5	36,4	0,0
Bor	48	0,0	10,4	50,0	31,3	8,3
Macesen	3	0,0	0,0	66,7	33,3	0,0
Bukev	314	1,3	13,7	46,5	28,0	10,5
Hrast	188	1,6	14,4	42,0	28,7	13,3
Pl. Ist.	152	4,6	11,2	46,7	26,3	11,2
Dr. tr. Ist.	159	0,0	0,6	23,3	50,9	25,2
Meh. Ist.	11	0,0	0,0	27,3	36,3	36,4
Skupaj iglavci	192	0,0	12,5	57,8	27,6	2,1
Skupaj listavci	824	1,7	10,7	40,8	32,4	14,4
Skupaj	1.016	1,4	11,0	44,0	31,5	12,1

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	4,6
Veje	2,5
Osutost	0,3
Skupaj	7,4

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	10.409	10.345	99,4	19,4
LISTAVCI	43.049	36.698	85,2	68,6
Skupaj	53.458	47.043	88,0	88,0

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	15,8	21,9	2,7
Jelka	2,8	12,9	0,5
Bor	3,5	14,2	0,6
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	45,1	23,5	7,8
Hrast	13,0	13,7	2,2
Pl. Ist.	6,5	9,3	1,1
Dr. tr. Ist.	12,6	12,5	2,2

Meh. lst.	0,7	10,9	0,1
Skupaj iglavci	22,0	18,7	3,8
Skupaj listavci	78,0	16,8	13,4
Skupaj	100,0	17,2	17,2

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	3,4	12,4	20,9	26,9	24,3	16,6	7,9
Listavci	4,9	8,8	11,1	15,4	21,5	13,3	25,2
Skupaj	4,4	9,7	12,9	17,2	21,9	14,0	33,1

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	8,1	3,4	4,1	0,0	0,0	33,9	20,2	7,2	20,6	2,5
2014	12,4	3,7	4,2	0,0	0,0	33,0	16,3	12,1	17,3	1,0
2024	13,6	4,1	4,0	0,0	0,0	32,4	13,8	11,8	19,0	1,3

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	17.500	27,1											
Listavci	44.500	19,0											
Skupaj	62.000	20,8											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	58,30	58,30											
Priprava tal	ha	4,00	4,00											
Sadnja	ha	3,35	3,35											
Obžetev	ha	3,50	17,50											
Nega mladja	ha	1,30	1,30											
Nega gošče	ha	27,70	27,70											
Nega letvenjaka	ha	16,40	19,70											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	7,20	7,20											
Varstvo pred žuželkami	dni	30,00	30,00											
Zaščita s premazom	ha	3,00	24,00											
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	80,00	80,00											
Zaščita z ograjo	m	400,00	400,00											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	100,00	200,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	1,00	1,00											
Sadnja plodonosnega drevja	kos	0,50	0,50											
Naravni razvoj biotopov	ha	6,85	6,85											
Ohranjanje biotopov - sečnja	m ³	100,00	100,00											
Ostala varstvena dela	dni	1,20	1,20											

Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ (briši - ni za načrt temveč samo za komentarje)

Drevesna vrsta	m ³ /ha	Delež %
Smreka	34,89	13,59
Jelka	10,59	4,13
Rdeči bor	10,17	3,96
Macesen	0,02	0,01
Bukev	83,13	32,39
Hruška	0,24	0,09
Graden	35,53	13,84
Gorski javor	13,70	5,34
Ostrolistni javor	0,05	0,02
Topokrpi javor	4,44	1,73
Veliki jesen	1,42	0,55
Gorski brest	0,02	0,01
Lipa in lipovec	7,52	2,93
Beli gaber	23,75	9,25
Češnja	3,08	1,20
Maklen	0,88	0,34
Brek	0,23	0,09
Mokovec	0,21	0,08
Črni gaber	4,00	1,56
Mali jesen	1,97	0,77
Cer	17,51	6,82
Trepetlika	0,39	0,15
Topoli	0,08	0,03
Črna jelša	0,22	0,09
Breza	2,65	1,03
Skupaj:	256,69	100,00

Rastičnogojitveni razred: Podgorska gradnova bukovja v nastajanju - 01206*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	354,68	17,48	1,51	373,67
Delež (%)	94,9	4,7	0,4	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	9,6	11,1	21,5	25,3	32,5	12,2	28,2
Jelka	1,5	3,6	23,5	34,4	37,0	6,5	15,1
Bor	7,7	8,7	20,8	30,1	32,7	16,0	37,2
Bukev	13,2	19,6	22,1	16,5	28,6	4,8	11,2
Hrast	13,0	21,1	20,2	15,6	30,1	11,5	26,6
Pl. Ist.	13,9	23,7	21,4	14,2	26,8	8,2	19,0
Dr. tr. Ist.	12,7	21,3	20,3	16,2	29,5	33,7	77,9
Meh. Ist.	10,9	25,0	23,4	16,0	24,7	7,1	16,6
Iglavci	7,2	8,6	21,5	29,2	33,5	34,7	80,5
Listavci	12,8	21,8	20,9	15,8	28,7	65,3	151,3
Skupaj	10,8	17,2	21,1	20,5	30,4	100,0	231,8

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,67	0,38	0,61	0,57	0,39	38,9	2,61
Listavci	1,28	1,17	0,75	0,41	0,48	61,1	4,10
Skupaj	1,95	1,55	1,36	0,98	0,87	100,0	6,71

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	38,03	10,2	211,31	56,5	124,33	33,3	0,00	0,0	373,67	100,0
Skupaj vsi gozdovi	38,03	10,2	211,31	56,5	124,33	33,3	0,00	0,0	373,67	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	4,5	5,2	9,7	1,7	5,9	7,6	6,2	11,1	17,3	6,2
30 - 49 cm	2,4	2,1	4,5	1,0	2,4	3,4	3,4	4,5	7,9	13,2
50 in več cm	0,0	0,3	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3	1,2
Skupaj	6,9	7,6	14,5	2,7	8,3	11,0	9,6	15,9	25,5	20,6

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	8,53	2,3							
Drogovnjak	19,36	5,2	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	181,67	48,6	2,43	1,3	0,0	6,2	57,2	36,6	
Sestoj v obnovi	20,28	5,4	6,48	32,0	0,0	41,2	58,8	0,0	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	92,14	24,7	5,06	5,5	0,0	6,3	34,2	59,5	

Pionirski gozd z grmišči	51,69	13,8	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	373,67	100,0	13,97	3,7	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	1,76	0,59	0,34	0,00	0,00	6,76	0,34	0,73	3,20	0,25	13,97
%	0,48	0,16	0,09	0,00	0,00	1,85	0,09	0,20	0,88	0,07	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	29	3,4	24,1	55,3	17,2	0,0
Jelka	19	0,0	42,1	47,4	10,5	0,0
Bor	66	0,0	7,6	24,2	57,6	10,6
Bukev	10	0,0	20,0	30,0	50,0	0,0
Hrast	18	0,0	0,0	22,2	38,9	38,9
Pl. lst.	28	0,0	7,1	35,8	35,7	21,4
Dr. tr. lst.	83	0,0	2,4	24,1	55,4	18,1
Meh. lst.	30	0,0	0,0	46,7	50,0	3,3
Skupaj iglavci	114	0,9	17,5	36,0	39,5	6,1
Skupaj listavci	169	0,0	3,6	30,2	49,0	17,2
Skupaj	283	0,4	9,2	32,5	45,2	12,7

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,9
Veje	1,6
Osutost	1,1
Skupaj	5,6

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	4.915	4.174	84,9	34,2
LISTAVCI	7.295	3.029	41,5	24,8
Skupaj	12.210	7.203	59,0	59,0

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	37,6	31,1	3,4
Jelka	11,6	19,1	1,1
Bor	8,7	4,2	0,8
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	6,4	14,7	0,6
Hrast	2,8	2,0	0,3
Pl. lst.	3,0	3,9	0,3
Dr. tr. lst.	25,3	6,9	2,3
Meh. lst.	4,6	6,2	0,4
Skupaj iglavci	57,9	14,9	5,3

Skupaj listavci	42,1	6,0	3,9
Skupaj	100,0	9,2	9,2

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,7	3,9	7,5	13,9	24,9	11,3	8,6
Listavci	2,8	4,5	5,8	5,2	2,9	4,3	5,9
Skupaj	2,2	4,3	6,6	8,5	9,5	6,8	14,5

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	9,6	4,0	27,5	0,0	0,0	5,7	14,0	1,5	30,1	7,6
2014	11,1	5,6	18,9	0,0	0,0	4,0	12,9	7,0	33,6	6,9
2024	12,2	6,5	16,0	0,0	0,0	4,8	11,5	8,2	33,7	7,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	8.000	26,6											
Listavci	9.500	16,8											
Skupaj	17.500	20,2											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	11,50	11,50											
Priprava tal	ha	3,00	3,00											
Sadnja	ha	3,20	3,20											
Obžetev	ha	3,45	15,45											
Nega mladja	ha	1,50	1,50											
Nega gošče	ha	4,20	4,20											
Nega letvenjaka	ha	3,25	3,65											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	0,35	0,35											
Varstvo pred žuželkami	dni	10,00	10,00											
Zaščita s premazom	ha	3,20	27,20											
Vzdrževanje vodnih površin	kos	2,00	2,00											
Ohranjanje biotopov - nega	ha	0,30	0,30											

Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ (brši - ni za načrt temveč samo za komentarje)

Drevesna vrsta	m ³ /ha	Delež %
Smreka	28,18	12,16
Jelka	15,14	6,53
Rdeči bor	37,18	16,04
Bukev	11,21	4,84
Hruška	0,57	0,25
Graden	26,61	11,48
Robinija	0,26	0,11

Gorski javor	1,99	0,86
Topokrpi javor	2,64	1,14
Veliki jesen	0,15	0,06
Gorski brest	0,04	0,02
Lipa in lipovec	12,69	5,48
Beli gaber	28,88	12,46
Češnja	1,50	0,65
Maklen	0,05	0,02
Brek	0,45	0,19
Mokovec	0,22	0,09
Črni gaber	3,34	1,44
Mali jesen	1,45	0,63
Cer	42,63	18,40
Trepetlika	1,77	0,76
Topoli	2,75	1,19
Breza	12,04	5,20
Skupaj:	231,74	100,00

Rastičnogojitveni razred: Gorska bukovja - 01401*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	449,58	266,84	20,23	736,65
Delež (%)	61,1	36,2	2,7	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	15,7	63,4	6,8	3,7	10,4	2,3	6,9
Jelka	15,4	40,7	21,4	9,5	13,0	3,4	10,3
Bor	17,3	30,8	17,3	17,3	17,3	0,0	0,0
Bukev	2,8	13,8	30,4	29,8	23,2	64,1	190,8
Hrast	3,2	15,8	29,8	27,3	23,9	5,1	15,1
Pl. Ist.	3,3	14,5	30,3	28,8	23,1	17,7	52,7
Dr. tr. Ist.	5,1	17,8	29,0	24,7	23,4	7,3	21,8
Meh. Ist.	9,9	17,9	28,8	21,1	22,3	0,1	0,4
Iglavci	15,5	49,9	15,5	7,2	11,9	5,8	17,2
Listavci	3,1	14,4	30,1	29,1	23,3	94,2	280,7
Skupaj	3,9	16,4	29,3	27,8	22,6	100,0	297,9

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,31	0,49	0,08	0,03	0,03	13,5	0,94
Listavci	0,57	1,39	1,94	1,38	0,71	86,5	5,98
Skupaj	0,88	1,88	2,02	1,41	0,74	100,0	6,92

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	666,33	90,5	68,65	9,3	0,00	0,0	1,67	0,2	736,65	100,0
Skupaj vsi gozdovi	666,33	90,5	68,65	9,3	0,00	0,0	1,67	0,2	736,65	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	3,7	5,4	9,1	1,4	11,9	13,3	5,1	17,3	22,4	8,5
30 - 49 cm	0,7	2,9	3,6	0,9	2,7	3,6	1,6	5,6	7,2	12,8
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3	0,0	0,3	0,3	1,2
Skupaj	4,4	8,3	12,7	2,3	14,9	17,2	6,7	23,2	29,9	22,5

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	33,10	4,5							
Drogovnjak	66,21	9,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	314,54	42,7	11,64	3,7	0,0	78,7	18,0	3,3	
Sestoj v obnovi	208,72	28,3	90,86	43,5	0,8	94,7	4,5	0,0	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	114,08	15,5	14,59	12,8	0,0	57,0	43,0	0,0	

Skupaj	736,65	100,0	117,09	15,9	0,0	0,0	0,0	0,0
---------------	---------------	--------------	---------------	-------------	------------	------------	------------	------------

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,03	2,08	0,00	0,00	0,00	112,38	0,00	1,50	1,10	0,00	117,09
%	0,00	0,30	0,00	0,00	0,00	15,97	0,00	0,21	0,16	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	6	0,0	16,7	83,3	0,0	0,0
Jelka	19	0,0	0,0	73,7	26,3	0,0
Bukev	520	3,8	11,2	49,6	25,0	10,4
Hrast	31	0,0	12,9	38,7	35,5	12,9
Pl. lst.	183	8,7	14,8	42,0	23,0	11,5
Dr. tr. lst.	51	0,0	0,0	29,4	33,3	37,3
Skupaj iglavci	25	0,0	4,0	76,0	20,0	0,0
Skupaj listavci	785	4,6	11,3	46,1	25,5	12,5
Skupaj	810	4,4	11,1	47,1	25,3	12,1

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	5,4
Veje	1,9
Osutost	0,4
Skupaj	7,7

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	1.413	1.496	105,9	3,3
LISTAVCI	44.308	38.488	86,9	84,2
Skupaj	45.721	39.984	87,5	87,5

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	1,4	16,1	0,3
Jelka	2,3	20,1	0,4
Bor	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	82,1	22,1	14,8
Hrast	2,2	9,7	0,4
Pl. lst.	9,2	8,7	1,6
Dr. tr. lst.	2,7	7,3	0,5
Meh. lst.	0,1	21,0	0,0
Skupaj iglavci	3,7	18,3	0,7
Skupaj listavci	96,3	18,0	17,3
Skupaj	100,0	18,0	18,0

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	1,2	3,8	20,0	21,8	0,0	14,5	1,6
Listavci	6,1	9,0	10,9	16,8	23,1	14,3	41,6
Skupaj	5,1	8,7	11,0	17,0	24,2	14,3	43,2

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	0,7	1,4	0,0	0,0	0,0	71,5	5,1	15,2	6,0	0,1
2014	1,6	2,1	0,0	0,0	0,0	66,8	4,0	18,9	6,5	0,1
2024	2,3	3,4	0,0	0,0	0,0	64,1	5,1	17,7	7,3	0,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	3.000	23,7											
Listavci	53.500	25,9											
Skupaj	56.500	25,7											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	41,70	41,70											
Nega mladja	ha	0,50	0,50											
Nega gošče	ha	37,80	37,80											
Nega letvenjaka	ha	14,05	14,05											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	5,20	5,20											
Nega prebiralnega gozda	ha	0,70	0,70											
Vzdrževanje travinj	ha	1,50	15,00											
Vzdrževanje vodnih površin	kos	3,00	3,00											
Naravni razvoj biotopov	ha	15,14	15,14											
Vzdrževanje gnezdnic	kos	20,00	55,00											
Postavitev gnezdnic	kos	20,00	20,00											
Vzdrževanje stez	dni	4,00	20,00											

Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ (brši - ni za načrt temveč samo za komentarje)

Drevesna vrsta	m ³ /ha	Delež %
Smreka	6,89	2,31
Jelka	10,28	3,45
Bukev	190,85	64,07
Hruška	0,28	0,09
Graden	15,08	5,06
Gorski javor	37,26	12,51
Ostrolistni javor	0,35	0,12
Topokrpi javor	3,94	1,32
Veliki jesen	4,42	1,48

Gorski brest	0,12	0,04
Lipa in lipovec	5,02	1,69
Beli gaber	5,88	1,97
Češnja	1,55	0,52
Maklen	0,83	0,28
Brek	0,30	0,10
Mokovec	0,72	0,24
Črni gaber	6,53	2,19
Mali jesen	2,16	0,73
Cer	5,08	1,71
Trepetlika	0,03	0,01
Breza	0,34	0,11
Skupaj:	297,91	100,00

Rastičnogojitveni razred: Varovalni gozdovi - 08000*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	83,25	149,85	157,47	390,57
Delež (%)	21,3	38,4	40,3	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	7,7	13,4	27,6	38,2	13,1	2,8	4,7
Bor	9,5	18,9	28,5	33,3	9,8	4,1	6,9
Bukev	17,6	27,1	37,4	17,7	0,2	26,8	45,5
Hrast	18,4	34,4	39,9	6,5	0,8	8,6	14,6
Pl. lst.	19,5	31,4	35,6	11,6	1,9	5,0	8,5
Dr. tr. lst.	31,4	36,2	24,5	6,8	1,1	51,4	87,3
Meh. lst.	11,2	20,6	32,2	29,6	6,4	1,3	2,2
Iglavci	8,8	16,7	28,1	35,2	11,2	6,8	11,6
Listavci	25,3	33,0	30,3	10,5	0,9	93,2	158,2
Skupaj	24,2	31,8	30,2	12,2	1,6	100,0	169,8

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,06	0,06	0,06	0,04	0,01	5,1	0,22
Listavci	1,68	1,28	0,87	0,24	0,01	94,9	4,08
Skupaj	1,74	1,34	0,93	0,28	0,02	100,0	4,30

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Varovalni gozdovi	195,61	50,1	194,96	49,9	0,00	0,0	0,00	0,0	390,57	100,0
Skupaj vsi gozdovi	195,61	50,1	194,96	49,9	0,00	0,0	0,00	0,0	390,57	100,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Drogovnjak	145,86	37,3						
Debeljak	56,55	14,5	0,14	0,2	0,0	0,0	0,0	100,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	168,32	43,1	1,32	0,8	0,0	0,0	100,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	19,84	5,1	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	390,57	100,0	1,46	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,22	0,00	0,44	0,80	0,00	1,46
%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06	0,00	0,11	0,20	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	0,0
Veje	0,0
Osutost	0,0
Skupaj	0,0

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	250	87	34,7	3,2
LISTAVCI	2.450	166	6,8	6,1
Skupaj	2.700	252	9,3	9,3

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	33,6	5,0	0,1
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	0,7	0,1	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	8,9	0,1	0,0
Hrast	23,6	0,9	0,1
Pl. lst.	3,5	0,2	0,0
Dr. tr. lst.	29,4	0,3	0,1
Meh. lst.	0,3	0,1	0,0
Skupaj iglavci	34,4	2,1	0,1
Skupaj listavci	65,6	0,3	0,3
Skupaj	100,0	0,4	0,4

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,1	1,1	1,4	2,5	5,3	2,1	0,2
Listavci	0,0	0,1	0,2	0,6	0,7	0,3	0,4
Skupaj	0,0	0,1	0,3	0,7	1,0	0,4	0,6

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	1,6	4,7	6,7	0,0	0,0	18,4	13,4	5,8	46,9	2,5
2014	2,8	0,0	4,0	0,0	0,0	28,1	10,4	5,7	47,7	1,3
2024	2,8	0,0	4,1	0,0	0,0	26,8	8,6	5,0	51,4	1,3

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
--	---------------------	---------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	--------

Iglavci	500	11,0												
Listavci	2.500	4,0												
Skupaj	3.000	4,5												
Neizkor. drevje	Iglavci													
	Listavci													
	Skupaj													

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Naravni razvoj biotopov	ha	233,38	233,38											

Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ (briši - ni za načrt temveč samo za komentarje)

Drevesna vrsta	m ³ /ha	Delež %
Smreka	4,69	2,76
Rdeči bor	5,47	3,22
Črni bor	1,45	0,85
Bukev	45,54	26,82
Hruška	0,19	0,11
Graden	14,64	8,62
Robinija	0,02	0,01
Gorski javor	4,26	2,51
Topokrpi javor	1,97	1,16
Veliki jesen	0,88	0,52
Lipa in lipovec	0,45	0,27
Beli gaber	18,28	10,77
Češnjja	0,96	0,57
Maklen	1,70	1,00
Brek	0,09	0,05
Mokovec	2,66	1,57
Črni gaber	31,79	18,72
Mali jesen	21,34	12,57
Cer	11,26	6,63
Trepetlika	0,33	0,19
Topoli	0,22	0,13
Črna jelša	1,02	0,60
Breza	0,18	0,11
Vrbe	0,41	0,24
Skupaj:	169,80	100,00

Rastičnogojitveni razred: Gozdni rezervati - 09000

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	2,43	0,00	0,00	2,43
Delež (%)	100,0	0,0	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	1,6	5,1	10,2	48,3	34,8	18,5	142,4
Jelka	1,8	5,0	10,1	48,2	34,9	80,5	618,1
Dr. tr. lst.	44,8	18,4	18,4	18,4	0,0	1,0	7,8
Iglavci	1,7	5,0	10,1	48,3	34,9	99,0	760,5
Listavci	44,8	18,4	18,4	18,4	0,0	1,0	7,8
Skupaj	2,2	5,2	10,2	47,9	34,5	100,0	768,3

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	1,10	1,97	2,78	9,76	3,78	98,8	19,40
Listavci	0,15	0,04	0,03	0,02	0,00	1,2	0,23
Skupaj	1,25	2,01	2,81	9,78	3,78	100,0	19,63

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Gpn, ukrepi niso dovoljeni	2,43	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	2,43	100,0
Skupaj vsi gozdovi	2,43	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	2,43	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	60,0	0,0	60,0	0,0	0,0	0,0	60,0	0,0	60,0	22,2
30 - 49 cm	20,0	0,0	20,0	0,0	0,0	0,0	20,0	0,0	20,0	34,6
50 in več cm	20,0	0,0	20,0	0,0	0,0	0,0	20,0	0,0	20,0	68,0
Skupaj	100,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	100,0	124,8

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek							
	ha	%	Površina		Zasnova					
			ha	%	1	2	3	4		
Debeljak	2,43	100,0								
Skupaj	2,43	100,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	2	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Jelka	10	10,0	30,0	50,0	10,0	0,0
Skupaj iglavci	12	8,3	25,0	58,4	8,3	0,0
Skupaj	12	8,3	25,0	58,4	8,3	0,0

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	0,0
Veje	0,0
Osutost	0,0
Skupaj	0,0

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	0	0	0,0	0,0
Listavci	0	0	0,0	0,0
Skupaj	0	0	0,0	0,0

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Skupaj	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	10,0	90,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2014	20,0	79,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0
2024	18,5	80,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	0	0,0											
Listavci	0	0,0											
Skupaj	0	0,0											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan. s ponov.											

Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ (briši - ni za načrt temveč samo za komentarje)

Drevesna vrsta	m ³ /ha	Delež %
Smreka	142,39	18,53
Jelka	618,11	80,45
Beli gaber	7,82	1,02
Skupaj:	768,32	100,00

12.1.5 OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah

Zasebni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondí po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	2.234,12	77,8	197,1	274,9	2,63	4,54	7,17	25,8	21,5	22,7	87,1
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI	2,43	760,5	7,8	768,3	19,40	0,23	19,63	0,0	0,0	0,0	0,0
VAROVALNI GOZDOVI	83,25	13,5	177,9	191,4	0,25	4,36	4,61	4,6	6,8	6,6	27,6
Skupaj vsi gozdovi	2.319,80	76,2	196,2	272,4	2,56	4,53	7,09	25,4	21,0	22,3	85,5

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	47,52	2,0
Drogovnjak	216,54	9,3
Debeljak	917,64	39,7
Sestoj v obnovi	406,14	17,5
RAZNOMERNO (ps-šp)	93,88	4,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	581,01	25,0
Pionirski gozd z grmišči	57,07	2,5
Skupaj:	2.319,80	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	6,1
Jelka	16,9
Bor	4,9
Macesen	0,0
Bukev	29,3
Hrast	9,8
Pl. lst.	15,9
Dr. tr. lst.	15,7
Meh. lst.	1,4
Iglavci	28,0
Listavci	72,0
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	7,5	15,8	19,8	24,4	32,5	28,0	76,2
Listavci	8,3	17,8	25,6	25,4	22,9	72,0	196,2
Skupaj	8,1	17,2	24,0	25,1	25,6	100,0	272,4

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	44.914	25,4											
Listavci	95.757	21,0											
Skupaj	140.671	22,3											
Neizkor. drevje													

Listavci													
Skupaj													

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	80,30	80,30											
Priprava tal	ha	8,00	8,00											
Sadnja	ha	8,25	8,25											
Obžetev	ha	8,40	40,40											
Nega mladja	ha	3,20	3,20											
Nega gošče	ha	58,05	58,05											
Nega letvenjaka	ha	23,25	25,35											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	11,35	11,35											
Nega prebiralnega gozda	ha	19,40	19,40											
Varstvo pred žuželkami	dni	10,00	10,00											
Zaščita s premazom	ha	8,20	60,70											
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	20,00	20,00											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	600,00	600,00											
Vzdrževanje travinj	ha	0,50	5,00											
Vzdrževanje vodnih površin	kos	5,00	5,00											
Naravni razvoj biotopov	ha	48,62	48,62											
Ohranjanje biotopov - nega	ha	0,30	0,30											
Ohranjanje biotopov - sečnja	m ³	100,00	100,00											
Vzdrževanje gnezdnic	kos	20,00	55,00											
Postavitev gnezdnic	kos	20,00	20,00											
Ostala varstvena dela	dni	0,40	0,40											

Državni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	901,53	70,3	222,7	293,0	2,88	5,58	8,46	26,4	22,8	23,6	81,9
VAROVALNI GOZDOVI	149,85	11,2	157,3	168,5	0,23	4,25	4,48	22,7	4,0	5,3	19,8
Skupaj vsi gozdovi	1.051,38	61,9	213,4	275,3	2,50	5,39	7,89	26,3	20,8	22,0	76,9

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	29,76	2,8
Drogovnjak	183,39	17,4
Debeljak	496,72	47,4
Sestoj v obnovi	153,87	14,6
RAZNOMERNO (ps-šp)	8,64	0,8
RAZNOMERNO (sk-gnz)	168,50	16,0
Pionirski gozd z grmišči	10,50	1,0
Skupaj:	1.051,38	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	10,7
Jelka	10,9
Bor	0,8
Macesen	0,0
Bukev	45,3
Hrast	5,0
Pl. lst.	15,6
Dr. tr. lst.	10,8
Meh. lst.	0,8
Iglavci	22,5
Listavci	77,5
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	12,1	18,4	18,2	21,5	29,8	22,5	61,9
Listavci	9,4	17,7	26,7	24,0	22,2	77,5	213,4
Skupaj	10,0	17,9	24,8	23,4	23,9	100,0	275,3

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	17.125	26,3											
Listavci	46.659	20,8											
Skupaj	63.784	22,0											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj	0											

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	54,65	54,65											
Priprava tal	ha	2,40	2,40											
Sadnja	ha	1,70	1,70											
Obžetev	ha	1,45	7,05											
Nega mladja	ha	1,90	1,90											
Nega gošče	ha	37,60	37,60											
Nega letvenjaka	ha	15,80	17,40											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	7,75	7,75											
Nega prebiralnega gozda	ha	1,75	1,75											
Varstvo pred žuželkami	dni	20,00	20,00											
Zaščita s premazom	ha	0,50	3,00											
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	80,00	80,00											
Zaščita z ograjo	m	800,00	800,00											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	300,00	900,00											
Vzdrževanje travinj	ha	1,00	10,00											
Vzdrževanje vodnih površin	kos	4,00	4,00											
Sadnja plodonosnega drevja	kos	0,50	0,50											
Naravni razvoj biotopov	ha	108,69	108,69											
Vzdrževanje gnezdnic	kos	5,00	15,00											
Postavitev gnezdnic	kos	5,00	5,00											
Vzdrževanje stez	dni	4,00	20,00											
Ostala varstvena dela	dni	1,20	1,20											

Občinski gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	104,83	43,7	193,6	237,3	1,47	4,69	6,16	19,5	19,9	19,8	76,4
VAROVALNI GOZDOVI	157,47	10,9	148,6	159,5	0,20	3,76	3,96	3,8	2,3	2,4	9,8
Skupaj vsi gozdovi	262,30	24,0	166,6	190,6	0,71	4,13	4,84	15,2	10,5	11,1	43,7

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	0,70	0,3
Drogovnjak	52,26	19,9
Debeljak	61,06	23,3
Sestoj v obnovi	31,70	12,1
RAZNOMERNO (ps-šp)	2,96	1,1
RAZNOMERNO (sk-gnz)	97,77	37,3
Pionirski gozd z grmišči	15,85	6,0
Skupaj:	262,30	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	5,3
Jelka	1,8
Bor	5,5
Bukev	37,4
Hrast	7,0
Pl. lst.	10,5
Dr. tr. lst.	31,3
Meh. lst.	1,2
Iglavci	12,6
Listavci	87,4
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	10,1	18,4	23,0	29,9	18,6	12,6	24,0
Listavci	17,6	24,4	26,2	20,7	11,1	87,4	166,6
Skupaj	16,6	23,6	25,9	21,8	12,1	100,0	190,6

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	961	15,2											
Listavci	4.584	10,5											
Skupaj	5.545	11,1											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	5,60	5,60											
Nega gošče	ha	0,30	0,30											
Nega letvenjaka	ha	0,10	0,10											
Nega prebiralnega gozda	ha	0,60	0,60											
Varstvo pred žuželkami	dni	10,00	10,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	1,00	1,00											
Naravni razvoj biotopov	ha	119,73	119,73											

12.2 Seznam tarif po odsekih

Šifre za tarife:

Tarifa	Prebiralne (P)	Vmesne (V)	Enodobne (E)
1	2	22	42
2	4	24	44
3	6	26	46
4	8	28	48
5	10	30	50
6	12	32	52
7	14	34	54
8	16	36	56
9	18	38	58
10	20	40	60

Lahko so tudi vmesne tarife (n.pr.: V 2-3=25)

Preglednica/D-TAR: Seznam tarif po odsekih

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
12001	28	28	26	28	28	28	46	28
12002	28	28	26	28	28	28	46	28
12003	28	28	26	28	28	28	46	28
12004	28	28	26	28	28	28	46	28
12005	28	28	26	28	28	28	46	28
12006	28	28	26	28	28	28	46	28
12007	28	28	26	28	28	28	46	28
12008A	32	32	28	32	30	32	29	28
12008B	32	32	28	33	30	33	29	30
12009A	28	28	26	28	28	28	46	28
12009B	32	32	28	33	30	33	29	30
12010A	30	32	28	32	30	31	29	28
12010B	32	32	28	33	30	33	29	30
12010C	28	28	26	28	28	28	46	28
12011A	32	32	28	33	30	33	29	30
12011B	32	32	28	33	30	33	29	30
12011C	28	28	26	28	28	28	46	28
12011D	30	32	28	32	30	31	29	28
12012	32	32	28	33	30	33	29	30
12013	32	32	28	33	30	33	29	30
12014A	32	32	28	33	30	33	29	30
12014B	30	32	28	32	30	31	29	28
12015A	32	32	28	32	30	32	29	28
12015B	32	32	28	33	30	33	29	30
12016	28	28	26	28	28	28	46	28
12017	32	32	28	33	30	33	29	30
12018	32	32	28	33	30	33	29	30
12019	32	32	28	32	30	31	29	28
12020	32	32	28	32	30	31	29	28
12021	32	32	28	32	30	31	29	28
12022A	32	32	28	32	30	31	29	28
12022B	32	32	28	33	30	33	29	30
12023A	32	32	28	32	30	31	29	28
12023B	32	32	28	33	30	32	29	30
12024	32	32	28	33	30	32	29	30
12025	32	32	28	33	30	32	29	28
12026	32	32	28	33	30	32	29	30
12027	32	32	28	33	30	32	29	30
12028	32	32	28	33	30	32	29	30
12029	32	32	28	33	30	32	29	30
12030	32	32	28	33	30	33	29	30

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
12031	32	32	28	33	30	33	29	30
12032A	32	32	28	33	30	33	29	30
12032B	32	32	28	33	30	33	29	30
12032C	28	28	26	28	28	28	46	28
12033	32	32	28	33	30	33	29	30
12034A	32	32	28	33	30	32	29	30
12034B	30	32	28	32	30	31	29	28
12034C	28	28	26	28	28	28	46	28
12035	32	32	28	33	30	32	29	30
12036A	28	28	26	28	28	28	46	28
12036B	32	32	28	33	30	32	29	30
12037	32	32	28	33	30	32	29	30
12038	32	32	28	33	30	32	29	30
12039	32	32	28	33	30	32	29	30
12040	32	32	28	33	30	32	29	30
12041	30	32	28	31	30	30	29	28
12042	32	32	30	33	30	32	29	30
12043	32	32	30	33	30	32	29	30
12044	32	32	30	33	30	32	29	28
12045	32	32	30	32	30	32	29	28
12046	32	32	30	33	30	30	29	28
12047	32	32	28	32	30	31	29	28
12048	32	32	28	32	30	31	29	28
12049A	32	32	28	32	30	32	29	28
12049B	32	32	28	33	30	33	29	30
12049C	30	32	28	32	30	31	29	28
12050A	30	32	28	32	30	31	29	28
12050B	32	32	28	33	30	33	29	30
12051	32	32	28	32	30	31	29	28
12052	32	32	28	33	30	33	29	30
12053A	32	32	28	33	30	33	29	30
12053B	32	32	28	33	30	33	29	30
12054A	32	32	28	32	30	32	29	28
12054B	32	32	28	32	30	31	29	28
12055	32	32	28	32	30	31	30	28
12056A	32	32	28	32	30	31	29	28
12056B	32	32	28	33	30	33	29	30
12057A	32	32	28	32	30	31	29	28
12057B	32	32	28	33	30	33	29	30
12058	32	32	28	33	30	31	29	30
12059A	32	32	28	33	30	33	29	30

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
12059B	32	32	28	33	30	33	29	30
12060A	32	32	28	33	30	33	29	28
12060B	32	32	28	32	30	31	29	28
12061	32	32	28	32	30	31	29	28
12062	32	32	28	31	30	33	29	28
12063	32	32	28	33	30	33	29	30
12064	32	32	28	33	30	33	29	30
12065	32	32	28	32	30	34	29	30
12066A	32	32	28	32	30	34	29	30
12066B	28	28	26	28	28	28	46	28
12067A	28	28	26	28	28	28	46	28
12067B	32	32	28	32	30	34	29	30
12068A	28	28	26	28	28	28	46	28
12068B	32	32	28	32	30	34	29	30
12069	32	32	28	32	30	34	29	30
12070	32	32	28	32	30	32	29	30
12071A	32	32	28	33	30	33	29	30
12071B	32	32	28	32	30	31	29	28
12072A	32	32	28	33	30	33	29	28
12072B	32	32	28	33	30	33	29	30
12073A	32	32	28	33	30	33	29	30
12073B	28	28	26	28	28	28	46	28
12073C	32	32	28	32	30	34	29	30
12074	32	32	28	32	30	34	29	30
12075	32	32	28	32	30	34	29	30
12076A	32	32	28	33	30	33	29	28
12076B	32	32	28	33	30	33	29	30
12076C	32	32	28	32	30	34	29	30
12077	32	32	28	32	30	34	29	30
12078	32	32	28	33	30	33	29	30
12079A	32	32	28	32	30	31	29	28
12079B	32	32	28	33	30	33	29	30
12080	30	32	28	32	30	31	30	28
12081	32	32	28	32	30	31	29	28
12082	32	32	28	32	30	31	29	28
12083	32	32	28	32	30	31	29	28
12084	32	32	28	32	30	31	29	28
12085	32	32	28	33	30	30	29	28
12086	30	32	30	32	30	31	29	30
12087A	32	32	28	33	30	33	29	30
12087B	30	32	30	32	30	31	29	30
12088	32	32	30	32	30	31	30	28
12089	30	32	28	31	30	33	30	28
12090	30	32	28	32	30	31	29	28
12091	30	32	30	32	30	31	30	28
12092	30	32	30	32	30	31	30	28
12093	32	32	28	33	30	33	29	30
12094	32	32	28	32	30	34	29	30
12095	32	32	28	32	30	34	29	30
12096	32	32	28	32	30	34	29	30
12097	32	32	28	32	30	34	29	30
12098	32	32	28	33	30	33	29	30
12099	30	32	30	32	30	31	30	28
12100	30	32	30	32	30	31	30	28
12101	30	32	28	32	30	31	30	28
12102	30	32	28	32	30	31	30	28
12103A	32	32	28	33	30	32	29	30
12103C	32	32	28	33	30	32	29	30
12104	32	32	28	33	30	30	29	30
12105	30	32	30	32	30	31	29	30
12106	30	32	28	32	30	31	29	30
12107	30	32	28	32	30	31	29	30
12108	30	32	30	32	30	31	29	30
12109	30	32	28	32	30	31	29	28
12110	30	32	28	32	30	31	29	28

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
12111	28	28	26	28	28	28	46	28
12112	28	28	26	28	28	28	46	28
12113	32	32	28	32	30	31	29	28
12114	30	30	28	32	30	31	29	28
12115	30	30	28	32	30	31	29	28
12116	30	30	28	32	30	31	29	28

12.3 Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

Preglednica/D-NIZ: Seznam prirastnih nizov po gospodarskih razredih

GR	SDV	Niz	Ds3	Ds4	Ds5	Ds6	Ds7	Ds8	Ds9	Ds10	Ds11	Ds12	Ds13	Ds14	Ds15	Ds16
01111	SM	551	0,1443	0,0967	0,0708	0,0549	0,0443	0,0368	0,0313	0,0270	0,0236	0,0210	0,0188	0,0169	0,0154	0,0140
	JE	552	0,1643	0,1011	0,0694	0,0510	0,0393	0,0314	0,0257	0,0215	0,0183	0,0158	0,0138	0,0121	0,0109	0,0098
	OI	553	0,0857	0,0567	0,0411	0,0317	0,0254	0,0210	0,0178	0,0153	0,0133	0,0118	0,0105	0,0094	0,0086	0,0077
	BU	554	0,0904	0,0554	0,0380	0,0278	0,0214	0,0171	0,0140	0,0117	0,0099	0,0086	0,0075	0,0066	0,0058	0,0053
	HR	555	0,0446	0,0335	0,0267	0,0223	0,0191	0,0167	0,0149	0,0134	0,0121	0,0112	0,0103	0,0095	0,0089	0,0084
	PL	556	0,0607	0,0455	0,0364	0,0302	0,0259	0,0227	0,0202	0,0181	0,0165	0,0151	0,0140	0,0129	0,0121	0,0113
	TL	557	0,0727	0,0399	0,0250	0,0171	0,0124	0,0094	0,0073	0,0058	0,0048	0,0040	0,0034	0,0029	0,0025	0,0022
ML	558	0,0706	0,0528	0,0422	0,0351	0,0301	0,0262	0,0233	0,0209	0,0190	0,0174	0,0160	0,0149	0,0139	0,0130	
01181	SM	559	0,2221	0,1252	0,0803	0,0559	0,0411	0,0315	0,0249	0,0202	0,0167	0,0141	0,0120	0,0104	0,0090	0,0079
	JE	560	0,0698	0,0592	0,0510	0,0443	0,0386	0,0337	0,0295	0,0255	0,0221	0,0189	0,0159	0,0132	0,0107	0,0083
	OI	553	0,0857	0,0567	0,0411	0,0317	0,0254	0,0210	0,0178	0,0153	0,0133	0,0118	0,0105	0,0094	0,0086	0,0077
	BU	561	0,1040	0,0718	0,0539	0,0426	0,0349	0,0294	0,0252	0,0221	0,0195	0,0174	0,0157	0,0143	0,0131	0,0121
	HR	562	0,0339	0,0254	0,0204	0,0170	0,0145	0,0127	0,0113	0,0102	0,0093	0,0085	0,0078	0,0073	0,0068	0,0064
	PL	563	0,1353	0,0759	0,0485	0,0336	0,0247	0,0189	0,0149	0,0120	0,0099	0,0083	0,0071	0,0061	0,0054	0,0047
	TL	564	0,0485	0,0364	0,0291	0,0242	0,0207	0,0181	0,0161	0,0145	0,0132	0,0121	0,0111	0,0103	0,0096	0,0090
ML	558	0,0706	0,0528	0,0422	0,0351	0,0301	0,0262	0,0233	0,0209	0,0190	0,0174	0,0160	0,0149	0,0139	0,0130	
01201	SM	565	0,0908	0,0671	0,0530	0,0438	0,0372	0,0324	0,0285	0,0256	0,0232	0,0211	0,0194	0,0179	0,0167	0,0156
	JE	566	0,0949	0,0824	0,0716	0,0622	0,0541	0,0470	0,0408	0,0354	0,0307	0,0268	0,0232	0,0202	0,0176	0,0152
	OI	553	0,0857	0,0567	0,0411	0,0317	0,0254	0,0210	0,0178	0,0153	0,0133	0,0118	0,0105	0,0094	0,0086	0,0077
	BU	567	0,0822	0,0595	0,0463	0,0378	0,0318	0,0274	0,0240	0,0213	0,0191	0,0173	0,0159	0,0146	0,0135	0,0126
	HR	568	0,0393	0,0295	0,0236	0,0197	0,0169	0,0149	0,0132	0,0119	0,0109	0,0099	0,0092	0,0086	0,0080	0,0075
	PL	569	0,0758	0,0511	0,0376	0,0293	0,0237	0,0197	0,0168	0,0145	0,0127	0,0113	0,0101	0,0092	0,0083	0,0076
	TL	570	0,0502	0,0377	0,0301	0,0251	0,0215	0,0188	0,0167	0,0150	0,0137	0,0125	0,0116	0,0107	0,0100	0,0093
ML	558	0,0706	0,0528	0,0422	0,0351	0,0301	0,0262	0,0233	0,0209	0,0190	0,0174	0,0160	0,0149	0,0139	0,0130	
01206	SM	571	0,2035	0,1225	0,0826	0,0599	0,0456	0,0360	0,0292	0,0243	0,0205	0,0176	0,0153	0,0134	0,0118	0,0106
	JE	566	0,0949	0,0824	0,0716	0,0622	0,0541	0,0470	0,0408	0,0354	0,0307	0,0268	0,0232	0,0202	0,0176	0,0152
	OI	553	0,0857	0,0567	0,0411	0,0317	0,0254	0,0210	0,0178	0,0153	0,0133	0,0118	0,0105	0,0094	0,0086	0,0077
	BU	572	0,1860	0,1080	0,0707	0,0501	0,0374	0,0291	0,0232	0,0191	0,0159	0,0135	0,0116	0,0101	0,0089	0,0078
	HR	568	0,0393	0,0295	0,0236	0,0197	0,0169	0,0149	0,0132	0,0119	0,0109	0,0099	0,0092	0,0086	0,0080	0,0075
	PL	573	0,0840	0,0627	0,0500	0,0415	0,0354	0,0309	0,0273	0,0245	0,0222	0,0203	0,0186	0,0172	0,0160	0,0150
	TL	574	0,0776	0,0517	0,0377	0,0291	0,0234	0,0194	0,0164	0,0141	0,0124	0,0109	0,0097	0,0088	0,0079	0,0072
ML	558	0,0706	0,0528	0,0422	0,0351	0,0301	0,0262	0,0233	0,0209	0,0190	0,0174	0,0160	0,0149	0,0139	0,0130	
01401	SM	571	0,2035	0,1225	0,0826	0,0599	0,0456	0,0360	0,0292	0,0243	0,0205	0,0176	0,0153	0,0134	0,0118	0,0106
	JE	575	0,0978	0,0663	0,0491	0,0384	0,0311	0,0260	0,0222	0,0193	0,0169	0,0150	0,0135	0,0122	0,0111	0,0102
	OI	553	0,0857	0,0567	0,0411	0,0317	0,0254	0,0210	0,0178	0,0153	0,0133	0,0118	0,0105	0,0094	0,0086	0,0077
	BU	576	0,0797	0,0552	0,0415	0,0329	0,0270	0,0227	0,0196	0,0171	0,0151	0,0135	0,0122	0,0111	0,0102	0,0094
	HR	577	0,1557	0,0804	0,0481	0,0317	0,0223	0,0164	0,0125	0,0098	0,0079	0,0065	0,0054	0,0045	0,0039	0,0033
	PL	578	0,0486	0,0365	0,0292	0,0243	0,0209	0,0183	0,0163	0,0147	0,0133	0,0122	0,0113	0,0105	0,0098	0,0092
	TL	579	0,0753	0,0458	0,0311	0,0227	0,0174	0,0138	0,0113	0,0094	0,0080	0,0069	0,0059	0,0053	0,0046	0,0041
ML	558	0,0706	0,0528	0,0422	0,0351	0,0301	0,0262	0,0233	0,0209	0,0190	0,0174	0,0160	0,0149	0,0139	0,0130	
08000	SM	580	0,1179	0,0688	0,0453	0,0322	0,0241	0,0188	0,0151	0,0124	0,0104	0,0088	0,0076	0,0066	0,0058	0,0051
	JE	581	0,0977	0,0732	0,0585	0,0487	0,0418	0,0365	0,0324	0,0292	0,0265	0,0243	0,0224	0,0208	0,0194	0,0182
	OI	582	0,0459	0,0352	0,0270	0,0207	0,0158	0,0121	0,0093	0,0071	0,0055	0,0042	0,0032	0,0025	0,0019	0,0014
	BU	583	0,0618	0,0428	0,0322	0,0255	0,0210	0,0177	0,0152	0,0133	0,0118	0,0105	0,0095	0,0086	0,0079	0,0073
	HR	584	0,0440	0,0380	0,0188	0,0097	0,0116	0,0159	0,0263	0,0124	0,0118	0,0107	0,0099	0,0092	0,0085	0,0080
	PL	585	0,0609	0,0433	0,0332	0,0267	0,0222	0,0190	0,0165	0,0146	0,0130	0,0117	0,0107	0,0098	0,0090	0,0083
	TL	586	0,0440	0,0329	0,0263	0,0218	0,0187	0,0163	0,0144	0,0130	0,0118	0,0107	0,0099	0,0092	0,0085	0,0080
ML	587	0,0440	0,0362	0,0291	0,0180	0,0385	0,0196	0,0144	0,0130	0,0118	0,0107	0,0099	0,0092	0,0085	0,0080	
09000	SM	559	0,2221	0,1252	0,0803	0,0559	0,0411	0,0315	0,0249	0,0202	0,0167	0,0141	0,0120	0,0104	0,0090	0,0079
	JE	560	0,0698	0,0592	0,0510	0,0443	0,0386	0,0337	0,0295	0,0255	0,0221	0,0189	0,0159	0,0132	0,0107	0,0083
	OI	553	0,0857	0,0567	0,0411	0,0317	0,0254	0,0210	0,0178	0,0153	0,0133	0,0118	0,0105	0,0094	0,0086	0,0077
	BU	561	0,1040	0,0718	0,0539	0,0426	0,0349	0,0294	0,0252	0,0221	0,0195	0,0174	0,0157	0,0143	0,0131	0,0121
	HR	562	0,0339	0,0254	0,0204	0,0170	0,0145	0,0127	0,0113	0,0102	0,0093	0,0085	0,0078	0,0073	0,0068	0,0064
	PL	563	0,1353	0,0759	0,0485	0,0336	0,0247	0,0189	0,0149	0,0120	0,0099	0,0083	0,0071	0,0061	0,0054	0,0047
	TL	564	0,0485	0,0364	0,0291	0,0242	0,0207	0,0181	0,0161	0,0145	0,0132	0,0121	0,0111	0,0103	0,0096	0,0090
ML	558	0,0706	0,0528	0,0422	0,0351	0,0301	0,0262	0,0233	0,0209	0,0190	0,0174	0,0160	0,0149	0,0139	0,0130	

12.4 Cena gozdnega dela in cena lesa pri izračunu ekonomske presoje

Dnina v državnih in gozdovih lokalnih skupnosti 165 eur, v zasebnih 78 eur.

Vrsta dela	Enota	Normativ		
		Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lok. skupn.
Priprava sestoja	ha	20	20	20
Priprava tal	ha	24	24	24
Sadnja	ha	105	105	105
Obžetev	ha	32	32	32
Nega mladja	ha	32	32	32
Nega gošče	ha	36	36	36
Nega letvenjaka	ha	32	32	32
Nega drogovnjaka	ha	18	18	18
Nega prebiralnega gozda	ha	12	12	12
Zaščita s premazom	ha	12	12	12
Zaščita z ograjo - novogradnja	m	0,42	0,67	0,67
Zaščita z ograjo - vzdrževanje	m	0,107	0,107	0,107
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0,193	0,193	0,193
Vzdrževanje travinj	ha	11	11	11
Vzdrževanje grmišč	ha	40	40	40
Vzdrževanje vodnih površin	kos	8	8	8
Sadnja plodonosnega drevja	kos	0,15	0,15	0,15
Postavitev gnezdnic	kos	1,2	1,2	1,2
Vzdrževanje gnezdnic	kos	0,6	0,6	0,6
Osnovanje poti	m	0,25	0,25	0,25
Vzdrževanje poti	m	0,04	0,04	0,04
Postavitev informativnih tabel	kos	0	16	0

	Enota	Cena
sadike smreke	kos	0,58
sadike hrasta	kos	1,15
sadike plodonosnega drevja	kos	2,20
gnezdnice	kos	18,00
premazi	kg	5,97
feromoni veliki	kos	8,94
feromoni mali	kos	13,44
ograja (ca. 2 m)	m	2,5

SKDVEP	SORTIMEP	SORTIMENT	PC	NC
11	H1	Hlodovina I	130,00	130,00
11	H2	Hlodovina II	105,00	105,00
11	H3	Hlodovina III	100,00	100,00
11	O	Ostali les	85,00	85,00
21	H1	Hlodovina I	107,50	107,50
21	H2	Hlodovina II	97,50	97,50
21	H3	Hlodovina III	75,00	75,00
21	O	Ostali les	50,00	50,00
30	H	Hlodovina	95,00	95,00
30	O	Ostali les	75,00	75,00
34	H1	Hlodovina I	225,00	225,00

34	H2	Hlodovina II	175,00	175,00
34	H3	Hlodovina III	135,00	135,00
34	O	Ostali les	100,00	100,00
39	C	Celulozni les	60,00	60,00
40	H1	Hlodovina I	110,00	110,00
40	H2	Hlodovina II	96,00	96,00
40	H3	Hlodovina III	80,00	80,00
40	O	Ostali les	75,00	75,00
50	H	Hlodovina	220,00	220,00
50	O	Ostali les	80,00	80,00
55	H	Hlodovina	100,00	100,00
55	O	Ostali les	72,00	72,00
60	H	Hlodovina	150,00	150,00
60	O	Ostali les	88,00	88,00
70	D	Drva	72,50	72,50
80	P	Prostorninski I	65,00	65,00
90	H	Hlodovina	90,00	90,00
90	O	Ostali les	72,00	72,00

12.5 Ločene priloge

Kataster gozdnih cest

Šifra ceste	Ime ceste	Kategorija		Dolžina m	Min. širina vozišča m	Maks. naklon %	Ocena javnega značaja %
		G1, G3	G2,				
	Potrjene ceste						
060117	Mrzli doli – Debeli vrh – Velika reber	G2		11402	3,00	7	35
060118	Graščica	G2		3604	3,00	10	35
060162	Zadrški kal - Košenice	G2		4634	3,00	9	35
060204	Vršič	G3		3391	3,00	9	35
060225	Jesenovke	G3		1673	3,00	7	35
060226	Straža	G3		1357	3,00	15	35
060266	Povezava na Gornjo Podgoro	G3		1120	3,00	9	40
060275	Graščica – Spodnji log	G2		6923	3,00	7	35
060276	Povezava na Videm	G3		1109	3,00	8	35
060278	Planina	G3		956	3,00	7	40
060344	V Trate	G1		409	3,00	10	45
060722	Kralji	G3		687	3,00	12	45
060723	Ograja	G3		1389	3,00	12	25
060724	V Graščico	G2		4203	3,00	11	35
060725	V Lipje	G1		4071	3,00	13	45
060742	Stara cesta Jelenja vas	G1		1880	3,00	14	45
060758	Spodnji log – Peklenski zid	G3		1706	3,00	13	30
060770	Peklenski zid	G1		2064	3,00	12	45
060846	Šimani	G3		1066	3,00	12	35
060892	Predgrajska gmajna	G1		2576	3,00	5	45
060893	Vrvišče	G3		413	3,00	8	30
	Dolžina skupaj			56.633			

13 Prostorski del načrta

13.1 Stanje in razvoj gozdnih površin

Na karti št. 1 so prikazane gozdne površine iz preteklega načrta, novo določene gozdne površine (gozd in druga gozdna zemljišča), zemljišča v zaraščanju, ki niso določena kot gozd in površine, ki so bile v preteklem obdobju izkrčene.

Preglednica 4: Stanje in razvoj gozdnih površin.

	Površina (ha)	indeks (%)**
1a) Pretekli gozdnogospodarski načrt	3.619,83	100
1b) Novo določene površine gozdov	27,53	0,8
1c) Novo izločene gozdne površine	13,88	0,4
1d) Izkrčene površine v preteklem obdobju	0,38	0,0
Skupna površina gozda novega načrta (SP)	3.633,48	100,4
Površine v zaraščanju (niso gozd)	7,12	0,2
Druga gozdna zemljišča	6,4	0,2
	3.619,83	100

* to so površine, ki so bile v preteklem obdobju pomotoma ali drugega razloga uvrščene med gozd

** osnova indeksa je pretekli gozdnogospodarski načrt GGE

13.2 Večfunkcionalna območja

Na dveh kartah v merilu so prikazana območja gozdov, kjer se pojavljata hkrati vsaj ena ekološka in socialna funkcija, ki zaradi svoje poudarjenosti vplivata na gospodarjenje z gozdovi.

Na karti št. 2a z naslovom "Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje" so izrisana območja, kjer so na istem področju navzoče ekološke funkcije 1. ali 2. stopnje poudarjenosti in okolju prijazne socialne funkcije (zaščitna, raziskovalna, higiensko-zdravstvena, funkcija varovanja naravnih vrednot, funkcija varovanja kulturne dediščine in estetska funkcija), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti.

Ta območja so v soteski Kolpe – varovalnih gozdnih, v gozdnem rezervatu Lipje, v ekocelicah brez ukrepanja, v varstvenih conah o zaščiti pitne vode...

Preglednica 5: Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje.

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Navzoče funkcije, ki se ne izključujejo	421,51	11,4
Ostala površina	3.270,09	88,6
Skupaj	3.692,41	100

Na karti št. 2b z naslovom "Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda" so izrisana območja, kjer so na istem področju navzoče ekološke funkcije 1. ali 2. stopnje poudarjenosti in okolje obremenjujoče socialne funkcije (rekreacijska, turistična, poučna in obrambna funkcija), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti. Na tej karti so območja razvrščena v naslednje štiri kategorije:

1 - območje - z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (E1) ter z vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (S1),

2 - območje - z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (E1) ter vsaj eno okolje obremenjujočo socialno z 2. stopnjo poudarjenosti (S2),

3 - območje - z navzočo vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (S1) ter vsaj eno ekološko funkcijo z 2. stopnjo poudarjenosti (E2),

4 - območje - z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo z 2. stopnjo poudarjenosti (E2) in eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo z 2. stopnjo poudarjenosti (S2).

V GGE ni območij gozdov, kjer se pričakujejo oz. so možni konflikti med različnimi funkcijami gozdov.

13.3 Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi

Na karti št. 3 je v merilu prikazana intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v skladu s 36. členom Pravilnika o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih.

Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi je določena po odsekih, pri čemer se je kot merilo upoštevala vsota števil, ki izražajo povprečni letni možni (50%) in realiziran (50%) posek v bruto m³ na hektar ter dvakratni obseg načrtovanih (50%) in realiziranih (50%) gojitvenih in varstvenih del v delovnih dneh na hektar, in sicer:

1 - zelo velika intenzivnost: vsota obeh števil presega število 9,

2 - velika intenzivnost: vsota števil je od 6 do vključno 9,

3 - srednja intenzivnost: vsota števil je od 3 do vključno 6,

4 - majhna intenzivnost: vsota števil je od 0 do vključno 3,

5 - gozdovi brez načrtovanih ukrepov.

Preglednica 6: Območja gozdov glede na intenzivnost gospodarjenja z gozdovi.

Intenzivnost gospodarjenja	Površina (ha)	Delež (%)
1 - zelo velika	240,29	6,6
2 - velika	901,62	24,8
3 - srednja	1.631,34	45,0
4 - majhna	811,99	22,3
5 - brez načrtovanih ukrepov	48,24	1,3
Skupaj	3.633,48	100,0

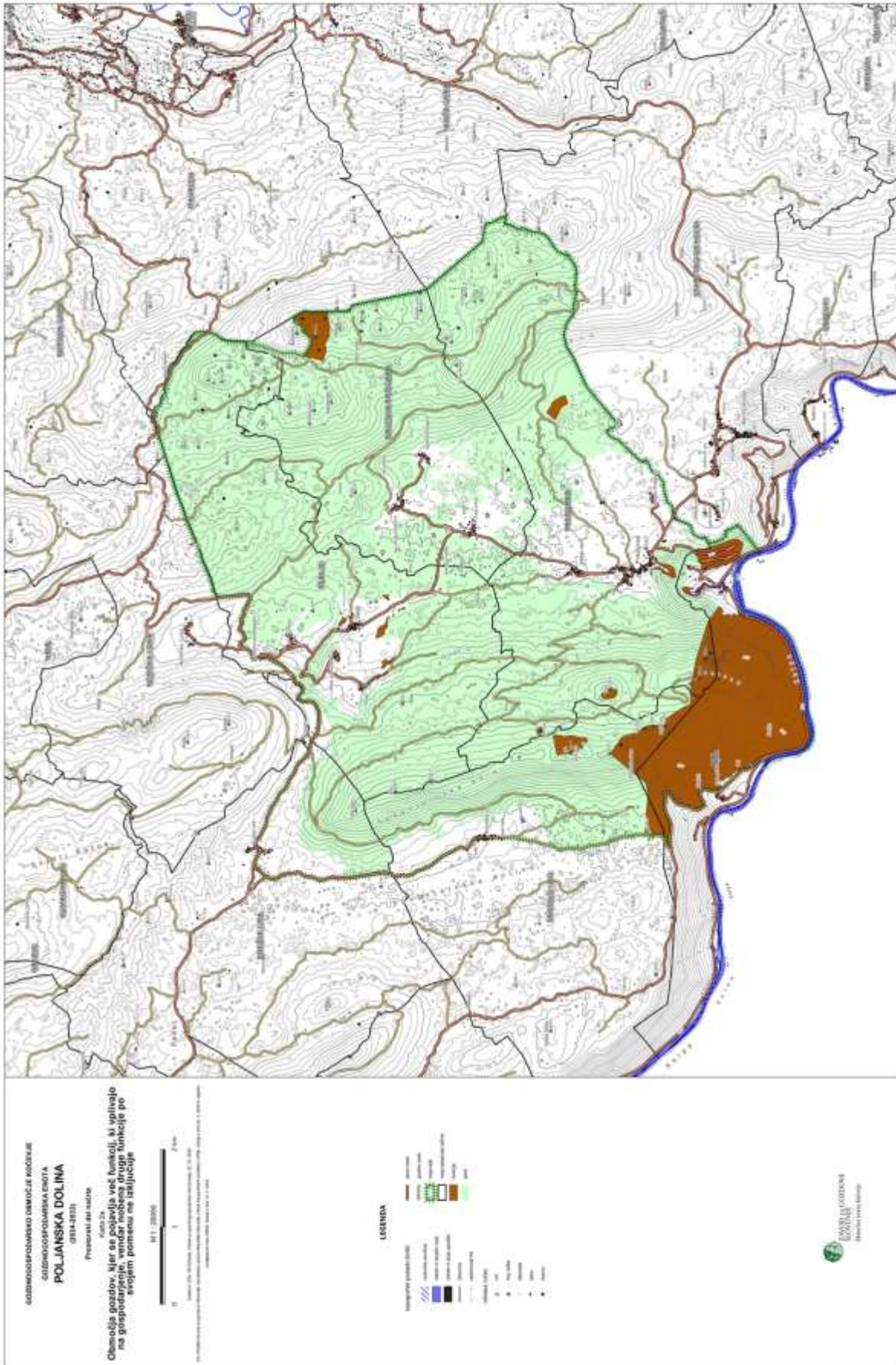
13.4 Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Na karti št. 4, v merilu 1 : 50 000, je predviden prikaz območij gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov, kjer pravni režimi dopuščajo izkoriščanje gozdnih proizvodov, ter varovane površine (varovalni gozdovi, gozdovi s posebnim namenom, kjer izkoriščanje lesa ni dovoljeno - režimi ne dopuščajo izkoriščanje gozdnih proizvodov, skladno z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur.l. RS, št. 88/05 in št. 56/07) ter s 44. členom Zakona o gozdovih.

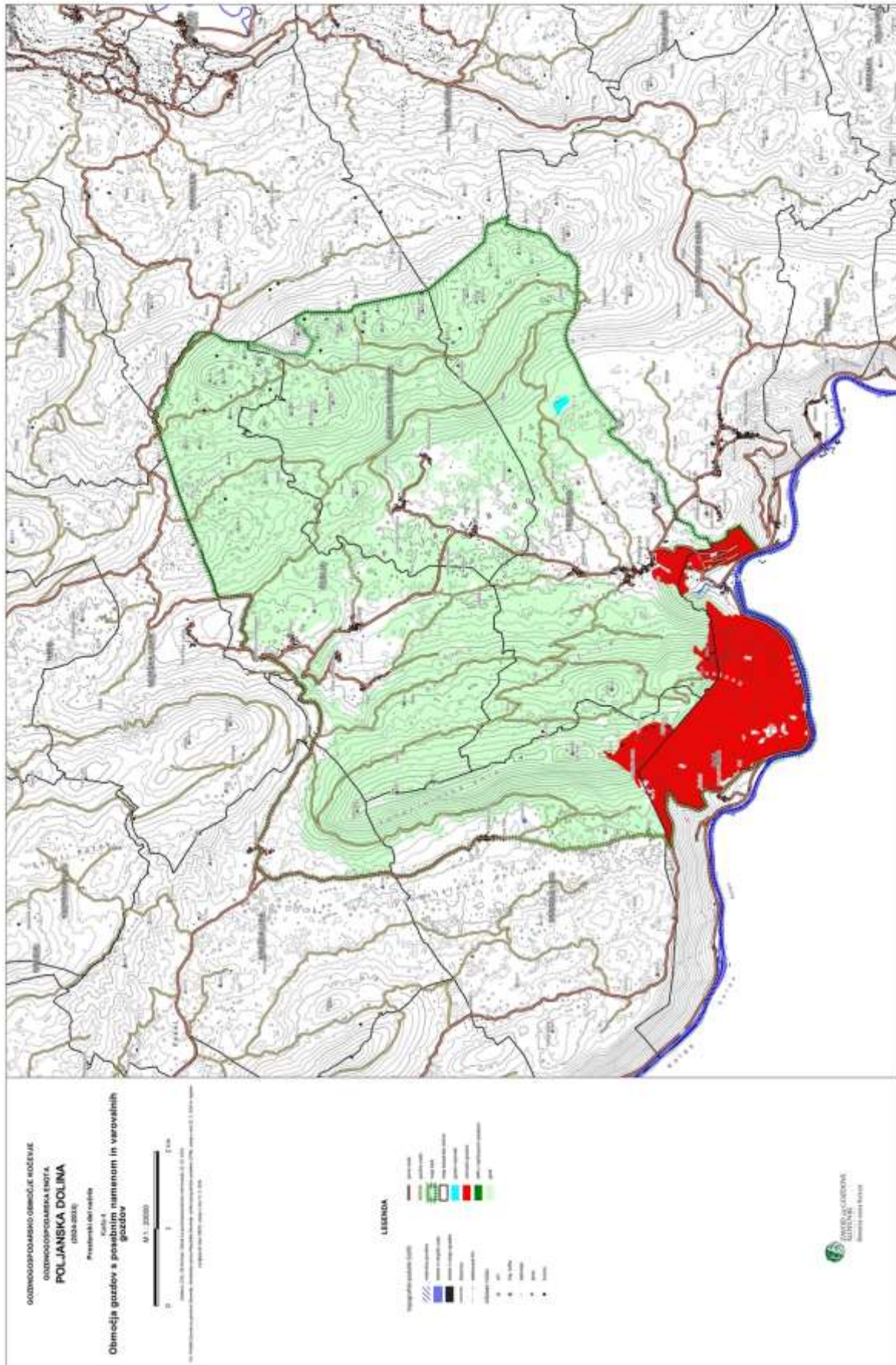
Preglednica 7: Površina gospodarskih kategorij gozdov ter njihov delež v gozdnogospodarski enoti.

Gospodarska kategorija gozdov	Površina (ha)	Delež %
Večnamenski gozdovi	3.240,48	89,2
GPN, ukrepi niso dovoljeni	2,43	0,1
Varovalni gozdovi	390,57	10,7
Skupaj	3.633,48	100,0

Karta 8. Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje

Karta 10. Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

13.5 Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali ter za ohranitev biotske raznovrstnosti

13.5.1 Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali

Karta št. 6a v merilu je namejena prikazu območij grmišč, zimovališča in ekocelic brez ukrepanja. Ponokod se te površine prekrivajo.

Preglednica 8: Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali.

Območja	Površina (ha)	Delež (od vseh gozdov)%
Grmišča	83,42	2,3
Zimovališča	652,89	18,0
Ekocelice brez ukrepanja	277,04	7,6
Skupaj	1.013,35	27,9

13.5.2 Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti po predpisih o ohranjanju narave

Celotno površino GGE Poljanska dolina pokrivajo EPO in Natura 2000 območja.

Preglednica 9: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti.

Območja	Površina v GGE (ha)	Površina v gozdu (ha)	Delež (od vseh gozdov)%
EPO Kočevsko (31100)	3.633,48	3.633,48	100
EPO Osrednje obm. živ. prostora velikih zveri (80000)	3.633,48	3.633,48	100
SI000263 Kočevsko (Natura 2000)	3.633,48	3.633,48	100
Skupaj	3.633,48	3.633,48	100

13.6 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Varstvena in ogrožena območja določi Vlada RS. Pristojni minister v soglasju z ministrom, pristojnim za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, podrobneje predpiše metodologijo za določanje ogroženih območij in način razvrščanja zemljišč v razrede ogroženosti. Do določitve s pravnimi akti območij v GGN ne prikazujemo.

13.7 Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda

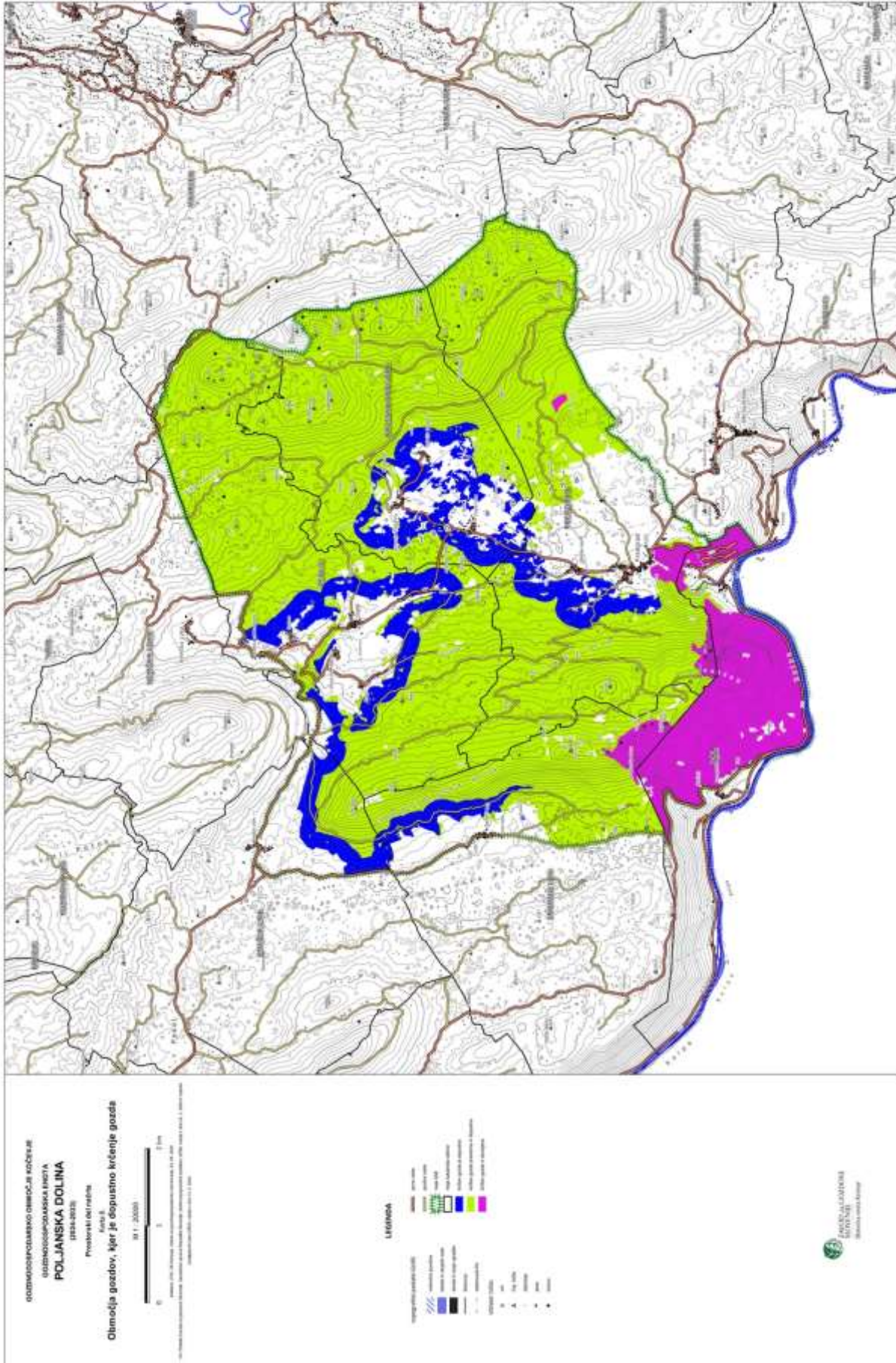
Na karti št. 8 so v merilu prikazana območja, kjer krčenje gozda ni dopustno oziroma praviloma ni dopustno. Izven teh območij je krčenje gozda načeloma dopustno.

Območja, kjer krčenje gozda ni dovoljeno, so: varovalni gozdovi, gozdni rezervati ter drugi gozdovi s posebnim namenom. Območja, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno, so: gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, gozdovi na območju gozdnih učnih poti, sklenjena območja gozdov razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine, gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave ter manjši gozdni predeli v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna.

Preglednica 10: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda.

Območja	Površina (ha)	Delež %
Krčenje gozda ni dovoljeno	460,10	10,8
Krčenje gozda praviloma ni dopustno	2.780,36	75,6
Krčenje gozda je dopustno	393,02	13,6
Skupaj	3.633,48	100

Karta 13. Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda

13.8 Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

13.8.1 Odprtost gozdov s prometnicami

Na karti št. 9a in 9b so v merilu prikazane gozdne ceste

13.8.2 Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest

Karta št. 9a v merilu je namenjena prikazu prednostnih območij za gradnjo gozdnih cest. Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest so določena v tistih odsekih kjer je pravilna razdalja večja od 600 m, možni posek večji od 5 m³/ha/letno in intenzivnost gospodarjenja vsaj srednja. Prednostna območja določimo tudi tako, da okoli liniji digitaliziranih gozdnih cest položimo 400 metrski buffer - prostor, ki ostane nepokrit, spada v prednostna območja. Varovalni gozdovi in gozdovi s posebnim namenom praviloma ne sodijo med prednostna območja. Območja kjer obstaja iz naslova ekoloških in socialnih funkcij utemeljena omejitev pri gradnji cest, niso uvrščena v prednostno območje.

13.8.3 Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak

Karta št. 9b je namenjena prikazu prednostnih območij za gradnjo gozdnih vlak. Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak so določena v tistih odsekih kjer je naklon manjši od 35 stopinj, delež odprtosti odseka manjši od 75 % in možni posek večji od 4 m³/ha/letno. Varovalni gozdovi in gozdovi s posebnim namenom praviloma ne sodijo med prednostna območja. Območja kjer obstaja iz naslova ekoloških in socialnih funkcij utemeljena omejitev pri gradnji vlak, niso uvrščena v prednostno območje.

Karta 14. Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest

